

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΗ' - ΤΕΥΧΟΣ 9 - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2001
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς Ὑπηρεσίας
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Ἀρχιμ. Ἀγαθάγγελος Χαρμαντίδης

Διευθυντῆς Συντάξεως τοῦ Δελτίου
Εὐάγγελος Θεοδώρου
Ὁμότιμος Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Τακτικὸν μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

Ἀρχισυντάκτης
Εὐάγγελος Π. Λέκκος, θεολόγος, νομικὸς
Διευθυντῆς τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας

Συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Σκλήφας
Ἀρχιμ. Νεκτάριος Παρασκευάκος
Πρωτοπρ. **Δημήτριος Τζέροπος**

Συλλογὴ ὕλης
Ἀριστομένης Ματσάγγας, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Χρῆστος Καραγιάννης, M. Th.

Ἰω. Γενναδίου 14 - 115 21 Ἀθῆναι
Τηλ.: 72.18.308. Fax: 72.18.336
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail: iera-synodos@ath.forthnet.gr

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου
τῆς Ἑταιρείας Γραφικῶν Τεχνῶν “**ΑΒΕΛ**”
Μενελάου 2, Ἡλιούπολη, Τηλ. 97.11.877. Fax: 97.61.274

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣ. ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὶς ἐκδηλώσεις πένθους γιὰ τὴν τρομοκρατι- κὴ ἐνέργεια στὴ Νέα Ὑόρκη (11.9.2001)	743
Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, Προσφώνησις ἐπὶ τῇ ἐνθρονίσει τοῦ Μακ. Πα- τριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Εἰρηναίου	746
Ἐγκύκλια Σημειώματα	748

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Ἀρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Χαραμαντίδη, Πεπραγμένα Σ.Ε. Τύπου, Δημ. Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως	753
Ἀρχιμ. Ἰγνατίου Δ. Σωτηριάδη, Πεπραγμένα τῆς Εἰδικῆς Σ.Ε. Παρακολου- θήσεως Εὐρωπαϊκῶν θεμάτων	755
Πρωτοπρ. Δημητρίου Β. Τζέρπου, Πρὸς μία ἀνανέωση τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας λατρείας	758

ΤΟ ΔΡΩΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑ- ΞΕΩΣ - ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ - ΕΚ- ΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ - ΔΙΑΦΟΡΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἐπισημάνσεις καὶ αἰτήματα γιὰ τὴν «κήρυξι τοῦ νέου πολέμου»	767
Ε.Δ.Θ., Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια	770

Ε.Π.Α. (ἐπιμέλεια), Ἐκκλησιαστικά Χρονικά	774
Ἀρχιμ. Δωρ. Πολυκανδριώτη, Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου Δωρόθεος (1913-2001)	791
Ἀναργύρου Ε. Ἀναπλιώτη, Ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος τῶν ἱερῶν μονῶν κατὰ τὴ νομολογία τοῦ Συμβουλίου Ἐπι- κρατείας	795

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣ. ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

– Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις Ἀποφάσε- ως τῆς Δ.Ι.Σ. (δικαιοδοσία τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Πειραιῶς εἰς τὸ Κοιμητήριον Πειραιῶς)	805
– Διορισμὸς Δ. Σ. Ἰδρύματος «Παναγίας Σου- μελά»	806
– Τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ Κανο- νισμοῦ λειτουργίας τοῦ Βρεφονηπιακοῦ Στα- θμοῦ «Ἁγία Μαρίνα» Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν	807
– Κανονισμὸς ἐσωτερικῆς λειτουργίας Ἱ. Μο- νῆς Ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης Γου- μενίσσης	808

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Γεωργίου Ἱ. Μποτιῆ, Νομικὴ φύσις προσφορᾶς ὑπηρεσίας κοιν. λειτουργοῦ εἰς τὸ Ν. Π. τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀ- θηνῶν	826
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις πληρώσεως κενῶν θέσεων	828
--	-----

ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΣΥΝΟΔΙΚΑΙ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΕΝΘΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ (11.9.2001)

Μετά την πολύνεκρη τρομοκρατική ενέργεια, στο Μανχάτταν της Νέας Υόρκης (11 Σεπτεμβρίου 2001), ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἐκδήλωσαν ἀμέσως τὴ συμπαράστασή τους πρὸς τὸν Ἀμερικανικὸ λαὸ καὶ τὴν Ἑγεία του, μετ' ἐλπίδας καὶ ἀποστολῆς σχετικῶν ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα παρατίθενται στὴ συνέχεια:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀθήνησι τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 2001

ΔΗΛΩΣΗ

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατάπληκτος καὶ κατῳδυνὸς γιὰ τὴν σκληρότατη καὶ πρωτοφανῶς βίαιη τρομοκρατικὴ ἐπίθεση ἐναντίον τῆς καρδιᾶς τῆς μεγάλης πόλεως τῆς Νέας Υόρκης, καταδικάζει ἀνεπιφύλακτα τὴν ἀνθρωποκτόνο αὐτὴ ἐνέργεια, ὅπως κατεδίκασε καὶ στὸ παρελθὸν κάθε πράξη βίας, ἀπὸ ὅπου καὶ ἂν προῆλθε καὶ ὅπου καὶ ἂν ἐκδηλώθηκε.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐκφράζει τὴν ἀμέριστη συμπάθειά της στὸ φίλο Ἀμερικανικὸ λαὸ καὶ συμμετέχει στὸ βαρύντατο πένθος τοῦ Κράτους τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν γιὰ τοὺς πολίτες τους, καὶ τῶν χιλιάδων οἰκογενειῶν γιὰ τὴν ἀπρόσμενη ἀπώλεια τῶν προσφιλῶν τους προσώπων.

Ὁ ἱερὸς κλῆρος καὶ ὁ εὐσεβὴς λαὸς προσεύχεται πρὸς τὸν Ἅγιο Θεὸ γιὰ νὰ ἀναπαύῃ στὴν αἰωνιότητα τὶς ψυχὰς τῶν ἀθῶων θυμάτων αὐτῆς τῆς καταστροφῆς, ποὺ εἰργάζοντο εἰρηνικὰ στὰ πολυάνθρωπα κτίρια, ἢ ἐταξίδευαν μετὰ ἀεροπλάνου ποὺ καταστράφηκαν.

Ἡ βία, ἡ ἐκδίκηση, ἡ καταστροφικὴ μανία καὶ ὁ θάνατος, ποὺ ἀπορρίπτονται ἀπὸ τὸ Ἱερὸ Εὐαγγέλιο ὡς ἐφάμαρτες ἐκδηλώσεις τῆς ἀνθρώπινης ἀδυναμίας, πρέπει νὰ ἀποτραποῦν ἀπὸ τὴν ζωὴ τῶν λαῶν καὶ τῶν κοινωνιῶν.

Ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης

Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, εὐρισκόμενος στὸ Βελιγράδι γιὰ ἐπίσημη ἐπίσκεψη, ἐδήλωσε τὰ ἑξῆς: Γεμίζουν τὴν ψυχὴ μας ἀπὸ θλίψη τὰ τρομερὰ γεγονότα στὶς ΗΠΑ. Προσευχόμεθα γιὰ τὰ χιλιάδες ἀθῶα θύματα καὶ εὐχόμεθα ὁ Ὑψίστος νὰ δώσῃ δύναμη στὴν ἀνθρωπότητα νὰ ἐπιβάλῃ πάνω ἀπὸ συμφέροντα καὶ φανατισμοὺς τὴν εἰρήνη καὶ τὴν δικαιοσύνη σ' ὅλον τὸν πλανήτη. Ἡ ἀπάνθρωπη τρομοκρατία ἀπὸ ὅπου καὶ ἂν προέρχεται εἶναι ἀποκρουστικὴ καὶ καταδικαστέα.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Athens, September 12, 2001

The Honorable
Mr. George W. Bush Jr.,
President of the United States of America,
The White House,
100 Pennsylvania Ave.
Washington D.C., 20500
United States of America.

Dear Mr. President,

The Orthodox Church of Greece expresses its deepest condolences to the American people in light of yesterday morning's tragic events.

At this time of unspeakable sorrow, our thoughts and prayers go out to the victims of these incomprehensible, cruel and inhuman acts of violence, and to their loved ones. The Greek people and clergy are shocked, revolted and saddened beyond words. For all of us terrorism has always been and will always be condemned in the eyes of both God and man.

We pray that the deep wounds inflicted upon the American Nation and its people by this cowardly act of terrorism will quickly heal and that the people of the United States now, more than ever, will contribute with realism, decisiveness and

fortitude to the consolidation on peace and security for all human beings throughout the world.

† CHRISTODOULOS
Archbishop of Athens and all Greece

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἀθήνησι τῇ 12ῃ Σεπτεμβρίου 2001

Πρὸς
Τὸν Ἐξοχώτατον
Κύριον George W. Bush Jr.
Πρόεδρον Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς
Εἰς Οὐάσιγκτον.

Ἐξοχώτατε Κύριε Πρόεδρε,

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐκφράζει δι' ἐμοῦ τὰ βαθύτατα συλλυπητήρια Τῆς στὸν Ἀμερικανικὸ Λαὸ γιὰ τὴν πρόσφατη αἱματηρὴ τραγωδία του.

Οἱ σκέψεις καὶ οἱ προσευχὲς μας ἀπευθύνονται αὐτῇ τῇ δύσκολῃ ὥρᾳ κυρίως στὰ θύματα αὐτῆς τῆς παράλογης καὶ ἀπάνθρωπης ἐνέργειας καὶ τοὺς οἰκτεῖρους αὐτῶν. Μιᾶς ἐνέργειας, ἡ ὁποία προκαλεῖ στὴν ψυχὴ ὅλων τῶν Κληρικῶν καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ αἰσθημάτων ἀποτροπιασμοῦ καὶ φρίκης.

Πὰ ὅλους ἐμᾶς ἡ τρομοκρατία καὶ ἡ βία ὑπῆρξαν καὶ εἶναι καταδικαστέες ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Εὐχόμεθα τὸ μεγάλο Ἀμερικανικὸ Ἔθνος καὶ ὁ λαὸς του νὰ ἐπουλώσουν τίς σημερινές βαθύτατες πληγές τους καὶ νὰ συμβάλουν, μὲ ρεαλισμό, ἀποφασιστικότητα καὶ σθένος, στὴν ἐδραίωση τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ αἰσθηματος ἀσφάλειας ὅλων τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ τοῦ πλανῆτη.

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἀθήνησι τῇ 12ῃ Σεπτεμβρίου 2001

Πρὸς
Τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
Ἀμερικῆς κ. Δημήτριον
Εἰς Νέαν Ὑόρκην.

Σεβασμιώτατε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐν ἄλλῃ ψυχῇ καὶ βαθύτῃ ὀδύνῃ ἐπληροφορήθη τὴν πολυαίμακτον τραγωδίαν ἣτις ἀναιτίως ἐπληξεν τὸν Ἀμερικανικὸν Λαὸν καὶ ὑπῆρξεν πρόξενος τοῦ θανάτου μεγάλου ἀριθμοῦ ἀθῶων συνανθρώπων ἡμῶν.

Ἡ ἡμετέρα σκέψις εὐρίσκεται πλησίον τῶν οἰκείων τῶν θυμάτων τῆς ἀποδοκιμαστέας αὐτῆς ἐνέργειας, αἱ δὲ προσευχαὶ ἡμῶν ἀπευθύνονται πρὸς τὸν Χορηγὸν τῆς ζωῆς διὰ τὴν μακαρίαν ἀνάπαυσιν τῶν ὡς εἴρηται θυμάτων. Αἱ καρδίαι τοῦ εὐσεβοῦς Ἑλληνικοῦ Λαοῦ πληροῦνται σήμερον αἰσθημάτων ἀποτροπιασμοῦ καὶ φρίκης. Διὰ πάντας ἡμᾶς, ὡς καὶ δι' ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον, ἡ βία καὶ ἡ τρομοκρατία εἶναι καταδικασταὶ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων.

Ὅθεν, ἐκ μέσης καρδίας εὐχόμεθα ὅπως ὁ τρισάγιος Θεὸς τῆς εἰρήνης, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης συνδράμῃ ὥστε τὸ μέγα καὶ φίλον Ἀμερικανικὸν Ἔθνος νὰ ἐπουλώσῃ τὰς σημερινὰς βαθύτατας πληγὰς καὶ μετ' ἀποφασιστικότητος καὶ σθένους νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐδραίωσιν τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ αἰσθηματος ἀσφαλείας ἀπάντων τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ τοῦ πλανῆτου.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, κατασπασζόμενοι τὴν ὑμετέραν Σεβασμιότητα ἐν Κυρίῳ, διατελοῦμεν μετὰ συμπαθείας καὶ ἀγάπης.

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Athens, September 12, 2001

The Honorable
Members of the Congress
of the United States of America
Washington, DC 20515
United States of America.

Distinguished Members of Congress,

The Orthodox Church of Greece expresses its deepest condolences to the American people in light of yesterday morning's tragic events.

At this time of unspeakable sorrow, our thoughts and prayers go out to the victims of these incomprehensible, cruel and inhuman acts of

violence, and to their loved ones. The Greek people and clergy are shocked, revolted and saddened beyond words. For all of us terrorism has always been and will always be condemned in the eyes of both God and man.

We pray that the deep wounds inflicted upon the American Nation and its people by this cowardly act of terrorism will quickly heal and that people of the United States now, more than ever, will contribute with realism, decisiveness and fortitude to the consolidation of peace and security for all human beings throughout the world.

† CHRISTODOULOS
Archbishop of Athens and all Greece

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Athens, September 12, 2001

The Honorable
Colin L. Powell, Secretary of State
of the United States of America
State Department
2201 C St. NW
Washington, DC 20520
United States of America.

Dear Secretary Powell,

The Orthodox Church of Greece express its deepest condolences to the American people in light of yesterday morning's tragic events.

At this time of unspeakable sorrow, our thoughts and prayers go out to the victims of these incomprehensible, cruel and inhuman acts of violence, and to their loved ones. The Greek people and clergy are shocked, revolted and saddened beyond words. For all of us terrorism has always been and will always be condemned in the eyes of both God and man.

We pray that the deep wounds inflicted upon the American Nation and its people by this cowardly act of terrorism will quickly heal and that the people of the United States now, more than ever, will contribute with realism, decisiveness and fortitude to the consolidation of peace and security for all human beings throughout the world.

† CHRISTODOULOS
Archbishop of Athens and all Greece

† Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Athens, September 12, 2001

Mr. Michael Cleverly
Chargé d' Affaires
Embassy of the United States of America in Athens
91 Vas. Sophias Ave.
101 60 Athens

Dear Mr. Cleverly,

The Orthodox Church of Greece expresses its deepest condolences to the American people in light of yesterday morning's tragic events.

At this time of unspeakable sorrow, our thoughts and prayers go out to the victims of these incomprehensible, cruel and inhuman acts of violence, and to their loved ones. The Greek people and clergy are shocked, revolted and saddened beyond words. For all of us terrorism has always been and will always be condemned in the eyes of both God and man.

We pray that the deep wounds inflicted upon the American Nation and its people by this cowardly act of terrorism will quickly heal and that the people of the United States now, more than ever, will contribute with realism, decisiveness and fortitude to the consolidation of peace and security for all human beings throughout the world.

† CHRISTODOULOS
Archbishop of Athens and all Greece

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 13ης Σεπτεμβρίου 2001

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, συμμετέχοντας στή γενική θλίψη γιά τὰ τραγικά γεγονότα τῆς 11ης Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. στίς Ἡνωμένες Πολιτεῖς Ἀμερικῆς, ἀποφάσισε ὅπως τήν προσεχῇ Κυριακή 16 Σεπτεμβρίου μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας, ἀναπεμφθῇ δέηση σὲ ὅλους τοὺς Ἱ. Ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀθῶων θυμάτων τῆς πολυαίμακτης τραγωδίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν καὶ ἀρκετοὶ ὁμογενεῖς.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠ. ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΕΠΙ Τῇ ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΤΗΣ Α.Θ. ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ κ. ΕΙΡΗΝΑΙΟΥ

Μακαριώτατε καὶ Θειότατε Πατριάρχα, τῆς Ἁγίας Πόλεως Ἱερουσαλήμ καὶ Πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ μίαν ἀγαπητὴ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργγὲ τῆς ἡμῶν Μετριοτήτος, κύριε ΕΙΡΗΝΑΙΕ,

Εὐφραίνεται καὶ ἀγάλλεται ἡ Ἁγία Πόλις Ἱερουσαλήμ, εἰς τὴν ὁποίαν ἐβημάτισαν οἱ ὠραῖοι πόδες τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ εὐαγγελιζόμενοι τὴν εἰρήνην, τὴν πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν, ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ καὶ ἀναρρήσει εἰς τὸν Παλαίφατον καὶ Γεραρὸν Θρόνον τῆς Μητρὸς τῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς Ἁγίας Σιών, τῆς πεπνυμένης καὶ τηλεκλυτῆς πολυφιλήτου Ὑμετέρας Μακαριότητος.

Εὐφραίνεται καὶ ἀγάλλεται ἡ Σιωνίτις Ἐκκλησία, εἰς τὸν χῶρον τῆς ὁποίας προσηνέχθη ἡ ἁπαξ γενομένη θυσία τοῦ Γολγοθᾶ, καθ' ἣν ἐξεχύθη τὸ Τίμιον καὶ Πανάγιον καὶ Ζωήρρυντον Αἷμα τοῦ δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν μορφὴν ἀναλλοιώτως ἀνθρωπίνην προσλαβόντος Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, διότι ἀρχιθύτης Αὐτῆς ἀνεδείχθητε Ὑμεῖς, ὁ εὐσεβὴς καὶ φιλόθεος ἱεουργὸς τοῦ ὑπερφανεστάτου καὶ σωτηρίου μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας τοῦ ἐν τῷ ὑπερώφ τῆς Ἁγίας Πόλεως ταύτης παραδοθέντος κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου.

Εὐφραίνεται καὶ ἀγάλλεται ἡ φρονικωρὸς τοῦ ἀνεσπέρου φωτὸς τὸ ὁποῖον θαυματουργικῶς καὶ ἀφράστως ἀνάπτει εἰς τὸν Θεοδόχον Τάφον καὶ ἐπιφαιδύσκει εἰς τοὺς καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου, διότι ἐτέθητε ἐπὶ τὴν λυχνίαν διὰ νὰ λάμπη τὰ φάος τῶν ἔργων τῆς Πατριαρχίας Ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσι τὰ καλὰ Ὑμῶν ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Εὐφραίνεται καὶ ἀγάλλεται καὶ ἡ καθ' Ἑλλάδα Παύλειος Ἀποστολικὴ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία ἐκ

τῶν μητρικῶν κόλπων τῆς ὁποίας προέρχεσθε, διότι εἰς τὸ πρόσωπον Ὑμῶν διακρίνει τὸν πολυφιλήτον συγκυρηναῖον Αὐτῆς εἰς τὸν ἀνάντην δρόμον τῆς διακονίας, ὡς καὶ τῆς προσφορᾶς πρὸς τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον, τὸν ἐναγωνίως ἀναζητοῦντα τὴν σταθερὰν ἐκείνην βάσιν, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ δυνηθῇ ἵνα θεμελιώσῃ μετ' ἀσφαλείας τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ὡς καὶ εἰς τὸν δρόμον τῶν ποικίλων δοκιμασιῶν, τὰς ὁποίας κατὰ τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Πίστεως ἀπεργάζονται *“οἱ μισοῦντες Σιών”*.

Μακαριώτατε,

Οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν Ἀγιοταφικὴν Ἀδελφότητα ἐκλέκτορες, ἐπέλεξαν εἰς τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἕνα καταξιωμένον Ἱεράρχην, ὅστις διακρίνεται διὰ τὴν εὐρυμάθειαν, τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν καλωσύνην Αὐτοῦ. Μὲ τὴν ἀποτεθησαυρισμένην ἐμπειρίαν τὴν πηγάζουσαν ἐκ τῆς τεσσαρακονταετοῦς θεοφιλοῦς διακονίας Ὑμῶν εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους, εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἀντιμετωπίσῃτε ἐπιτυχῶς θεία χάριτι, τὰ πολλαπλὰ καὶ ποικίλα θέματα, τὰ σχετιζόμενα μὲ τὸ καθεστὼς τῶν Ἁγίων Τόπων, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Διεθνῶν Συνθηκῶν.

Τυχάνετε βαθὺς γνώστης τῶν προβλημάτων, τῶν ἀπασχολούντων τὸ παλαίφατον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων, καὶ δίδετε εἰς πάντας ἡμᾶς τὴν καλὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἀναδειχθῇτε εἰς οἰακοστρόφον ἱκανόν, ἵνα ὁδηγήσῃτε τὸ κλονιζόμενον, τὰ τελευταῖα ἔτη, πλοῖον τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος, εἰς εὐδιον καὶ ἀσφαλὴ λιμένα.

Ἐκλήθητε, Μακαριώτατε, ἵνα διαβῇτε μίαν δύσβατον ὁδόν, διότι τὰ προβλήματα ἅτινα θὰ ἀντιμετωπίσετε, εἶναι πολλὰ καὶ δυσεπίλυτα. Δὲν εἶναι μόνον τὰ ἐσωτερικὰ ἀλλὰ καὶ αὐτὰ γενικωτέρας φύσεως προβλήματα, τὰ ὁποῖα συγκλονίζουν τὴν ἡφαισιώδη καὶ φλεγόμενην περιοχὴν

τῆς δικαιοδοσίας Ὑμῶν. Εἶναι ἓνας νέος Γολγοθᾶς, μία ὁδὸς μαρτυρίου, εἰς τὴν ὁποίαν καλεῖσθε ἵνα πορευθῆτε μετὰ πίστεως ἀπερικλονήτου, ὑπομονῆς καὶ ἀκαταβλήτου ἀποφασιστικότητος, καὶ ἵνα διατηρήσητε ἄσβεστον τὸν πνευματικὸν τοῦτον φανόν, διὰ τοῦ ὁποίου μεταλαμβάνεται ἡ ἀλήθεια καὶ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς ἅπασαν τὴν οἰκουμένην, ἣτις **ταλανίζεται ὑπὸ τῆς ἀλόγου βίας καὶ τῆς τυφλῆς τρομοκρατίας, αἱ ὁποῖαι, ὁποθενδήποτε καὶ ἂν προέρχονται, προκαλοῦσι εἰς τὰς ψυχὰς ἀπάντων ἡμῶν, τὸν ἀποτροπιασμὸν καὶ τὴν φρίκην, δι' ὃ καὶ τοιαῦται ἐνέργειαι, δέον ὅπως καταδικασθῶσι ἀπεριφράστως ὑπὸ πάντων. Ἰδιαίτερος ὅμως αἱ Ἐκκλησίαι ἡμῶν, αἱ ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ τῆς κατὰ Θεὸν δικαιοσύνης συνεχῶς καὶ ἀδιαλείπτως εὐχόμεναι, ἐπιβάλλεται οὐ μόνον τὴν τρομοκρατίαν νὰ ἀποδοκιμάσουν, ἀλλὰ καὶ νὰ διασκεφθῶν πρὸς ἀναζήτησιν εἰρηνικῶν τρόπων ἀποτροπῆς τῆς βίας ἐν τῷ πλοῦ τῶν πνευματικῶν αὐτῶν ἀρμοδιότητων. Πρέπει ἡ Χριστιανοσύνη ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη φιλόφρωνος θρησκεία νὰ ἀποτελέσουν ἀποφασιστικὸν ἀνάχωμα εἰς τὴν βαρβαρότητα τῆς τρομοκρατίας καὶ τῆς ἀδικίας καὶ στήριξιν τῶν ἀρχῶν τοῦ σεβασμοῦ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ὡς εἰκόνα ἐμψυχον τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος προτίθεται νὰ ἀναλάβει τὴν σχετικὴν πρωτοβουλίαν.**

Ἰστάμενοι μάλιστα σήμερον, ἐνώπιον τοῦ Παναγίου καὶ Ζωοδόχου Τάφου, ἱκετηρίους ἀναπέμπομεν εὐχάς, ὅπως ὁ Ἄρχων τῆς εἰρήνης ἐπιδραφίλευσιν τὴν *“πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν”* εἰρήνην εἰς ἅπαντα τὸν τεταραγμένον κόσμον, ἀναπαύσῃ δὲ τὰς ψυχὰς τῶν θυμάτων τῆς προσφάτου, ἐν Ἀμερικῇ, τρομοκρατικῆς ἐπιθέσεως.

Ἄξιον λόγου, ἐπίσης, τυγχάνει τὸ γεγονός, ὅτι οἱ ἐπισκεπτόμενοι τοὺς Ἁγίους Τόπους προσκυνηταί, μετ' ἰδιαίτερας εὐλαβείας καὶ συγκινήσεως, διαπιστώνουν ὅτι καὶ εἰς τὰς ἀκραίας περιοχὰς τῶν Θεοβαδίστων τόπων, εἰς τὰς ὁποίας ἐγκαταβιοῦν Ἀγιοταφῖται Πατέρες καὶ ὑπάρχουν Ἱερὰ Προσκυνήματα, κυματίζουν δύο σημαῖαι, αὕτη τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων καὶ ἡ κυανόλευκος Ἑλληνικὴ καὶ τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν κατάκτησιν διὰ τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων καὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία πρέπει νὰ

διαφυλαχθῇ. **Ἀναντιρρήτως, ὅμως, τὸ Πατριαρχεῖον διακονεῖ μετὰ τῆς αὐτῆς ἀδιακρίτου ἀγάπης πάντα τὰ πιστὰ μέλη τοῦ πληρώματος αὐτοῦ οἰασδήποτε ἐθνικῆς ταυτότητος, μάλιστα δὲ τοὺς Ἄραβας Ὀρθοδόξους ἀδελφούς ἡμῶν, τοὺς ἀποτελοῦντας τὸ φίλτατον τμήμα αὐτοῦ πρὸς ὃ φιλοστόργως πάντοτε, νῦν δὲ ἔτι μᾶλλον ἡ Ἀγιοτάτη Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων ἐκδηλοῖ τὴν ἰδιαίτεραν Αὐτῆς ἀγάπην καὶ στοργήν.**

Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, διαβεβαίουμεν, ὅτι ἀμέριστος καὶ διαρκής, ἀεὶ ἀκμάζουσα, θὰ ἐξακολουθήσῃ ἡ συμπαράστασις τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὴν συμπαράστασιν ταύτην θεωροῦμεν ὡς ἐξόχως σημαντικὴν καὶ ἀναγκαίαν τόσον διότι ἀφορᾷ εἰς ὃ,τι ἱερώτερον καὶ ἁγιώτερον διαθέτει σύμπας ὁ Χριστιανικὸς κόσμος, ὅσον καὶ διότι θὰ συντελέσῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἐλληνικότητος τοῦ παλαιφάτου Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων. Διὰ τοῦτο καὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην θὰ προσπαθήσωμεν, ἐν συνεργασίᾳ μεθ' Ὑμῶν, νὰ συστηματοποιήσωμεν τὸν τρόπον τῆς συμπαράστασεως ταύτης οὐ μόνον διὰ τῆς οἰκονομικῆς συνδρομῆς ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς δημιουργίας τῶν καταλλήλων προϋποθέσεων καὶ κινήτρων, οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ τόσον ἡ ἐπ' ἀνδρωσὶς τοῦ Πατριαρχείου καὶ τῶν Πανιέρων Προσκυνημάτων διὰ ἱκανῶν καὶ πεπαιδευμένων Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν, ὡς τοῦτο ἐγένετο ἔκπαιλα ἐκ τῆς Μητροῦς Ἑλληνίδος Πατρίδος, ὅσον καὶ ἡ εὐρύτερα στελέχως τούτου διὰ νέων καὶ ἐξειδικευμένων ἐπιστημόνων οἱ ὁποῖοι θὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἀναβάθμισιν καὶ προβολὴν τούτου.

Μακαριώτατε καὶ φίλτατε ἀδελφέ,

Περαίνοντες τὸν λόγον ἡμῶν καὶ διαβεβαίουντες Ὑμᾶς ἅπαξ ἔτι διὰ τὰ αἰσθήματα ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ τιμῆς ἐξειδικιασμένης, παρακαλοῦμεν ὅπως δεχθῆτε τὴν ποιμαντορικὴν ταύτην ράβδον, τὴν ὁποίαν μετὰ φιλαδελφίας προσφέρομεν ἀναφωνοῦντες ἐκ μέσης ἀγαλλομένης καρδίας: Ζῆθι, Μακαριώτατε διάδοχε τοῦ ἁγίου ἐνδόξου ἀποστόλου Ἰακώβου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Κυρίου καὶ Πρώτου Ἱεράρχου, καὶ ἔστω ἡ Πατριαρχεία Σου εἰς τὴν Ἁγίαν Γῆν μακρὰ καὶ γαληνῶσα, ἄληστον τοῖς ἐπιγιγνομένοις μνήμην καταλιμπάνουσα.

“ἐστ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ καὶ δένδρα μακρὰ τεθήλῃ”.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 2548
Ἀριθμ. Διεκπ. 1119

Ἀθήνησι τῇ 5ῃ Ἰουλίου 2001

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ
Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 8ης
παρελθόντος μηνὸς Ἰουνίου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν,
ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινεν τὴν ὑπὸ τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος διάθεσιν Ἱερῶν διὰ τὴν τέλεσιν
Ἐκκλησιαστικῶν Τελετῶν συμφώνως πρὸς τὸ Πα-
λαιὸν Ἡμερολόγιον καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ποιμαν-

τικῆς διακονίας τῶν ἐκ τῶν χωρῶν τῆς πρώην Σο-
βιετικῆς Ἑνώσεως προερχομένων πιστῶν, ὑπὸ τὴν
προϋπόθεσιν ὅτι τοῦτο θὰ γίνηται τῇ ἐγκρίσει καὶ
ἐποπτείᾳ τῶν ἐκασταχοῦ Σεβασμιωτάτων Μητρο-
πολιτῶν.

Ὅθεν κοινοποιοῦντες ὑμῖν τὴν ἀνωτέρω ἀπό-
φασιν παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ὅπως προδῆτε εἰς τὰς
δεούσας ἐνεργείας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ἐν
λόγῳ θέματος, γνωρίζοντες ἡμῖν σχετικῶς ὅ,τι δεῖ,
διὰ τὴν ἐνημέρωσιν τῶν ἀρμοδίων Συνοδικῶν
Ὑπηρεσιῶν.

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεραρχίατεὺς
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3221
Ἀριθμ. Διεκπ. 1484

Ἀθήνησι τῇ 13ῃ Σεπτεμβρίου 2001

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διὰ τοῦ παρόντος γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἁγιο-
τάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, συμμετέχουσα εἰς
τὴν θλίψιν καὶ τὴν ἀγωνίαν μεθ' ἧς ἅπας ὁ κόσμος
παρακολουθεῖ τὰ ἐν Ἀμερικῇ γεγονότα, ἀπεφάσι-
σεν ὅπως τὴν προσεχῇ Κυριακὴν 16ην Σεπτεμβρί-
ου ἐ.ἔ., ἀναπεμφθῇ δέησις εἰς ἅπαντας τοὺς Ἱε-
ροὺς Ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ
ἀναπαύσεως τῶν ἀθῶν θυμάτων τῆς ὡς εἴρηται
πολυαιμάκτου τραγωδίας, κατὰ τὴν ὁποίαν δέησιν

δέον ὅπως ἀναφερθῇ ὅτι μεταξὺ τῶν θυμάτων
ὑπάρχουν καὶ ἀρκετοὶ ὁμογενεῖς.

Ὁ τύπος τῆς δέησεως ἐνδείκνυται νὰ εἶναι ὁ
ἑξῆς: «Ἐτι δεόμεθα ὑπὲρ μακαρίας μνήμης καὶ
αἰωνίου ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν πάντων τῶν
κατὰ τὴν ἐν Ἀμερικῇ τρομοκρατικὴν ἐνέργειαν
ἀπολεσθέντων ὁμογενῶν ἀδελφῶν ἡμῶν ὡς καὶ
ἀπάντων τῶν θανόντων κατὰ τὰ γεγονότα αὐτὰ
καὶ ὑπὲρ τοῦ συγχωρηθῆναι αὐτοῖς πᾶν πλημμέλη-
μα ἐκούσιόν τε καὶ ἀκούσιον».

Ἐντολῇ καὶ Ἐξουσιοδοτήσει
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιεραρχίατεὺς
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 3322
 Ἀριθμ. Διεκπ. 1517

Ἀθήνησι τῇ 20ῇ Σεπτεμβρίου 2001

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρὸς
 τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ
 τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 5ης ὑπερμεσοῦντος μηνὸς Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι τὸ Ἰδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ ἀπὸ εἰσήγησιν τοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ κ. Γρηγορίου Θ. Στάθη, Καθηγητοῦ Βυζαντινῆς Μουσικολογίας καὶ Ψαλτικῆς Τέχνης τοῦ Τμήματος Μουσικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καὶ διὰ τῆς εὐλογίας τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου, Προέδρου τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἑξονομασθέντος Ἰδρύματος, διοργανώνει Διημερίδα μὲν κεντρικὸν θέμα *«Ἐκφωνητικὴ Σημειογραφία καὶ Πράξις»*. Εἶναι πρόδηλον ὅτι τὸ θέμα ἔχει τριπτυχον χαρακτήρα: ἐκκλησιαστικὸν - λειτουργικὸν - ψαλτικόν. Ἀπευθύνεται, ἄρα, εἰς τοὺς κληρικούς καὶ ψάλτας καὶ τὰν ἀπαλιν, οἱ λειτουργοὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ ἀρμοδιώτεροι διὰ νὰ ἐκφέρουν τὰς ἀπόψεις των, κατὰ τὸ μέτρον τῶν γνώσεών των καὶ τῆς λειτουργικῆς - ψαλτικῆς ἐμπειρίας των.

Ἡ Διημερίς αὕτη θὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ τὸ διήμερον 9-10 Νοεμβρίου ἐ.ἔ., εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις συνεδριακὸν χώρον τοῦ Ἑθνικοῦ Ἰδρύματος Ἑρευνῶν (Βασιλέως Κωνσταντίνου 48). Ἡ ἑναρξίς θὰ γίνῃ τὴν Παρασκευὴν τὸ πρωῒ, ὥραν 10.00 καὶ ἡ λήξις τὸ Σάββατον περὶ τὴν μεσημβρίαν, ἡ δὲ εἴσοδος θὰ εἶναι ἐλευθέρα. Θὰ ἀποσταλοῦν προσκλήσεις εἰς εὐρὸν φάσμα ἀποδεκτῶν καὶ βεβαίως εἰς ὅλους τοὺς φορεῖς καὶ ἐκπροσώπους τῶν συνδικαλιστικῶν ὁργανώσεων τοῦ κλάδου τῶν Ἱεροψαλτῶν.

Διὰ τὸ πέρας τῆς Διημερίδος προβλέπονται καὶ δύο ἑξοχα ψαλτικά γεγονότα. Πρῶτον, τὸ ἐσπέρας

τοῦ Σαββάτου, 10 Νοεμβρίου 2001, θὰ πραγματοποιηθῇ εἰδικὴ ἐκδήλωσις εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἀγίου Νικολάου Καισαριανῆς, μὲ ἐκφωνητικὴν ἀπαγγελίαν βιβλικῶν ἀναγνωσμάτων, κοντακίων, εὐχῶν καὶ δεήσεων, ὑπὸ γνωστῶν ψαλτῶν καὶ κληρικῶν, καὶ ἐρμηνεῖα ἐπιλεγμένων βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν ψαλμάτων ὑπὸ τοῦ Χοροῦ Ψαλτῶν *«Οἱ Μαῖστορες τῆς Ψαλτικῆς Τέχνης»*, πλαισιωμένου καὶ ὑπὸ ψαλτῶν - ἐκπροσώπων τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Δεύτερον, τὴν Κυριακὴν πρωῒ, 11 Νοεμβρίου 2001, θὰ τελεσθῇ Ἀρχιερατικὸν Συλλεῖτουργον εἰς τὸν Ἱερὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου, κατὰ τὸ ὅποιον θὰ ψάλλῃ Χορὸς Ἱεροψαλτῶν - ἐκπροσώπων εἰς τὴν Διημερίδα καὶ οἱ Χοροὶ τῶν Ψαλτῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν.

Ἡ Ὁρθόδοξος λατρεία εἶναι λογικὴ λατρεία, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ ἀναφορὰ τῶν πιστῶν εἰς τὸν Θεόν, τὴν Θεοτόκον καὶ τοὺς Ἁγίους γίνεται διὰ τοῦ λόγου, ἐφ' ὅσον καὶ *«ὁ Λόγος ἀρχὴ ἐγένετο»* δι' ἡμᾶς. Ὁ λόγος, ὅμως, ὁ εὐχετικός καὶ ὑμνογραφικός καθιερώθη πατροπαράδοτως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἀναπέμπεται *«κατὰ πλάτος»*, διὰ νὰ σώζεται, καθὼς λέγει ὁ Μέγας Ἀθανάσιος, *«τὸ ἐξ ὅλης ἰσχύος καὶ δυνάμεως ἀγαπᾶν τοὺς πιστοὺς τὸν Θεόν»*. Διὰ τὴν καλυτέραν προσέγγισιν τοῦ λόγου μὲ τὸ ἔνδυμα τῆς ψαλτικῆς ἐπιτηδεύσεως - ἐφ' ὅσον ἡ μουσικὴ, κατὰ τὸν Γρηγόριον Νύσσης *«ἐρμηνεύειν βούλεται τὴν τῶν λεγομένων διάνοιαν»* - καὶ μὲ ἀγαθὸν σκοπὸν νὰ γίνεταί κατανοητὸς ὁ λειτουργικὸς λόγος ὑπὸ τῶν πιστῶν, ἡ διάρθρωσις τῆς Διημερίδος ἔχει τὴν ἀκόλουθον εἰκόνα:

— Ἐπιστημονικὴ Εἰσήγησις: *«Ἱστορία καὶ παρὸν - οἰαση τῆς ἐκφωνητικῆς σημειογραφίας»*. Εἰσηγητής, ὁ Καθηγητὴς καὶ Διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας κ. Γρηγόριος Θ. Στάθης.

– Α' Συνεδρία. Θεματική: «*Ἡ ἐκφωνητικὴ ἀπαγγελία ἢ “χῦμα” ἀνάγνωση τοῦ Προφητολογίου*».

– Β' Συνεδρία. Θεματική: «*Ἡ ἐκφωνητικὴ ἀπαγγελία τοῦ Ἀποστόλου καὶ οἱ “Ἀναγνώστες”*».

– Γ' Συνεδρία. Θεματική: «*Ἡ ἐκφωνητικὴ ἀπαγγελία τοῦ Εὐαγγελίου καὶ οἱ “Εὐαγγελιστές”*».

– Δ' Συνεδρία. Θεματική: «*Ἡ ἐκφωνητικὴ ἀπαγγελία τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου καὶ τοῦ Κοντακίου τῶν Χριστουγέννων*».

– Ε' Συνεδρία. Θεματική: «*Ἡ ἀνάγνωση τῶν Εὐχῶν, ἡ ἐκφώνηση τοῦ “ἐκφώνως” ἀκροτελευτίου τους, ἡ ἐκφωνητικὴ τῶν Αἰτήσεων (Δεήσεων)*».

Μίαν ἐκάστην τῶν θεματικῶν ἐνοτήτων θὰ παρουσιάζουν, μὲ ὀλιγόλεπτον προφορικὴν εἰσήγησιν, τρεῖς ἀρμόδιοι καθ' ὕλην μελετηταί (Ἀρχιερεῖς, Ἱερεῖς, Διάκονοι, Καθηγηταί, Μουσικολόγοι, Ψάλται), κατὰ τρεῖς βασικὰς προσεγγίσεις· δηλαδή, ἐξ ἐπόψεως φιλολογικῆς καὶ θεολογικῆς καὶ μουσικῆς-ψαλτικῆς, καὶ τρεῖς ἢ περισσότεροι, κατὰ περίστασιν, κληρικοὶ καὶ ψάλται θὰ ἀπαγγέλλουν κατ' ἐκφωνητικὸν τρόπον ἐπιλεγμένας βιβλικὰς περικοπὰς καὶ εὐχὰς καὶ δεήσεις. Ὁ διάλογος καὶ αἱ σχετικαὶ πάντοτε μὲ τὸ θέμα παρατηρήσεις καὶ ἀποψεις, ἐπὶ ἓνα περίπου δίωρον ἀνὰ θεματικὴν ἐνότητα, προσδοκᾶται νὰ ἀποσαφηνίσουν πολλὰς πτυχὰς τῆς ἐκφωνητικῆς πράξεως τῆς λατρείας μας.

Ὅθεν, καὶ πρὸς ἀρτίαν καὶ λυσιτελεῖ διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου, παρα-

καλοῦμεν ὅπως, κατὰ τὴν ἔμφρονα κρίσιν τῶν οἰκείων Ἀρχιερέων, ὁρισθῶσι παρὰ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων εἰς Κληρικὸς (Πρεσβύτερος ἢ Διάκονος) καὶ εἰς Ψάλτης, ὡς ἐκπρόσωποι τούτων εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Διημερίδος, τὰ ὀνόματα τῶν ὁποίων δεόν ὅπως κοινοποιηθῶσι τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τὸ ἀργότερον ἕως τῆς 12ης προσεχοῦς μηνὸς Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. Τὰ ἔξοδα φιλοξενίας (διαμονῆς καὶ σιτίσεως) τῶν ὁρισθησομένων ἐκπροσώπων κοσμικῶν Ψαλτῶν, καλυφθήσονται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὰ δὲ ἔξοδα μετακινήσεως τούτων καὶ τὰ ἔξοδα φιλοξενίας καὶ μετακινήσεως τῶν Κληρικῶν, καλυφθήσονται ὑπὸ τῆς οἰκείας Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Οἱ ἐπιστημονικοὶ συνεργάται τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, κ. Δημήτριος Μπαλαγεώργος -Διδάκτωρ Βυζαντινῆς Μουσικολογίας καὶ κ. Γρηγόριος Ἀναστασίου- ὑποψ. Διδάκτωρ Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, ἀναλαμβάνουν τὸ ὀργανωτικὸν βᾶρος τῆς Διημερίδος. Ἡ διεύθυνσις τοῦ Ἰδρύματος διὰ τὴν ἀλληλογραφίαν εἶναι: Ἰδρυμα Βυζαντινῆς Μουσικολογίας, Ἰωάννου Γενναδίου 14, 11521 Ἀθήναι. Τηλέφωνα: 01-7277937 καὶ 7220274 καὶ fax 7212389.

Ἐντολὴ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΥΠΟΥ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑ ΦΩΤΙΣΕΩΣ

Εἶναι γεγονός, ὅτι τὰ Μ.Μ.Ε. ἐπιδροῦν εἰς τὰς κοινωνίας τοῦ αἰῶνος μας, ἀναπτύσσοντας διαύλους διὰ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας, τὴν καλλιέργειαν τοῦ δημοκρατικοῦ ἥθους, τὴν μεταφορὰν τῶν πολιτιστικῶν ἀγαθῶν εἰς τὰς ἐσχατίας τοῦ πλανήτου, ἀλλὰ καὶ προκαλώντας εἰς αὐτὰ παραμορφωτικὰς διαστροφάς. Ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευρὰν αἱ κοινωνίαι ἐπέβαλον εἰς τὰ Μ.Μ.Ε. τὴν δυναμικὴν τῶν νέων προσανατολισμῶν, τὴν εὐθυγράμμισιν εἰς τὰ πανανθρώπινα αἰτήματα, ἀλλὰ καὶ τὴν παθολογίαν αὐτῶν καὶ

– τῆς συντάξεως καὶ ἀποστολῆς Δελτίων Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διὰ τῶν ὁποίων ἐνημερῶνται ἅπαντες οἱ Ἀρχιερεῖς κατὰ τὰς Συνεδρίας τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ τῆς Ι.Σ.Ι., ἅπασαι αἱ Ὑπηρεσίαι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Ὁργανισμοί, ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, αἱ Ἱερὰ Μητροπόλεις, τὰ Μ.Μ.Ε., κ.ἄ.

– τῆς καθημερινῆς ἐνημερώσεως τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ τῶν Μελῶν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν Σεβ. Ἱεραρχῶν, τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, τῶν Εἰδικῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν, διὰ τῆς ἐκδόσεως τοῦ Δελτίου Ἐκκλησιαστικῶν Εἰδήσεων.

– τῆς ἐπισκοπήσεως καὶ ἀξιολογήσεως, διὰ πρώτην φορὰν, τοῦ Ξένου Τύπου, περὶ διορθοδόξων, διαχριστιανικῶν καὶ ἐν γένει ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων.

– τῆς ἀρθρογραφίας εἰς τὸν Ξένον Τύπον (διὰ πρώτην φορὰν),

– τῆς συνεργασίας μετὰ τῶν ἐκπροσώπων Μ.Μ.Ε. διὰ συμμετοχὴν ἐκκλησιαστικῶν προσώπων εἰς ἐκπομπάς, συζητήσεις καὶ ἀφιερώματα.

– τῆς ἐνημερώσεως θεσμικῶν Φορέων τοῦ Δημοσίου βίου καὶ φυσικῶν προσώπων, Μ.Μ.Ε., Διεθνῶν Πρακτορείων Τύπου κ.ἄ.,

– τῆς διοργανώσεως τῆς ἐκδηλώσεως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑποδοχῆς τοῦ νέου ἐνιαυτοῦ.

– τῆς διοργανώσεως δεξιώσεως διὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς συντάκτας τῶν Μ.Μ.Ε., τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου καὶ τῶν ραδιοφωνικῶν καὶ τηλεοπτικῶν σταθμῶν, μὲ σκοπὸν τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων ἐπὶ διαφόρων θεμάτων.

3. Συνειργάσθη εἰς τὴν διοργάνωσιν Συνεδρίων καὶ Ἡμερίδων μετὰ τῶν ἄλλων Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν.

4. Προητοίμασε, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς ΕΜΥΕΕ, τὴν ἐκδοσιν, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ συμπληρώσεως 180 ἐτῶν ἀπὸ

Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου
κ. **ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ ΧΑΡΑΜΑΝΤΙΔΗ**
Γραμματέως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς

τὰ συμπτώματα τῆς παρακμῆς. Δυνάμεθα, λοιπόν, νὰ ἀντιληφθῶμεν, εἰς μίαν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ αὐτονόητα πράγματα παρήλθον, ποία σημασία ἔχει ἡ λειτουργία τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων καὶ Διαφώτισεως, ὥς καὶ ἡ ἐργασία τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἐλπίδος τῆς πίστεως εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον.

Ἐκ τῶν δραστηριοτήτων τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Τύπου, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐπισημαίνομεν τὰ ἀκόλουθα:

1. Ἐν καίριον ζήτημα ἦτο ἡ ἀναδιοργάνωσις καὶ στελέχωσις τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Διὰ τοῦτο προχωρήσαμεν εἰς τὴν ἀνασυγκρότησιν αὐτοῦ μὲ ὑποδομὴν καὶ σχεδιασμόν. Τοιοῦτοτρόπως διωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῇ προτάσει τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Αὐτῆς, νέος Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ὁργανικὴν θέσιν αὐτοῦ, ἐν τῷ Γραφείῳ Τύπου, ἀποσπασθεὶς ἐκκλησιαστικὸς ὑπάλληλος καὶ προσελήφθη, διὰ τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ, ἕτερος.

2. Τὸ Γραφεῖον Τύπου εἶχε τὴν εὐθύνην:

τῆς κηρύξεως τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ἐνθέτου ἀφιερώματος εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐφημερίως» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «Ἡ Ἀλήθεια», εἰς 15.000 ἀντίτυπα.

5. Ἐπεμελήθη τὴν ἔκδοσιν ἐνὸς διηγήματος τοῦ Ἀλεξάνδρου Παπαδιαμάντη ἐπὶ τῷ Πάσχα καὶ τῇ συμπληρώσει 90 ἐτῶν ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ὡς ἐνθέτου εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐφημερίως» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «Ἡ Ἀλήθεια», εἰς 15.000 ἀντίτυπα.

6. Ἀνέλαβε τὴν ἔκδοσιν ὁμιλιῶν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, διὰ τὴν θέσιν τῆς Ὁρθόδοξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Ἐνωμένην Εὐρώπην εἰς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ὑπὸ τὸν

τίτλον «*Rooting of Joy and Hope*» (Ῥίζωμα χαρᾶς καὶ ἐλπίδας), εἰς 1.500 ἀντίτυπα, πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν μελῶν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου, τοῦ Ξένου Τύπου, τοῦ Διπλωματικοῦ Σώματος, Ἐπιστημονικῶν Φορέων καὶ Ἰδρυμάτων τῆς Ε.Ε. καὶ ἄλλων.

7. Ἀνέλαβε τὴν εὐθύνην τῆς συντάξεως τῆς ἐκδόσεως τοῦ Φυλλαδίου «ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ» (No 29), ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ ἑλληνορθόδοξη ταυτότητά μας καὶ τὸ 1821», ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῆς Ἐθνικῆς Παλιγγενεσίας καὶ τῆς λήξεως τῆς ἡμερομηνίας συλλογῆς τῶν ὑπογραφῶν διὰ τὴν προαιρετικὴν ἀναγραφὴν τοῦ θρησκειύματος εἰς τὰς ταυτότητας τῶν Ἑλλήνων Πολιτῶν.

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΩΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Ἡ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων ἤρχισεν τὴν δραστηριότητά αὐτῆς, ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ 99/1998 Κανονισμοῦ «Περὶ Συστάσεως καὶ Λειτουργίας τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Παρακολουθήσεως Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων» (Φ.Ε.Κ. 254/Α/13.11.1998).

Μετὰ τὴν παραίτησιν τῶν προηγουμένων Γραμματέων τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς, Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Χρυσοστόμου

Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου
κ. **ΠΝΑΤΙΟΥ Δ. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗ**

Γραμματέως τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς

Σαββάτου καὶ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Νικολάου Σαββοπούλου, καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 7.9.2000 ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νέος Γραμματεὺς Αὐτῆς ὠρίσθη ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἰγνάτιος Δ. Σωτηριάδης, Φιλόλογος - Ἱστορικός - Θεολόγος, Ἱεροκλήρουξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Κίτρους, Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος, Διευθυντῆς τῆς «Βαρναβείου Ἐκκλησιαστικῆς Βιβλιοθήκης» Κατερίνης.

Κατὰ τὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 2000 ἕως καὶ 31ης Αὐγούστου 2001 καὶ κατὰ τὰς Συνεδριάς τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ θέματα μὲ τὰ ὁποῖα αὕτη ἠσχολήθη ἀνεφέροντο εἰς τὰ κάτωθι θέματα:

1. Γραφεῖον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῇ Εὐρωπαϊκῇ Ἐνώσει.

* Στελέχως τοῦ Γραφείου ἀπὸ τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Ἀχαΐας κ. Ἀθανάσιο (13.10.2001), Διευθυντή.

* Σύνταξις καὶ μελέτη τοῦ πρὸς ἔγκρισιν Καταστατικοῦ Λειτουργίας τοῦ Γραφείου.

* Γνωστοποιήσις τῆς τοποθετήσεως τοῦ νέου Διευθυντοῦ εἰς Ἑλληνας ἀρμοδίους Ὑπουργούς, εἰς τοὺς Ἑλληνας Εὐρωβουλευτάς, τὴν Ἑλληνίδα Ἐπίτροπο καὶ εἰς τὰ ὄργανα καὶ τοὺς Φορεῖς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

* Ἀνάπτυξις ἐπαφῶν καὶ διασυνδέσεων μὲ διευθυντικὰ στελέχη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καὶ τοὺς Ἑλληνας Εὐρωβουλευτάς.

* Ἀγορὰ νέου κτιρίου διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Γραφείου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος παρὰ τῇ Εὐρωπαϊκῇ Ἐνώσει.

* Ἀποδοχὴ δωρεᾶς 100.000.000 δρχ. τῆς κ. Ἀναστασίας Ἀγγελοπούλου πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἀγορᾶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἐν Βρυξέλλαις ἀκινήτου (ἀπόφασιν ΔΙΣ 10.1.2001).

* Ἐγκρισίς τοῦ κτιριολογικοῦ προγράμματος τοῦ ἐν Βρυξέλλαις προσφάτως ἀγορασθέντος ἀκινήτου, τοῦ ἀκριβοῦς δηλ. προσδιορισμοῦ τῆς χρήσεως καὶ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν λειτουργικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐντὸς τῶν χώρων τοῦ ἐν λόγῳ ἀκινήτου(5.3.2001).

* Ἀποδοχὴ δωρεᾶς 25.000.000 δρχ. τῆς Ἀνωνύμου Ἐταιρείας «ΑΘΗΝΑ» διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ἐν Βρυξέλλαις ἀκινήτου (21.6.2001).

* Ἀποδοχὴ δωρεᾶς 6.000.000 δρχ. τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζίης τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἀνακαίνισιν τοῦ ὡς ἄνω ἀκινήτου (27.7.2001).

* Ἀνανέωσις ἐπὶ διετίαν τῆς θητείας τοῦ Αἰδεσιμολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου κ. Π. Μοσχονᾶ ὡς Γραμματέως (27.7.2001).

* Ἐγκρισίς ἐνάρξεως ἀνακαινίσεως τοῦ ἐν Βρυξέλλαις ἀκινήτου (28.8.2001).

* Ἀσφάλισις τοῦ ὡς ἄνω ἀκινήτου (28.8.2001).

2. Γραμματεία Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ.

α. Πρόσληψις τοῦ Δρ. Κωνσταντίνου Ζορμπᾶ, Θεολόγου-Κοινωνιολόγου, ὡς εἰδικοῦ Συνεργάτου.

β. Σύνταξις Προϋπολογισμῶν Οἰκονομικῶν Ἑτῶν 2001 καὶ 2002.

γ. Συνεργασία μετὰ τῶν ἐν Ἑλλάδι πολιτικῶν Ἀρχῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων Εὐρωβουλευτῶν.

δ. Συμμετοχὲς εἰς Συνέδρια καὶ ἄλλας ἀποστολάς.

ε. Επίσημον γεῦμα ἐργασίας τοῦ Μακαριωτάτου μετὰ τῶν Ἑλλήνων Εὐρωβουλευτῶν καὶ τῆς Ἑλληνίδος Ἐπιτρόπου (27.1.2001).

στ. Ἀποστολὴ τῆς ἐπιστολῆς διαμαρτυρίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὸν προεδρεύοντα Πρωθυπουργὸ τῆς Ε.Ε. Jacques Chirac, τὸν Πρόεδρον τῆς Ε.Ε. Romano Prodi, τὴν Ἑλληνίδα Ἐπίτροπο, τοὺς Ἑλληνας Εὐρωβουλευτάς, τὴν COMECE καὶ ἄλλους περὶ τῆς ἀπαλείψεως τῆς ἐκφράσεως «Θρησκευτικὴ Κληρονομιά» (τῆς Εὐρώπης) ἀπὸ τὸ Προοίμιον τῆς Χάρτας τῶν Θεμελιωδῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τῆς Συνόδου Κορυφῆς τῆς Νικαίας - Γαλλίας (Μετεφρασμένη εἰς τὴν Ἀγγλικὴν - 20.12.2000).

ζ. Ἀποστολὴ ἐπιστολῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς, Romano Prodi περὶ συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν «Διάλογο γιὰ τὴν Εὐρώπη» ἐν ὧσι τῆς Διακυβερνητικῆς Διασκέψεως τοῦ 2004 (Μετεφρασμένη εἰς τὴν Ἰταλικὴν - 3.5.2001).

η. Ἀποστολὴ συγχαρητηρίου ἐπιστολῆς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὸν Γερμανὸν Πρόεδρον Δημοκρατίας κ. Johannes Rau διὰ τὰς θέσεις τὰς ὁποίας ἀνέπτυξε εἰς τὴν Ὀλομέλειαν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου σχετικῶς πρὸς τὴν ἀναγκαιότητα ἑνὸς Εὐρωπαϊκοῦ Συντάγματος (Μετεφρασμένη εἰς τὴν Γερμανικὴν - 16.5.2001).

θ. Ἐμπλουτισμὸς τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Γραφείου διὰ τῆς ἀνανεώσεως τῆς συνδρομῆς εἰς τὴν «Επίσημον Ἐφημερίδα τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων» τοῦ ἔτους 2001 (11.1.2001).

ι. Πρώτη Εὐρω-αποστολὴ (Ἐνημερωτικὸ Εὐρωκεντρικὸ Σεμινάριο) Στελεχῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν εἰς Βρυξέλλας κατόπιν εὐγενοῦς προσκλήσεως τοῦ Ἐντιμ. Εὐρωβουλευτοῦ κ. Κωνσταντίνου Χατζηδάκη (24-27.6.2001).

ια. Συνεργασία μετὰ τοῦ Περιοδικοῦ «Εὐρωπαϊκὴ Ἐπικαιρότητα».

ιβ. Συνεργασία μετὰ τοῦ Περιοδικοῦ «Ἀειφόρος Ἀνάπτυξη».

ιγ. Συνεργασία μετὰ τῆς Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἑλλάδος (Ο.Κ.Ε.).

ιδ. Συνεργασία μετ' ἄλλων Συνοδικῶν καὶ Εἰδικῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ὅπως:

1. Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων.

2. Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου.

3. Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων καὶ Διαφωτίσεως.

4. Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ Εὐποιίας.

5. Γάμου, Οἰκογενείας, Προστασίας Παιδιοῦ καὶ Δημογραφικοῦ Προβλήματος.

6. Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

ιε. Συνεργασία μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβροσίου περὶ θεμάτων Διαδικτύου (Internet).

ιστ. Συνεργασία μετὰ πολλῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ἐπὶ λεπτομερειῶν τοῦ Προγράμματος «Λεονάρντο Ντὰ Βίντσι».

ιζ. Συνεργασία μετὰ τοῦ Ἐντιμ. Εὐρωβουλευτοῦ καὶ Καθηγητοῦ κ. Ἀντωνίου Τρακατέλλη ἐπὶ Εὐρωπαϊκῶν Θεμάτων.

ιη. Συνεργασία μετὰ τῶν Περιοδικῶν ΕΚΚΛΗΣΙΑ,ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ.

ιθ. Συνεργασία μετὰ τῆς Ἱστοσελίδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

κ. Πολλαπλὴ συνεργασία μετὰ τῆς κας Ἑλένης Κυρανάκη, ὑπαλλήλου τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου ἐν Ἀθήναις.

κα. Συνεχὴς συνεργασία μετὰ τοῦ ἐπιστημονικοῦ Συμβούλου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Ἀναστασίου Μαρίνου καὶ τοῦ Οἰκονομολόγου τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. κ. Εὐαγγέλου Μάρη ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ «Κανονισμοῦ Λειτουργίας τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐν Βρυξέλλαις».

κβ. Ἀποστολὴ Προγράμματος Ε.Ε. «Λεονάρντο ντὰ Βίντσι» πρὸς τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ τὰς Ἱ. Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ἀπόφασις ΔΙΣ 8.2.2001).

κγ. Ἀποστολὴ Προγράμματος ΕΕ «Πολιτισμὸς 2000» (ἀπόφασις ΔΙΣ 8.3.2001).

κδ. Ἀποστολὴ Ἐγκυκλίου Σημειώματος ΔΙΣ (13.3.2001) περὶ συμμετοχῆς ἔργων τῶν Ἱ. Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ Γ ΚΠΣ.

Ὑπεβλήθησαν αἰτήσεις ἐκ μέρους τῶν ἐξῆς εἴκοσι (20) Ἱερῶν Μητροπόλεων:

1. Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης,

2. Τρίκης καὶ Σταγῶν,

3. Θηβῶν καὶ Λεβαδείας,

4. Καστορίας,

5. Περιστερίου,

6. Παροναξίας,

7. Ξάνθης,

8. Κυθήρων,

9. Κίτρους, Κατερίνης καὶ Πλαταμῶνος,

10. Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων,

11. Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ,
12. Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης,
13. Λαγκαδᾶ,
14. Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων,
15. Μηθύμνης,
16. Σάμου καὶ Ἰκαρίας,
17. Πειραιῶς,
18. Ἡλείας,
19. Σεργῶν καὶ Νιγρίτης
20. Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου.

3. Ὁ Γραμματεὺς τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξεπροσώπησεν:

1. Τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ἐν Ρώμῃ, ὡς Παρατηρητῆς, ἐπ' εὐκαιρία τῆς λήξεως τῆς Ἑβδομάδος Προσευχῆς διὰ τὴν Ἑνότητα τῶν Χριστιανῶν (25.1.2001).

2. Τὴν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλον ἐν Θεσσαλονίκῃ εἰς ἐκδήλωσιν τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἀντιπροσωπείας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τιμὴν τοῦ Ἐξοχωτάτου κ. Romano Prodi (31.3.2001).

3. Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον μετὰ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Ἀθανασίου εἰς ἐκδήλωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως παρὰ τῷ Ζαπτεῖῳ Μεγάλῳ διὰ τὰ 20 χρόνια ἀπὸ τῆς εἰσόδου τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἑνωσιν (9.5.2001).

4. Τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀχαΐας κ. Ἀθανασίου ἐν Κρήτῃ, εἰς τὸν 5ον Διάλογον μεταξὺ Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος (7-8.6.2001).

5. Τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὴν παρὰ τῷ Ζαπτεῖῳ Μεγάλῳ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κέντρου Εὐρωπαϊκῶν Μελετῶν (ΕΚΕΜ) ὀργανωθεῖσαν Ἡμερίδα με θέμα: «Τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ Ἑλλάδα» (11.7.2001).

Ἐπίσης παρέστη καὶ ἐτήρησεν τὰ Πρακτικὰ τῶν ἀκολουθῶν Συναντήσεων/Συνεδριάσεων ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν:

1. Τῆς ὑπὸ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Συνεδριάσεως τὴν 8.3.2001 με θέμα τὸ Γ ΚΠΣ.

2. Τῆς Συναντήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μετὰ τοῦ εἰδικοῦ Ἀπεσταλμένου τοῦ Πάπα Ρώμης, Ἀρχιεπισκόπου Λεο-

nardo Sandri τὴν 20.3.2001.

3. Τῆς Συνεδριάσεως τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς Ὁρθοδόξων-Ρωμαιοκαθολικῶν κατὰ τὴν εἰς Ἀθήνας ἔλευσιν τοῦ Καρδινάλιου Roberto Tucci τὴν 2.4.2001.

4. Τῆς Συναντήσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μετὰ τοῦ Καρδινάλιου Walter Kasper, κατὰ τὴν ἐθιμοτυπικὴν ἐπίσκεψιν Αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας τὴν 13.7.2001.

* Ἐπίσης ἐτήρησε τὰ Πρακτικὰ τῆς Συναντήσεως τῆς ὑπὸ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονα Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων κατὰ τὴν ἐν τῷ Συνοδικῷ Μεγάλῳ συνάντησιν Αὐτῆς μετὰ τοῦ κ. Rob Erplin, Νομικοῦ Συνεργάτου τοῦ Γερουσιαστοῦ τοῦ Oregon κ. Gordon Smith (27.8.2001).

* Ὑπῆρξε μέλος τῆς ἐπισήμου Συνοδείας τοῦ Μακαριωτάτου κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Πάπα Ρώμης εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος (Ἀθήναι, 4.5.2001).

* Ὁρίσθη με ἀπόφασιν τῆς ΔΙΣ (7.2.2001) ὑπόλογος τοῦ Λογαριασμοῦ πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων λειτουργίας τοῦ Γραφείου τῆς ἐν Βρυξέλλαις Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

4. Ὁ Ἐπιστημονικὸς Συνεργάτης τοῦ Γραφείου κ. Κωνσταντῖνος Ζορμᾶς ἔλαβε μέρος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Βιοηθικῆς τοῦ Τομέως «Ἐκκλησία καὶ Κοινωνία» τοῦ Συμβουλίου Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν ἐν Στρασβούργῳ (28-31.1.2001).

5. Προγραμματισμός.

α. Ὁργάνωσις Ἡμερίδας, με θέμα: «Τὸ μέλλον τῆς Ἡνωμένης Εὐρώπης μετὰ τὴν Νίκαιαν».

β. Μηχανοργάνωσις Γραμματείας τῆς Ἐπιτροπῆς.

γ. Νέαι Εὐρω-αποστολαὶ Στελεχῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς Βρυξέλλας ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν Ἑλλήνων Εὐρωβουλευτῶν.

δ. Εἰδικὴ Εὐρωαποστολὴ εἰς Βρυξέλλας Γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι προσφέρουν ὑπηρεσίας εἰς Μητροπόλεις, Ἐκκλησιαστικοὺς Ὁργανισμοὺς, καὶ Θεολογικὰς Σχολὰς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ε) Ἐκδοσις Εἰδικοῦ Ἐνημερωτικοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ὁδηγοῦ.

Ε.Σ.Ε. Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως**ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΑΝΑΝΕΩΣΗ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΜΑΣ ΛΑ ΤΡΕΙΑΣ**

1. Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή τῆς ἀνάρρησής του στὸν ἀρχιεπισκοπικὸ θρόνο τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἀθηνῶν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κύριος Χριστόδουλος, μὲ μιὰ σειρά ἐνεργειῶν του, ἔθεσε ἐπισημῶς τὸ θέμα τῆς λειτουργικῆς ἀνανέωσης στὸ χῶρο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Ἰδιαίτερα ἡ ἔκδοση τῆς ὑπ' ἀριθμ. 9/2292/16.10.1998 Ἀρχιεπισκοπικῆς Ἐγκυκλίου *Περὶ Λειτουργικῆς Ἀνανέωσης* καὶ ἡ συγκρότηση τῆς *Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως*¹ θὰ πρέπει νὰ χαιρετισθοῦν ὡς ἱστορικὲς πρωτο-

ζοῦσε ἀπὸ αἰώνων τὴν ἀγωνία τῆς ἀνανεώσεως τῆς λατρείας της, πολὺ πρὶν γίνουν στὴ Δύση συνειδητὰ τὰ προβλήματα καὶ τὰ αἰτήματα προσαρμογῆς καὶ ἐκσυγχρονισμοῦ, ποὺ ἔθεσε ἡ λειτουργικὴ κίνησις τοῦ αἰῶνα μας καὶ ποὺ ἀπετέλεσαν ἀντικείμενα μελέτης καὶ πρωτοβουλιῶν ἀνανεώσεως ποὺ ἀπασχόλησαν τὴν Βατικάνεια Σύνοδο»³. Ὅπως δὲ ὁμολογοῦν οἱ ἴδιοι οἱ πρωτοπόροι τῆς κινήσεως αὐτῆς ἡ Δύση ἦταν ἐκείνη ποὺ μαθήτευσε στὸ σχολεῖο τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολῆς⁴ γιὰ νὰ ἐπανεὐρεῖ ἀπλὰ καὶ αὐτονόητα γιὰ τοὺς Ὁρθόδοξους πράγματα, ὅπως ἡ λειτουργικὴ χρῆσις τῶν ἐθνικῶν γλωσσῶν, ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ κατὰ τὴν τέλεση τῆς Θείας Λατρείας, ἡ ἐκκλησιολογικὴ θεώρηση τῶν ἱερῶν μυστηρίων κ.λπ.⁵. Π' αὐτὸ καὶ εἶχε δίκαιο ὁ ἀείμνηστος π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν ὅταν ἔγραφε ὅτι ἡ μέ ἐπιτυχία ἐπιχειρηθεῖσα αὐτῇ λειτουργικῇ μεταρρύθμιση ἀπετέλεσε οὐσιαστικά μιὰ ὀρθόδοξη κίνησις σὲ ἓνα μὴ ὀρθόδοξο χῶρο⁶.

Παρὰ ταῦτα εἶναι γεγονὸς ἀναντίλεκτο ὅτι μιὰ λειτουργικὴ μεταρρύθμιση τοῦ τύπου καὶ εὔρους ποὺ ἐπιχείρησε ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία εἶναι ἀδύνατη, ἀνωφελὴς καὶ ἐπικίνδυνη γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἀνατολή. Ὅπως εὐστοχα παρατηρήθηκε «ἀσυνήθιστες ριζικὲς προτάσεις διατυπούμενες ἀπὸ ἀνήσυχους θεολόγους, ποὺ ἀγνοοῦν τὴν ἐσωτερικὴν συνέχεια καὶ ἀδιάπαστη ἐνότητα μεταξὺ τῆς μυστικῆς κεφαλῆς – τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ σώματός του θὰ ἀποτελοῦσαν βαρὺτατο ψυχολογικὸ λάθος, ποὺ γιὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πραγματικότητα θὰ σήμαινε κάτι χειρότερο: εἰσαγωγὴ αἵρεσης ποὺ ὀδηγεῖ στὸ σχίσμα. Οἱ ἀλλαγές εἶναι ἡ πιὸ εὐαίσθητη ἐπιχείρηση στὸ χῶρο τῆς Λατρείας»⁷. Διότι ἡ Θεία Λατρεία ἀποτελεῖ κατὰ τὴν ὀρθόδοξη ἀντίληψη «συλλογικὸ καὶ ἀνώνυμο ἔργο σύνολης τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας... ἔκφραση καὶ βίωση τῆς πίστεως καὶ τοῦ δόγματος... ὅπως καὶ τῆς ἐνότητος τοῦ σώματος τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας... Π' αὐτὸ καὶ δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ διακρίνουμε μεταξὺ τῆς ἐσώτερης οὐσίας καὶ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς τῆς Θείας Λατρείας, διότι ἡ μία ἐκφράζεται μὲ τὴν ἄλλη καὶ οἱ δύο μαζὺ ἔχουν διαποτίσει

Τοῦ Πρωτοπρ. κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Β.ΤΖΕΡΠΟΥ**

βουλίες, ποὺ ἀνοίξαν τὸ δρόμο γιὰ μιὰ συντονισμένη καὶ σὲ βάθος μελέτη ὅλων τῶν λειτουργικῶν προβλημάτων ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν Ἐκκλησία μας σήμερα. Στὸ ἴδιο πλαίσιο θὰ πρέπει νὰ ἐνταχθεῖ καὶ ἡ μὲ εὐθύνη τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως σύγκλησις τοῦ Β' Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων (Βόλος 22-25.10.2000), ποὺ εἶχε ὡς γενικὸ θέμα προβληματισμοῦ *Τὸ αἷμα τῆς λειτουργικῆς ἀνανεώσεως στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σήμερα*.

Οἱ ποικίλες ἀντιδράσεις, τίς ὁποῖες προκαλέσε, ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, ὅλη αὐτὴ πρωτοβουλία κατέστησαν ἐμφανὴ τὴ δυσκολία μιᾶς ἀκριβοῦς θεολογικῆς ὀριοθετήσεως τοῦ ὅρου *Λειτουργικὴ ἀνανέωση* καὶ ὅσων αὐτὴ ἐπάγεται γιὰ τὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας σήμερα. Διότι παρὰ τὴν ἀποδοχὴ τὴν ὁποία γνωρίζει γενικὰ ἡ πρωτοβουλία αὐτὴ δὲν ἀπολείπουν καὶ οἱ φωνές τῆς ἀρνητικῆς κριτικῆς. Ἔτσι ἀπὸ διάφορες κατευθύνσεις ἐπισημαίνεται κυρίως ὅτι ἡ ἀρξάμενη αὐτὴ διαδικασία ἀποτελεῖ μιὰ ἐπικίνδυνη γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀπομίμηση τῆς λεγόμενης λειτουργικῆς κινήσεως, ποὺ παρατηρήθηκε τὰ τελευταῖα χρόνια στὸ χῶρο τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας². Στὴν ἔνστασις αὐτὴ εὐκόλα μπορεῖ νὰ ἀντιταχθεῖ ἡ ἱστορικὴ διαπίστωση ὅτι «ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία

βαθεία τις καρδιές, τις συνειδήσεις καὶ τὴ θρησκευτικὴ ζωὴ τῶν πιστῶν... Τελούμενη διαμέσου τῶν αἰῶνων καὶ μεταδιδόμενη με πιστότητα ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ ἡ Θεία Λατρεία ἔχει καθαγιασθεῖ τόσο, ὥστε νὰ τιμᾶται ὅπως ἡ ἴδια ἡ θρησκεία»⁸.

Ὡστόσο ἡ διανύσας αὐτὴ ὁρθόδοξη περὶ Θείας Λατρείας ἀντίληψη δὲν θὰ πρέπει νὰ μᾶς ὁδηγήσει στὸ ἀντίθετο ἄκρο, σ' ἓναν, δηλαδή, αὐτάρεσκο ἐξωραϊσμό τῶν λειτουργικῶν μας πραγμάτων, ἐθελουφλώντας μπροστὰ στὰ προβλήματα ποὺ οἱ αἰῶνες ἔχουν ἐπισωρεύσει στὸ χωρὸ τῆς Λατρείας καὶ τῆς δικῆς μας Ἐκκλησίας. Μιὰ τέτοια ἀντίληψη εἶναι ἐξίσου ἐπικίνδυνη⁹, διότι ἔρχεται σὲ πλήρη ἀντίθεση με τὴν ἐγγενῆ καὶ ἱστορικὰ ἐπιμαρτυρούμενη ιδιότητα τῆς Θείας Λατρείας νὰ ἐξελίσσεται ἀένα καὶ νὰ προσαρμόζεται φιλόπρωτα πρὸς τις συνθήκες τῆς ζωῆς τῶν ἀνθρώπων κάθε ἐποχῆς. Ἡ Θεία Λατρεία εἶναι δῶρο τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ στὸν ἄνθρωπο γιὰ τὴ διευκόλυνση τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας του. Ἐπειδὴ δὲ φέρει ἀπὸ τὴ φύση της τὴ σφραγίδα τῆς ἱστορίας γι' αὐτὸ καὶ ὁρισμένα ἐξωτερικὰ της στοιχεῖα παλαιοῦνται ὅπως τὰ ἐνδύματα καὶ ἔχουν ἀνάγκη ἀνανέωσης¹⁰. Ὁ ἴδιος ὁ Κύριος χαρακτηρίζει τὸ εὐαγγελικὸ κήρυγμα *οἶνον νέον*. Π' αὐτὸ καὶ οὐδεὶς ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἶρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου καὶ χειρὸν σχῆμα γίνεται οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιοὺς· εἰ δὲ μήγε, ρήγνυται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται, καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολούνται· ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς, καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται (Ματθ.9,17).

2. Ἡ μορφή τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας λατρείας, ὅπως τὴν γνωρίζουμε σήμερα, ἀποτελεῖ τὴν τελευταία φάση μᾶς μακροχρόνιας ἐξελικτικῆς διαδικασίας, ἡ ὁποία σταθεροποιεῖται κατὰ τὸν 15ο αἰ., γεγονὸς ποὺ συμπίπτει χρονικὰ με τὴν ἔναρξη τῆς σκοτεινῆς περιόδου τῆς Τουρκοκρατίας γιὰ ὅλους τοὺς ὁρθόδοξους λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς. Ἡ ὑπὸ τὸν ἀλλόθρησκο δὲ δυνάστη αἰχμαλωσία τῆς βασιλίδας τῶν πόλεων ἐστέρησε σὲ μεγάλο βαθμὸ ἀπὸ τὴ Μεγάλη Ἐκκλησία τὴ δυνατότητα νὰ παρεμβαίνει δημιουργικὰ στὴ διοργάνωση τῆς λειτουργικῆς καὶ γενικὰ τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν λαῶν αὐτῶν ποὺ ἦσαν ὑπὸ τὴν πνευματικὴ τῆς δικαιοδοσίας. Ἡ δυσχερὴς αὐτὴ ἱστορικὴ συγκυρία σὲ συνδυασμὸ καὶ με ἄλλους παράγοντες ποὺ λει-

τούργησαν κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ ἐπηρέασαν καθοριστικὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξη τῆς Θείας Λατρείας μέχρι τις ἡμέρες μας. Ἔτσι ἡ ὁργάνωση γιὰ περισσότερο ἀπὸ τετρακόσια χρόνια ὄχι μόνον τῆς θρησκευτικῆς, ἀλλὰ καὶ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς τῶν ὑποδούλων γύρω ἀπὸ τὰ μοναστήρια εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ὀριστικὴ ἐπιβολὴ τοῦ μοναχικοῦ Τυπικοῦ σὲ βάρος τοῦ Ἀσματικοῦ¹¹. Τὰ δεδομένα δὲ τοῦ μοναχικοῦ βίου σὲ συνδυασμὸ με τὴν προσαρμογὴ τῆς Θείας Λατρείας στοὺς ρυθμοὺς τῆς ζωῆς τῶν ἀγροτικῶν κοινωνιῶν¹² προσδιόρισαν σὲ πολὺ μεγάλο βαθμὸ τὴ μορφή καὶ τοὺς ὅρους γενικὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς μας λατρείας, ὅπως τὴν γνωρίζουμε ὡς σήμερα. Ἀκόμη ἡ κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ ἐφεύρεση τῆς Τυπογραφίας καὶ ἡ οὐσιαστικὰ ἀνεξέλεγκτη ἀπὸ τὴ διοίκηση τῆς Ἐκκλησίας ἔντυπη ἔκδοση τῶν λειτουργικῶν βιβλίων συνετέλεσε στὴ γενίκευση μιᾶς συγκεκριμένης μορφῆς λατρείας, ποὺ σίγουρα δὲν ἦταν ἡ ἀντιπροσωπευτικότερη τῆς παράδοσης¹³. Ἀλλὰ καὶ στὴ συνέχεια ἡ μετὰ τὴν ἀποτίναξη τοῦ ὀθωμανικοῦ ζυγοῦ διοικητικὴ πολυδιάσπαση τοῦ ὁρθόδοξου κόσμου σὲ ἐπιμέρους ἐθνικῆς Ἐκκλησίες καὶ γλωσσικῆς ἐνότητας (ἐλληνόφωνη καὶ σλαβόφωνη ὁρθοδοξία) εὐνόησε τὴν αὐτόνομη πορεία τῶν τοπικῶν αὐτῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἐδυσχέρανε τὴν μεταξύ τους συνεργασία κατὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν ἀναφυομένων λειτουργικῶν προβλημάτων. Στὰ ἀνωτέρω ἐὰν προστεθοῦν ἀκόμη τὰ ἐκ τοῦ ἀθεϊστικοῦ κομμουνισμοῦ δεινὰ, ὅπου αὐτὸς ἐπεκράτησε, καὶ οἱ ἀπὸ τὴν ἐξέλιξη τῶν ἐθνικῶν γλωσσῶν προκύπτουσες γιὰ τις νεώτερες γενιὲς δυσκολίες κατανόησης τῆς παραδοσιακῆς λειτουργικῆς γλώσσας (κλασσικὰ ἐλληνικά-σλαβονικά), ἔχουμε ἓνα πανόραμα τῆς φύσεως τῶν πολλῶν καὶ συνθέτων λειτουργικῶν προβλημάτων ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας σήμερα.

Παρὰ τις ἐνυπάρχουσες δυσκολίες ἡ ὑπαρξὴ τῶν προβλημάτων αὐτῶν καὶ ἡ παρατηρούμενη καθόλη αὐτὴ τὴν περίοδο δυσλειτουργία τοῦ θεσμοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς λατρείας, ποὺ ἀπὸ τὴ φύση του καλεῖται νὰ εἶναι λειτουργικὸς (λειτουργία = ἔργο τοῦ λαοῦ), δὲν ἄφησαν ἀδιάφορη τὴν διοικοῦσα καὶ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία. Στοιχώντας στὸ παράδειγμα μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν τῶν παλαιότερων γενεῶν, διαπρεῖς ἄνδρες τῆς περιόδου αὐτῆς, τοὺς ὁποίους ἀναγνωρίζουμε καὶ τι-

μοῦμε ὡς πρωτοπόρους τῆς λειτουργικῆς ἀνανεώσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας¹⁴, προσπάθησαν μὲ τὸ ἔργο τους νὰ παρέμβουν ἐξισορροπητικὰ μεταξὺ τῆς παραδεδομένης ἐκκλησιαστικῆς λατρείας καὶ τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῶν νεωτέρων γενεῶν. Ἔτσι τὸ λειτουργικὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Συμεὼν Θεσσαλονίκης, ἰδιαίτερα δὲ τὰ ἐρμηνευτικὰ του ὑπομνήματα στὶς ἱερὲς ἀκολουθίες, ποὺ μεταφράστηκαν ὄχι μόνο στὰ Νέα Ἑλληνικά, ἀλλὰ καὶ στὶς ἐθνικὲς γλώσσες τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων λαῶν, ἀπετέλεσαν σταθερὸ σημεῖο ἀναφορᾶς τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καθόλη τὴν περίοδο αὐτή¹⁵. Ἡ λεγόμενη φιλοκαλικὴ ἀναγέννηση (κίνημα τῶν κολλυβάδων) εἶχε μεταξὺ ἄλλων καὶ βαθύτατους λειτουργικοὺς προβληματισμούς, ὅπως τὴν ἀναβίωση τῆς συχνῆς καὶ ἐμπροϋπόθετης Θείας Κοινωνίας, τὴν ἀνάγκη ἀποκάθαρσης καὶ ὑπομνηματισμοῦ τῶν λειτουργικῶν βιβλίων¹⁶ κ.ἄ. Τὸ κολοσσαῖο ἐρμηνευτικὸ ἔργο τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου στὰ ὕμνογραφικὰ κείμενα τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν παραμένει ὡς σήμερα μοναδικὸ καὶ ἀναντικατάστατο καὶ ἀναμένει τοὺς συνεχιστές του¹⁷. Ἡ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου γιὰ τὴν ἐπιμελημένη ἔκδοση τῶν λειτουργικῶν βιβλίων¹⁸ καὶ μάλιστα τοῦ Τυπικοῦ κατὰ τὴν Τάξιν τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας¹⁹ ὄχι μόνο ἐπέβαλε τάξιν στὴν ἐπικρατοῦσα κατὰ τὴν περίοδο αὐτὴ τελετουργικὴ ἀναρχία²⁰, ἀλλὰ καὶ ἄνοιξε τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἐπίσημη ἐκκλησιαστικὴ υἱοθέτηση ἑνὸς ἐνοριακοῦ Τυπικοῦ, προσαρμοσμένου στὶς ἀνάγκες τῶν κατὰ κόσμον Ἐκκλησιῶν. Ἡ ὑπὸ τῶν διαφόρων ἱεραποστολικῶν ὁργανώσεων συστηματικὴ καλλιέργεια τοῦ λειτουργικοῦ κηρύγματος²¹ ἀνέδειξε τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἐνεργοῦ καὶ συνειδητῆς συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ στὴ Θεία Λατρεία. Ἀπὸ δὲ τὴ συμβολὴ τῆς ἀκαδημαϊκῆς θεολογίας στὴν ἀντιμετώπιση τῶν λειτουργικῶν μας προβλημάτων ἀξίζει νὰ ἀναφέρουμε ἀντιπροσωπευτικὰ τὸ μνημειώδες ἔργο τοῦ ἀειμνήστου καθηγητοῦ Π. Τρεμπέλα γιὰ τὴν κριτικὴ ἔκδοση τῶν Τριῶν Λειτουργιῶν²² καὶ τοῦ Μικροῦ Εὐχολογίου²³, ποὺ παραμένει ὡς σήμερα οὐσιαστικὰ ἀναξιολογήτο.

3. Ἡ προηγηθεῖσα ἱστορικὴ ἀναφορὰ θεωροῦμενη μέσα ἀπὸ τὸν σημερινὸ τρόπο διοργάνωσης καὶ διοίκησης τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, δακτυλοδεικτεῖ τὴν ἐπείγουσα ἀνάγκη εἰδικῆς ἐνασχόλη-

σης τῶν ἐπιμέρους τοπικῶν Ἐκκλησιῶν μὲ τὰ προβλήματα τῆς Θείας Λατρείας καὶ πάντοτε μέσα στὸ πνεῦμα τῆς διατοπικῆς συνοχῆς τῆς Καθολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, τῆς διαχρονικῆς συνέχειας τῆς παράδοσής της καὶ τῆς ἐνότητος τοῦ τεράστιου αὐτοῦ πνευματικοῦ χρόνο-χώρου²⁴. Διότι τὰ λειτουργικὰ προβλήματα καὶ ἡ ἀναγκαιότητα ἀνανέωσης τῆς λειτουργικῆς ζωῆς ἐξαρτῶνται σὲ μεγάλο βαθμὸ «ἀπὸ τὶς ἰδιαίτερες συνθήκες καὶ τὴν κατάσταση τῆς λατρείας κάθε ἐπιμέρους τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλα προβλήματα ἔχουν οἱ ἀστικές καὶ ἄλλα οἱ ἀγροτικές, ποιμενικὲς καὶ οἱ βιομηχανικὲς περιοχές. Ἄλλα οἱ μοναχικὲς ἀδελφότητες, καὶ ἄλλα οἱ κοσμικὲς ἐνορίες. Ἄλλα οἱ συμπαγεῖς ὀρθόδοξοι πληθυσμοὶ καὶ ἄλλα οἱ κοινότητες τῆς διασπορᾶς καὶ ἄλλα οἱ ἐκκλησίες ποὺ παροικοῦν σὲ τόπους ὅπου συντριπτικὰ ὑπερέχουν ἄλλα θρησκεύματα. Ἄλλα λειτουργικὰ προβλήματα ἔχουν οἱ βόρειοι λαοί, ἄλλα οἱ λαοὶ τῆς Μεσογείου, τῆς Ἀφρικῆς, τῶν Ἰνδιῶν, τῆς ἐγγύς Ἀνατολῆς, τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Κορέας»²⁵. Μὲ τὴν ἔννοια αὐτὴ κανοναρχεῖται καὶ γιὰ τὴν Ἑλλαδικὴ Ἐκκλησία μιὰ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ δεοντολογία, ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ ἀποβλέπει μὲ ἐπιμονὴ καὶ συνέπεια σὲ σταθεροὺς στόχους, καθορισμένους μὲ σύνεση καὶ μελετημένους μετ' ἐπιστήμης²⁶. Ὡς τέτοιοι δὲ στόχοι θὰ μπορούσαν κατὰ προτεραιότητα νὰ εἶναι οἱ ἑξῆς:

α) Σὲ θεολογικὸ - ἀκαδημαϊκὸ ἐπίπεδο:

1) Θεολογικὴ θεμελίωση καὶ ὁριοθέτηση τοῦ ἔργου τῆς ἀνανέωσης τῆς λατρείας καὶ τῆς προσαρμογῆς της στὶς ἀνάγκες τοῦ σύγχρονου κόσμου. 2) Καταγραφή καὶ ἀξιοποίηση τοῦ ἔργου ποὺ ἔχει ἤδη γίνῃ ἀπὸ Ἕλληνες καὶ ξένους ἐρευνητὲς στὸ χῶρο τῶν λειτουργικῶν σπουδῶν. 3) Συνεργασία καὶ συντονισμὸς τῶν Ὁρθοδόξων Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ ἄλλων συναφῶν ἐρευνητικῶν κέντρων στὴν περαιτέρω μελέτη τῶν σημερινῶν προβλημάτων τῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας ἐν ᾧ μάλιστα καὶ τῆς μελλούσης νὰ συνέλθῃ Μεγάλῃ Συνόδου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας²⁷. 4) Περαιτέρω καλλιέργεια τῶν λειτουργικῶν σπουδῶν μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς διδασκαλίας τῆς λειτουργικῆς θεολογίας στὶς Θεολογικὲς καὶ Ἐκκλησιαστικὲς Σχολές, τὴν ἔκδοση ἑνὸς εἰδικοῦ ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ γιὰ τὴν προώθηση τῆς λειτουργικῆς ἐρευνας, τὴν διοργάνωση ἐπιστημονικῶν λειτουργικῶν συνεδρίων²⁸ κ.λπ.

β) Σὲ θεσμικὸ - διοικητικὸ ἐπίπεδο:

1) Προγραμματισμένη ἔκδοση συνοδικῶν ἐγκυκλίων γιὰ τὴν ἐμπέδωση τῆς λειτουργικῆς εὐταξίας καὶ τῆς ἐνότητος στὴν λειτουργικὴ πράξη στὸ χῶρο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας²⁹. 2) Ἐπιμελημένη ἔκδοση τῶν ἐπισήμων λειτουργικῶν βιβλίων³⁰. 3) Ἐκδοση Λειτουργικῶν Ἀνθολογίων μὲ βάση ἐπεξεργασμένα κριτήρια (πρωτότυπο κείμενο-νεοελληνικὴ μετάφραση, εἰσαγωγές, σχόλια, πρόβλεψη γιὰ τὴ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ κ.λπ.) γιὰ λαϊκὴ χρῆση. 4) Ἐμφαση στὴ λειτουργικὴ μόρφωση τῶν ὑποψηφίων ἱερέων (ἀναλυτικὰ προγράμματα ἐκκλησιαστικῶν σχολῶν, διδακτικὰ ἐγχειρίδια κ.λπ.) καὶ τὴ συνεχῆ λειτουργικὴ ἐπιμόρφωση τῶν ἱερέων (διοργάνωση ἐπιμορφωτικῶν σεμιναρίων, λειτουργία προτύπων ἀπὸ ἄποψη λειτουργικῆς ἐνοριῶν, ὑποδειγματικὴ τέλεση ἀκολουθιῶν κ.λπ.). 5) Σὲ συνεργασία μὲ τὶς Θεολογικὰς Σχολὰς ἵδρυση ἐνὸς Λειτουργικοῦ Ἰνστιτούτου κατὰ τὸ πρότυπο τοῦ Ἰδρύματος Βυζαντινῆς Μουσικολογίας.

γ) Σὲ κατηχητικὸ - ποιμαντικὸ ἐπίπεδο.

1) Ἀξιοποίηση τῆς κατηχητικῆς διαδικασίας σὲ ὅλες τὶς βαθμίδες γιὰ τὴν μύηση τῶν παιδιῶν καὶ τῶν ἐφήβων στὴ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας (καλλιέργεια τῆς Παιδικῆς Λατρείας³¹, ὑπομνηματισμένες ἐκδόσεις ἱερῶν ἀκολουθιῶν κ.λπ.). 2) Συστηματικὴ καλλιέργεια τῆς λειτουργικῆς ἀγωγῆς τοῦ λαοῦ μὲ τὴν προώθηση τοῦ λειτουργικοῦ κηρύγματος (προφορικοῦ, γραπτοῦ, ἠλεκτρονικοῦ)³². 3) Κατηχητικὴ ἀξιοποίηση τῶν εὐκαιριῶν ποὺ προσφέρει ἡ τέλεση τῶν ἱερῶν Μυστηρίων καὶ τῶν ἄλλων ἁγιαστικῶν τελετῶν. 4) Καλλιέργεια τῆς Ποιμαντικῆς τῶν Μυστηρίων μὲ τὴν διοργάνωση προτύπων ἐνοριακῶν λειτουργικῶν ἀκολουθιῶν (ὁμαδικῶν βαπτίσεων εἰδικὰ ἐνηλίκων - γάμων μὲ Θεία Λειτουργία κ.λπ.). 5) Καλλιέργεια τῆς συμπαλμωδίας καὶ γενικὰ τῆς ἐνεργοῦ καὶ συνειδητῆς συμμετοχῆς τοῦ λαοῦ στὴ Θεία Λατρεία³³.

Ἀπὸ τίς ἀνωτέρω προτάσεις, ἂν ἐξαιρέσει κανεὶς αὐτὲς ποὺ ἀπὸ τὴ φύση τους ἀπαιτοῦν θεσμικὲς παρεμβάσεις ἢ τὴν τελικὴ ἀναγωγὴ τους στὴν μέλλουσα νὰ συνέλθει Μεγάλῃ Σύνοδο τῶν Ὁρθοδόξων, οἱ ὑπόλοιπες εἶναι κυρίως φύσεως ποιμαντικῆς³⁴ καὶ μποροῦν νὰ ἀντιμετωπισθοῦν σὲ τοπικὴ βάση μὲ τὴ λειτουργικὴ ἀγωγή τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ. Διότι αὐτὸ ἀπὸ τὸ ὁποῖο κυρίως πάσχει σήμερα ἡ λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας

μας εἶναι ὁ τυπικισμὸς καὶ ἡ ἐθιμικὴ τέλεση τῶν λειτουργικῶν ἀκολουθιῶν, ποὺ δὲν ἀφήνουν νὰ φανεῖ τὸ ἐσώτερο σωτηριολογικὸ νόημα τῶν ἱερῶν τελουμένων. Ἄν δὲ τὰ συμπτώματα αὐτῆς τῆς λειτουργικῆς ὑπανάπτυξης παρατηροῦνται κυρίως στὸ χῶρο τῆς σύγχρονης ἐνορίας, γι' αὐτὸ δὲν εὐθύνεται οὔτε ἡ παραδεδομένη λατρεία, οὔτε κάποια ἐγγενὴς ἀδυναμία τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου στὴν κατανόηση τῶν τῆς λατρείας³⁵. Ἡ αἰτία θὰ πρέπει νὰ ἀναζητηθεῖ κυρίως στὸ γεγονός ὅτι διακόπηκε σὲ μεγάλο βαθμὸ ἡ μυσταγωγικὴ παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, αὐτὴ ἡ διδακτικὴ-κατηχητικὴ διαδικασία τῆς λειτουργικῆς μόρφωσης καὶ ἀγωγῆς τῶν πιστῶν, ποὺ γεφυρώνει τὸ χάσμα μετὰξὺ παραδεδομένης λατρείας καὶ ἐξέλιξης τῆς ζωῆς, καὶ σὲ τελικὴ ἀνάλυση ἀποτελεῖ μιὰ διαχρονικὴ παιδεία τῶν πιστῶν στὸ μυστήριό τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Αὐτὸ μὲ σύγχρονους ὅρους σημαίνει ὅχι ἐκκοσμίκευση τῆς λατρείας, ἀλλ' ἐν Χριστῷ ἀναγέννηση τῆς ζωῆς τοῦ καθενὸς ἀνθρώπου καὶ ἐνορχήστρωσή της στὸ μυστήριό τῆς παγκόσμιας δοξολογίας τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἐπιλογὴ τῶν λύσεων ποὺ θὰ προκριθοῦν γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων αὐτῶν δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀφεθεῖ στὰ χέρια μόνο κάποιων εἰδικῶν³⁶. Ἀλλὰ τὸν τελικὸ λόγο θὰ πρέπει νὰ ἔχει πάντοτε ἡ ποιμαίνουσα Ἐκκλησία, ἡ ὁποία καὶ μόνη, ὡς ἐκφραστὴς τῆς κοινῆς συνειδήσεως τοῦ χριστεπώνυμου πληρώματος, μπορεῖ νὰ προσδιορίσει μὲ ἀκρίβεια τὸν δείκτη διαθλάσεως³⁷ τῶν προβλημάτων αὐτῶν μέσα στὴν ὁλότητα τοῦ σύγχρονου ἐκκλησιαστικοῦ μας βίου. Ἡ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας μας δὲν ἀναπτύσσεται σὲ κάποιο ἀεροστεγὴ χῶρο, ἀπομονωμένο ἀπὸ τίς ἄλλες πλευρὲς τῆς ζωῆς. Κοντὰ στὴν ἀπειλὴ τοῦ αἰρέσεων, τῶν ἀνατολικῶν μυστηριακῶν θρησκειῶν, τῶν καταστροφικῶν λατρειῶν καὶ τοῦ νεοπαγανισμοῦ, προστίθενται σήμερα καὶ ἄλλοι ἀρνητικοὶ παράγοντες ὅπως ἡ ἐκκοσμίκευση, ὁ ἐκχυδαϊσμός τῆς γλώσσας, τὰ κατευθυνόμενα μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης, ἡ παγκοσμιοποίηση καὶ γενικὰ ἡ ἀποϊεροποίηση τῆς ζωῆς ποὺ διαμορφώνουν καθημερινὰ τὸν κόσμο μέσα στὸν ὁποῖο ζοῦμε. Ἡ Θεία Λατρεία εἶναι τὸ πιὸ δοκιμασμένο καὶ ἀποτελεσματικὸ ἱεραποστολικὸ ὄπλο ποὺ ἔχει στὴ διάθεσή της σήμερα ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας. Ἄς προσέξουμε μήπως, στὴν προσπάθειά μας νὰ τὸ ἐκσυγχρονίσουμε, τὸ ἀποδυναμώσουμε.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Βλ. ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΟΣΤ(1999)12, σελ. 270-272. ΦΕΚ 236, Τ. 1,8-11-1999. Κατὰ τὸν κανονισμό τῆς Ἐπιτροπῆς (Κανονισμός 139/1999, ἄρθρο 2) «Σκοπὸς τῆς Εἰδικῆς Συν-οδικῆς Ἐπιτροπῆς Λειτουργικῆς Ἀναγεννήσεως εἶναι ἡ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς λειτουργικῆς παραδόσεως καὶ τῶν συγχρόνων πνευματικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησίας μελέτη καὶ προώθη-σις τῶν κατὰ περίπτωσιν ληπτέων μέτρων, ἅτινα θὰ συντε-λέσουν εἰς τὴν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ (Ἰωάν. 4,24) τέλε-σιν τῆς Θείας Λατρείας καὶ εἰς τὴν συνειδητὴν εἰς αὐτὴν συμμετοχὴν τῶν πιστῶν σήμερον».
2. Πὰ τὴ λειτουργικὴ κίνησις τῆς Δύσεως βλ. γενικά: ROUSSEAU O., *Histoire du mouvement liturgique*, Paris 1945. ΤΡΕΜΠΕΛΑ Π., *Ἡ ρωμαϊκὴ λειτουργικὴ κίνησις καὶ ἡ πράξις τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ λαοῦ ἐν τῇ λα-τρείᾳ καὶ ἡ ἐκφώνησις τῶν εὐχῶν τῆς λειτουργίας* Ἀθήναι 1949. ΦΡΑΓΚΟΣ Κ., *Σχέδιον Ὁρθοδόξου λειτουργικῆς κι-νήσεως καὶ λειτουργικῆς ἀγωγῆς τῶν παίδων συνταχθέν κατόπιν περιγραφῆς καὶ κριτικῆς ἐπεξεργασίας τῶν ἐν τῇ γαλλοφώνῳ περιοχῇ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας πα-ρατηρηθέντων ἀντιστοίχων φαινομένων...* Ἐναΐσμος ἐπὶ διδασκαρίᾳ διατριβῆς, ὑποβληθεῖσα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Ἐν Ἀθήναις 1961. ΣΜΕΜΑΝ ΑΛ., *Ἡ λειτουργικὴ ἀναγέν-νησις καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία*. Ἐκδόσεις Σηματαῶρος, Λάρισα 1989. ΣΗΜΑΝΔΗΡΑΚΙΣ Ε., (Πρωτοπρεσβύτε-ρος), *Ἡ παρὰ τοῖς Ρωμαιοκαθολικοῖς τελεσιουργία τῶν μν-στηρίων τοῦ Βαπτίσματος, τοῦ Χρίσματος καὶ τῆς Θείας Εὐχαριστίας μετὰ τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ ἐξ ἐπό-ψεως Ὁρθοδόξου*. Διατριβὴ ἐπὶ διδασκαρίᾳ. Ἐν Ἀθήναις 1979. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥ., *Ἡ λειτουργικὴ κίνησις τῶν Ρω-μαιοκαθολικῶν καὶ τῶν Προτεσταντῶν*. Θεολογία ΝΣΤ (1985) Α, σελ. 161 - 173.
3. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ, *Ἡ λειτουργικὴ ἀνανέωσις στὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Δυνατότητες καὶ ἐμπόδια*. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ 21 (1989), σελ.326.
4. BEAUDUIN L., *L' Occident a l' école de l' Orient*. IRENIKON 1.
5. ΣΗΜΑΝΔΗΡΑΚΙΣ, μν.ἔργ., σελ.43.
6. *Ἡ Ἐκκλησία προσερχομένη. Εἰσαγωγή στὴν λειτουρ-γικὴ θεολογία*. (Ἀπόδοση ἀπὸ τὰ ἀγγλικά π. Δημήτριος Τζέρπος). Ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», Ἀθήναι 1991, σελ. 17. Πρβλ. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ, *Ἡ λειτουργικὴ ἀνανέωσις*, σελ. 333.
7. TIMIADIS EMILIANOS, *For a renewed and renewing liturgy. Topics for liturgical renewal*. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ 21 (1989), σελ.312.
8. BRANIŠTE E., *Le cult orthodoxe devant le mond contemporain. Opinions d' un théologien orthodoxe roumain*, Societas Liturgica. Documents for liturgical Research and Renewal 18, 1970, σελ.3. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ Ι., *Σύγχρονα λει-τουργικὰ προβλήματα*, ΕΚΚΛΗΣΙΑ 1992, σελ. 609: «Ἡ λειτουργικὴ παράδοσις εἶναι ἀπαύγασμα τῆς ὅλης ζωῆς τῆς

Ἐκκλησίας, καρπὸς τῆς ἐν ἀγίῳ Πνεύματι λατρευτικῆς ἐμπειρίας τῆς, καὶ αὐτὴ “συνέχει πάντα” κατὰ τὴν διεξα-γωγὴν τῆς κατὰ μίμησιν τῆς οὐρανίου τάξεως καὶ πολιτείας. *Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μιμουμένη τὸν οὐρανόν, τάξιν δεῖ εἶναι θεῖαν καὶ πολιτεύεσθαι*, κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Συμεὼν Θεσσαλονίκης (Τάξις, Διάλογος, κεφ. 365). Διαφορετικὴ τοποθέτησις τοῦς λειτουργικοὺς προβληματισμοὺς ὁδηγεῖ στὴ διάλυσιν τῆς λατρείας κατὰ τὸ πάθημα τῶν προτεσταν-τικῶν Ἐκκλησιῶν».

9. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ, *Ἡ λειτουργικὴ ἀνανέωσις*, σελ.329: Ἡ θεληματικὴ ἄγνοια τῶν προβλημάτων αὐτῶν καὶ ἡ ὀχύ-ρωσις σὲ μὴ ἀπομονωτικὴ στατικὴ τακτικὴ ἐν ὀνόματι τῆς δῆθεν παραδόσεως μπορεῖ νὰ ἔχει ἄμεσες συνέπειες στὴ συγκράτησιν τοῦ ὀρθοδόξου ποιμνίου σὲ περιοχὰς μάλιστα συμβιώσεως μεθ' ἑθνητικῶν, ἐκκλησιῶν ἢ ὁμολογίᾳ πού φα-νερὰ ἢ μεθ' ἑκείνων τὸν τρόπον ἀσχοῦν προσηλυτισμὸς εἰς βά-ρος τῶν ὀρθοδόξων. Δεύτερον ὅπως καὶ ἂν ἔχει τὸ πρᾶγμα, σήμερον εἶναι ἀναντίρρητο γεγονὸς ὅτι στὴ Δύση τέθηκαν καὶ κατὰ τὸν α ἢ β τρόπον, καλῶς ἢ ἐσφαλμένῳ, ἀντιμετω-πίστηκαν, μελετήθηκαν ἢ καὶ δόθηκαν λύσεις σὲ πολλὰ λει-τουργικὰ προβλήματα. Ἡ μελέτη καὶ ἡ πείρα πού ἀποκτή-θηκε ἤδη στὸν τομέα αὐτὸν δὲν εἶναι φρόνιμο νὰ ἀγνοη-θοῦν. Τρίτον ἡ κατ' ἀντιπαράθεσιν καλλόπιστη τοποθέτησις ὁρισμένων θεμάτων συντελεῖ στὴν καλλίτερη κατανόησιν καὶ συνειδητοποίηση τῶν προβλημάτων, χωρὶς νὰ ὑπάρχει ἀνάγκη ἀναλύσεων καὶ διεξοδικῶν περιγραφῶν.

10. ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥ., *Τὸ σταθερὸ καὶ τὸ μεταβλητὸ στὴν Ὁρθόδοξον λατρεία*. Ἀνάπτυον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Θεολογία» Ο (1999) Α, σελ. 54: Τὰ προβαλλόμενα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν αἰτήματα περὶ ἀναθεωρήσεως καὶ ἀνα-νεώσεως μερικῶν λειτουργικῶν κειμένων καὶ πτυχῶν τῆς λατρείας –ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι προϊόν ὑποκειμενικῆς αὐθαι-ρεσίας καὶ ἀθεμελιώτου προοδευτικῆς διαθέσεως, ἀλλὰ διατυπώνονται μετὰ γνήσια ἐκκλησιολογικὰ κριτήρια καὶ ἀποβλέπουν στὴν οἰκοδομὴ τῆς Ἐκκλησίας ὡς μυστικοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ– βρῖσκουν ἀναμφιβόλως ἐρείσματα στὴν μακραίωνα παράδοσιν τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία πάντοτε, παραπλεύρως πρὸς τὸ στα-θερὸν ἐπιτρέπει τὸ μεταβλητόν.

11. ΜΠΑΛΑΓΙΩΡΓΟΣ Δ., *Ἡ ψαλτικὴ παράδοσις τῶν ἀκολουθιῶν τοῦ βυζαντινοῦ κοσμικοῦ Τυπικοῦ*. Διατριβὴ ἐπὶ διδασκαρίᾳ (πολυγραφημένο κείμενο), Ἀθήναι 1998, σελ 83 ἐξ.

12. Κλασικὸ παράδειγμα ἡ προσαρμογὴ τοῦ χρόνου τέ-λεσης τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν πρὸς τὸ ὥραριον ἐργασίας τῶν ἀγροτικῶν κοινωνιῶν. Βλ. σχετικὰ ΚΑΛΥΒΟΠΟΥΛΟΣ Α., *Χρόνος τέλεσεως τῆς Θείας Λειτουργίας*. Ἀνάλεκτα Βλα-τάδων (37), Πατριαρχικὸν Ἰδρυμα Πατερικῶν Μελετῶν. Θεσσαλονίκη 1982, σελ.184-186.

13. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ Ι., *Λειτουργικὴ Α*, Θεσσαλονίκη 1993, σελ. 73-74. Πὰ τὸ θέμα τῆς διόρθωσης τῶν λειτουρ-γικῶν βιβλίων τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας βλ. ἰδιαίτερα: MEYENDORF P. *Russia, Ritual and Reform. The liturgical Reforms of Nikon in the 17th century*. St Bladimirs Seminary

Press, CrestWood, NY 10707 - 1699, 1991.

14. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ, *Ἡ λειτουργικὴ ἀνανέωση*, σελ. 328.

15. Πὰ τὸν Ἅγιο Συμεὼν Θεσσαλονίκης καὶ τὸ λειτουργικὸ του ἔργο βλ. ἰδιαίτερα ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ Ι., *Τὸ λειτουργικὸν ἔργον Συμεὼν τοῦ Θεσσαλονίκης*, Θεσσαλονίκη 1965. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΙΕΡΟΜΟΝΑΧΟΥ (ΠΙΕΒΤΙΤΣ), *Ὁ ἅγιος Συμεὼν Θεσσαλονίκης ὡς ἐρμηνευτὴς ἱερῶν ἀκολουθιῶν*. Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 66 (1983), σελ. 215-241. ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ, *Πρακτικὰ Λειτουργικοῦ Συνεδρίου εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Συμεῶνος Ἀρχιεπισκόπου Θεσσαλονίκης τοῦ θαυματουργοῦ* (15.9.81), Θεσσαλονίκη 1983.

16. ΡΑΝΤΟΒΙΤΣ ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΣ (Ἀρχιμανδρίτης), *Ἡ φιλοκαλικὴ ἀναγέννηση τὸν 18ο καὶ 19ο αἰ. καὶ οἱ πνευματικοὶ καρποὶ τῆς*, Ἰδρυμα Γουλανδρῆ-Χόρν, Ἀθήναι 1984, σελ. 20 ἔξ. ΚΟΣΜΟΠΟΥΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ (Διάκονος), *Ἡ λειτουργικὴ ἀνανέωση κατὰ τὸν ἅγιο Ἀθανάσιον τὸν Πάριον*. (Διπλωματικὴ ἐργασία εἰδίκευσης-πολυγραφημένο κείμενο), Ἀθήνα 2000, σελ. 117-118.

17. Πὰ τὸ λειτουργικὸ ἔργο τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου βλ. ἰδιαίτερα ΚΑΡΑΪΣΑΡΙΔΗΣ Κ. (Πρωτοπρεσβύτερος), *Ὁ ἅγιος Νικόδημος ὁ Ἀγιορείτης καὶ τὸ λειτουργικὸν του ἔργο*. Ἀκρίτας, Ἀθήναι 1998.

18. Πρὸς τοῦτο συνέστησε τὸ 1932 εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἢ ὁποία μεταξὺ τῶν φροντίδων τῆς περιέλαβε «ἅψ' ἑνὸς μὲν τὴν ἀπαλλαγὴν τυχόν μελετωμένης νεωτέρας ἐκδόσεως τῶν λειτουργικῶν βιβλίων ὑπὸ τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας ἀπὸ τῶν παρεμφερουσάντων ἐν προηγουμέναις ἐκδόσεσιν τυπογραφικῶν σφαλμάτων ἢ ἄλλων τινῶν κηρῶν ἀλλοιουσῶν τὴν ἔννοιαν τοῦ κειμένου, ὥστε ν' ἀποδειχθῇ αὕτη ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ ἐπιμελεστέρα πάσης ἄλλης προγενεστέρας, ἅψ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐπιμελὴ ἔρηναν τῶν χειρογράφων κωδίκων πρὸς κριτικὴν ἔκδοσιν...». Βλ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ Π., *Αἱ τρεῖς λειτουργικαὶ κατὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις κώδικας*, Ὁ Σωτήρ, Ἀθήναι 1982, σελ. γ-δ. Μὲ τὴν διόρθωσιν τῶν λειτουργικῶν βιβλίων ἀσχολήθηκε παλαιότερα ὁ Κοντλουμουσιανὸς μοναχὸς Βαρθολομαῖος ὁ Ἰμβριος, γὰρ τὸ ἔργο τοῦ ὁποίου βλ. ἰδιαίτερα ΜΗΝΑΙΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ, Ἐκδοσις Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἀθήναι 1959, σελ. ιγ-κ.

19. Πρὸς τοῦτο συστήθηκαν δύο ἀλλεπάλληλες πατριαρχικὲς ἐπιτροπὲς οἱ ὁποῖες ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν «εὐληπτοτέρα» διατύπωσιν τῆς ὕλης, τὴν ἀναπλήρουν τῶν ἐλλειπόντων, τὴν τήρησιν τῆς συμμετρίας εἰς πάσας τὰς ἐορτάς, ὥστε νὰ μὴ μένουν χάσματα, τὰ ὁποῖα νὰ παρέχουν δισταγμοὺς εἰς τοὺς ἱεροψάλτας, καὶ ἐν τέλει μετὰ μεγαλυτέρας εὐκολίας διὰ τὴν ἀνέυρεσιν τῆς τυπικῆς τάξεως κατὰ τὰς διαφόρους περιπτώσεις. Βλ. Τυπικὸν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας... ὑπὸ τοῦ πρωτοψάλτου Γεωργίου Βιολάκη, Ἐκδόσεις Σαλίβερος, Ἀθήναι, σελ. στ.

20. Ἀνάλογη μέριμνα ἐπέδειξε ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ καὶ γὰρ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς μουσικοὺς χοροὺς, πρὸς διόρθωσιν τῶν ὁποίων εἰδικὴ Μουσικὴ Ἐπιτροπὴ ὥρισε ὅτι ἀπαιτοῦνται τὰ ἑξῆς: 1) Ἐκλογὴ ἱεροψαλτῶν συμφωνούντων πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὴν ποιότητα τῆς φωνῆς καὶ τὴν τέχνην· 2) ἐκλογὴ ἱσοκρατῶν καὶ κανοναρχῶν, τουλάχιστον τριῶν ἑκατέρωθεν, γυμναζομένων δις ἢ τρίς καθ' ἑβδομάδα· 3) ὀρισμὸς τῶν ψαλτέων μαθημάτων καὶ γύμνασις ἐπ' αὐτῶν· 4) σύστασις τοῦ σεμνοῦ καὶ ἱεροπρεποῦς εἰς πάντα

τὰ μέλη τοῦ χοροῦ, ἀποφυγὴ δὲ τοῦ ἐπιτετηδευμένου καὶ ἐκλελυμένου· 5) σύστασις εἰς πάντα προφορᾶς ἀκριβοῦς, ὥστε τὸ ἀκροατήριον ὄχι μόνον νὰ ἀκούῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ κατανοῇ τὰ ψαλλόμενα οὕτως ὥστε νὰ παράγουνται ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἐκκλησιαζομένων τὰ ἀνάλογα αἰσθήματα· 6) καθορισμὸς ἐκ τῶν προτέρων τῆς οἰκειᾶς ἐκάστῳ ἐκκλησιαστικῷ ἄσματι χρονικῆς ἀγωγῆς καὶ τοῦ ρυθμοῦ καὶ ἀναγραφῇ αὐτοῦ κατὰ τομὴν ἐν τῇ διαρκείᾳ τῶν μελῶν· καὶ 7) προσθήκη ἰδιαίτερας γραμμῆς ἀναγραφούσης ἐν τῇ διαρκείᾳ τοῦ ψαλλομένου ἁσματος τὸ μέρος τῶν ἱσοκρατῶν. Βλ. Τυπικὸν, σελ. ιβ.

21. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ε., *Τὸ ὀρθόδοξον λειτουργικὸν ἤμυσταγωγικὸν κήρυγμα*, Ἐν Ἀθήναις 1960. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, *Ἡ λειτουργικὴ μόρφωσις καὶ ἀγωγή. Συμβολὴ εἰς τὴν ἰστορίαν τῆς χριστιανικῆς ἀγωγῆς*. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ Δελτίου «Ἐκκλησία», Ἐν Ἀθήναις 1958.

22. Βλ. σημ. 18.

23. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ Π., *Μικρὸν Εὐχολόγιον*, τόμ. Α, Ἀθήναι 1950, τόμ. Β, Ἀθήναι 1955.

24. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ, *Σύγχρονα λειτουργικὰ προβλήματα*, σελ. 609.

25. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ, *Ἡ λειτουργικὴ ἀνανέωση*, σελ. 334. Πρβλ. MEYENDORF P., *The Liturgical Path of Orthodoxy in America*. St. Vladimir's Theological Quarterly 40 (1996), σελ. 43-64.

26. Πὰ τὸν προσδιορισμὸν τῶν στόχων αὐτῶν βλ. ἰδιαίτερα: ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΥ., *Παράδοσις καὶ ἀνανέωσις στὴν λειτουργικὴ ζωὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΜΘ (2000) 11, σελ. 8-11. ΜΘ (2000) 12, σελ. 3-7. ΤΙΜΙΑΔΗΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ (Μητροπολίτης Σηλυβρίας), *Ὁ ἱερός Φῶτιος ὑπέρμαχος τῆς λειτουργικῆς ἐλευθερίας*. ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ 23 (1991), σελ. 61 - 128. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ Ι., *Σύγχρονα λειτουργικὰ προβλήματα* «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» 1992, σελ. 607-610, 657-660. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, *Ἡ λειτουργικὴ ἀνανέωση*. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, *Μοναχικὸ καὶ κοσμικὸ Τυπικόν*. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ τόμου ΠΡΑΚΤΙΚΑ Πανελληνίου Μοναστικοῦ Συνεδρίου (Ἅγια Μετέωρα 18-20 Ἀπριλίου 1990), Ἅγια Μετέωρα 1990. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, *Περὶ μίαν μεταρρυθμίσιν τῆς Θείας Λειτουργίας*, Θεσσαλονίκη 1961. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Π., *Ὁρθοδοξία καὶ λειτουργικὴ ἀναγέννησις* στὸ Lex orandi, Μελέτες λειτουργικῆς Θεολογίας. Ἐκκλησία - κοινωνία - οἰκουμένη 9, Παρατηρητής, Θεσσαλονίκη 1994, σελ. 11-28. POTT THOMAS, *La réforme liturgique byzantine. Étude du phénomène de l' évolution non - spontanée de la liturgie byzantine*. CLV - Editioni liturgiche - Roma 2000. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΨΑΡΙΑΝΟΣ (Μητροπολίτης Σεβρίων καὶ Κοζάνης), *Περὶ τῆς λειτουργικῆς ἀνανεώσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος*, Ἐν Ἀθήναις 1972. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, *Μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας*. Ἀναφορὰ εἰς μνήμην Μητροπολίτου Σάρδεων Μαξίμου 1914-1986, τ. Β, 1989, σελ. 147-164. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ (Μητροπολίτης), *Ἡ λειτουργικὴ κίνησις καὶ ἀπόψεις περὶ τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῆς λατρείας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος*. ΕΕΘΣΘ 19 (1972, Εἰδικὸν τεύχος), 389-401.

27. Κατὰ τὸν καθηγητὴ Ι. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ (*Σύγχρονα λειτουργικὰ προβλήματα*, σελ. 658), τὰ σπουδαιότερα ἀπὸ τὰ προβλήματα αὐτὰ, ποὺ πρέπει νὰ παραπεμποῦν στὴ Μ. Σύνοδο εἶναι τὰ ἑξῆς: α) Τὸ πρόβλημα τοῦ ἀπὸ κοινοῦ ἐορτασμοῦ τοῦ Πάσχα ἀπὸ ὀρθοδόξους καὶ μὴ ὀρθοδόξους χρι-

στιανούς, β) Τὸ πρόβλημα τῶν νηστειῶν καὶ γ) Τὸ πρόβλημα τῆς ἀνακατανομῆς τῶν περιοριστῶν τῶν Κυριακῶν τοῦ ἔτους.

28. Ἐνδεικτικὰ τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς ἐπίσημης Ἐκκλησίας γιὰ τὴ μελέτη τῶν λειτουργικῶν προβλημάτων ἀναφέρουμε τὰ δύο πρόσφατα Λειτουργικά Συμπόσια Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων ποὺ συγκλήθηκαν μὲ πρωτοβουλία τῆς Ἱερᾶς Συνόδου: Τὸ πρῶτο στὴν Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης Ἀττικῆς (8-10.10.1999) μὲ θέμα: *Ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος*. Τὸ μυστήριο τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος χθὲς καὶ σήμερον καὶ τὸ δεύτερο στὸ Βόλο (22-25.10.2000) μὲ θέμα *Τὸ αἷμα τῆς λειτουργικῆς ἀνανέωσης στὸν Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία σήμερα*. Προγραμματίζεται ἡ σύγκληση τοῦ τρίτου Λειτουργικοῦ Συμποσίου στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως (14-17 Ὁκτωβρίου 2001) μὲ θέμα: *Τὸ μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας*.

29. Βλ. ἰδιαίτερα: ΒΑΛΛΗΝΔΡΑ ΝΙΚΟΛΗΜΟΥ (Μητροπολίτου Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου, νῦν Πατρῶν), *Ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς δεοντολογίας*, Ἀθήναι 1968, σελ. 9-55. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ (Μητροπολίτου Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων), *Θέματα λειτουργικῆς εὐταξίας*, ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΟΓ (1996), σελ. 690-693, 736-738, 772-774).

30. Τὸ ἔργο αὐτὸ ἀνέλαβε καὶ ἐπιτελεῖ μὲ ἐπιτυχία ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία. Πρόσφατα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συνέστησε Εἰδικὴν Συνοδικὴν Ἐπιτροπὴν στὴν ὁποία ἀνέθεσε τὴν ἐπιμέλεια νέας ἐκδόσεως τοῦ Ἱερατικοῦ. Διότι παρὰ τὶς ἐπανειλημμένες μέχρι σήμερον προσπάθειες δὲν κατέστη ἀκόμη δυνατὴ μιὰ στερεοτύπη ἐκδοση τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ λειτουργικοῦ βιβλίου. Συνεστήθη ἐπίσης εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ στὴν ὁποία ἀνατέθηκε ἡ προετοιμασία τῆς ἐκδόσεως τοῦ Τυπικοῦ, τὸ ὁποῖο δὲν ἔχει συμπεριληφθεῖ μέχρι τώρα στὶς λειτουργικῆς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Τὴν προετοιμασία μιᾶς νέας ὑπομνηματισμένης ἐκδόσεως τοῦ Τυπικοῦ κατέστησε ἀναγκαία ὅχι μόνο ὁ ἀπαιθισμὸς στὴ χρῆση του τὸν ὁποῖον προκαλεῖ ἡ αὐτοτελής ἐκδοση τῆς κατ' ἔτος Τυπικῆς Τάξεως (Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος), ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνάγκη κωδικοποίησης τῶν ἰδιαίτεροτήτων οἱ ὁποῖες προέκυψαν ἀπὸ τὴν μέχρι τώρα ἐφαρμογὴ του στὸ ὅριο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

31. Βλ. σχετικὰ ΦΡΑΓΚΟΣ Κ., *Σχέδιον Ὁρθόδοξον λειτουργικῆς κινήσεως*. ΚΟΓΚΟΥΛΗΣ ΙΩ., *Ἡ εὐχαριστιακὴ ἀγωγή εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν τῶν 6-13 ἐτῶν*. Ὁρθόδοξος Θεώρησις καὶ συμβολὴ εἰς τὴν μυστηριακὴν ἀγωγήν. Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορίᾳ. Θεσσαλονίκη 1980. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, *Ὁ ἐκκλησιασμὸς τῶν μαθητῶν. Συμβολὴ στὴ λατρευτικὴ ἀγωγή*. Ἐκδοτικὸς Οἶκος Ἀδελφῶν Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1992.

32. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, *Τὸ λειτουργικὸν κήρυγμα*.

33. ΤΙΜΙΑΛΗΣ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΣ (Μητροπολίτης Σηλυβρίας), *Ἄσαστε τῷ Κυρίῳ. Σκέψεις γιὰ τὴν ἀναζωπύρωση τῆς Θείας Λατρείας*. Ἐκδοση Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως. Πρέβεζα 1990. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, *Ἡ ἀληθινὴ λατρεία*. Ἐκδοση Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νικοπόλεως. Πρέβεζα 1991. ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ, *Διὰ μίαν λειτουργικὴν ζωὴν*. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία» 1982.

34. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ, *Σύγχρονα λειτουργικὰ προβλήματα*, σελ. 609: Τὰ λειτουργικὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας «εἶναι κατὰ βάσιν ποιμαντικὰ καὶ οἱ λύσεις τους ὀφείλουν νὰ

εἶναι ποιμαντικῆς, δηλαδή, ὄχι ρομαντικῆς καὶ θεωρητικῆς, ἀλλὰ πρακτικῆς καὶ ἐφαρμοστικῆς» προβλήματα ζωῆς ποὺ λύνονται μέσα στὴ ζωὴ καὶ γιὰ χάριν τῆς ἀληθινῆς λειτουργικῆς ζωῆς τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ».

35. Ἀξιοσημείωτο ἐδῶ τὸ ἐρώτημα ποὺ ἔθεσε ὁ GUARDINI R., ἓνας ἀπὸ τοὺς βάρδους τῆς λειτουργικῆς ἀνανέωσης στὸ ὅριο τῆς δυτικῆς χριστιανοσύνης: Εἶναι ἄραγε ἡ τελετουργικὴ πράξις καὶ ὁ, π. μαζὺ μ' αὐτὴ ὀνομάζεται γενικὰ λατρεία τόσο στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὴν ἱστορία-ἀρχαία, μεσαιωνικὴ ἢ νεώτερη – ὥστε νὰ πρέπει κανεὶς ἀπὸ ἐντιμότητα νὰ τὴν ἐγκαταλείψει ἐντελῶς; Μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴ διερωτηθεῖ ἂν ὁ ἄνθρωπος τῆς βιομηχανικῆς ἐποχῆς, τῆς τεχνολογίας καὶ τῶν διαμέσου αὐτῶν προσδιοριζομένων κοινωνικῶν δομῶν δὲν κατέστη πλέον ἀπλὰ ἀνίκανος γιὰ τὴ λειτουργικὴ πράξι; Καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε κανεὶς, ἀντὶ νὰ ὁμιλεῖ γιὰ ἀνανέωση, νὰ σκέπτεται καλλίτερα μὲ ποῖον ἄλλο τρόπο θὰ μπορούσαν νὰ τελοῦνται τὰ ἅγια μυστήρια, ὥστε νὰ μπορεῖ νὰ συμμετάσχει σ' αὐτὰ μ' ὅλη τὴ σοφία του καὶ ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος; Ἦχει σκληρὰ ὁ λόγος αὐτός. Ὅμως δὲν εἶναι λίγοι αὐτοί, μάλιστα σὲ σχέση μὲ τὸ σύνολο παραπολλοί, οἱ ὁποῖοι σκέπτονται μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο. Αὐτοὺς δὲν ἐπιτρέπεται κανεὶς νὰ τοὺς διαγράψει ἀπλᾶ, ὡς ἄσχετους, ἀλλὰ νὰ διερωτηθεῖ – ἐφόσον ἡ λατρεία εἶναι οὐσιώδης – πῶς θὰ τοὺς πλησιάσει περισσότερο. Liturgisches Jahrbuch 14 (1964), 106. Περὶ βλ. BOGLER TH. (Ἐκδότης) *Ist der Mensch von heute noch liturgiefähig?* (Maria Laach 1966) 10.

36. ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ, *Ἡ λειτουργικὴ ἀνανέωση*, σελ. 334: Τὰ προβλήματα τῆς λατρείας κατὰ κάποιον τρόπο ἐξατομικεύονται, συνειδητοποιοῦνται καὶ κατὰ τὸ μέτρο τοῦ δυνατοῦ ἐπιλύονται. Κατὰ τὸν τρόπο αὐτὸ τὸ αἷμα τῆς λειτουργικῆς ἀνανέωσης δὲν γίνεται μόνο πρόβλημα σπουδαστηρίων καὶ συζητήσεων τῶν συνεδρίων ἀπὸ περιωπῆς, ἀλλὰ αἷμα ζωῆς, καθημερινὴ πάλι μέσα στὴν πραγματικότητα τῆς κάθε τοπικῆς Ἐκκλησίας, ποὺ ἔχει καὶ κατέχει τὸ πρόβλημα, ποὺ ἀναζητεῖ καὶ εὐρίσκει πραγματικούς καὶ ἄμεσους τρόπους λειτουργικῆς ἀνανέωσης. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπὸ τὴ σκοπιά αὐτὴ εἶναι πρὸ εὐέλκτου καὶ μποροῦν νὰ γίνουν... πάρα πολλὰ γιὰ τὴν ἀναστροφή τῆς λειτουργικῆς ζωῆς μέσα στὰ πλαίσια τῆς ἀγίας κοινῆς παραδόσεως, ἅμεσα καὶ ἀποτελεσματικὰ.

37. *Ἡ Ἐκκλησία προσενοχμένη. Εἰσαγωγὴ στὴ λειτουργικὴ θεολογία*. (Ἀπόδοση ἀπὸ τὰ Ἀγγλικά π. Δημήτριος Τζέρπος). Ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», Ἀθήναι 1991, σελ. 112-113: Ποικίλη ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο γίνεται ἀποδεκτὸ καὶ βιώνεται (ψυχολογικὰ) ἀπὸ τὶς θρησκευτικῆς κοινότητες διαφορῶν περιόδων τὸ ἀντικειμενικὸ περιεχόμενο τῆς θρησκείας... ὑπάρχει πάντα ἓνας συντελεστὴς διάθλασης ποὺ ὁρίζει τὴν εὐσέβεια καὶ τὴν θρησκευτικὴ αἴσθηση μιᾶς περιόδου, πράγμα ποὺ ἐπηρεάζει τὴν περαιτέρω ἐξέλιξη τῆς θρησκείας καθ' αὐτὴν στὸ ἀντικειμενικὸ τοῦ περιεχομένου... Πρόκειται γιὰ ἓναν ὀρισμένο χρωματισμὸ τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης, ποὺ δημιουργεῖται ἀνάμεσα στὴ Θεία Λατρεία, ὅπως εἶναι πραγματικά, καὶ τὴν ἐσωτερικὴ τῆς ἀποδοχῆς· εἶναι κάτι σὰν πρίσμα, ποὺ διαθλά τὴν πραγματικότητα καὶ ἐξαναγκάζει τὸν πιστὸ νὰ βιώνει τὴ λατρεία μὲ μιὰ ὀρισμένη κλεῖδα...

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

- ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ
- ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
- ΔΙΑΦΟΡΑ

Τὸ ἄρθρον τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Συντάξεως

**ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ «ΚΗΡΥΞΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ»**

Ὁλόκληρος ὁ κόσμος συγκλονισμένος παρακολούθησε τὴν τραγωδίαν, ποὺ ἐκτυλίχθηκε στὴν Νέα Ὑόρκη καὶ στὴν Οὐάσιγκτον. Μὲ φρίκη καὶ ἀποτροπιασμό εἶδε τὰ καταληφθέντα ἀπὸ τοὺς τρομοκράτες ἀεροπλάνα νὰ πέφτουν στὸ Πεντάγωνο καὶ στοὺς «δίδυμους» οὐρανοξύστες, στοὺς ὁποίους στεγαζόταν τὸ «Παγκόσμιον Κέντρο Ἐμπορίου». Θαυμαστά ἐπιτεύγματα τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς καὶ τῆς Τεχνολογίας, –ποὺ μέσα στὸ κέντρο τοῦ Μανχάταν ὑψώνονταν ἐπιβλητικὰ πρὸς τὰ γαλάζια πλάτη τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἴλκυαν ἐκ τοῦ μακρόθεν

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου
Ἀθηνῶν, Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς
Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

τὰ βλέμματα τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς ἀμερικανικῆς μεταπολέως, καθὼς ἀποτελοῦσαν χαρακτηριστικὸ στοιχεῖο τοῦ ἐκπληκτικοῦ μεγαλείου τῆς, μέσα σὲ ἐλάχιστον χρόνον, ἀφοῦ περιτυλίχθηκαν ἀπὸ τὶς φλόγες καὶ τὰ σύννεφα τοῦ ἀποπνικτικοῦ καπνοῦ, ἔλυσαν κυριολεκτικῶς μέσα σὲ πανύψηλες θερμοκρασίες καὶ κατέρρευσαν θάπτοντας στὰ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας καπνίζοντα ἐρεΐπιά τους 6,5 περίπου χιλιάδες ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων. Δισεκατομμύρια θεατῶν τῆς τηλεοράσεως βίωσαν ὅ,τι ἔζησαν καὶ ἐκεῖνοι, ποὺ τὶς στιγμὲς τῆς μεγάλης καταστροφῆς βρέθηκαν γύρω ἀπὸ τὰ καιόμενα καὶ καταρρέοντα οἰκοδομήματα, βλέποντας καθημερινῶς ἕως σήμερα προβαλλόμενες ἐκ νέου τὶς φρικταστικὰς εἰκόνες τῆς τραγωδίας, ποὺ προκλήθηκε ἀπὸ τὰ ἐπιμελῶς σχεδιασμένα βάρβαρα καὶ ἀπάνθρωπα κτυπήματα τῶν τρομοκρατῶν.

Ὅρθως τονίσθηκε ὅτι ἡ 11η Σεπτεμβρίου 2001 θὰ ἀποτελῇ σταθμὸν καὶ ὁρόσημον στὴν Παγκόσμια Ἱστορία, διότι ἀφ' ἑνὸς σημαίνει τὴν ἀπαρχὴν πολλῶν ἀλλαγῶν στὴν καθημερινὴ ζωὴ τῶν κατοίκων τοῦ πλανήτου μας, ἀφ' ἑτέρου εἶναι μὲ «κήρυ-

ξι ἰδιότυπου πολέμου» ἡ γενεσιουργὸς αἰτία πολλῶν ἀλλαγῶν στὸ διεθνὲς πολιτικὸ καὶ διπλωματικὸ σκηνικὸ καὶ τρίτον ἄρχισε κατὰ ἐλπιδοφόρον τρόπον νὰ εἶναι καταλύτης γιὰ τὴν ἀλυσιδωτὴ ἀνάδυσις λανθανουσῶν θετικῶν πνευματικῶν πραγματικότητων καὶ γιὰ τὴν ἀναζωπύρῃσι καὶ προβολὴν περιθωριοποιημένων ἕως τώρα πνευματικῶν ἀξιῶν καὶ αἰτημάτων, ποὺ μὲ κεντρομόλο στροφὴ καταλαμβάνουν σήμερα τὸ κέντρο τοῦ παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος. Ὡς ἐπιτραπὴ ἀπὸ χριστιανικὴ καὶ ἐκκλησιαστικὴ σκοπιά νὰ ἐπισημάνωμε μερικὰς ἀπὸ τὶς πνευματικὰς αὐτὰς πραγματικότητες καὶ ἀξίες καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰ μετὰ τὴν 11η Σεπτεμβρίου 2001 προβαλλόμενα πνευματικὰ αἰτήματα:

1. Ἐν πρώτοις πρέπει νὰ ἐοτιάσωμε τὴν προσοχήν μας στὴν ἀναζωογόνησι τῆς εὐλαβείας τῶν κατόικων καὶ τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Ν. Ὑόρκης. Χιλιάδες ἀναμμένα κερία καὶ δέσμες πολύχρωμων λουλουδιῶν ἀποτελοῦν τὸ σκηνικὸ γύρω ἀπὸ τὰ ἐρεΐπια τῶν οὐρανοξυστῶν. Ἐκεῖ ἄνθρωποι συναδελφωμένοι, πιασμένοι χέρι μὲ χέρι καὶ μὲ μάτια πλημμυρισμένα ἀπὸ δάκρυα ὑψώνουν καρδιὰς καὶ βλέμματα πρὸς τὸν οὐρανὸν γιὰ νὰ ζητήσουν τὴν ἐξ ὕψους παρηγορίαν καὶ νὰ προσευχηθοῦν ὑπὲρ τῆς ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν εὐρόντων φρικτὸν θάνατον μέσα σὲ θερμοκρασίες πολλῶν ἑκατοντάδων βαθμῶν καὶ κάτω ἀπὸ τόνους ἀτσαλιοῦ καὶ τοιμέντου. Συναισθανόμενοι τὸ τοῦ ψαλμωδοῦ «ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν Θεὸν ἐξεζήτησα» (Ψαλμ. οστ', 3) παρακαλοῦν τὸν Θεὸν νὰ συγχωρήσῃ τὶς ἁμαρτίαις τους, νὰ τοὺς ζωντανεύσῃ τὴν πίστιν τους καὶ νὰ χάριση στὸν κόσμον τὴ δικαιοσύνην, ἡ ὁποία εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς εἰρήνης.

2. Καταπληκτικὰ εἶναι τὰ στιγμιότυπα τῶν συνομιλιῶν ποὺ εἶχαν διὰ τῶν κινητῶν τηλεφώνων μετὰ συγγενεῖς τοὺς εἴτε μερικοὶ ἐπιβάτες τῶν καταστραφέντων ἀεροπλάνων εἴτε μερικοὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ κἀηκαν ἢ καταπλακώθηκαν στοὺς καταρρέουσιντες οὐρανοξύστες. Στὶς συνομιλίας αὐτὰς

ἀποκαλύπτονται θησαυροὶ τρυφερῆς ἀγάπης, ποὺ συνδέει συζύγους, γονεῖς καὶ παιδιὰ, ἀδελφία, φίλους, συναδέλφους. Συγκινητικὲς εἶναι οἱ διακηρύξεις τῶν κατὰ θαυμαστὸν τρόπον διασωθέντων, ποὺ ἐκφράζουν τὴν εὐγνωμοσύνη καὶ ἀφοσίωσιν τοὺς στὸν Θεό.

Σ' αὐτὰ πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ ἄλλα ἀξιόλογα γεγονότα: Πολλοὶ μέσα στοὺς οὐρανοξύστες δὲν ἔτρεξαν νὰ σωθοῦν, ἀλλὰ πέθαναν προσπαθώντας μὲ αὐτοθυσίαν νὰ σώσουν συναδέλφους ἢ ἀγνώστους συνανθρώπους των. Ἐξ ἄλλου πολλοὶ ἀστυνομικοί, διασωστές καὶ ἐκατοντάδες πυροσβεστῶν προσέφεραν τὴν ζωὴ τους σπονδῇ στὸ βωμὸ τοῦ καθήκοντος καὶ τῆς ἀγάπης πρὸς κινδυνεύοντες συνανθρώπους.

Συγκινητικὸ εἶναι καὶ τὸ θέαμα θλιμμένων, ποὺ ἐνῶ ἔχασαν τὴ γυναῖκα τους ἢ τὸ παιδί τους, ἐκφράζουν τὴ χριστιανικὴ συγχώρησιν πρὸς τοὺς παρανοικοὺς τρομοκράτες.

Ἄγνωστοι σπεύδουν νὰ δώσουν αἷμα γιὰ τοὺς τραυματίες, συνενώνονται ἀδελφωμένοι στὰ ἐρείπια μὲ ἄλλους, γιὰ νὰ προσερχηθοῦν, γιὰ νὰ συμψάλουν, γιὰ νὰ ὀργανώσουν συναυλίες πρὸς τόνωσιν τοῦ φρονήματος. Οἱ ναοὶ γεμίζουν ἀπὸ πιστοὺς, ποὺ ἀπευθύνουν στὸν Θεὸ ἐπιμνημόσυνης δεήσεις. Τὰ παιδιὰ ὀργανώνουν χορωδίες καὶ ἐκθέσεις ζωγραφικῆς, γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὰ ἀλληλέγγυα συναισθήματά τους. Μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ ἀπὸ δωρεὰς συγκεντρώνονται γιὰ τὶς πληγείσες οἰκογένειες. Χαρακτηριστικὸ εἶναι καὶ τὸ παράδειγμα τῆς –κατόπιν πρωτοβουλίας τοῦ Δημάρχου Ἀθηναίων καὶ ἐλληνικοῦ τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ– συγκεντρώσεως καὶ στὴν Ἑλλάδα μεγάλου χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἀνοικοδόμησιν τοῦ Μανχάταν τοῦ ἱστορικοῦ ἐλληνορθόδοξου ἱ. ναοῦ τοῦ ἁγίου Νικολάου, ποὺ καταστράφηκε ἀπὸ τοὺς ὄγκους τῶν οὐρανοξυστῶν, ποὺ κατέρρευσαν.

Τὸ ὅτι πολλοὶ στὴν Ἀμερικὴ ἀγοράζουν κατὰ τὶς τελευταῖες ἡμέρες τὶς ἀνάσπαστες ἀμερικανικὲς σημαῖες καὶ ἐκφράζουν τὴ συγκίνησί τους γιὰ τὸν συνεχῶς ἀκουόμενο ἐθνικὸ ὕμνον τῆς Ἀμερικῆς συντελεῖ στὴν ἀνάφλεξιν τοῦ πνεύματος τῆς ἐνότητος καὶ τῆς πνευματικῆς ἀλληλοπεριχωρήσεως. Ἡ ἀναβίωσις αὐτὴ ἐγένετο ἐκδηλῆ καὶ στὸ παράδειγμα πολλῶν ἐκατοντάδων ἀμερικανικῶν ἀνδρογύνων,

τὰ ὁποῖα ἀνεκάλεσαν τὴν αἴτησιν διαζυγίου, ποὺ εἶχαν ὑποβάλει, καὶ ἀναθέρμαναν τὴν ἀγάπην τους μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα τῆς παραδοσιακῆς οἰκογενείας.

Πραγματικῶς, ὅλα αὐτὰ ὑπενθυμίζουν τὸ στίχον τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ, κατὰ τὸν ὁποῖον τὸ χάσμα, ποὺ ἄνοιξε ὁ σεισμός (τοῦ βαρβάρου τρομοκρατικοῦ ἐγκλήματος), γέμισε ἀπὸ ἄνθη. Ὅλα τὰ πνευματικὰ αὐτὰ ἄνθη δημιουργοῦν τὴ βεβαιότητα ὅτι δὲν ἔχουν ἀπολεσθῇ οἱ ἐλπίδες γιὰ ἓνα καλύτερο μέλλον τῆς ἀνθρωπότητος. Στὸν κόσμον ὑπάρχει ὅχι μόνον τὸ κακόν, ἀλλὰ καὶ τὸ καλόν, ποὺ πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ νὰ νικήσῃ τὸ κακόν. Ὁ Ἀπ. Παῦλος τονίζει «*Μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν*» (Ρωμ. ιβ', 21).

3. Χαρακτηριστικὸν εἶναι καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι πολλοὶ μέσα στοὺς οὐρανοξύστες πρὸ τοῦ θανάτου τῶν ζητοῦσαν συγγνώμην ἀπὸ τοὺς ἰδικούς τους καὶ μὲ εἰλικρινῆ μετάνοια ἰκέτευαν τὸν Θεὸ γιὰ συγχώρησιν.

Ἄλλ' ἢ ἐκδήλωσις τῆς ἀτομικῆς αὐτῆς μετανοίας πρέπει νὰ γίνῃ κίνητρον πρὸς προβολὴν τοῦ αἵματος γιὰ συλλογικὴ μετάνοια. Ἡ ἐπιδίωξις τῆς ἐπιβαλλομένης προσαγωγῆς τῶν ἐνόχων ἐνώπιον τῆς δικαιοσύνης καὶ ἡ ἀναγκαία διεθνὴς συνεργασία γιὰ τὴν πᾶταξιν καὶ ἐξάλειψιν τῆς τρομοκρατίας καὶ τὴν ἐπικράτησιν τῆς διεθνούς ἐννόμου τάξεως δὲν πρέπει νὰ ἐκφυλισθοῦν σὲ ἐνεργοποίησιν «ὀργουελικῶν» μηχανισμῶν καταπατήσεως τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ σὲ ὑποδαύισιν τοῦ μίσους ἐκδικήσεως, ποὺ δὲν θὰ περιορισθῇ στὴν ἐπίπονη καὶ μακρόχρονη ἀναζήτησιν τῶν φανατικῶν ἐγκληματιῶν καὶ στὴν ἐκρίζωσιν τῶν πραγματικῶν γενεσιουργῶν αἰτίων τοῦ παθολογικοῦ φαινομένου τῆς τρομοκρατίας, ἀλλὰ καὶ θὰ προκαλέσῃ τὴ θανάτωσιν ἀθῶων ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων.

Ἡ παντοειδὴς θρησκευτικὴ, πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ Ἡγεσία πρέπει μὲ ὑπεύθυνον ἐκδήλωσιν συλλογικῆς αὐτοκριτικῆς καὶ ἀληθινῆς μετανοίας νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐξουδετέρωσιν τῶν συνεπειῶν μακροχρονίων σοβαρῶν παραλείψεων ἢ καὶ σφαλμάτων, ποὺ ὠδήγησαν στὴ συνέχισιν ἢ καὶ ἐπιδείνωσιν τῆς ἐξαθλίωσεως ὁλοκλήρων λαῶν. Ἐὰν ἡ ἐξαθλίωσις αὐτὴ δὲν εἶναι κατὰ σχέσιν αἰτίου καὶ αἰτιατοῦ τὸ

ποιητικὸν αἷτιον τῆς θανατώσεως τῶν χιλιάδων ἀθώων ἀνθρώπων τῆς Ν. Ὑόρκης, ὅμως χρησιμοποιεῖται ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ ὀργανικὰ αἷτια καὶ ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ ἄλλοθι τῶν παρανοϊκῶν φανατικῶν τρομοκρατῶν. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ κηρυχθέντος ἰδιοτύπου μακροχρονίου πολέμου ἐναντίον τοῦ κρυμμένου ἰσοῦ τῆς ἀράχνης τῆς ὀργανώσεως αὐτῶν, πρέπει τὸ ἄλλοθι τους αὐτὸ νὰ ἐξουδετερωθῇ.

Οἱ φρικτὲς εἰκόνες, τίς ὁποῖες καθημερινῶς βλέπομε στὶς τηλεοράσεις· τὰ σκελετωμένα παιδιὰ, ποὺ ὑποσιτίζονται καὶ πεθαίνουν διότι στεροῦνται τροφῆς ἢ νεροῦ ἢ φαρμάκων· ἡ ζωὴ σὲ σκηνές μέσα στὸ χῶμα ἢ στὴ λάσπη· ὁ σχεδὸν καθολικὸς ἀναλφαβητισμὸς πολλῶν περιοχῶν· ἡ ἐξευτελιστικὴ ζωὴ γυναικῶν, ποὺ ὑποβάλλονται σὲ ἀποτρόπαιες ἐκτομές, ποὺ μένουν ἀμύρρωτες, ποὺ δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐργασθοῦν, ποὺ ξυλοκοποῦνται μέχρι θανάτου, ποὺ περιτυλιγμένες ἀπὸ τὸ κεφάλι ἕως τὰ νύχια τῶν ποδιῶν περπατοῦν στὸ δρόμο χωρὶς νὰ ἐπιτρέπεται νὰ ὁμιλοῦν· οἱ τεράστιες ἐκτάσεις γῆς, στὶς ὁποῖες ὀλοφάνερα καλλιεργοῦνται τὰ φυτὰ, ποὺ προκαλοῦν τὸ «λευκὸ θάνατο»· τυραννικὰ καθεστῶτα, ποὺ καταπατοῦν καὶ τὰ στοιχειώδη ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ στερεώθηκαν μὲ ἐξοπλιστικὲς συνδρομὲς τοῦ «δυτι-

κοῦ» κόσμου –αὐτὰ καὶ πολλὰ ἄλλα– καλοῦν ἰδίως τοὺς Χριστιανοὺς καὶ τίς κυβερνήσεις τους σὲ ἔμπρακτη μετάνοια. Οἱ μεγάλες ἀνθρωπιστικὲς ἀποστολές, ποὺ τώρα μὲ τὴν ἔναρξιν τοῦ ἰδιορρύθμου πολέμου ἄρχισαν νὰ ἀποστέλλωνται, πρέπει νὰ συνεχισθοῦν πολλαπλάσιες.

Ἐπὶ πλέον πρέπει νὰ ἀφυπνισθῇ ἡ σχετικὴ βούλησις καὶ νὰ ἀναληφθῇ συστηματικὴ προσπάθεια πρὸς ἄρσιν ὅλων τῶν παντοειδῶν μορφῶν τῆς πολιτισμικῆς ἐξαθλιώσεως, ποὺ κατασχύνουν τίς ἀνεπτυγμένες «πολιτισμένες» καὶ «χριστιανικὲς» χῶρες.

4. Ἀλλὰ πρὸς καταπολέμησιν τῆς τρομοκρατίας δὲν ἀρκοῦν τὰ στρατιωτικὰ, πολιτικοδιπλωματικὰ καὶ οἰκονομικοκοινωνικὰ μέτρα. Ἀναγκαῖες εἶναι καὶ πνευματικὲς προσπάθειες, οἱ ὁποῖες πρέπει νὰ κορυφωθοῦν στὴν ὑγιᾶ ἀξιοποίησιν τῶν πορισμάτων τοῦ ἀντικειμενικοῦ χριστιανοῖσλαμικοῦ διαλόγου. Πρέπει νὰ ἀφαιρεθῇ ἐκ τῶν τρομοκρατῶν τὸ ἄλλοθι ὅτι ὁ ἀγῶνας τους ἔχει σχέσιν μὲ τὴ σύγκρουσις πολιτισμῶν καὶ μὲ τὴν ἀντιπαράθεσιν Χριστιανισμοῦ καὶ Ἰσλαμισμοῦ. Στὶς πνευματικὲς αὐτὲς προσπάθειες, γιὰ τίς ὁποῖες θὰ μιλήσωμε στὸ ἐπόμενο ἄρθρο μας, σημαντικὴ πρέπει νὰ εἶναι ἡ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Πρέπει ἡ Τουρκία νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰ αἰτήματα τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Σεπτὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος, τελῶν προσφάτως στὴν Χάλκη τὰ θυρανοίξια τοῦ ριζικῶς ἀνακαινισθέντος καὶ ἐξωραϊσθέντος Καθολικοῦ τῆς Ἱ. Μονῆς Παναγίας Τριάδος, ἀνεφέρθη σὲ ὁμιλία του στὴν ἐπὶ τρεῖς δεκαετίες ἀναστολὴν τῆς λειτουργίας τῆς τόσο ἀκτινοβόλου Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης καὶ μὲ παρρησίαν εἶπεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Διερατᾶται κανεῖς; Εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχισθῇ ἐπὶ μακρὸν εἰσέτι ἡ τοιαύτη ἄδικος συμπεριφορὰ πρὸς μερίδα νομοταγῶν πολιτῶν μᾶς χάρις ὡς ἡ ἡμετέρα, δικαίως ἐπιθυμούσης καὶ ἐπιδιωκούσης τὴν πλήρη συσσωμάτωσιν αὐτῆς εἰς τὸ σῶμα τῶν πεπολιτισμένων κρατῶν τῆς Ἡνωμένης Εὐρώπης; Τί θὰ ἀπαντήσῃ εἰς τοὺς ἰθύνοντας αὐτῶν ἐρωτώμενη διατὶ οἱ Χριστιανοὶ πολῖται αὐτῆς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς μουσουλμάνους, στεροῦνται τῆς δυνατότητος νὰ ἐκπαιδεύσουν τοὺς θρησκευτικὸς λειτουργοὺς αὐτῶν κατὰ τρόπον ὁποῖος θὰ δίδῃ εἰς αὐτοὺς τὰ ἐφόδια νὰ ἀνταποκριθῶν εἰς τὰς ἠϋξημένας ἀπαιτήσεις τῶν συγχρόνων καιρῶν; Θὰ ἀπαντήσῃ ὅτι ἐκεῖνοι εἶναι πλειονότης καὶ ἡμεῖς μειονότης; Καὶ τὰ δικαιώματα τῶν μειονοτήτων; Καὶ ἡ Λωζάννη ἢ ὁποῖα τὰ ἐγγυᾶται; Καὶ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα; Καὶ τὸ Σύνταγμα τῆς Τουρκίας; Ὅλα αὐτὰ τὰ θεσμικὰ κείμενα καὶ αἱ διεθνεῖς συμβάσεις, αἱ ὁποῖαι κατοχυρώνουν πλήρως τὰ δικαιώματά μας καὶ δικαιολογοῦν κατὰ συνέπειαν τὰ αἰτήματά μας καὶ τὰ σχετικὰ παράπονά μας; Δὲν εἶναι μήπως οἱ πεφωτισμένοι θρησκευτικοὶ ἡγέται συνεργάται τῆς πολιτείας εἰς τὴν προσπάθειάν της νὰ δημιουργήσῃ χρηστοὺς πολῖτας;

»Διὰ πάντα ταῦτα εὐελπιστοῦμεν καὶ ἀναμένομεν τὴν ταχεῖαν—ἐπὶ τέλους—ἱκανοποίησιν τοῦ δικαίου αἰτήματός μας παρὰ τῶν ἐφ' ἡμᾶς τεταγμένων ἀρχῶν. Θὰ εἶναι τοῦτο πρὸς τιμὴν των, θὰ προβάλλῃ τὴν χώραν, θὰ ἱκανοποιήσῃ τὴ διεθνή

κοινὴν γνώμην, θὰ εἶναι νίκη τῆς λογικῆς καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ τοῦ παραλόγου καὶ τοῦ ἀδίκου».

Ἑλληνικὴ καὶ Σερβικὴ Ἐκκλησία

Ἡ ἐπίσημη ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σερβίας ἔδωκεν ἀφορμὴν στὸ νὰ γίνον ἀκόμη μίαν φορὰν φανεροὶ οἱ ἄρρηκτοι δεσμοί, ποὺ συνδέουν τίς δύο ὁμόδοξες Ἐκκλησίες καὶ τοὺς δύο λαούς.

Ἡ ἐμμονὴ στὴν ὁρθόδοξη χριστιανικὴ πίστι· ἡ κοινὴ στάσις στίς διορθόδοξες καὶ διαχριστιανικὲς σχέσεις· ἡ διαμόρφωσις τῆς ταυτότητος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας καὶ τῆς πολιτισμικῆς φυσιογνωμίας τοῦ ἡρωϊκοῦ σερβικοῦ λαοῦ, ποὺ ὀφείλονται στὴν ὁρθόδοξη πολιτιστικὴ ἀκτινοβολία καὶ παράδοσι τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ· ἡ συμβολὴ τῆς ὁρθόδοξης Ἑλλάδος στὴν προβολὴ τῶν δικαίων τοῦ σερβικοῦ λαοῦ καὶ στὴν ἠθικὴ καταδίκη τοῦ διαμελισμοῦ καὶ τοῦ κατακερματισμοῦ τῆς Γιουγκοσλαβίας· οἱ ἀνταλλαγές φοιτητῶν τῆς Θεολογίας μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν· ἡ ἐπ' ἀνδρωσις τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας μὲ διακεκριμένους ἐπισκόπους, οἱ ὁποῖοι ἔχον μετεκπαιδευθῇ στὴν Ἑλλάδα, γράφουν καὶ ὁμιλοῦν ἄριστα τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, θεωροῦν τὴν Ἑλλάδα ὡς δευτέρην πατρίδα τους καὶ ἔχον συνεχὴ πνευματικὴ ἐπικοινωνία μὲ τὸ Χριστεπὶνυμο ποῖμνιο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος· ἡ ἀγάπη τῶν δύο λαῶν πρὸς τὸ Ἅγιον Ὄρος, ποὺ τοὺς καταναγάζει οἱ ἰδιαίτερες ὑψιστες τιμές ποὺ κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπισκέψεώς του ἐπιδεικνύθηκαν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον κ. Χριστόδουλον καὶ ποὺ ἀντανακλοῦν στὸν εὐσεβῆ λαὸ τῆς Ἑλλάδος· οἱ σημαντικὲς συνομιλίες τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ ἐκπροσώπους τῆς παντοειδοῦς Ἡγεσίας τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ ἰδίως μὲ τὸν διακρινόμενο γιὰ τὸ ὁρθόδοξο φρόνημά του Πρόεδρον τῆς Γιουγκοσλαβίας κ. Κοστουνίτσα· ἡ ὑπόμνησις ὑπὸ τῶν Σέρβων τῆς παντοειδοῦς ὕλικῆς καὶ πνευματικῆς βοήθειάς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς τοὺς πάσχοντες στὴ

Γιουγκοσλαβία: ἡ συνδεθεῖσα μὲ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ Μακαριωτάτου δωρεὰ ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος 250 ἑκατομμυρίων δραχμῶν πρὸς τὴν ἀδελφὴ Ἐκκλησίᾳ τῆς Σερβίας –αὐτὰ καὶ πολ-
λὰ ἄλλα ἀναξωπύρησαν τὴν ἀγάπη, ἡ ὁποία συν-
ενώνει τὶς ἀδελφές Ἐκκλησίες καὶ τοὺς δύο ὁμο-
δόξους λαούς.

Προσωπικὴ ὁμολογία τοῦ Προέδρου τῆς Γιουγκοσλαβίας

Ἐκ τῶν λόγων, πὺν ἀκούσθηκαν στὴ Σερβία κατὰ τὴν ἐπίσκεψι τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, ὑπογραμμίζομε δειγματοληπτικῶς τὰ λεχθέντα ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Γιουγκοσλαβίας κ. Κοστούνιτσα κατὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἀπονομὴ στὸν Προκαθήμενο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἀνωτάτου παρασήμενον τῆς χώρας του.

Ὁ ἀπεσταλμένος τῆς ἐφημερίδος «Ελευθέρος Τύπος» κ. Γ. Παπαθανασόπουλος σημειώνει τὰ ἑξῆς: «Ὅπως ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Παῦλος εἶχε τονίσει... κατὰ τὸ Συλλεΐτουργο, ἔτσι καὶ ὁ Πρόεδρος Κοστούνιτσα τόνισε ...πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστόδουλο..., ὅτι τὸ σερβικὸ ἔθνος δὲν θὰ ὑπῆρχε ἂν δὲν ὑπῆρχαν τὰ στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ του, πὺν εἶναι ἡ γλῶσσα, ἡ θρησκεία καὶ ἡ γραμματεία του καὶ πὺν ὅλα αὐτὰ ἔχουν τὶς ρίζες τους στὸ ἑλληνικὸ Βυζάντιο. Καὶ ἔκαμε μιὰ προσωπικὴ ὁμολογία. Δήλωσε στὸν Ἀρχιεπίσκοπο μὲ νόημα ὅτι δὲν ἦταν τυχαῖο πὺς ἡ πρώτη του ἐπίσκεψι στὸ ἐξωτερικὸ ὡς Προέδρου τῆς Γιουγκοσλαβίας ἔγινε στὸν ἑλλαδικὸ χῶρο καὶ στὸ Ἅγιο Ὅρος».

Στὴ συνέχεια τῆς προσφωνήσεώς του ὁ κ. Κοστούνιτσα, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τόνισε τὰ ἑξῆς: «Ἕλληνες καὶ Σέρβοι ζοῦμε σὲ μιὰ περιοχὴ πὺν εἶναι τὸ εὐρωπαϊκώτερο μέρος τῆς Εὐρώπης, τὰ Βαλκάνια... Θὰ προχωρήσουμε στὴν Ἑνωμένη Εὐρώπη χωρὶς νὰ ἀπαρνούμεθα τοὺς ἑαυτοὺς μας, τὴν παράδοσή μας, τὴ θρησκεία μας» (Εφημ. «Ελευθέρος Τύπος», 11.9.01).

«Αἰσθήματα ἀποτροπιασμοῦ καὶ φρίκης»

Τὴν 12ην Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδου-

λος, ἀπέστειλεν ἐκ Γιουγκοσλαβίας πρὸς τὸν Πρόεδρο τῶν Η.Π.Α. Τζώρτζ Μπους ἐπιστολὴ, στὴν ὁποία γράφει:

«Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐκφράζει δι' ἐμοῦ τὰ βαθύτατα συλλυπητήριά της στὸν ἀμερικανικὸ λαὸ γιὰ τὴν πρόσφατη αἱματηρὴ τραγωδία του. Οἱ σκέψεις καὶ οἱ προσευχές μας ἀπευθύνονται αὐτὴν τὴ δύσκολη ὥρα κυρίως στὰ θύματα αὐτῆς τῆς παρὰ λογῆς καὶ ἀπάνθρωπης ἐνέργειας καὶ στοὺς οἰκείους αὐτῶν.

Μιᾶς ἐνέργειας ἡ ὁποία προκαλεῖ στὴν ψυχὴ ὅλων τῶν κληρικῶν καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ αἰσθήματα ἀποτροπιασμοῦ καὶ φρίκης.

Γιὰ ὅλους ἐμᾶς ἡ τρομοκρατία καὶ ἡ βία ὑπῆρξαν καὶ εἶναι καταδικαστέες, ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. Εὐχόμεθα τὸ μεγάλο ἀμερικανικὸ ἔθνος καὶ ὁ λαὸς του νὰ ἐπουνώσουν τὶς σημερινές βαθύτατες πληγές τους, καὶ νὰ συμβάλουν, μὲ ρεαλισμὸ, ἀποφασιστικότητα καὶ σθένος, στὴν ἐδραίωση τῆς εἰρήνης καὶ τοῦ αἰσθήματος ἀσφαλείας ὅλων τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ τοῦ πλανήτη».

Ἐνοριακές νεανικὲς συνάξεις

Ὁ Μακ. Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐξ ἀφορμῆς τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους καὶ τῆς κατ' αὐτὸ ἐνάργξεως τοῦ νέου κατηχητικοῦ της ἔργου, κάλεσε τοὺς νέους νὰ ἐνταχθοῦν στίς ἐνοριακές νεανικὲς συνάξεις, τονίζοντας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Ἡ κατήχησις ὡς ἐνέργεια ἔχει συκοφαντηθεῖ πολὺ καὶ ἀπὸ πολλοὺς. Ὅσο ὁμως καὶ ἂν βάλλεται, δὲν θὰ πάψει νὰ εἶναι μιὰ πορεία πὺν ἀποκαλύπτει τὸν Θεὸ ὡς Πατέρα καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς Μητέρα. Δὲν θὰ πάψουν οἱ ἐνοριακές συντροφίαι νὰ εἶναι χῶρος ζωῆς γιὰ τὰ παιδιά μας πὺν εἰσάγονται μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο στὴν ζωὴ πὺν ἔζησαν οἱ ἅγιοι καὶ ἔγιναν ἔτσι κατοικητήρια τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ.

»Τὰ παιδιά μας ζώντας καὶ ἀναπνέοντας τὴν Ὁρθόδοξὴ Ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ θὰ ἔχουν ὄχι μόνον τὴν δυνατότητα ἀλλὰ θὰ μπορέσουν νὰ βροῦν καὶ τοὺς τρόπους νὰ μεταμορφώσουν τὶς ἔρημες ἀπὸ τὴν πολύβουνη μοναξιά πόλεις σὲ νέες, πὺν θὰ ἔχουν πρόσωπο. Τὶς ἀνισες κοινωνίες τῶν λίγων

ἰσχυρῶν σὲ κοινωνίες δικαιοσύνης καὶ ἀλληλεγγύης. Νὰ δώσουν νόημα ὑπαρξῆς στὴν ἀποκομμένη ἀπὸ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν καρδιά ζωὴ ποὺ συνθλίβεται ἀνάμεσα στὴν ἀδιαφορία καὶ τὴν ἀνία.

»Ἡ κατήχηση τῶν νέων καὶ οἱ δραστηριότητες ποὺ ὑλοποιοῦν οἱ ἱερεῖς καὶ τὰ στελέχη τῶν ἐνοριῶν ποὺ ἐπιτελοῦν τὴν διακονία αὐτὴ δίνουν ἀκόμα μιὰ δυνατότητα: Νὰ βιώσουν τὰ παιδιά μας ὅτι ἡ πνευματικὴ ζωὴ δὲν εἶναι μιὰ ὑποδιαίρεση τῆς ζωῆς τους ἀλλὰ ὁλόκληρη ἡ ὑπαρξὴ τους καὶ ὅτι αὐτὴ δὲν ἀποτελεῖ ἀτομικὸ γεγονός ἀλλὰ προσωπικόν: Εἶναι ἰδιαίτερη, ξεχωριστὴ πορεία, ἀλλὰ μέσα στὴν ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα σὲ σχέση μὲ τοὺς ἀνθρώπους. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο κανένας πόνος δὲν εἶναι ἀβάσταχτος, ἐπειδὴ συνοδοιποροῦμε μὲ τοὺς ἀδελφούς μας ἀκολουθώντας τὸν Θεόν».

Βραβεῖον στὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας

Τὸ Εὐρωπαϊκὸ Βραβεῖο «Pro Humanitate» ἀπονεμήθηκε στὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιο κατόπιν προσφάτου ἀποφάσεως τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ἰδρύματος «Pro Europa». Τὸ ἴδρυμα τελεῖ ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ προέδρου τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης λόρδου Russel-Johnston, τῆς προέδρου τῆς Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου Nicole Fontaine καὶ τοῦ προέδρου τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς R. Prodi. Πρόεδρος τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς εἶναι ὁ πρίγκηψ Ἑρρίκος, σύζυγος τῆς βασιλείσσης τῆς Δανίας. Μεταξὺ τῶν βραβευθέντων κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη εἶναι οἱ καρδινάλιοι Franz König, Simon Wiesenthal, Mstislov Rostropovitch. Ἡ ἀπονομὴ τοῦ βραβεῖου ἔγινε τὴν 15ῃ Σεπτεμβρίου κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου, ποὺ συνεκλήθη στὸ Σεράγεβο πρὸς ἐξέτασι τοῦ ἐπικαίρου θέματος «Χριστιανοὶ καὶ Μουσουλμάνοι στὴν Εὐρώπη». Τὸ Συνέδριο αὐτὸ ὁργανώθηκε ἀπὸ κοινὸν ἀπὸ τὸ «Συμβούλιο τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν» (CEC) καὶ ἀπὸ τὸ «Συμβούλιο τῶν Ἐπισκοπικῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Συνόδων τῆς Εὐρώπης» (CCEE).

Ἡ βαρυσήμαντη ὁμιλία, τὴν ὁποία ἐξεφώνησεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων κ. Ἀναστάσιος

στὸ συνέδριο αὐτό, μὲ τὴν διακρίνουσα τὸ λόγο του γλαφυρότητα, πρωτοτυπία διατυπώσεως καὶ πειστικότητα, ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἡ θρησκευτικὴ συμβολὴ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη κοινῶς ἀποδεκτῶν ἀξιών στὴν Εὐρώπη».

«Ἄνιση μεταχείριση Μουσουλμάνων καὶ Χριστιανῶν»

Ὁ τ. Πρόεδρος τοῦ Ἀρείου Πάγου κ. Β. Α. Κόκκινος, ἀναφερόμενος στὸ –κατ' οὐσίαν οὐδό- λως– λήξαν ζήτημα τῶν ταυτοτήτων, σὲ ἄρθρο του στὴν ἐφημερίδα «Ἑστία» (31.8.01) τονίζει τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Κυβέρνηση... ἔσπευσε ἀμέσως μετὰ τὴν τελευταίαν ἐκλογὴ, νὰ ἀνακινήσει τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων. Ἄν καὶ δὲν εἶχε ἐξαγγεῖλει τοῦτο προεκλογικῶς. Οὔτε εἶχε συμπεριλάβει αὐτὸ στὸ πρόγραμμα τῆς. Γεγονός, γιὰ τὸ ὁποῖο πολλοὶ τὴν κατηγοροῦν ὅτι ἐξηπάτησε τὸ Λαόν. Ὁ ἰσχυρισμὸς τῆς ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει λόγο στὸ θέμα αὐτό, δὲν εἶναι ὀρθός. Ἡ Ἐκκλησία δικαιούται καὶ ὑποχρεοῦται νὰ ἔχει ἀποψη γιὰ τὰ θέματα ποὺ ἀναγονταὶ στὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία, γιὰ τὴν ὁποία τάχα κόπτεται ἡ Κυβέρνηση. Οἱ ἀντιδράσεις τῆς τελευταίας καὶ τοῦ περιγύρου τῆς κατὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῆς Ἱεραρχίας ἐπιβεβαιώνουν τὴν ἠθικὴ ἀξία καὶ σημασία τοῦ αἵτηματος 3.009.000 Ἑλλήνων.

«Ἡ Κυβέρνηση εἶναι τραγικὰ ἀντιφατικὴ. Ἀρνεῖται στὰ ἑκατομμύρια τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τὸ δικαίωμα τοῦ θρησκευτικοῦ προσδιορισμοῦ στὶς ταυτότητες. Ἀναγνωρίζει ὅμως στὴ μειονότητα κάποιων δεκάδων χιλιάδων Μουσουλμάνων τῆς Δυτικῆς Θράκης –διὰ στόματος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν– τὸ δικαίωμα τοῦ ἐθνικοῦ αὐτοπροσδιορισμοῦ. Τὸ δικαίωμα, δηλαδή, νὰ ἐμφανίζονται ἐπισήμως ὡς Τοῦρκοι! Ἀλλὰ ἐρωτᾶται:

- Αὐτὸ δὲν συνεπάγεται ἀναγκαιῶς τὴν αὐτονόητη ἀξίωση ἀναγραφῆς στὶς ταυτότητές τους, ὅτι εἶναι Ἕλληνες ὑπήκοοι τουρκικῆς ἐθνότητος;

- Καὶ τὸ στοιχεῖο τοῦτο, δὲν ὑποδηλοῖ ἐμμέσως τὸ μουσουλμανικὸ θρήσκευμα;

»Ἐὰν αὕτῃ ἡ ἀντίφαση καὶ ἄνιση μεταχείριση

Μουσουλμάνων καὶ Χριστιανῶν τεθεῖ ἀρμοδίως ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου Ἀτομικῶν Δικαιωμάτων τῆς Εὐρώπης, τί θὰ ἀπαντήσουν ἄραγε οἱ λαλίστατοι πολέμιοι τῆς Ἐκκλησίας;».

«Υπάρχει ζήτημα δημοκρατίας»

Ὁ διακεκριμένος δημοσιογράφος τῆς ἐφημερίδος «Τὸ Βῆμα» κ. Θέμος Ἀναστασιάδης, ἀναφερόμενος στὸ θέμα τῆς δημοψηφισματικῆς πρωτοβουλίας τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸ ζήτημα τῶν ταυτοτήτων, ἐπισημαίνει: «Εἶναι γνωστὸ τοῖς πᾶσι ὅτι τὸ Σύνταγμα τὸ ἐπικαλοῦνται (οἱ πολιτικοὶ) ὅποτε τοὺς βολεύει, τὸ κόβουν, τὸ ράβουν καὶ τὸ ἐρμηνεύουν στὰ μέτρα τους!... Ὡστε λοιπὸν εἶναι ἔκνομη ἢ συλλογὴ ὑπογραφῶν (καὶ δὴ τριῶν ἑκατομμυρίων πολιτῶν) ποὺ διαμαρτύρονται γιὰ μιὰ ρύθμιση τοῦ κράτους ποὺ τοὺς ἐνοχλεῖ; Τώρα... ἀνακάλυψαν ὅτι εἶναι παράνομη ἢ συλλογὴ ὑπο-

γραφῶν; Ὅταν μαζεύουν 100 ὑπογραφές πνευματικῶν ἀνθρώπων γιὰ νὰ ἀλλάξει ὁ τάδε νόμος εἶναι σωστό, ἐνῶ τὰ τρία ἑκατομμύρια εἶναι “θεοῦσες”;... Ἡ κατηγορία περὶ ἀντισυνταγματικότητος εἶναι παραπλανητικὴ. Μὰ σὲ ἀδαεῖς ἀπευθύνονται; ...Βαρὺ πρόβλημα συνταγματικῆς τάξεως ὑπάρχει πρωτίστως ὅταν περνάει μιὰ ρύθμιση ὅπως αὐτὴ γιὰ τὶς ταυτότητες, χωρὶς νὰ ἐρωτηθεῖ ἡ Βουλὴ! Γιατὶ δὲν ρωτήθηκε; Γιατὶ προφανῶς ἡ κυβέρνησις φοβόταν ὅτι οὔτε οἱ ἴδιοι οἱ βουλευτὲς τῆς δὲν θὰ ὑποστηρίξουν τὶς ἀπόψεις Σταθόπουλου – Μαξίμου. Γιατὶ δὲν γίνεται δημοψήφισμα; Γιατὶ ὑποψιάζονται ὅτι θὰ τὸ χάσουν πανηγυρικά. Ὅταν, λοιπὸν, φοβᾶσαι νὰ ἀπευθύνῃς οὐκ ὄχι μόνο στὸν λαόν, ἀλλὰ καὶ στὸ ἴδιο τὸ Κοινοβούλιο, ὑπάρχει ἢ δὲν ὑπάρχει ζήτημα Δημοκρατίας;

Ε.Δ.Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ της 23ης Αύγουστου 2001

Συνέρχεται την Δευτέρα 27 και την Τρίτη 28 Αύγουστου 2001 στις τελευταίες Συνεδρίες της, με τη σύνθεση της 144ης Συνοδικής Περιόδου (2000-2001), η Διάρκης Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Την Τρίτη 28 Αύγουστου 2001 και ώρα 11 π.μ. στην Αίθουσα των Συνεδριάσεων της Ιεραρχίας σε ειδική έκδήλωση θα γίνει η επίσημη ανακοίνωση του αποτελέσματος της συλλογής υπογραφών για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σχετικά με την άναγραφή του θρησκειύματος στις Ταυτότητες, παρουσία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου, των Μελών της Διάρκου Ιερᾶς Συνόδου και των Μελών της Επιτροπής για τὸ θέμα των Ταυτοτήτων. Η έκδήλωση θα ἀρχίσει με σύντομη Εισήγηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Εύσταθίου, Εκπροσώπου Τύπου της Ιερᾶς Συνόδου. Κατόπιν ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος της Ιερᾶς Συνόδου, Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος θα ἀναφερθεῖ στο σκεπτικό της συλλογής υπογραφών για τὸ θέμα της ἀναγραφῆς του Θρησκειύματος στις Ταυτότητες και θα ἀνακοινώσει τὸ ἀποτέλεσμα. Στὴ συνέχεια ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Ἀγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, Πρόεδρος της Τριμελοῦς Ἀρχιερατικῆς Επιτροπῆς για τὸ θέμα των Ταυτοτήτων, θα μιλήσει για τὸ ἱστορικὸ τοῦ προβλήματος, τὶς ἐνέργειες και τὸ τρόπο ἐργασίας της τριμελοῦς Επιτροπῆς, καθώς και τὴν ἐξέλιξη της ὅλης διαδικασίας.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου της Ιερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ της 23ης Αύγουστου 2001

Για τὸ Κίεβο ἀναχωρεῖ τὸ προσεχὲς Σάββατο 25 Αύγουστου ἑ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος μεταφέροντας τὴν χαριτόβρυτη Κάρα τοῦ Ἀγίου

Ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἡ ὁποία θα ἔκτεθεῖ σὲ προσκύνημα τῶν πιστῶν ἐπὶ δεκαήμερον, ἀπὸ 25 Αύγουστου ὡς 5 Σεπτεμβρίου ἑ.ἔ. Ἡ μεταφορὰ της Τιμίας Κάρας πραγματοποιεῖται μετὰ ἀπὸ σχετικὴ παράκληση τοῦ Προκαθημένου της Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας Μακαριωτάτου Μητροπολίτου Κιέβου και Πάσης Οὐκρανίας κ. Βλαδιμήρου και με τὴ συγκατάθεση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πατρῶν κ. Νικοδήμου.

Τὸν Μακαριώτατον συνοδεύουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Καλαβρύτων και Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος και Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Εὐστάθιος καθώς και ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες της Ιερᾶς Συνόδου και της Ιερᾶς Μητροπόλεως Πατρῶν. Ὁ Μακαριώτατος κατὰ τὴν παραμονὴν του στὸ Κίεβο θα ἔχει συνάντηση με τὸν Πρόεδρο της Δημοκρατίας της Οὐκρανίας κ. Λεωνίδα Κούτσμα, τὸν Ἑλληνα Πρέσβυ, τὸν Ἑλληνα Πρόξενο και τοὺς Προέδρους τῶν Ἑλληνικῶν Κοινοτήτων τοῦ Κιέβου και ἄλλων πόλεων της Οὐκρανίας οἱ ὁποιοὶ προσεκλήθησαν με τὴν εὐκαιρία της ἐκεῖ ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου.

Ὁ Μακαριώτατος θα ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴν Οὐκρανία στὴν Ἀθήνα τὴν ἐπομένη, Κυριακὴ 26 Αύγουστου.

Τὸ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα της ἐπισκέψεως τοῦ Μακαριωτάτου στὴν Οὐκρανία ἔχει ὡς ἑξῆς:

25.08.2001

08.00 - Ἀναχώρησης της Ἀντιπροσωπείας διὰ πτήσεως «ULTRA INSIDE».

11.00 - Ἀφίξεις εἰς Ἀεροδρόμιον «Μπορισπίλκι».

Εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον ὑποδέχονται: Ἀναπληρωτὴς τοῦ Πρωθυπουργοῦ Β. Π. Σεμινοζένκο, Προκαθημένος της Οὐκρανικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας Μητροπολίτης Κιέβου Βλαδίμηρος, Μέλη της Ιερᾶς Συνόδου της Ἐκκλησίας της Οὐκρανίας.

- 11.00-11.30 - Μικρὴ Παράκλησις εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον.
 11.30-12.00 - Μετάβασις ἐκ τοῦ Ἀεροδρομίου εἰς Λαύραν τοῦ Κιέβου. Συνοδεία τοῦ αὐτοκινήτου ὑπὸ μοτοσυκλετιστῶν ἀστυνομίας καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν.
 12.00 - ᾠφίξις εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς Λαύρας τοῦ Κιέβου. Τελετὴ ὑποδοχῆς τῆς Ἀντιπροσωπείας καὶ τῶν Ἀγίων Λειψάνων τοῦ Ἀγίου Ἀνδρέου Πρωτοκλήτου.
 12.00-12.30 - Παράκλησις εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Κιέβου.
 12.30-13.30 - Λιτανεία πρὸς τὸν Ναὸν τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ.
 13.30-14.45 - Τράπεζα εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Κιέβου.
 14.45-15.00 - Μετάβασις εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον.
 15.00-15.30 - Συνάντησις μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Οὐκρανίας Λεωνίδου Δ. Κούτσμα καὶ τοῦ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς Διοικήσεως τῆς Προεδρείας τῆς Οὐκρανίας Β.Μ. Λιτβίν.
 15.30-15.45 - Ἀναχώρησις διὰ τὸ Ξενοδοχεῖον «Ντζερελὸ» (Πηγὴ).
 15.45-16.45 - Ἀνάπαυσις εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον.
 16.45-17.00 - Μετάβασις εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τῆς Λαύρας τοῦ Κιέβου.
 17.00-19.00 - Ἱερὰ Ἀκολουθία (Ἑσπερινὸς) εἰς τὸν ὡς εἴρηται Ἱερὸν Ναόν.
 19.00-21.00 - Τράπεζα εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Κιέβου.
 21.30 - ᾠφίξις εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον.

26.08.2001

- 08.30-09.00 - Μετάβασις ἐκ τοῦ Ξενοδοχείου εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Κιέβου.
 09.00-11.30 - Θεία Λειτουργία εἰς τὸν Ναὸν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.
 11.30-12.30 - Ἐπίσκεψις καὶ προσκύνημα εἰς τὰ ἱερὰ λείψανα τῶν Ὁσίων τῶν Σπηλαίων τῆς Λαύρας τοῦ Κιέβου.
 12.30-13.45 - Τράπεζα εἰς τὴν Λαύραν τοῦ Κιέβου.
 13.45-14.00 - Μετάβασις εἰς τὸν Ναὸν τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας.
 14.00-14.45 - Ξενάγησις εἰς τοὺς χώ-

ρους τοῦ Ναοῦ τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας.

- 14.45-14.50 - Μετάβασις εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Πρεσβείαν τῆς Οὐκρανίας.
 14.50-15.50 - Συνάντησις μετὰ τοῦ κ. Πρέσβεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Παροικίας τοῦ Κιέβου.
 15.50-16.10 - Μετάβασις εἰς Ἱερὰν Μονὴν Ἀγίας Σκέπης τοῦ Κιέβου.
 16.10-16.40 - Ξενάγησις εἰς Ἱερὰν Μονὴν Ἀγίας Σκέπης.
 16.50-18.30 - Ἀνάπαυσις εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον.
 18.30-19.00 - Μετάβασις εἰς Ἀεροδρόμιον «Μπορισπίλσκυ».
 19.30 - Ἀναχώρησις δι' Ἀθήνας.
 Εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον συνοδεύουν οἱ: Ἀναπληρωτὴς τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Β. Π. Σεμινοζένκο, Προκαθήμενος τῆς Οὐκρανικῆς Ἐκκλησίας Μητροπολίτης Βλαδίμηρος, Μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 28ης Αὐγούστου 2001

Σὲ εἰδικὴ Τελετὴ ποὺ πραγματοποιήθηκε σήμερα στὶς 11 π.μ. στὴν Αἴθουσα Συνεδριάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος δόθηκε στὴ δημοσιότητα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς συλλογῆς ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος ὑπογραφῶν γιὰ τὴν διενέργεια Δημοψηφίσματος γιὰ τὴν προαιρετικὴ ἢ μὴ ἀναγραφὴ τοῦ Ὁρθησκύματος στὰ Δελτία Ἀστυνομικῶν Ταυτοτήτων. Στὴν τελετὴ παρέστησαν τὰ Μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου (Δ.Ι.Σ.), τὰ Μέλη τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς Ἀρχιερέων γιὰ τὸ θέμα τῶν Ταυτοτήτων καὶ ἄλλοι Ἱεράρχες.

Στὴν ἀρχὴ ἔκανε σύντομη εἰσήγησις ὁ ἐπὶ τοῦ Τύπου Ἐκπρόσωπος τῆς ἀπερχομένης Δ.Ι.Σ. Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος. Στὴ συνέχεια ἔλαβε τὸ λόγο ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος παρατήρησε στὴν ἀρχὴ ὅτι:

«Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τηρῶν - τας πιστὰς τὶς ὑποχρεώσεις της, ἐφαρμόζοντας στὴν πράξιν τὰ πιστεύματά της καὶ ἀναδεχομένη

τὶς εὐθύνες τῆς μέσα στὴ σύγχρονη Ἑλληνικὴ Κοινωνία προέβη –κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Ἱεραρχίας τῆς– στὴ συλλογὴ ὑπογραφῶν, ἀναλαβοῦσα αὐτὴ τὴν συνταγματικὰ ἰσχυρὴ δημοψηφισματικὴ πρωτοβουλία ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς προαιρετικῆς ἢ ὄχι ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος στὶς ταυτότητες τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν. Καὶ τοῦτο **μετὰ τὴν πρωτοφανῆ καὶ ἐπίμονη ἄρνηση τῆς Κυβερνήσεως γιὰ διάλογο ἐπ’ αὐτοῦ τοῦ σημαντικοῦ θέματος.** Ἄρνηση ποὺ ἐκφράσθηκε πολὺ πρὶν ἐμφανισθοῦν οἱ γνωστὲς ἀποφάσεις τοῦ Σ.τ.Ε.

Τὸ αἶτημα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ διάλογο ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, ποὺ αἰφνιδιαστικά, αὐταρχικά καὶ χωρὶς καμμιά ἀνάγκη παρουσιάσθηκε στὸ Λαὸ καὶ ἐντόνως τὸν ἐπροβλημάτισε, εἶναι λυπηρὸ ὅτι δὲν βρῆκε ἀκόμη τὴν ἱκανοποίησίν του.

Μετὰ τὴ σημερινὴ ἀνακοίνωση τοῦ ἀποτελέσματος τῆς δημοψηφισματικῆς πρωτοβουλίας, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὅπως καὶ ὅλοι οἱ Ἕλληνες χριστιανοὶ ὅπου καὶ ἂν ζοῦν καὶ ἀνῆκουν καὶ ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκωνται, θὰ περιμένουν καὶ θὰ ἐλπίζουν. Θὰ ἐλπίζουν καὶ θὰ προσδοκοῦν ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Δημοκρατία καὶ ἡ ἐκλεγμένη ὑπὸ τοῦ Λαοῦ Κυβέρνησή τους δὲν γνωρίζουν παρομοίας μορφῆς ἀδιέξοδα καὶ δὲν ὑπακούουν σὲ ἀγκυλώσεις. **Τὰ τυχόν προβαλλόμενα ἐπὶ τοῦ θέματος νομικά ἀδιέξοδα δὲν εἶναι ἀπροσμάχητα καὶ οὔτε ἔχουν ὑπὲρ αὐτῶν τὴν συνταγματικὴ ἀπολυτότητα.** Οἱ ἀποφάσεις τῶν δικαστηρίων ὡς εἶναι γνωστὸ, εἴτε μεταβάλλονται ἀπὸ νεώτερες ἀποφάσεις τῶν ἰδίων δικαστηρίων, εἴτε, τὸ σημαντικότερο, ἀκυρώνονται ἀπὸ ἀποφάσεις ἀνωτέρας βαθμίδος δικαστηρίων. **Καὶ τέτοιο δικαστήριον ὑπάρχει.** Ἔτσι τὸ ζήτημα αὐτό, τῶν ἀποφάσεων δηλ. τοῦ Σ.τ.Ε. –ἡ πρώτη καὶ κυριότερη ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἐλήφθη μὲ τὴ διαφορὰ μιᾶς μόνο ψήφου– **δὲν κλείνει οὔτε τὴν πλευρὰ τῶν περαιτέρω δικαιοσύνης, περὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀποφασίσαι ἡ Ι.Σ.Ι., οὔτε τὴν πλευρὰ τῆς ἠθικῆς, κοινωνικῆς ἢ ἱστορικῆς ἀξιολόγησής τους.** Ἄλλωστε εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ ἀποφάσεις αὐτὲς δὲν ἀποτελοῦν δεδικασμένο ἐναντι πάντων καὶ ἐπομένως μποροῦν νὰ ἀνατραποῦν στὴν πρώτη εὐκαιρία. Τέλος, πρέπει νὰ τονισθῇ ἅπαξ ἔτι ὅτι οἱ νόμοι τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κρίνονται μὲν, δὲν καταργοῦνται δέ, οὔτε ἀπὸ τὶς δικαστικὲς ἀποφάσεις, οὔτε ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις τῆς οἰασδῆποτε διορισμένης Ἀρχῆς.

Καθ’ ὅσον δὲ ἀφορᾷ στὴν κατ’ ἐπανάληψιν ἐκφρασθεῖσα θέσις ὅτι τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων «ἐκλείσει», εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ὑπενθυμίσουμε μὲ ἀγάπη **τὸν κανόνα τῆς Ἱστορίας, ὅτι τίποτε δὲν «κλείνει» στὶς ἀνθρώπινες κοινωνίες ἂν οἱ ἴδιοι οἱ λαοὶ τοὺς δὲν τό θελήσουν.** Οἱ ὑπογραφῆς τῶν ἑκατομμυρίων Ἑλλήνων πολιτῶν διατηροῦν –ὅλοι πλέον τὸ ἀντιλαμβάνονται– καὶ θὰ διατηρήσουν ἀμείωτο τὸ ἠθικὸ καὶ δημοκρατικὸ βάρος. Μπροστὰ σ’ αὐτὸ τὸ μεγάλο γεγονός ἡ Χριστιανικὴ Ἑλληνικὴ Πολιτεία δὲν θὰ πρέπει νὰ παραμείνει ἀδιάφορη. Δὲν μπορεῖ καὶ δὲν πρέπει οἱ πολῖτες καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος νὰ περιφρονηθοῦν γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ. **Ἡ Δημοκρατικὴ Πολιτεία ἔχει τώρα τὴν δυνατότητα ἐφ’ ὅσον τό θελήσει νὰ ἐπιλέξει Δημοψήφισμα ἢ νέο νόμο γιὰ τὴν τὴν στιγμήν τῶν Ἑλλήνων».**

Τόνισε μάλιστα ὅτι:

«Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στὴ μακρὰ καὶ ἐπώδυνη ἱστορικὴ πορεία ὡς θεῖο καθεῖδρυμα τῆς ἀγάπης, τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς συγγνώμης **δὲν διχάζει, ἐνώνει.** Καὶ γι’ αὐτοὺς ποὺ ἀντιλαμβάνονται **ὑπῆρξε καὶ εἶναι ὁ μόνιμος καὶ διαχρονικὸς παράγων ἐνότητος αὐτοῦ τοῦ Λαοῦ.** Ἀπαλλαγμένη ἀπὸ κάθε εἶδους κοσμικὲς ἀδυναμίες **ἀπορρίπτει κάθε ἀνάμειξη σὲ πολιτικοκρατικές δραστηριότητες, ὅπως ἐπίσης καταδικάζει τὴν ὁποια προσπάθεια οἱ δικῆς τῆς ἐνέργειες καὶ πράξεις νὰ γίνονται ἀντικείμενα πολιτικῆς ἢ ἄλλης ἐκμετάλλευσης δι’ ἰδίους σκοποὺς καὶ στόχους, ἢ ἱμάντας περισπάσεως τῆς κοινῆς γνώμης ἀπὸ ἄλλα ἐξ ἴσου καυτὰ θέματα αὐτῆς τῆς χρονικῆς περιόδου.** Ἡ Ἐκκλησία δὲν αὐτοαναγορεύεται σὲ κοσμικὴ ἐξουσία οὔτε ἔχει τέτοια ἀνάγκη, γιὰ νὰ ἐπιτελέσει τὴν ἱερὴ ἀποστολὴ τῆς. **Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν ἐνδίδει σὲ πολιτικοὺς πειρασμοὺς καὶ οὔτε ἐπιτρέπει νὰ καθορίζεται ὁ λόγος καὶ ὁ ρόλος τῆς ἀπὸ τοὺς πολεμίους τῆς».**

Τέλος ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε:

«Ἡ ἀτυχὴς διαφορὰ ποὺ προκάλεσε τραῦμα στὴν Ἐκκλησίαν καὶ συνήγειρε 3 ἑκατομμύρια καὶ πλέον Ἑλλήνων πρέπει μέσα στὰ δημοκρατικὰ καὶ κοινοβουλευτικὰ μας θέσμια νὰ ρυθμισθῇ. Μερικοὶ θὰ σπεύσουν νὰ ποῦν τώρα ὅτι ὁ κόπος γιὰ τὴ συλλογὴ τῶν ὑπογραφῶν πῆγε τάχα χαμένος. **Τίποτε δὲ χάνεται ὅταν πρόκειται γιὰ τὴν πίστη καὶ τὴν δικαιοσύνη.** Ἀντίθετα **πρέπει νὰ αἰσθάνονται δυσάρεστα ἐκεῖνοι ποὺ ἀπειτόλησαν νὰ ἀλλά-**

ξουν τὴν εἰκόνα τῆς Ἑλλάδος, ἀπαρνούμενοι τὸ χαρακτηριστικότερο στοιχεῖο τῆς ποῦ εἶναι τὸ θρησκειοῦ τοῦ λαοῦ. Ὁ σεβασμὸς ἢ μὴ τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τοῦ λαοῦ καὶ ἡ ἐπιδίωξη τῆς προοδευτικῆς ἀποχριστιανοποίησης τῆς χώρας εἶναι ἡ καρδιά τοῦ προβλήματος τῶν “ταυτοτήτων”. Ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι “ἐκ τοῦ πονηροῦ”. Ἡ Ἑλλάδα τῶν δοκιμασιῶν καὶ τῶν σημεινῶν κινδύνων δὲν ἔχει τὴν πολυτέλεια τῆς περισπάσεως καὶ τοῦ φανατισμοῦ ἢ τῶν ρήξεων ποῦ προκαλεῖ ἓνας “ἐταιθελικὸς” ἐκσυγχρονισμός.

Ἦλθεν ἡ ὥρα οἱ ἰθύνοντες αὐτοῦ τοῦ τόπου νὰ μᾶς ἀκούσουν. Νὰ ἀκούσουν τὴ φωνὴ ὅσων ὑπέγραψαν τὴν ἔκκληση τῆς Ἱεραρχίας καὶ ἀνήκουν σὲ ὅλους τοὺς πολιτικούς χώρους ἀδιακρίτως. Ὅλων αὐτῶν ποῦ εἶναι παιδιὰ τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτῆς τῆς μεγάλης Πατρίδος.

Ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ μίλησε νηφάλια καὶ ἀποφασιστικά, χωρὶς τὴ διάθεση ἀντιπαράθεσης πρὸς τὴν Κυβέρνησή του. Καὶ μίλησε μὲ τρόπο πρωτοφανῆ καὶ ἐντυπωσιακό, ποῦ δὲν πρόκειται νὰ ξεχασθῇ. **Τρία ἑκατομμύρια καὶ πλέον Ἕλληνες καὶ Ἑλληνίδες ζήτησαν Δημοψήφισμα καὶ ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπαναλαμβάνει τὸ πάγιο αἶτημά της γιὰ ἐντιμο, εἰλικρινῆ καὶ καρποφόρο ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς μας ἰδιοπροσωπείας διάλογο.** Στὰ χέρια τῆς Κυβέρνησης εἶναι νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ αἶτημα τοῦ λαοῦ γιὰ δημοψήφισμα ἢ νὰ φέρῃ στὴ Βουλὴ νέο νόμο γιὰ τὶς ταυτότητες.

Μὲ τὴν ὀφειλόμενη τιμὴ καλοῦμε τὴν Ἑλληνικὴ Πολιτεία σὲ συναντίληψη, χωρὶς περιττὰς ἀντιμαχίες. Καλοῦμε σὲ συναντίληψη καὶ ὅλους τοὺς πνευματικούς φορεῖς τοῦ ἔθνους. Παρακαλοῦμε τὴν Κυβέρνηση νὰ προχωρήσῃ στὴ διενέργεια ἑνὸς ἐλεύθερου καὶ εἰρηνικοῦ Δημοψηφίσματος γιὰ νὰ ἐκφρασθῇ ἀβίαστα ἡ συνολικὴ θέληση τοῦ λαοῦ χωρὶς ὑπεκφυγὲς καὶ ἄλλοθι, ἐφαρμόζοντας μὲ εὐλάβεια τὴν κορυφαία Συνταγματικὴ ἐπιταγὴ τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας ποῦ εἶναι καὶ ἡ ὑψίστη δημοκρατικὴ ὑποχρέωση πάντων».

Μετὰ τὸν Μακαριώτατο τὸν λόγο ἔλαβε ὁ Πρόεδρος τῆς Τριμελοῦς Ἐπιτροπῆς Ἀρχιερέων γιὰ τὸ θέμα τῶν Ταυτοτήτων Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος. Στὴν ὁμιλία του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου ὑπογράμμισε ὅτι τὰ ἐντυπα μὲ τὶς ὑπογραφὰς ἔχουν ἐλεγχθῇ σὲ τέσσερα διαδοχικὰ στάδια:

α) στὸν **τόπο συλλογῆς ὑπογραφῶν**, δηλ. στὶς Ἑνορίες καὶ τὶς Ἱ. Μονές, β) τὶς **Ἱερῆς Μητροπόλεις** μὲ τὴν συνδρομὴ τῶν Ἐπιτροπῶν ποῦ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ εἰδικούς ἐπιστήμονες, γ) ἀπὸ τὴν κεντρικὴ **Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου καὶ Διαφάνειας** μὲ σύγχρονο ἐπιστημονικὸ τρόπο, καὶ τέλος δ) ἀπὸ τὴν **Ἱερά Σύνοδο** μὲ διαπιστωτικὴ πράξη. Κατὰ τὴ διαδικασία ἐλέγχου εὐρέθησαν:

συνολικὰ ἐντυπα: 3.025.245

ἐγκυρα ἐντυπα: 3.008.901

διπλοῦπογεγραμμένα - ἄκυρα ἐντυπα: 16.344

Στὴ συνέχεια, μετὰξὺ ἄλλων, ὁ Σεβασμιώτατος τόνισε: «Πρέπει νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸ ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν κάνει πολιτικὴ. Ἀντιθέτως, ἀπὸ τὴν φύση τῆς εἰσέρχεται μέσα στὴν διηρημένη κοινω-νία γιὰ νὰ τὴν ἐνώσῃ καὶ νὰ δράσῃ συνεκτικά, καταργώντας διὰ τῆς ἀγάπης τὶς διαιρέσεις. Ἡ Ἐκκλησία δὲν κομματιάζει, ἀλλὰ ἐνώνει τοὺς ἀνθρώπους, χρησιμοποιώντας ὅλα τὰ μέσα ποῦ διαθέτει, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι πνευματικὰ καὶ πολιτισμικά. Σέβεται τὶς ἐλευθερίες τοῦ λαοῦ, γι' αὐτὸ ἄλλωστε καὶ στὸ θέμα τῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευοῦματος στὰ Δελτία Ταυτοτήτων ἔλαβε θέση ὑπὲρ τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς καὶ ἔδειξε τὴν διάθεσή της νὰ συνεργασθῇ μὲ τὴν Πολιτεία γιὰ νὰ τροποποιηθῇ ὁ ἰσχύων νόμος 1988/1991, ὑπερβαίνοντας μὲ ἀγάπη καὶ τὶς παλαιότερες δικές της ἀποφάσεις.

Ἡ Ἱερά Σύνοδος στὸ συγκεκριμένο ζήτημα τῆς διαγραφῆς τοῦ θρησκευοῦματος ἀπὸ τὰ Δελτία Ταυτοτήτων βρέθηκε σὲ μιὰ πρωτοφανῆ θέση. Πρῶτον ζήτησε διάλογο μὲ τὴν Κυβέρνηση καὶ δὲν βρῆκε ἀνταπόκριση. Δεύτερον, κατέθεσε σὲ αὐτὴν ἀπολύτως ρεαλιστικὲς προτάσεις ποῦ δὲν ἔγιναν δεκτές. Καὶ τρίτον δὲν μπορούσε νὰ ἀγνοήσῃ τὴν δυσαρέσκεια καὶ τὴν ἀγανάκτηση τοῦ μεγίστου τμήματος τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν, ἀφοῦ κατὰ τὶς δημοσκοπήσεις, ξεπερνᾷ τὸ 82% τὸ τμήμα ἐκεῖνο τοῦ λαοῦ τὸ ὁποῖο ἐπιθυμεῖ τὴν προαιρετικὴ ἢ τὴν ὑποχρεωτικὴ ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευοῦματος στὶς Ταυτότητες».

Καὶ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ναυπάκτου κ. Ἱερόθεος κατέληξε: «Ἐμεῖς ὡς Ποιμένες τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ κάναμε τὸ χρέος μας καὶ ἔρχεται ἡ σειρὰ τῆς Πολιτείας νὰ κάνῃ τὸ δικό της, ὁπότε ὅλοι θὰ κριθοῦμε καὶ ἀπὸ τὸν λαὸ καὶ ἀπὸ τὴν ἱστορία αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Προσωπικά, πάντως, πιστεύω ὅτι σὴν μεγάλη

συζήτηση πού γίνεται αὐτὸν τὸν καιρὸ στὴν Εὐρώπη γιὰ τὴν θεσμικὴ μετεξέλιξή της, δηλαδὴ ἂν θὰ γίνῃ Ὁμοσπονδιακὸ Κράτος ἢ Διακυβερνη-
τική Ἐνωση Ἐθνῶν-Κρατῶν, πρέπει νὰ συνειδη-
τοποιήσουμε τὴν ἀξία τῆς πολιτισμικῆς μας παρα-
δόσεως καὶ τὸν ρόλο πού προορίζεται νὰ ἐπιτελέ-
σῃ στὴν Εὐρώπη, ὅποια τελικὰ θεσμικὴ μορφή ἂν
ἐπικρατήσῃ.

Μέσα ἀπὸ τὰ πλαίσια αὐτὰ πρέπει νὰ δῆτε τὴν
ὅλη προσπάθεια πού ἔκανε ἡ Ἐκκλησία αὐτὸν τὸν
καιρὸ. Καὶ πρέπει ἀκόμη νὰ σκεφθῆτε ὅτι σ' αὐτὸν
τὸν τόπο ἡ Ἐκκλησία, μὲ τίς κατὰ τόπους Μητρο-
πόλεις, τίς Ἐνορίες, τὰ Μοναστήρια, ἀποτελεῖ,
ἐκτὸς τῶν ἄλλων, παράγοντα πολιτισμοῦ καὶ
πνευματικῆ ὁδου, πού μπορεῖ νὰ ἀναπαύσῃ τὸν
ἄνθρωπο καὶ νὰ τοῦ λύσῃ τὰ ὑπαρξιακά του
προβλήματα. Γιατὶ τὸ AIDS, τὰ ναρκωτικά, οἱ ἀναρ-
χίες δὲν λύνονται μὲ νόμους καὶ οὐμανιστικὰ
εὐχολόγια, πού στεροῦνται νοήματος ζωῆς. Ἡ
Ἐκκλησία σὲ αὐτὸν τὸν τόπο ἔχει μεγάλη ἀπο-
στολή νὰ ἐπιτελέσῃ καὶ ὅποιος τὴν ἀρνεῖται, ἀφ'
ἐνὸς μὲν ἀγνοεῖ τὴν ἱστορία του, ἀφ' ἐτέρου δὲ
δὲν συντελεῖ στὴν διάσωση ὅλου αὐτοῦ τοῦ θαυ-
μάσιου πολιτισμοῦ, πού μπορεῖ νὰ παίξῃ πρωταρ-
χικὸ ρόλο στὴν Εὐρώπη σήμερα».

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 31ης Αὐγούστου 2001

Συνήλθε ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακαριωτά-
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ἀπὸ 27ης ἕως 28ης Αὐγού-
στου ἐ.ξ., στὴν τελευταία τακτικὴ κατὰ μῆνα Συ-
νεδρία τῆς ἡ Διαρκῆς Ἱερᾶ Σύνοδος τῆς Ἐκκλη-
σίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς 144ης Συνοδικῆς Περιό-
δου.

Κατὰ τίς Συνεδριάσεις:

Α. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν
καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ἐνημέρω-
σε τὰ μέλη τῆς Δ.Ι.Σ.:

– Γιὰ τὸ τελικὸ ἀποτέλεσμα τῆς πρωτοβουλίας
τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴ συλλογὴ ὑπογραφῶν ὥστε
νὰ ἐνεργοποιηθῇ τὸ ἄρθρο 44 παρ. 2 τοῦ ἰσχύον-
τος Συντάγματος γιὰ διεξαγωγὴ Δημοψηφίσμα-
τος ὑπὲρ τῆς προαιρετικῆς ἢ μὴ ἀναγραφῆς τοῦ
θρησκεύματος στὰ νέου τύπου δελτία Ἀστυνομ-

μικῶν Ταυτοτήτων, τὸ ὁποῖο ἔχει ὡς ἑξῆς:

Συνολικὰ ἔντυπα: 3.025.245,

Ἔγκυρα ἔντυπα: 3.008.901,

Διπλοῦπογεγραμμένα - ἄκυρα ἔντυπα: 16.344.

Σὲ εἰδικὴ Τελετὴ πού πραγματοποιήθηκε στὶς
28.8.2001 καὶ ὥρα 11.00 στὴν αἴθουσα Συνεδριά-
σεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔδωσε στὴ δημοσιότητα
τὸ ἀποτέλεσμα αὐτό. Στὴν Τελετὴ παρέστησαν
ἅπαντα τὰ Μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου, ἡ
Τριμελὴς Ἐπιτροπὴ Ἀρχιερέων γιὰ τὸ θέμα τῶν
Ταυτοτήτων καὶ ἄλλοι Ἱεράρχες.

Β. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡ Δ.Ι.Σ.
ἀποφάσισε:

– Νὰ ἐπισκεφθεῖ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκο-
πος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος
μὲ τὴν Τριμελὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Ἀρχιερέων γιὰ τὸ
θέμα τῶν Ταυτοτήτων τὸν Ἐξοχώτατο Πρόεδρο
τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντῖνο Στε-
φανόπουλο προκειμένου νὰ τοῦ ἐπιδώσουν ὑπό-
μνημα μὲ τίς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ ἀποτέ-
λεσμα τῆς συλλογῆς τῶν ὑπογραφῶν.

– Νὰ ἐπισκεφθεῖ ἡ Τριμελὴς ἔξ Ἀρχιερέων Ἐπι-
τροπὴ γιὰ τὸ θέμα τῶν Ταυτοτήτων τὸν Ἐξοχώ-
τατο Πρόεδρο τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων κ. Ἀπό-
στολο Κακλαμάνη, τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων
τῆς Βουλῆς κ. Κωνσταντῖνο Καραμανλῆ, κ. Ἀλε-
ξάνδρα Παπαρήγα καὶ κ. Νικόλαο Κωνσταντόπου-
λο καθὼς ἐπίσης καὶ τοὺς κ. Δημήτριο Ἀβραμό-
πουλο, Πρόεδρο «ΚΕΠ», κ. Δημήτριο Τσοβόλα,
Πρόεδρο «ΔΗ.Κ.ΚΙ.», κ. Γεώργιο Καρατζαφέρη,
Πρόεδρο «ΛΑ.Ο.Σ.», κ. Ἀντώνιο Σαμαρᾶ, Πρόεδρο
«ΠΟΛ.ΑΝ.», κ. Στέφανο Μάνο, Πρόεδρο «Φιλελευ-
θέρων», γιὰ νὰ τοὺς ἐνημερώσουν γιὰ τὸ ἀποτέ-
λεσμα τῆς συλλογῆς τῶν ὑπογραφῶν.

– Νὰ τυπωθεῖ στὸ φυλλάδιο «ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ» ἡ
Ἀνακοίνωση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ἡ
ὁποία ἔγινε στὶς 28.8.2001 σχετικὰ μὲ τὸ θέμα τῆς
πρωτοβουλίας τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴ συγκέντρω-
ση ὑπογραφῶν γιὰ τὴ διεξαγωγὴ Δημοψηφίσμα-
τος γιὰ τὴν ἀναγραφὴ τοῦ θρησκεύματος στὶς
Ταυτότητες.

– Νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐαρέσκειάν της καὶ τίς
θερμὲς εὐχαριστίες της στὸν Πρόεδρο καὶ τὰ
Μέλη τῆς Τριμελοῦς ἔξ Ἀρχιερέων Ἐπιστροφῆς
πού χειρίστηκε τὸ θέμα τῶν Ταυτοτήτων.

– Νὰ συνυπογραφεῖ ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς

Ἑλλάδος καὶ τὸν Ὀργανισμόν «ΑΘΗΝΑ 2004» κείμενο ἐπιμελῶς ἐπεξεργασμένο πρὸς διασφάλιση τῶν ἐπὶ τοῦ θέματος θέσεων τῆς Ἐκκλησίας, με βάση τὸ ὁποῖο ρυθμίζεται ὁ τρόπος συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας στὴν διοργάνωση τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων καὶ στὴν Πολιτιστικὴ Ὀλυμπιάδα.

– Νὰ διοργανωθεῖ ἀπὸ τὸ Διορθόδοξο Κέντρο ἐκδήλωση γνωριμίας μεταξὺ τῶν ἀλλοδαπῶν φοιτητῶν τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν, ὡς καὶ τῶν Σχολῶν Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Τέχνης.

– Νὰ χορηγηθοῦν ἐπιπλέον ὑποτροφίες σὲ Ἕλληνες καὶ σὲ ἀλλοδαποὺς φοιτητὲς τῆς Θεολογίας γιὰ τὸ προσεχὲς ἀκαδημαϊκὸ ἔτος 2001-2002.

– Νὰ πραγματοποιηθεῖ διημερίδα στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως με θέμα τὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τῶν Μεταναστῶν, στὴν ὁποία θὰ συμμετάσχει καὶ ἡ Γενικὴ Γραμματεία Παλιννοστούντων.

– Νὰ διοργανωθεῖ ἡμερίδα με τὸν γενικὸ τίτλο «Τὸ μέλλον τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης».

– Νὰ χορηγήσει τὸ ἐπίδομα τρίτου τέκνου σὲ τριάντα τέσσερις (34) ἐπὶ πλέον χριστιανικὲς οἰκογένειες νέων δικαιοῦχων τῆς Θράκης. (Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπιχορηγουμένων οἰκογενειῶν ἀνέρχεται σὲ 514).

– Νὰ ἐγκρίνει τὸν Τελικὸν Πίνακα τῶν πρὸς Ἀρχιερατεία Ἐκλογίμων γιὰ τὸ ἔτος 2001 προκειμένου νὰ παραπεμφθεῖ στὴν Ἱεραρχία.

Γ. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε:

– Γιὰ τὶς ἐργασίες τῆς Ε΄ Συναντήσεως μεταξὺ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Χριστιανοδημοκρατῶν ἡ ὁποία ἔλαβε χώρα στὴν Ὀρθόδοξη Ἀκαδημία Κρήτης ἀπὸ 7-8 Ἰουνίου ἐ.ἔ.

– Γιὰ τὴν ἀπὸ 23-27 παρελθόντος μηνὸς Μαρτίου ἐ.ἔ. ἐπίσκεψη τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιο στὴν Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας, ὅπου μεταφέρθηκε τὸ ἱστορικὸ Λάβαρο τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, τὸ ὁποῖο φυλάσσεται στὴν ἱστορικὴ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἀγίας Λαύρας Καλαβρύτων. Ἡ Ἐπίσκεψη αὕτη ἔγινε στὰ πλαίσια ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων ποὺ πραγματοποιήθηκαν στὸ Ἱάσιο με τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐπετείου τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

Δ. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡ Δ.Ι.Σ. ἀσχολήθηκε ἐπίσης με θέματα τῆς Ε.Κ.Υ.Ο., διάφορα ὑπηρεσιακὰ θέματα τῶν Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν, ἐγκρίσεις ἀποσπάσεων Κληρικῶν στὸ ἐξωτερικόν, διορισμοὺς Ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας σὲ Συνέδρια κ.λπ.

Ε. Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος εὐχαρίστησε τὰ Μέλη τῆς 144ης Συνοδικῆς Περιόδου ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν Αὐτῆς, ἐνῶ ὁ Σεβασμιώτατος Ἀντιπρόεδρος Μητροπολίτης Λαγκαδᾶ κ. Σπυρίδων ἀντιφώνησε δεόντως.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 2001

Συνήλθε σήμερα στὴν πρώτη συνεδρία τῆς μετὰ τὴ σύνθεση τῆς 145ης Συνοδικῆς Περιόδου (2001-2002) ἡ Διάρκῃς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Μετὰ τὰ καθιερωμένα ὁρίσθηκαν οἱ Συνοδικοὶ Σύνδεσμοι μετὰ τὶς Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς.

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ἐνημέρωσε τὴν Διάρκῃ Ἱερὰ Σύνοδο γιὰ τὴν πορεία τοῦ θέματος τῶν Ταυτοτήτων, καὶ ἀκολούθησε εὐρεία συζήτηση. Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἡ Διάρκῃς Ἱερὰ Σύνοδος ἀνακοινώνει τὰ κάτωθι:

«Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐπισημάνει ὅτι ἡ ἐπαναλαμβανομένη ἀποψη, ὅτι τὸ θέμα τῶν Ταυτοτήτων ἔκλεισε, φανερώνει λανθασμένη ἐκτίμηση τοῦ μεγέθους αὐτοῦ τοῦ ζητήματος. Ἡ ἐπικαλουμένη ἀπὸ μερικοὺς νομικὴ ἀποψη γιὰ ἀκύρωση τῆς θελήσεως τριῶν ἐκατομμυρίων καὶ πλέον πολιτῶν, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κλείσει τὴν ἀπόφαση τῶν Ἑλλήνων νὰ κρατήσουν ἀνοιχτὴ καὶ ἐγκάρδια τὴν σύνδεσόν τους μετὰ τὴν Ἐκκλησίαν.

Οἱ τεχνικὲς τῆς κοσμικῆς ἐπικοινωνίας δὲν βρίσκουν χωρὸν στὴν αἴθουσα Συνεδριάσεων τῆς Διάρκου Ἱερᾶς Συνόδου. Ἡ συλλογὴ τῶν ὑπογραφῶν συνιστᾷ δημοκρατικὰ κορυφαῖο καὶ μοναδικὸ φαινόμενο ἐκφράσεως γνώμης στὴν Χώρα μας καὶ διεθνῶς. Ἡ Δ.Ι.Σ. δὲν θὰ κρίνει τὶς πολιτικὲς διαστάσεις τοῦ σπουδαίου τούτου γεγονότος. Ἐπιθυμεῖ ὅμως νὰ διαβεβαιώσει καὶ τὰ ἑκατομμύρια τῶν Ἑλλήνων καὶ ὅσους ἐπιχειροῦν νὰ τοὺς φιμώσουν, ὅτι στὴν αἴθουσα αὕτη, σήμερα καὶ γιὰ πάντα, θὰ βρίσκονται μπροστὰ μας τὰ ἑκα -

τομμύρια τῶν Ὀρθοδόξων ποὺ ὑπέγραψαν, ζητῶν -
τας ἀπὸ τὴν πολιτεία δημοκρατικότητα καὶ ἀπὸ
τὴν Ἐκκλησία εὐθύνη καὶ σθένος.

Ἐπὶ ἐνάμιου χρόνου, περίπου, καλοῦμε τὴν
Κυβερνώσα Πολιτικὴ Ἡγεσία τοῦ Τόπου νὰ συνερ -
γασθεῖ μὲ τὴν Ἐκκλησία μὲ σκοπὸ τὴν προστασία
τῆς ἐθνικῆς μας ἰδιοπροσωπείας. Δὲ ζητήσαμε
ποτὲ νὰ ἐπιβληθοῦμε ἐπὶ τῆς Πολιτείας. Δὲν ζητή -
σαμε νὰ ἔχουμε λόγο στὶς ἀποφάσεις της. Ζητή -
σαμε νὰ ὑπηρετήσουμε τὸν Λαὸ μας. Ζητήσαμε νὰ
ὑπερασπίσουμε τὴν ἱστορικὴ μας συνείδηση. Ἡ
Κυβέρνηση ὅμως, δὲν θέλησε νὰ ἀντιληφθεῖ ὅτι
δὲν εἶναι ἡ Ἱεραρχία, ἀλλὰ ἡ Ἱστορία αὐτὴ ποὺ
ἀπαιτεῖ σεβασμό.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος θεωρεῖ ὑποχρέωση
τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἀποτρέψει ὅποιαδήποτε ἀντι -
παράθεση μεταξὺ τῶν κορυφαίων θεσμῶν τοῦ
ἔθνους μας, ἐνεργώντας ἔτσι ὥστε νὰ μὴν
αἰσθανθεῖ ὁ πιστὸς Λαὸς μας ποτήρι πικρίας στὰ
χείλη του, νὰ μὴν ἐπιτρέψει σὲ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα
νὰ δηλητηριάσουν τὴν ψυχικὴ ἐνότητα τῆς κοινω -
νίας. Ἡ Ἐκκλησία δίδει πάντοτε τὸν ἀγῶνα τῆς
ψυχικῆς ἐνότητας ὅλου τοῦ Λαοῦ μας. Ἐργάζεται
γιά τὴν ἀπομάκρυνση κάθε τάσεως ποὺ θέλει νὰ
διακρίνει τὰ Πολιτικὰ Κόμματα σὲ ἐχθρικά καὶ φι -
λικὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν Πίστη μας. Ὁλος
ὁ Πιστὸς Λαὸς ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία».

Ἐπὶ πλέον στὴ Δ.Ι.Σ. ἐπεσημάνθηκε ἡ ἀνάγκη
συνεργασίας Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας γιά τὴν
ἐπίλυση κοινῶν προβλημάτων τοῦ Λαοῦ μας καὶ
τὴν ἐξασφάλιση τῆς ἐνότητάς του ἐνώπιον τῶν
γνωστῶν δυσχερειῶν. Ἐτονίσθη ὡσαύτως, ὅτι
εἶναι ἀπαραίτητη ἡ συνάντηση τοῦ Μακαριωτά -
του Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου, μετὰ τοῦ
Πρωθυπουργοῦ κ. Κωνσταντίνου Σημίτη, διευ -
πῶθη δὲ ὑπὸ ἐνὸς Σεβασμιωτάτου Συνέδρου ἡ
γνώμη, ὅπως ἡ συνάντηση αὐτὴ γίνεῖ χωρὶς προ -
καθορισμένα θέματα. Ὁ Μακαριώτατος διευκρί -
νισε ὅτι «προϋπόθεση τῆς συναντήσεως εἶναι καὶ ἡ
συζήτηση τοῦ θέματος τῶν Ταυτοτήτων».

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐπικρότησε τοὺς
χειρισμοὺς καὶ τὶς ἐνέργειες τοῦ θέματος τῶν
Ταυτοτήτων ἀπὸ τὴν προλαβοῦσα Ἱερά Σύνοδο
καὶ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο μὲ μεγίστη
πλειοψηφία, καὶ ἀποδοκίμασε καὶ καταδίκασε τὶς
ἀπαράδεκτες καὶ πρωτοφανεῖς ὕβρεις τοῦ
Ὑπουργοῦ Αἰγαίου κ. Νικολάου Σηφουνάκη, τὶς
ὁποῖες αὐτὸς ἀποτόλμησε ἐναντίον τοῦ Μακα -
ριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου.

Τέλος ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος, ἐπιβεβαιώνον -
τας τὴν ἀπόφασή της ὅτι τὸ θέμα τῶν Ταυτοτήτων
παραμένει ἀνοικτό, ἀποφάσισε ὁμόφωνα, νὰ συ -
ζητηθεῖ τοῦτο στὴν προσεχῇ Ἱερά Σύνοδο τῆς Ἱε -
ραρχίας, στὶς ἀρχὲς Ὀκτωβρίου.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 4ης Σεπτεμβρίου 2001

Ἀναχωρεῖ ἀεροπορικῶς τὴν προσεχῇ Παρα -
σκευῇ 7 Δεκεμβρίου ἐ.ἔ., γιά τὴν Εἰρηνικὴ Ἐπί -
σκεψή του στὴν Ἐκκλησία τῆς Σερβίας, ὁ Μακα -
ριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης
Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, συνοδευόμενος ἀπὸ
τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Γρεβενῶν
κ. Σέργιο, Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξαν -
δρο, Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Ἀμβρίσιο, Θεσσαλιώ -
τιδος καὶ Φαναριοφερσάλων κ. Θεόκλητο, τὸν
Ἀρχιγραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, Πανοσιολο -
γίωτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Θεολόγο Ἀποστολίδη,
τὸν Πρωτοσύγκελλο τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς
Ἀθηνῶν Αἰδεσιμολογίωτατο Πρωτοπρεσβύτερο κ.
Θωμᾶ Συνοδινό, τοὺς Πανοσιολογίωτάτους Ἀρχι -
μανδρίτες κ. Παῦλο Ἰωάννου, κ. Καλλίνικο Δεμε -
νόπουλο, κ. Ἱερώνυμο Κάρμα καὶ κ. Προκόπιο Πε -
τρίδη, τὸν Αἰδεσιμολογίωτατο Πρωτοπρεσβύτερο
κ. Ἀθανάσιο Χατζῆ, τοὺς Ἱερολογιωτάτους Διακό -
νους κ. Χριστόδουλο Κατσαντωνόπουλο καὶ κ.
Βαρνάβα Θεοχάρη καὶ τὸν Γενικὸ Διευθυντὴ τῆς
Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονο -
μικῶν, κ. Κωνσταντῖνο Πυλαρινό.

Ὁ Μακαριώτατος θὰ ἀναχωρήσει ἀπὸ τὴν
Ἀθήνα στὶς 10.30 καὶ θὰ ἀφίχθῃ στὸ ἀεροδρόμιο
τοῦ Βελιγραδίου στὶς 11.00 (τοπικὴ ὥρα). Στὶς
12.00, θὰ τελεσθεῖ Δοξολογία, μὲ τὴν εὐκαιρία
τῆς ἐκεῖ ἀφίξεώς του στὸν Καθεδρικὸ Ναὸ τοῦ
Βελιγραδίου.

Ὁ Μακαριώτατος κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Εἰρη -
νικῆς Ἐπισκέψεώς του στὴν μαρτυρικὴ Ἐκκλησία
τῆς Σερβίας θὰ ἔχει ἐπίσημες συνομιλίες μὲ τὸν
Μακαριώτατο Πατριάρχη τῶν Σέρβων κ. Παῦλο,
θὰ πραγματοποιήσῃ ἐθιμοτυπικὲς ἐπισκέψεις
στὸν Πρόεδρο καὶ τὸν Πρωθυπουργό κ.λπ., θὰ
ἐπισκεφθεῖ στὶς ἑδρες τοὺς Μητροπολίτες τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας καὶ πολλοὺς ἱστορικοὺς
Ἱεροὺς Ναοὺς καὶ Ἱερὰς Μονὰς, θὰ λάβει μέρος
σὲ πολλὰς Ἱερὰς Ακολουθίες καὶ Θεῖες Λειτουργ -
γίες, θὰ παραστῇ σὲ ἐπίσημες πρὸς τιμὴν Αὐτοῦ

καὶ τῆς Ἀκολουθίας του ἐκδηλώσεις καὶ θὰ μεταβεῖ στὴν Θεολογικὴ σχολὴ τοῦ Βελιγραδίου, ὅπου θὰ συναντηθεῖ μὲ τοὺς διδάσκοντες καὶ τοὺς διδασκομένους.

Ἡ Εἰρηνικὴ Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Σερβίας θὰ ὁλοκληρωθεῖ τὴν Πέμπτῃ 13 Σεπτεμβρίου, ὅποτε καὶ θὰ ἀναχωρήσει στὶς 19.00 γιὰ τὴν Ἀθήνα.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ τῆς 5ης Σεπτεμβρίου 2001

Συνήλθε σήμερα σὲ τακτικὴ Συνεδρία ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ τὴν Προεδρίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ ἐξήτασε θέματα τῆς ἀρμοδιότητός της.

Γενομένης προσευχῆς ἀνεγνώσθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν τὰ Πρακτικὰ τῆς χθεσινῆς Συνεδρίας. Ἀκολούθως ὁ Μακαριώτατος ἐνημέρωσε τὰ Μέλη τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τῶν ἐξῆς θεμάτων:

1. Περί τῆς λειτουργίας καὶ τῶν προοπτικῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἢ ὁποία δραστηριοποιεῖται στὶς Βρυξέλλες στὰ πλαίσια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

2. Περί τῆς καταρτίσεως τοῦ νέου Νόμου περὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, τὸν ὁποῖον ἐπεξεργάζεται εἰδικὴ Κληρικολαϊκὴ Ἐπιτροπὴ στὴν ὁποία συμμετέχει καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Συνδέσμου Κληρικῶν Ἑλλάδος.

3. Περί τῆς προωθήσεως τοῦ Νόμου γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση, ὅπως ὑπεσχέθη ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Πέτρος Εὐθυμίου.

Ἀκολούθως ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος, μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, συνεκρότησε τὶς ἀντιπροσωπείες, οἱ ὁποῖες θὰ ἐπισκεφθοῦν ἀδελφές Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες στὰ πλαίσια τῶν ἀμοιβαίων ἐκκλησιαστικῶν σχέσεων.

Συγκεκριμένα τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο θὰ πλαισιώσουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμος, Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτος καὶ Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Τιμόθεος κατὰ τὴν ἐπίσκεψη στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Κύπρου ἀπὸ 24.9. – 2.10 ἐ.ἔ.

Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Γρεβενῶν κ. Σέργιος καὶ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρος θὰ πλαισιώσουν τὸν Μακαριώτατο κατὰ τὴν ἐπίσημη ἐπίσκεψη στὴν Ἐκκλησίᾳ τῆς Σερβίας ἀπὸ 7.9 – 13.9 ἐ.ἔ.

Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Παντελεήμων καὶ Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος θὰ πλαισιώσουν τὸν Μακαριώτατο κατὰ τὴν Τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσεως τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Εἰρηναίου τοῦ Α΄ στὴν Ἱερὰ Πόλη τῶν Ἱεροσολύμων τὴν 15η καὶ 16η Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.

Ἐπίσης κατόπιν ὑποβληθέντος αἰτήματος ἀπὸ τὴν Γενικὴ Πρόξενο στὴν Ἀκτὴ τοῦ Ἐλεφαντοστοῦ κ. Μ. Κεσεσιόγλου ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε νὰ ἀνταποκριθεῖ μὲ τὴν ἀποστολὴ ποικίλου φαρμακευτικοῦ ὑλικοῦ ἀπαραιτήτου γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση φοβερᾶς νόσου ἢ ὁποία πλήττει τοὺς κατοίκους τῆς Χώρας αὐτῆς καὶ ἰδιαίτερα τὰ παιδιά. Στὴν προσπάθεια τῆς Ἱερᾶς Συνόδου θὰ ἀνταποκριθοῦν καὶ ὅλες οἱ Ἱερές Μητροπόλεις, θὰ ζητηθεῖ δὲ καὶ ἡ συνδρομὴ φαρμακευτικῶν Ἐταιρειῶν.

Στὴ συνέχεια ἐξετάστηκαν τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ θέματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 12ης Σεπτεμβρίου 2001

Συνήλθε ὑπὸ τὴν Προεδρίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ἀπὸ 4ης ἕως 6ης Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς 145ης Συνοδικῆς Περιόδου, μὲ τὴν νέα της σύνθεση.

Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος, κατὰ τὴν ἑναρξὴ τῆς πρώτης Συνεδρίας, προσεφώνησε τὰ Μέλη τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ ἀναφέρθηκε α) στὴν ἱερότητα τῆς Συνάξεως, ἢ ὁποία συνίσταται ἀπὸ τὸν Συνοδικὸ Θεσμό, β) στὴν ὑπευθυνότητα μὲ τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα καί, γ) στὸ δομικὸ στοιχεῖο τῆς Συνοδικότητος, ποὺ εἶναι ἡ ἐλευθερία τοῦ λόγου μαζί μὲ τὸ ἥθος τῆς Ἐκκλησίας. Στὴν συνέχεια ἀντιφώνησε ὁ Σεβασμιώτατος Ἀντιπρόεδρος Μητροπολίτης Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου κ. Σπυρίδων.

Κατὰ τὶς Συνεδριάσεις:

Α. Ὁρίσθησαν οἱ Συνοδικοὶ Σύνδεσμοι μὲ τὶς

Συνοδικὲς Ἐπιτροπὲς γιὰ τὴν Συνοδική Περίοδο 1.9.2001 ἕως 31.8.2002.

Β. Συγκροτήθηκαν ἐπίσης τὰ Ἐκκλησιαστικά Δικαστήρια, τὰ Ὑπηρεσιακὰ Συμβούλια καὶ οἱ Ἐπιτροπές.

Γ. Ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος, ἐνημέρωσε τὰ μέλη τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου:

– Γιὰ τὴν πορεία τοῦ θέματος τῶν Ταυτοτήτων καὶ ἀκολούθησε εὐρεία συζήτηση στὴν ὁποία ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος μὲ μεγίστη πλειοψηφία ἐπεκρότησε τοὺς χειρισμοὺς καὶ τὶς ἐνέργειες ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Ταυτοτήτων ἀπὸ τὴν προλαβοῦσα Ἱερὰ Σύνοδο καὶ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο, καὶ ἀποδοκίμασε καὶ καταδίκασε τὶς ἀπαράδεκτες καὶ πρωτοφανεῖς ὑβρεῖς τοῦ Ὑπουργοῦ Αἰγαίου κ. Νικολάου Σηφουνάκη, τὶς ὁποῖες αὐτὸς ἀπετόλμησε ἐναντίον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου.

– Γιὰ τὴν λειτουργία καὶ τὶς προοπτικὲς τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία δραστηριοποιεῖται στὶς Βρυξέλλες στὰ πλαίσια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

– Γιὰ τὶς προσπάθειες προώθησης τοῦ Νόμου γιὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴ Ἐκπαίδευση.

Δ. Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε:

– Νὰ ὁρισθεῖ ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμος, Ἐκπρόσωπος Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὴν 145ῃ Συνοδική Περίοδο.

– Νὰ συζητηθεῖ τὸ θέμα τῶν Ταυτοτήτων στὴν προσεχῇ Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας, καθ' ὅσον τὸ θέμα γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν παραμένει ἀνοικτό.

– Νὰ ἀποσταλεῖ ποικίλο φαρμακευτικὸ ὑλικὸ ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση φοβερᾶς νόσου ἡ ὁποία πλήττει τοὺς κατοίκους τῆς Ἀκτῆς τοῦ Ἐλεφαντοστοῦ, κατόπιν ὑποβληθέντος αἰτήματος ἀπὸ τὴν ἐκεῖ Γενικὴ Πρόξενο τῆς Ἑλλάδος κ. Μ. Κεσεσιόγλου. Στὴν προσπάθεια τῆς Ἱερᾶς Συνόδου θὰ ἀνταποκριθοῦν καὶ ὅλες οἱ Ἱερὲς Μητροπόλεις, θὰ ζητηθεῖ δὲ καὶ ἡ συνδρομὴ φαρμακευτικῶν Ἐταιρειῶν.

– Νὰ περιαχθεῖ δίσκος στοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς στὶς 14.9.2001 ὑπὲρ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

– Νὰ ὁρισθεῖ ἡ 30ῇ Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ὡς ἡμερομηνία ἔναρξης τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων.

– Νὰ πραγματοποιηθοῦν κατὰ τὸν προσεχῇ

Δεκέμβριο ἐ.ἔ. δύο ἡμερίδες μὲ θέμα τὸν ἐγκεφαλικὸ θάνατο, τὶς μεταμοσχεύσεις καὶ τὴν δωρεὰ ὀργάνων.

Ε. Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε:

– Γιὰ τὰ πορίσματα ποὺ προήλθαν ἀπὸ τὶς ἐργασίες τῆς ἡμερίδος τῶν ἐκπαιδευτικῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε στὴν Ἱερὰ Μονὴ Πεντέλης στὶς 28.4.2001.

– Γιὰ τὰ πεπραγμένα τοῦ συνεδρίου «Ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης καὶ ἡ ἐπικαιρότητά του», ποὺ πραγματοποιήθηκε στὴν Ἀθήνα στὶς 25 καὶ 26 παρελθόντος μηνὸς Μαΐου ἐ.ἔ.

ΣΤ. Ἀκολούθως ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος, μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, ὅρισε τὶς ἀντιπροσωπεῖες, οἱ ὁποῖες θὰ ἐπισκεφθοῦν ἀδελφὲς Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες στὰ πλαίσια τῶν ἀμοιβαίων ἐκκλησιαστικῶν σχέσεων. Συγκεκριμένα:

– Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Γρεβενῶν κ. Σέργιος καὶ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας κ. Ἀλέξανδρος θὰ πλαισιώσουν τὸν Μακαριώτατο κατὰ τὴν ἐπίσημη ἐπίσκεψη στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Σερβίας ἀπὸ 7.9 –13.9 ἐ.ἔ.

– Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Παντελεήμων καὶ Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος θὰ πλαισιώσουν τὸν Μακαριώτατο κατὰ τὴν Τελετὴ τῆς Ἐνθρονίσεως τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων κ. Εἰρηναίου τοῦ Α' στὴν Ἱερὰ Πόλη τῶν Ἱεροσολύμων τὴν 15ῃ καὶ 16ῃ Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ.

Ζ. Ἡ Δ.Ι.Σ., τέλος, ἐξέτασε διάφορα ἄλλα ὑπηρεσιακὰ θέματα, ὅπως ἀποσπάσεις Κληρικῶν σὲ Ἱερὲς Μητροπόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἐγκρίσεις ἐκποιήσεων μοναστηριακῶν ἀκινήτων, διορισμοὺς μελῶν Ἐπισκοπικῶν δικαστηρίων σὲ διάφορες Ἱερὲς Μητροπόλεις, ἐγκρίσεις Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν κ.λπ.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 13ης Σεπτεμβρίου 2001

Ἀναχωρεῖ αὔριο, Παρασκευὴ 14 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., γιὰ τὸ Ἱεροσόλυμα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, προκειμένου νὰ παραστῇ στὴν Τελετὴ

Ἐνθρονίσσεως τοῦ νέου Πατριάρχου τῆς Ἀγίας Πόλεως Ἱερουσαλὴμ καὶ Πάσης Παλαιστίνης, Συρίας, Ἀραβίας, Πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Κανὰ τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἀγίας Σιών κ. Εἰρηναίου, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθεῖ τὸ Σάββατο 15 Σεπτεμβρίου. Τὸν Μακαριώτατο πλαισιώνουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Παντελεήμων, Ἀργολίδος κ. Ἰάκωβος, ὁ Πανοσιολογίωτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Θεολόγος Ἀποστολίδης, Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Θωμᾶς Συνοδινός, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ ἄλλοι ὑπηρεσιακοὶ παράγοντες.

Ὁ Μακαριώτατος θὰ λάβει ἐπίσης μέρος στὸ πανηγυρικὸ Συλλεῖτουργο ποὺ θὰ τελεσθεῖ τὴν Κυριακὴ 16 Σεπτεμβρίου στὸν Πανίερο Ναὸ τῆς Ἀναστάσεως.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 19ης Σεπτεμβρίου 2001

Μὲ θέμα «Κατακόμβες τῆς Μήλου - Παλαιοχριστιανικὸ Μνημεῖο μοναδικῆς Θρησκευτικῆς καὶ Πολιτιστικῆς ἀξίας», ἡ Μεγάλῃ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ Κατακομβῶν τῆς Μήλου, ἡ ὁποία τελεῖ ὑπὸ τὴν Προεδρίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, διοργανώνει συνέδριο τὸ Σάββατο 22 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. στὴ Μήλο.

Οἱ ἐργασίες τοῦ Συνεδρίου, τὴν ἔναρξιν τῶν ὁποίων θὰ κηρύξει ὁ Μακαριώτατος ἀπευθύνοντας χαιρετισμό, θὰ πραγματοποιηθοῦν, στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο «Γεώργιος Ἡλιόπουλος» στὸν Ἀδάμαντα, τὸ Σάββατο τὸ ἀπόγευμα. Κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐργασιῶν θὰ γίνουν οἱ ἐξῆς εἰσηγήσεις:

α) «Ἀρχαιολογικὴ παρουσία τῶν Κατακομβῶν τῆς Μήλου», ἀπὸ τὴν Ἀρχαιολόγο-Βυζαντινολόγο κ. Εὐγενία Γερούση.

β) «Ἡ συντήρηση τῶν κονιαμάτων τῶν Κατακομβῶν», ἀπὸ τὸν κ. Ν. Μίνου, Συντηρητὴ, Διευθυντὴ τῆς Διευθύνσεως Συντηρήσεως Ἀρχαιοτήτων.

γ) «Ἡ μελέτη προσπελάσεως στὶς Κατακόμβες τῆς Μήλου», ἀπὸ τὸν κ. Χαράλαμπο Πέννα, Ἀρχαιολόγο-Προϊστάμενο τῆς Β' Ἐφορείας Βυζαντινῶν

Ἀρχαιοτήτων.

δ) «Ἡ λατρευτικὴ καὶ λειτουργικὴ ζωὴ στὶς Κατακόμβες», ἀπὸ τὸν Πανοσιολογιώτατο Ἀρχιμανδρίτη κ. Δωρόθεο Πολυκανδριώτη, Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου.

ε) «Κατακόμβες καὶ Παλαιοχριστιανικὴ Τέχνη», ἀπὸ τὸν κ. Νικόλαο Γκιολέ, Καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

στ) «Οἱ μέχρι σήμερα ἔρευνες στὶς κατακόμβες τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Μεσοβίου Πολυτεχνείου», ἀπὸ τὴν κ. Ἀθηνᾶ Χριστοφίδου, Προϊσταμένη τοῦ Τμήματος Ἔργων τῆς Διευθύνσεως Ἀναστηλώσεως Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Μνημείων.

Ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων θὰ γίνουν συζητήσεις καὶ θὰ συνοψισθοῦν τὰ πορίσματα τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

Τὴν ἐπομένη, Κυριακὴ 23 Σεπτεμβρίου, θὰ ψαλεῖ ὁ Ὅρθρος στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ἀγίου Νικολάου Τρυπητῆς καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ πραγματοποιηθεῖ λιτανευτικὴ μετάβαση πρὸς τὸν ὑπαίθριον χώρον κοντὰ στὶς κατακόμβες, ὅπου θὰ τελεσθεῖ ὑπαίθρια πολυαρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου. Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, θὰ ἀκολουθήσει προσκυνηματικὴ ἐπίσκεψις στὸν ἱερὸν χώρον τῶν Κατακομβῶν καὶ θὰ ἀναπεμφθεῖ ἐπιμνημόσυνη δέηση.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς παραμονῆς τοῦ στῆς Μήλου, ὁ Μακαριώτατος θὰ ἀνακηρυχθεῖ ἐπίτιμος Δημότης Μήλου.

Στὴ διοργάνωση τῶν ἐκδηλώσεων μὲ τὴν Μεγάλῃ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ συνεργάζεται καὶ ἡ Ἑταιρεία i Force.

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 24ης Σεπτεμβρίου 2001

Μὲ λαμπρότητα καὶ μὲ τὴν παρουσία πλήθους κόσμου, πραγματοποιήθηκε τὸ Σάββατο 22 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο «Γεώργιος Ἡλιόπουλος» στὸν Ἀδάμαντα τῆς Μήλου, συνέδριο μὲ θέμα «Κατακόμβες τῆς Μήλου - Παλαιοχριστιανικὸ Μνημεῖο μοναδικῆς Θρησκευτικῆς καὶ Πολιτιστικῆς ἀξίας», τὸ ὁποῖο διοργάνωσε ἡ Μεγάλῃ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ Κατακομβῶν τῆς Μήλου, ἡ ὁποία τελεῖ ὑπὸ τὴν Προεδρίᾳ τοῦ

Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου.

Μὲ ἐπτά προτάσεις ἀπὸ τοῦ θήματος τοῦ Συνεδριακοῦ Κέντρου, τὸ Σάββατο τὸ ἀπόγευμα, παρουσία τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ τῶν μελῶν τῆς Διοικούσας Ἐπιτροπῆς Κατακομβῶν Μήλου, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος παρέστη στὸ Συνέδριο, τὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ ὁποῖου κήρυξε μὲ σχετικὴ ὁμιλία, ἐπέσημανε τὴν ἀναγκαιότητα ἀγαστῆς συνεργασίας τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ μὲ τὴν Ἐκκλησία, ἔτσι ὥστε τὰ ἐγκαταλελειμμένα Χριστιανικὰ Μνημεῖα τῆς χώρας μας, νὰ βροῦν καὶ πάλι τὴν αἴγλη τους καὶ τὴν λειτουργικὴ τους χρῆση.

Ὁ Μακαριώτατος ἐπέσημανε χαρακτηριστικά, ὅτι ἡ ἀνάγκη ἐπιτάχυνσης διαδικασιῶν συντήρησης τοῦ μνημείου τῶν Κατακομβῶν τῆς Μήλου, ἢ προβολή του, ἢ ἐπαναφορὰ λελογισμένης λειτουργικῆς χρήσης, ἢ ἀνάγκη στενῆς συνεργασίας Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας καὶ Ἐκκλησίας, καθὼς ἐπίσης ἡ ἀνάγκη καλλιέργειας θρησκευτικοῦ τουρισμοῦ, ἢ σύντομη παράδοση τοῦ μνημείου στὸ Λαὸ καὶ ἡ ἀξιοποίηση τῶν οἰκονομικῶν πόρων ποὺ θὰ ἐκπονηθοῦν ἀπὸ τὸ Τρίτο Πακέτο Στήριξης «Πρόντι» εἶναι οἱ παράγοντες αὐτοῦ οἱ ὁποῖοι μποροῦν νὰ συμβάλουν στὴν ἀνάδειξη τῶν χριστιανικῶν μνημείων.

Εἰσηγήσεις στὸ Συνέδριο ἔκαναν ἡ Ἀρχαιολόγος - Βυζαντινολόγος κ. Εὐγενία Γερούση, μὲ θέμα «Ἀρχαιολογικὴ παρουσία τῶν Κατακομβῶν τῆς Μήλου», ὁ Συντηρητὴς - Διευθυντὴς τῆς Διευθύνσεως Συντηρήσεως Ἀρχαιοτήτων κ. Ν. Μίνου, μὲ θέμα «Ἡ συντήρηση τῶν κονιαμάτων τῶν Κατακομβῶν», ὁ κ. Χαράλαμπος Πέννας, Ἀρχαιολόγος - Προϊστάμενος τῆς Β' Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων, μὲ θέμα «Ἡ μελέτη προσπελάσεως στὶς Κατακόμβες τῆς Μήλου», ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Δωρόθεος Πολυκανδριώτης, Ἱεροκήρυκας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, μὲ θέμα «Ἡ λατρευτικὴ καὶ λειτουργικὴ ζωὴ στὶς Κατακόμβες», ὁ κ. Νικόλαος Γκιολές, Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μὲ θέμα «Κατακόμβες καὶ Παλαιοχριστιανικὴ Τέχνη» καὶ ἡ κ. Ἀθηνᾶ Χριστοφίδου, Προϊσταμένη τοῦ Τμήματος Ἔργων τῆς Διευθύνσεως Ἀναστηλώσεως Βυζαντινῶν καὶ Μεταβυζαντινῶν Μνημείων,

μὲ θέμα «Οἱ μέχρι σήμερα ἔρευνες στὶς κατακόμβες τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου».

Συνοψίζοντας τὰ πορίσματα τῶν ἐργασιῶν, τὰ μέλη τοῦ Συνεδρίου ἐπεκρότησαν ἀπολύτως τὶς ἐπισημάνσεις καὶ προτάσεις τοῦ Μακαριωτάτου.

Τὴν ἐπομένη, Κυριακὴ 23 Σεπτεμβρίου, σὲ ὑπαίθριο χῶρο κοντὰ στὶς Κατακόμβες καὶ ἐνώπιον μεγάλου πλήθους πιστῶν, τελέσθηκε ὑπαίθρια Πολυαρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία, στήν ὁποία προεξήρχε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, πλαισιούμενος ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Παρναξίας κ. Ἀμβρόσιο, τοποτηρητὴ τῆς χηρευούσης Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σύρου, καὶ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων κ. Παντελεήμονα.

Τὸ μεσημέρι, σὲ εἰδικὴ τελετὴ στὸ δημαρχεῖο τῆς Μήλου, ὁ Μακαριώτατος ἀναγορεύθηκε Ἐπίτιμος Δημότης Μήλου καὶ τοῦ ἐπιδόθηκε τὸ χρυσὸ κλειδί της. Σὲ σύντομη προσλαλιά του, ὁ Μακαριώτατος τόνισε μεταξύ ἄλλων ὅτι «... Ἀνήκουμε στὴν Εὐρώπη. Συνεργαζόμαστε μὲ τοὺς Εὐρωπαίους. Αὐτὸ εἶναι τὸ συμφέρον μας. Δὲν ἔχουμε νὰ φοβηθοῦμε τίποτα. Ἐκεῖ θὰ πᾶμε κρατώντας στὸ ἓνα χέρι τὸν Σταυρὸ καὶ στὸ ἄλλο τὴν Σημαία. Μόνον ἔτσι θὰ πετύχουμε. Ὁ ρόλος μας στὴν Εὐρώπη εἶναι ρόλος πνευματικοῦ ὁδηγοῦ».

(Ἐκ τῆς Ἀρχιγραμματείας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 24ης Σεπτεμβρίου 2001

Μὲ τὶς εὐλογίες τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, πραγματοποιήθηκε ἀπὸ 17 ἕως 20 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. ἡ Β' Εὐρω-αποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στήν πρωτεύουσα τῆς Ἑνωμένης Εὐρώπης, τὶς Βρυξέλλες, μετὰ ἀπὸ εὐγενὴ πρόσκληση τοῦ Εὐρωβουλευτοῦ - Καθηγητοῦ κ. Ἀντωνίου Τρακατέλλη. Στὴν ἀποστολὴ συμμετεῖχαν Κληρικοὶ καὶ Λαϊκοί, στελέχη ἑνδεκα διαφορετικῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Τῆς ομάδος ἡγήθησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Κερκύρας κ. Τιμόθεος καὶ Κυθήρων κ. Κύριλλος. Κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονή τους τὰ μέλη τῆς Ὁμάδος εἶχαν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ διάφορα εὐρω-

παϊκά θεσμικά όργανα (Εύρωπαϊκό Κοινοβούλιο, κ.λπ.) και νά συζητήσουν με τούς Έλληνες Εύρωβουλευτές κ.κ. Γεώργιο Δημητρακόπουλο, Χρ. Ζαχαράκη, Χρ. Φώλια και Ρόδη Κράτσα, για τό μέλλον τής Εύρωπαϊκής Ένωσης, τις έπερχόμενες νομικές, πολιτικές και άλλες μεταρρυθμίσεις από την προσεχή διεύρυνσή της, τό πρόσφατο πρόβλημα τής τρομοκρατίας και τις έπιπτώσεις της, θέματα ισότητας και ίσων εύκαιριών ανάμεσα στους πολίτες τής Εύρώπης, την άγροτική πολιτική καθώς και προβλήματα που άφορούν άμεσα στην Έκκλησία και περιστρέφονται γύρω από τις εξέλιξεις στόν χώρο τής Γενετικής και τής Βιοτεχνολογίας. Άκόμη, είχαν την εύκαιρία νά συζητήσουν με τόν Θεοφιλέστατο Έπίσκοπο Ρηγίου κ. Έμμανουήλ, Διευθυντή του Γραφείου του Οίκουμενικού Πατριαρχείου και τόν Θεοφιλέστατο έπίσκοπο Άχαΐας κ. Άθανάσιο, Διευθυντή τής Άντιπροσωπείας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος στις Βρυξέλλες.

Η δεύτερη αύτή άποστολή πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια των πρωτοβουλιών του Γραφείου τής Ειδικής Συνοδικής Έπιτροπής Παρακολουθήσεως Εύρωπαϊκών Θεμάτων τής Έκκλησίας τής Ελλάδος και είχε ως άμεσο στόχο την έννημέρωση και εύαισθητοποίηση του Κλήρου και του Λαού τής Έκκλησίας άπέναντι στην Ένωμένη Εύρώπη.

(Από τό Γραφείο Τύπου τής Ιεράς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τής 25ης Σεπτεμβρίου 2001

Ημερίδα με θέμα «Τά Ιερά Άμφια και η έξωτερική περιβολή του Όρθοδόξου Κλήρου» διοργανώνεται από την Ιερά Σύνοδο τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, την Πέμπτη 4 Όκτωβρίου 2001, στην Μεγάλη Αΐθουσα τής Ιεραρχίας στό Συνοδικό Μέγαρο.

Στην Ημερίδα αύτή εισαγωγική όμιλία θά κάνει ό Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος Άθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος, και θά άπευθύνει χαιρετισμό ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νέας Κρήνης και Καλαμαριάς κ. Προκόπιος, Πρόεδρος τής Συνοδικής Έπιτροπής Έκκλησιαστικής Τέχνης, Μουσικής και Χριστιανικών Μνημείων, η οποία έχει και την εύθύνη τής διοργανώσεως τής Ημερίδος.

Θά λάβουν μέρος με είσηγήςεις τους οί:

α. Πανιερώτατος Μητροπολίτης Άχελώου κ. Εύθύμιος, με θέμα «Θεολογική θεώρηση των Ιερών Άμφίων».

β. Ό Έλλογιμώτατος κ. Άριστείδης Πανώτης, με θέμα «Ιστορική εξέλιξη των Ιερών Άμφίων».

γ. Ό Έλλογιμώτατος κ. Ιωάννης Φουντούλης, με θέμα «Παράδοση και εξέλιξη των Λειτουργικών Άμφίων».

δ. Ό Αϊδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Άθανάσιος Γκίκας, Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με θέμα «Η έξωτερική περιβολή του Όρθοδόξου Κλήρου, ιστορία, παρόν και μέλλον».

ε. Ό Αϊδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Βασίλειος Θερμός, Ιατρός Ψυχολόγος, με θέμα «Ποιμαντικές και ψυχολογικές διαστάσεις τής ιερατικής περιβολής».

Ός σύνεδροι έχουν κληθεί νά παραστούν εκπρόσωποι από την Ιερά Άρχιεπισκοπή, τις Ιερές Μητροπόλεις και τις Ιερές Μονές που διατηρούν ιεροραπτικά έργαστήρια, καθώς και από τούς ιεροραπτικούς οίκους.

Μετά από τις είσηγήςεις θά άκολουθεί συζήτηση.

(Από τό Γραφείο Τύπου τής Ιεράς Συνόδου)

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Στόν φυσικό πνεύμονα του κλεινού άστεως –τό Πεδίο του Άρεως– φιλοξενείται, από τις 14 Σεπτεμβρίου, ένας πνευματικός πνεύμονας, τό 30ό Φεστιβάλ Βιβλίου, στό όποίο συμμετέχει και η Άποστολική Διακονία με τό ύπ' άρ. 73 Περίπτερο. Τά έπίσημα έγκαίνια έγιναν την Δευτέρα 17 Σεπτεμβρίου από τόν Πρόεδρο τής Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο.

Στην τελετή των έγκαινίων παρέστησαν ό Υπουργός Πολιτισμού κ. Εύάγγελος Βενιζέλος, ό Υπουργός Αιγαίου κ. Νικόλαος Σηφουνάκης, ό Πρόεδρος του Συνασπισμού κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος, ό βουλευτής κ. Γεώργιος Καλός, ως εκπρόσωπος τής Ν.Δ., ό κ. Παναγιώτης Γεωργιάδης, ως εκπρόσωπος του Κ.Κ.Ε., ό Δήμαρχος Άθηναίων κ. Δημήτριος Άβραμόπουλος, βουλευτές του Έλληνικού Κοινοβουλίου, Νομαρχια-

κοὶ καὶ Δημοτικοὶ Σύμβουλοι, τὸ Προεδρεῖο τοῦ Συλλόγου Ἐκδοτῶν Βιβλίου (ΣΕΚΒ) καὶ τοῦ Συλλόγου Ἐκδοτῶν - Βιβλιοπωλῶν Ἀθηνῶν (ΣΕΒΑ), συγγραφεῖς καὶ βιβλιοκριτικοί.

Ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαινίων ἄρχισε μὲ τὴν ὁμιλίαν τοῦ Προέδρου τοῦ Συλλόγου Ἐκδοτῶν Βιβλίου κ. Τίτου Μυλωνόπουλου, ὁ ὅποιος –ἀφοῦ εὐχαρίστησε τοὺς παρόντας γιὰ τὴ συμμετοχὴ τους στὰ ἐγκαίνια τοῦ 30οῦ Φεστιβάλ Βιβλίου– ἀνεφέρθη στὶς δυσκολίες ποὺ ἀντιμετωπίζει ὁ κλάδος τῶν ἐκδοτῶν βιβλίου, στὰ προσδοκώμενα καὶ μὴ ἐκπληρούμενα ἀπὸ τὴν Πολιτεία (δημιουργία Βιβλιοθηκῶν, διορισμὸς βιβλιοθηκονόμων, αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προμηθευομένων ἀπὸ τὸ Κράτος τίτλων βιβλίων). Ἀνεφέρθη ἐπίσης στὶς προσδοκίες τῶν ἐκδοτῶν –κυρίως ἐκείνων ποὺ συμμετέχουν στὴν 53ῃ Διεθνῇ Ἐκθεση Βιβλίου τῆς Φρανκφούρτης (9-15 Ὀκτωβρίου τρ. ἔτους) στὴν ὁποία τιμώμενη χώρα εἶναι ἡ Ἑλλάδα.

Στὴν ὁμιλίαν τοῦ ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου Ἐκδοτῶν ἀνεφέρθη ἐπίσης στὴ μείωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκδοτῶν βιβλίου, λόγῳ τῆς ἀπορροφῆσεως τῶν ἀπὸ ὠρισμένους μεγάλους ἐκδοτικούς οἴκους, καὶ στὸν ἀνταγωνισμό ποῦ, ἐνίστε, καλλιεργεῖται μεταξὺ τῶν ἰδιωτῶν ἐκδοτῶν καὶ τῆς ἐκδοτικῆς δραστηριότητος τοῦ Κράτους (Ὁργανισμὸς Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων, Ἐκδόσεις Ὑπουργείου Ἐθν. Ἀμύνης, Ἐκδόσεις ἄλλων ὑπουργείων).

Ὁ Ὑπουργὸς Πολιτισμοῦ κ. Εὐάγγελος Βενιζέλος ἔδωσε πειστικὰς ἀπαντήσεις στὰ ἀνωτέρω ἀναφερθέντα ἀπὸ τὸν κ. Μυλωνόπουλο καὶ ἐτόνισε τὴ σημασίαν ποὺ ἔχει γιὰ τὴν Ἑλλάδα ἡ προσεχὴς 53ῃ Διεθνὴς Ἐκθεση Βιβλίου τῆς Φρανκφούρτης.

Ἀνάλογες τοποθετήσεις ἔκαναν καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν κομμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου.

Ἡ τελετὴ τῶν ἐγκαινίων ἔκλεισε μὲ τὴν ὀλιγόλεπτη ὁμιλίαν τοῦ κ. Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν προσωπικὴν του διαπίστωση ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας –λόγῳ τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν καὶ ὑποχρεώσεών τους– δὲν διαθέτουν πολὺ χρόνον γιὰ τὴν ἀνάγνωσις βιβλίων.

Ἄξιο ἀναφορᾶς εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι –μὲ τὴν πάροδο τῶν χρόνων–, στὶς Ἐκθέσεις καὶ στὰ Φεστιβάλ Βιβλίου, συμμετέχουν ὅλο καὶ περισσότεροι ἐκδοτικοὶ οἴκοι μὲ ἀμφιβόλου περιεχομένου

βιβλία (ἀποκρυφιστικά, σατανιστικά) ἢ βιβλία τὰ ὁποῖα σαφῶς δὲν οἰκοδομοῦν καὶ δὲν τέρπουν τὸν ἀναγνώστη.

(20.9.2001)

Πρωτ. Λ.Φ.Ψ.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπισκέψεις στὶς Ἱ. Μονές Κάτω Ξενιάς καὶ Ἀγ. Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ

1. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐορτῆς τῆς Ἀποδόσεως τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, θὰ ἐπισκεφθεῖ (22-23 Αὐγούστου ἐ.ἔ.), τὴν Ἱερὰ Μονὴν Κάτω Ξενιάς Ἀλμυροῦ, ὅπου φυλάσσεται ἡ θαυματουργὸς Εἰκόνα τῆς Παναγίας Ξενιάς.

2. Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος, μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐορτῆς τοῦ Ἐθνομάρτυρος Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ θὰ ἐπισκεφθεῖ (23-24 Αὐγούστου ἐ.ἔ.) τὴν Ἱερὰ Μονὴν Ἀγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ στὸ Θέρμο Αἰτωλοακαρνανίας.

(21.8.2001)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Μηνύματα

τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους

Α' Πρὸς τοὺς μαθητὲς Γυμνασίων καὶ Λυκείων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Λίγες ἑβδομάδες πρὶν ἀπὸ τὴ σημερινὴ ἡμέρα χιλιάδες νέων διαδήλωναν στὴν πόλιν τῆς Γενόνα γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀντίθεσίν τους μὲ κάθε τί ποῦ ὑποβιβάζει τὴν ἀνθρώπινη ὑπόστασίν μας. Ἡ φράση «ἀντίσταθεῖτε» ποὺ γράφτηκε σὲ ἑκατοντάδες πανό νομίζω πῶς δείχνει μὲ ἄλλο τρόπο αὐτὸ ποῦ πολὺ συχνὰ φωνάζουν μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον τους οἱ Ἅγιοι Πατέρες μας: Ἡ εὐημερία μερικῶν ἀνθρώπων δὲν σημαίνει γενικὴ πρόοδος.

Οἱ φωνὲς τῶν νέων ἀνθρώπων ποὺ ἐξέφραζαν τὴν ἀντίσταση καὶ τὴν ἀντίδρασίν τους στὴν ἀντίληψη ποὺ ἀνυψώνει σὲ κυρίαρχον μέγεθος τὴν οἰκονομία εἰς βάρος τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ὑπο-

γραμμίζουν με ἓνα ἰδιαίτερο τρόπο τὴ φράση τοῦ Κυρίου μας: «Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος».

Εἶναι καιρὸς νὰ ἀντιληφθοῦμε ὅτι τὸ φρόνημα τοῦ σημερινοῦ κόσμου μοιάζει με τὸ ἀδιέξοδο ἄγχος τοῦ ἄφρονος πλουσίου ποὺ ὀλόκληρη ἡ ζωὴ του ἦταν ἡ προστασία τῶν ἀγαθῶν τους στὶς ἀποθήκες του.

Παράλληλα πρέπει νὰ μὴ ξεχνᾶμε ὅτι ἡ ἀληθινὴ ἀντίσταση ἐδράζεται στὴ διαφύλαξη τῆς ἱερότητος τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καὶ τῆς ζωῆς τοῦ κάθε ἀνθρώπου.

Γιὰ νὰ δοῦμε ὅμως, χρειάζεται καὶ κάτι ἀκόμα: νὰ μπορούμε νὰ καταλαβαίνουμε τὴν ὁμορφιά τους καὶ παράλληλα νὰ γνωρίζουμε ποιὸς μᾶς τὰ προσφέρει γιὰ νὰ Τὸν εὐχαριστοῦμε. Οἱ ἅγιοι Πατέρες μᾶς διδάσκουν ὅτι ὁ μόνος τρόπος ποὺ ὑπάρχει γιὰ νὰ ζοῦμε πραγματικὰ καὶ ἡ γνώση μας νὰ γίνεται καρπὸς ποὺ ὁμορφαίνει τὴ ζωὴ μας εἶναι νὰ ζοῦμε μέσα στὴν Ἐκκλησίᾳ, στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Θεοῦ ποὺ δημιουργεῖ κάθε ἄνθρωπο ἀλλὰ καὶ κάθε τι ποὺ εἶναι ὁρατὸ ἀλλὰ καὶ ἀόρατο ἀπὸ τὰ μάτια μας.

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἀνακαλύπτουμε ὅτι κάθε τι ποὺ μαθαίνουμε εἶναι δῶρο καὶ σὰν δῶρο ὅπως τὸ λάβαμε ἀπὸ τὸ Θεὸ πρέπει νὰ τὸ μοιραζόμαστε καὶ με τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους.

Γνωρίζοντας τὸ Θεὸ ποὺ εἶναι ὁ ἥλιος ποὺ φωτίζει τὴ ζωὴ μας, τότε μπορείτε νὰ ζωγραφίσετε ὄχι μόνο στοὺς τοίχους ἀλλὰ καὶ στὴ ψυχὴ μας, «δυὸ καρδιές κι ἓναν ἥλιο στὴ μέση». Ἄν γίνεαι αὐτό, τότε ὁ κόπος σας γιὰ νὰ μάθετε γίνεται ἀφορμὴ νὰ ὁμορφύνουμε τὴ ζωὴ μας, νὰ τὴ γεμίσομε με Φῶς καὶ Χαρά.

Εὐχομαι κάθε ἡμέρα τῆς ζωῆς σας νὰ εἶναι πλημμυρισμένη ἀπὸ τὸ Φῶς τοῦ Χριστοῦ.

Καλὴ καὶ εὐλογημένη χρονιά!

Μετ' εὐχῶν καὶ ἀγάπης

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Β' Πρὸς τοὺς μαθητὲς καὶ μαθήτριες τῶν Δημοτικῶν Σχολείων

Ἀγαπητὰ μου παιδιὰ,

Μὲ τὴν τέλεση τοῦ Ἀγιασμοῦ, ἄρχισε ἓνα καινούργιο ταξίδι ποὺ θὰ σᾶς ὁδηγήσει νὰ δεῖτε

ἀνθρώπους καὶ πράγματα με ἓνα τρόπο ποὺ μέχρι σήμερα δὲν εἶχατε σκεφθεῖ.

Ἡ δὶσα ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος γιὰ νὰ μάθει τὸν κόσμο γύρω του εἶναι ἓνα δῶρο ποὺ ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς τὸ ἔδωσε ἀπὸ τὴ δημιουργία τοῦ Ἀδὰμ. Στὸ πρῶτο βιβλίο τῆς Ἀγίας Γραφῆς, στὴ Γένεση, διαβάζουμε ὅτι ὁ Θεὸς εἶπε στὸν Ἀδὰμ νὰ δώσει ἐκεῖνος ὄνομα σὲ κάθε δημιούργημα, σὲ κάθε φυτὸ καὶ ζῶο.

Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ με ἐσᾶς σήμερα. Κάθε καινούργια γνώση εἶναι τὸ ὄνομα κάθε δημιουργήματος ποὺ μέχρι αὐτὴ τὴ στιγμή δὲν τὸ γνωρίζετε.

Ἄν καὶ τὸ ταξίδι ποὺ ἀρχίζετε τώρα εἶναι δύσκολο καὶ ἀνηφορικὸ, μὴ φοβηθεῖτε τὴν κούραση. Νὰ θυμᾶστε ὅτι τὰ ωραιότερα καὶ τὰ περισσότρα πράγματα γιὰ νὰ τὰ δοῦμε καὶ νὰ τὰ θαυμάσουμε χρειάζεται νὰ τὰ δοῦμε ἀπὸ ψηλά. Ὅσο πιὸ ψηλὰ ἀνεβαίνετε, τόσο τὸ καλύτερο.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς τρόπους με τοὺς ὁποίους ὁ στόχος αὐτὸς γίνεται πραγματικότητα εἶναι ἡ Παιδεία, ἡ μόρφωση, τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ μυαλοῦ. Ἡ πραγματικὴ σας στόχευση δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνο ἡ ἀπόκτηση γνώσεων καὶ δεξιοτήτων, ἀλλὰ ἡ μόρφωση, ποὺ εἶναι ὅ,τι ἀπομένει στὴν ἀνθρωπινὴ ψυχὴ ὅταν ἀφαιρέσουμε τίς γνώσεις. Ἡ μόρφωση εἶναι ἐκείνη ποὺ δημιουργεῖ ὀλοκληρωμένους καὶ ὥριμους ἀνθρώπους, ποὺ μπορεῖ νὰ οἰκοδομήσει ἓναν ἀνθρωπισμὸ ὁ ὁποῖος θὰ ἀναδεικνύει καὶ δὲν θὰ ὑποτιμᾷ τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο.

Γιὰ νὰ ἀντισταθοῦμε πραγματικὰ σὲ ὅ,τι ἄλλοι ὠνεῖ τὴ ζωὴ μας καὶ τίς ἀξίες της, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ ἐπιδιώκουμε κάθε τί ποὺ δίνει νόημα στὴν ὑπαρξή μας. Καὶ αὐτὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνεαι χωρὶς τὸ σεβασμὸ στὴν ἐλευθερία τῶν προσώπων, χωρὶς τὴν ἀγάπη.

Ἡ γνώση ποὺ δὲν ἔχει τὰ παραπάνω χαρακτηριστικὰ δὲν μορφώνει ἀλλὰ τυραννᾷ τὴν ψυχὴ, τὴν υποδουλώνει καὶ γίνεται ἀφορμὴ γιὰ τὴν θεμελίωση τῆς ἀνισότητος καὶ τῆς ἀδικίας, γιὰ τὴν ἀλλοτρίωση τῶν κοινωνιῶν μας, γιὰ τὰ δάκρυα καὶ τοὺς θρήνους τῶν ἀνθρώπων σὲ κάθε γωνιὰ τοῦ πλανήτη.

Ἀγαπητὰ μου παιδιὰ,

Ἡ προσπάθειά σας εἶναι ἀρκετὰ δύσκολη. Ἡ ἀπόκτηση τῆς γνώσεως ποὺ δημιουργεῖ ἀνθρώπους ποὺ ἀντιστέκονται πνευματικῶς στὴν πραγματικότητα ἀποτελεῖ πείνα καὶ δίψα γιὰ ὀλοκλη-

ρωμένη ζωή καὶ καμμία σχέση δὲν ἔχει μὲ τὸ ἐνδιαφέρον λίγων γιὰ τὸ πῶς θὰ δημιουργήσουν ἀποθήκες ἀγαθῶν ποὺ στεροῦν ἀπὸ τοὺς πολλούς. Ἀποτελεῖ μιὰ εὐλογημένη πείνα καὶ δίψα ποὺ τρέφεται –ἐκτὸς ἀπὸ τὸν προσωπικὸ σας κόπο– ἀπὸ τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Κυρίου μας.

Εὐχομαι σὲ ὅλους σας καλὴ καὶ εὐλογημένη χρονιά!

Μετ' εὐχῶν καὶ ἀγάπης

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Γ' Πρὸς τοὺς ἐκπαιδευτικοὺς τῶν Σχολείων

Ἀγαπητοί μου κ. Ἐκπαιδευτικοί,

Ἡ ἀρχὴ τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἀποτελεῖ πάντοτε μιὰ εὐκαιρία καλλιέργειας τῆς μνήμης ἀλλὰ καὶ ἀσκήσεως τῆς ψυχῆς νὰ βλέπει τὸ μέλλον μὲ τὴ σωφροσύνη ποὺ μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία τῆς προσωπικῆς μας ζωῆς ἀλλὰ καὶ τοῦ κοινωνικοῦ χώρου στὸν ὁποῖο ζοῦμε.

Οἱ ἀναζητήσεις τῶν λαῶν γιὰ κοινωνίες ἀλληλεγγύης καὶ δικαιοσύνης, ὅπου ὁ πολίτης θὰ δρᾷ εὐκολότερα μέσα στοὺς θεσμούς, φέρνουν σὲ κυρίαρχη θέση ἀνάμεσα στὶς ἀνθρώπινες ἀξίες τὴν Παιδεία ἀλλὰ καὶ τὴν εὐθύνη μας αὐτὴ νὰ ἀποτελεῖ ἀγαθὸ γιὰ ὅλους τοὺς πολίτες καὶ τὰ παιδιά τους.

Εἶναι σαφὲς ὅτι χρειαζόμαστε γιὰ τὰ παιδιά μας Παιδεία ποὺ θὰ σχεδιάζεται μὲ «λογισμό καὶ μὲ ὄνειρο», ποὺ νὰ ἀπαντᾷ στὸ ἐρώτημα: «Ποιητὴ, στὸν αἰῶνα σου πὲς μας τί βλέπεις;» καὶ δὲν θὰ πειθαρχεῖ ἀποκλειστικὰ στὴ λογικὴ τῆς ἀνταγωνιστικότητος ἢ τῆς εὐημερίας μεγεθῶν ποὺ μικρὴ σχέση ἔχουν μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὶς πραγματικὲς του ἀνάγκες.

Ὁ μόχθος τῆς σπουδῆς ἀλλὰ καὶ οἱ ἀγῶνες σας ὥστε ἡ Παιδεία νὰ προσφέρεται σὲ ὅλους χωρὶς ἐμπόδια, συνιστᾷ γιὰ ὅλους μας παρακαταθήκη καὶ βεβαιότητα ὅτι οἱ γνώσεις ποὺ προσφέρουν τὰ σχολεῖα μας εἶναι σπόροι οἱ ὁποῖοι γονιμοποιοῦν τὴν εὐλογημένη ἀνησυχία τῶν ποιητῶν καὶ καλλιεργοῦν πνεῦμα ἀντιστάσεως σὲ κάθε τί ποὺ ἰσοπεδώνει ἢ ἐπιδιώκει νὰ ἀγνοήσει τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο.

Νὰ εἴσθε βέβαιοι ὅτι μὲ κάθε τρόπο θὰ εἴμαστε συμπαραστάτες στὸν ἀγῶνα σας νὰ μορφοποιήσετε στὶς ψυχὲς τῶν παιδιῶν μας τὸ Πρόσω-

πό τους, ποὺ τελικῶς, ὅπως διδάσκουν οἱ Ἅγιοί μας, εἶναι κατ' εἰκόνα τοῦ Θεοῦ μας.

Σὲ κάθε ἐνορία τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς θὰ βρεῖτε τὸ χῶρο ποὺ χρειάζεστε γιὰ νὰ δροσιοθεῖ ἡ ψυχὴ σας, σὲ κάθε κληρικὸ τῆς ἑνῶν ἀδελφὸ ποὺ θὰ συνοδοιπορήσει μὲ σᾶς καὶ στὸ πρόσωπό μου ἑναν πατέρα ποὺ θὰ προσεύχεται καὶ θὰ εὔχεται ὁ Θεὸς νὰ εὐλογεῖ τοὺς κόπους σας.

Καλὴ καὶ εὐλογημένη χρονιά!

Μετ' εὐχῶν καὶ ἀγάπης

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Διευκρινίσεις γιὰ τὸ κήρυγμα τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου στὸν ἱερὸ ναὸ Τιμίου Σταυροῦ Χολαργοῦ

Ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Τύπου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν διευκρινίζονται τὰ ἀκόλουθα, ὅσον ἀφορᾷ στὸ κήρυγμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου χθές, Παρασκευὴ 14 Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ. στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Χολαργοῦ:

«Ἐπειδὴ τὸ χθεσινὸ κήρυγμα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου στὸν Ἱερὸ Ναὸ Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Χολαργοῦ μετεδόθη ἀπὸ ραδιοτηλεοπτικὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης ἀποσπασματικά, ξεκομμένο ἀπὸ τὴ συνάφεια τοῦ λόγου, ὥστε νὰ ἀφήνεται ἡ ἐντύπωση ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἶπε ὅτι ἡ τρομοκρατικὴ ἐνέργεια στὶς Η.Π.Α. ἦταν τιμωρία Θεοῦ πρὸς τοὺς ἰσχυροὺς τῆς γῆς, σημειώ- νεται ὅτι τὸ ἐν λόγῳ κήρυγμα εἶχε ὡς ἀφορμὴ τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου περὶ τῆς “μωρίας τοῦ κηρύγματος τοῦ Σταυροῦ” στὸ πλαίσιο ἀνάλυσης τῆς ἀντίληψης τοῦ κόσμου περὶ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ, τὸ ὁποῖο δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἐπιθυμία τῶν Ἰουδαίων νὰ βλέπουν “σημεῖα” καὶ τῶν Ἑλλήνων νὰ ἀκούουν “σοφίαν”. Ὅμως αὐτὸ ποὺ φαίνεται ἐκ πρώτης ὀψεως “μωρία” εἶναι “σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων” καὶ “ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων”. Μάλιστα ὁ Θεὸς “τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο καὶ τὰ ἀγενή καὶ τὰ ἀσθενή καὶ τὰ ἐξουθενωμένα”, δηλαδὴ δὲν στήριξε τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου σὲ ἀνθρώπινη δύναμη καὶ πρὸς τοῦτο αὐτὸ τὸ ταπεινὸ κήρυγμα

ἔφθασε «νὰ κατασχύνει τὰ ἰσχυρά». Διότι ὁ Θεὸς μέ τῇ δικῇ του σοφία ἀποδεικνύει μωρία τὴν λεγόμενη ἀνθρώπινη σοφία καὶ ἀδυναμία τὴν λεγόμενη ἀνθρώπινη ἰσχὺ.

Αὐτὸ κατὰ βάση ἦταν τὸ κύριο μέρος τοῦ κηρύγματος. Σὲ ἄλλο δὲ σημεῖο τοῦ κηρύγματος ἔγινε ἀναφορὰ στὴν ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου στὴν Ἐκκλησία τῆς Σερβίας καὶ στὰ αἰσθήματα εὐγνώμοσύνης ποὺ τρέφει ὁ Σερβικὸς Λαὸς ἔναντι τοῦ Ἑλληνικοῦ γιὰ τὴ γενναία συμπαράστασή του, καθὼς καὶ στὴν τρομοκρατικὴ ἐνέργεια κατὰ τοῦ Ἀμερικανικοῦ Ἔθνους, ἡ ὁποία καταδικάστηκε ἀπερίφραστα ὡς ἀντιβαίνουσα στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ σύνδεση τοῦ μέρους τοῦ κηρύγματος περὶ τῆς κατασχύνῃς τῶν ἰσχυρῶν, ἀναφερομένου στοὺς ἀπίστους γενικὰ ποὺ ἀπορρίπτουν τὸ κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ, μέ τὴν τρομοκρατία εἶναι τελείως αὐθαίρετη καὶ ἀσφαλῶς ἀποβλέπει στὴ δημιουργία ἐσφαλμένων ἐντυπώσεων ὡς πρὸς τὴ θέση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου στὸ θέμα τῆς τρομοκρατίας.

Ὑπενθυμίζεται ὅτι ὁ Μακαριώτατος εὗρισκόμενος στὴ Σερβία τὴν 11η Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., ἡμέρα τοῦ τρομοκρατικοῦ ἐγκλήματος, μέ δήλωσή του καταδίκασε τοῦτο. Στὸ ἴδιο πνεῦμα ἐξεδόθη αὐθήμερόν Ἀνακοινωθέν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, στηλιτεῦον τὴν ἐνέργεια, ἐνῶ μέ πρωτοβουλία τοῦ Μακαριωτάτου τελοῦνται αὔριο Κυριακὴ σέ ὅλους τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπιμνημόσυνες δεήσεις ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν ἀθῶων θυμάτων. Μέ ἐπιστολή του δὲ πρὸς τὸν Πρόεδρο τῶν Η.Π.Α. κ. George W. Bush Jr., ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὸν ἀποτροπιασμό του γιὰ τὴ βδελυρὴ πράξη καὶ τὴ συμπαθείά του γιὰ τὸ φιλικὸ Ἀμερικανικὸ Ἔθνος ποὺ ἐδέχθη τὴν τρομοκρατικὴ ἐπιδρομὴ.

Κατόπιν ὅλων αὐτῶν μόνο κακόβουλοι θὰ μποροῦσαν νὰ ὑποστηρίξουν ὅτι τὸ χθεσινὸ κήρυγμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἦταν δῆθεν ὑπὲρ τῶν τρομοκρατῶν καὶ κατὰ τῶν ἀθῶων θυμάτων ποὺ πλήρωσαν μέ τὴ ζωὴ τους τὸ θάναυσο καὶ ἀπάνθρωπο χτύπημα».

(15.9.2001)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μέ τοὺς Πρωταθλητὲς

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ

πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος θὰ δεχθεῖ αὔριο στίς 7 τὸ ἀπόγευμα στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο τοὺς Ἑλληνες παγκόσμιους πρωταθλητὲς καὶ τὶς Ἑλληνίδες παγκόσμιες πρωταθλήτριες τοῦ στίβου καὶ τῆς ἱστιοπλοΐας, τὶς πρωταθλήτριες Εὐρώπης τοῦ beach volley, καθὼς καὶ τοὺς ἀθλητὲς ποὺ διακρίθηκαν στοὺς πρόσφατους Μεσογειακοὺς Ἀγῶνες.

(19.9.2001)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἱερὰ Μητρόπολις Νικαίας

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς ἐναρξῆς τῆς νέας σχολικῆς χρονιάς ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νικαίας κ. Ἀλέξιος, σήμερα Τρίτη καὶ ἀπὸ τὶς 8.30 τὸ πρωῒ, βρέθηκε κοντὰ σὲ μαθητὲς καὶ μαθήτριες καὶ τῶν 7 Δήμων τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας.

Συγκεκριμένα τέλεσε τὸν Ἀγιασμό στὰ ἐξῆς σχολεῖα:

26ο Δημοτικὸ, 6ο Γυμνάσιο, 2ο & 4ο Λύκειο Νικαίας, 9ο Γυμνάσιο Κορυδαλλοῦ, 1ο Λύκειο Κερατσινίου, 1ο Λύκειο Κερατσινίου, 1ο Λύκειο Αἰγάλεω, 7ο Γυμνάσιο Χαϊδαρίου, 2ο Λύκειο Ἀγίας Βαρβάρας, 2ο ΤΕΕ Περάματος.

Ὁ Σεβασμιώτατος, μέ πατρικὴ ἀγάπη εὐχήθηκε στὰ παιδιὰ μιὰ εὐλογημένη χρονιά καὶ τὰ κάλεσε ν' ἀγωνιστοῦν μέ αἰσιοδοξία καὶ δύναμη, μέ τόλμη καὶ ἀποφασιστικότητα καὶ κυρίως μέ ἐμπιστοσύνη στὴν Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τοὺς στόχους καὶ νὰ ἐκπληρώσουν τὶς προσδοκίες τους.

(11.9.2001)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ἡ ἐφημερὶς «Καθολικὴ» οἱ ΡΚαθολικοὶ Ἱεράρχες τῆς Ἑλβετίας ἐξέφρασαν τὴν ἱκανοποίησί τους γιὰ τὸ ἀποτέλεσμα δημοψηφίσματος, μέ τὸ ὁποῖο ὁ λαὸς ἀπεφάσισε τὴν κατάργησι τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 72 τοῦ Συντάγματος, ποὺ «δὲν ἐπέτρεπε τὴν ἰδρυσι μνητροπόλεως χωρὶς τὴν ἔγκρισιν τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως. Ἔτσι μεγάλες πόλεις ὅπου ὑπάρχουν πολυάριθμες κοινότητες (Ρ)Καθολικῶν δὲν μποροῦσαν νὰ ἀποκτήσουν ἐπίσκοπο. Οἱ

(Ρ)Καθολικοί Ἱεράρχες τῆς Ἐκκλησίας ἐξέφρασαν εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸ λαό, ἰδιαίτερα δὲ πρὸς τοὺς Διαμαρτυρομένους, στῶν ὁποίων τὶς ψήφους ὀφείλεται ἡ κατάργησις τῆς παραγράφου... Ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία τῶν Διαμαρτυρομένων εἶχε ὑποδείξει στοὺς πιστοὺς τῆς νὰ ψηφίσουν ἐλεύθερα καὶ κατὰ συνείδησιν», διότι δὲν εἶχε θεωρήσει ὡς ἀντισυνταγματικὴ καὶ ἀντιδημοκρατικὴ τὴ δημοψηφισματικὴ πρωτοβουλία τῶν ΡΚαθολικῶν.

– Στὶς 25 Ἰουλίου ἐ.ἔ. ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά του ὡς Συμβούλου τῆς «Αποστολικῆς Νουντσιατούρας» τῶν Ἀθηνῶν ὁ π. Ἰωσήφ Σπιτέρι.

– Ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β΄ κατὰ τὴν ἐπίσκεψί του στὴν Ἀρμενία κατέκρινε τὴν «μεγάλῃ καταστροφῇ» τῆς σφαγῆς χιλιάδων Ἀρμενίων, ἀλλ’ ἀπέφυγε νὰ ὁμιλήσῃ γιὰ «γενοκτονία» τῶν Ἀρμενίων ἐκ μέρους τῶν Τούρκων.

– Ὁ Πάπας τὴν 23ῃ Αὐγούστου κατεδίκασε τὸ ρατσισμό λέγοντας: «Δὲν δυνάμεθα νὰ ἐπικαλούμεθα τὸν Θεό, τὸν Πατέρα ὅλων, ὅταν ἀρνούμεθα ἀδελφικὴ στάσι σὲ ἀνθρώπους, ποὺ δημιουργήθηκαν κατ’ εἰκόνα Θεοῦ».

– Ὁ Πρόεδρος τοῦ Παπικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴ δικαιοσύνη καὶ τὴν εἰρήνῃ καρδινάλιος François Xavier Nguyen Van Thuân, ὁμιλώντας στὴν πόλι Durban τῆς Ν. Ἀφρικῆς κατὰ τὴν «Παγκόσμια Συνδιάσκεψι ἐναντίον τῶν φυλετικῶν διακρίσεων», τόνισε: «Πρωτίστως καὶ πρὸ πάντων πρέπει νὰ προσέχωμε τὴν καρδιά μας, ποὺ ἔχει ἀνάγκη συνεχοῦς καθάρσεως, γιὰ νὰ γεμίζῃ ὅχι ἀπὸ ἀγωνία καὶ κυριαρχικὲς τάσεις ἐναντι τῶν ἄλλων, ἀλλ’ ἀπὸ ἀδελφικότητα καὶ ἀλληλεγγύη».

– Ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β΄ ἀπέστειλε μήνυμα στὸ «Ἑβδομο Διαχριστιανικὸ Συμπόσιο», ποὺ ὁργανώθηκε στὸ Reggio τῆς Καλαβρίας μὲ θέμα «Σωτηριολογία: Προοπτικὲς στὴν Ἀνατολικὴ καὶ στὴ Δυτικὴ Παράδοσι». Τὸ μήνυμα, ποὺ ἀπευθυνόταν στὸν Πρόεδρο τοῦ «Παπικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὴν προώθησι τῆς ἐνότητος τῶν Χριστιανῶν» καρδινάλιο Walter Kasper, ἀναγνώσθηκε κατὰ τὴν ἑναρξί τῆς Διασκέψεως ἀπὸ τὸν

Ὑπογραμματέα τοῦ Συμβουλίου τούτου Msgr. Eleuterio F. Fortino. Τὸ Συμπόσιο ὁργανώθηκε ἀπὸ τὸ ρωμαϊκο-παπικὸ Πανεπιστήμιο «Antonianum» καὶ ἀπὸ τὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

– Τὸ Παπικὸ Συμβούλιο Ποιμαντικῆς φροντίδος γιὰ τοὺς μετανάστες καὶ τοὺς καθ’ ὁδὸν εὐρισκομένους ἐξεπὼνῃσε κατευθυντήριες ὑποδείξεις γιὰ τὴν Ποιμαντικὴ τοῦ Τουρισμοῦ, ἡ ὁποία ἀποβλέπει στὸ «νὰ βιώνωμε αὐτὸν χριστιανικῶς».

– Ὅπως πληροφορηθήκαμε ἀπὸ τὸν Τύπο, ὁ Πάπας στιγμάτισε τὴν τρομοκρατία καὶ ζήτησε νὰ ἐπιδιωχθῇ μὲ σύνεσι ἡ τιμωρία τῶν πρωταιτίων τοῦ τρομοκρατικοῦ ἐγκλήματος τῆς Ν. Υόρκης, χωρὶς νὰ καλλιεργηθοῦν τὸ μίσος καὶ οἱ ἐκδικητικὲς διαθέσεις. Τὶς τελευταῖες ἡμέρες χαρακτηρίσε τὸ ἐτοιμαζόμενον στρατιωτικὸ κτύπημα ἐναντίον τῶν τρομοκρατῶν ὡς «δικαίωμα αὐτοάμυνας».

Ε.Δ.Θ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἡ δύο μεγάλες Ἐκκλησίαι τῆς Γερμανίας (Ρωμαιοκαθολικὴ καὶ Προτεστάντικὴ) καὶ ἡ ἑλληνορθόδοξη Ἱ. Μητρόπολις Γερμανίας ὠργάνωσαν ἀπὸ κοινοῦ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν «ἐβδομάδα τῶν ξένων συμπολιτῶν» («Woche der ausländischen Mitbürger») ὑπὸ τὸ σύνθημα: «νὰ γνωρίζωμε καὶ ξεχωρίζωμε τὸν ρατσισμό – νὰ ἀναγνωρίζωμε τὸ χρῶμα («Rassismus erkennen – Farbe bekennen»). Σὲ κοινὴ διακήρυξί τους, ἡ ὁποία ἐγίνε στὴν πόλι Frankfurt, οἱ ἡγέτες τῶν τριῶν Ἐκκλησιῶν στὴ Γερμανία τόνισαν, ὅτι ὁ ρατσισμὸς ἀρνεῖται τὸ δικαίωμα ζωῆς, προσβάλλει τὴν ἀξιοπρέπεια συνανθρώπων μας καὶ ἀρνεῖται ὅτι καὶ αὐτοὶ ἐπλάσθησαν κατ’ εἰκόνα καὶ καθ’ ὁμοιότητα τοῦ Θεοῦ. Ἐπομένως «ὁ ρατσισμὸς εἶναι ἁμαρτία».

Ε.Δ.Θ.

Ο ΣΥΡΟΥ, ΤΗΝΟΥ, ΑΝΔΡΟΥ, ΚΕΑΣ ΚΑΙ ΜΗΛΟΥ ΔΩΡΟΘΕΟΣ (1913-2001)*

«Εποίμανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ» (Ψαλμ. οδ' 72)

Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
Σεβασμία τῶν ἁγίων Ἱεραρχῶν Χορεία,
Σεβασμιώτατοι Ἐπίσκοποι τῆς ΡΚαθολικῆς
Ἐκκλησίας, Σύρου καὶ Τήνου,
Πανοσιολογιώτατε Ἀρχιεραμματεῦ,
Κυρία Ὑπουργέ,
Κύριοι Βουλευτές,

Τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ.κ. **ΔΩΡ. ΠΟΛΥΚΑΝΔΡΙΩΤΗ**
Ἱεροκλήρυκος-Γραμματέως παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ

Ἐντιμώτατοι Ἀρχοντες τοῦ Νομοῦ καὶ τῆς Σύ-
ρου,
Κύριε Διοικητὰ τῆς Α.Σ.Δ.Ε.Ν.,
Κύριε Ναυαρχε,
Εὐλαβέστατε Ἱερεῖς,
πενθηφόρε λαὸ τοῦ Θεοῦ,
Μακαριώτατε,

Μεγάλη ἡ τιμὴ τῆς πρὸς ἐμὲ ἐντολῆς Σας, διὰ
νὰ ἐκφωνήσω αὐτὸν τὸν ἐπικήδειο λόγο, ἀλλὰ
πολὺ βαρὺ καὶ τὸ φορτίο στοὺς ὤμους μου, γιατί
δὲν μὲ καλεῖτε νὰ ἐγκωμιάσω, μὲ τὰ φτωχὰ μου
λόγια, ἀπλῶς ἓναν Ἱεράρχη τῆς Ἐκκλησίας,
ἀλλὰ τὸν ἴδιο τὸν πατέρα μου, καὶ ὅταν καλεῖται
τὸ παιδί νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὸν πατέρα του, ἡ
καρδιά του σφίγγεται καὶ αἰσθάνεται ὅτι ὁ λό-
γος του εἶναι ἀδύναμος γιὰ νὰ ἐπαινέσῃ καὶ νὰ
τιμήσῃ τὸν ἄνθρωπο ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος τοῦ μετέ-
δωσε τὴν θεία Χάρη καὶ τὸν διηκόνησε ἕως τέ-
λους τῆς ζωῆς του.

Ὁ κάθε ἄνθρωπος, Μακαριώτατε, γεννᾶται
μικρὸς καὶ ἀδύναμος, ἡ χάρις ὅμως τοῦ Θεοῦ,
καθὼς μεγαλώνει καὶ πορεύεται στὸν δρόμο τῆς

ζωῆς του «ἐνεργεῖ ἐν αὐτῷ», δίδοντάς του εὐκαι-
ρίες πολλὰς ὥστε νὰ ἐνδυθεῖ τὶς χριστιανικὲς
ἀρετές, τὴν ἀγάπην, τὴν ἀνεξικακία, τὴν ἀμνησι-
κακία, τὴν ἀφιλαργυρία, τὴν σωστὴ ἀνθρώπινη
κοινωνικὴ συμπεριφορὰ. Καὶ ὁποῖος ἄνθρωπος
κατωρθώσει πράγματι νὰ κεντήσῃ ἐπάνω στὸν
λευκὸ χιτῶνα τῆς ψυχῆς του, αὐτὸν ποὺ τοῦ χα-
ρίζει ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸ ἱερὸ Βάπτισμα, αὐτὲς τὶς
πολυτίμες ἀρετές, τότε βαδίζει στὸ δρόμο τῆς
ζωῆς ἐν μέσῳ μὲν πολλῶν δυσκολιῶν, ἀλλὰ στὸ
τέλος φθάνει τελευτῶν ἐν εἰρήνῃ, γαλήνῃ καὶ
ἡσυχῇ, διότι κατὰ συνείδησιν ἔπραξε στὴ ζωὴ
του ὅ,τι ἠδύνατο, προκειμένου νὰ εὐαρεστήσῃ
τὸν Θεόν.

Ὁ μακαριστὸς γέροντας καὶ πατέρας μας,
ὑπῆρξε ἄνθρωπος ἀδύναμος καὶ ἐκεῖνος, κα-
τώρθωσε ὅμως νὰ περιβληθεῖ τὴν πιὸ μεγάλη
ἀρετὴ, τὴν ὁποία, Μακαριώτατε, προηγουμέ-
νως, τόσο εὐστοχα καὶ εὐγλωττα, ὅπως ἄλλωστε
πάντοτε, ἐξωγραφίσατε, τὴν ἀρετὴ τῆς ἀκακίας
καὶ τῆς ἀγάπης. Γι' αὐτὸ ἐπιτρέψτε μου νὰ ἐπα-
ναλάβω τὸν ψαλμικὸν λόγο· «ἐποίμανεν αὐτοὺς
ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ».

Γεννήθηκε στὴν Μύκονο, τὴν 1ην Ὀκτωβρίου
τοῦ 1913, ἀπὸ γονεῖς εὐσεβεῖς. Τὸ δεῦτερο παιδί
μιάς σειρᾶς τεσσάρων, ποὺ ἔζησαν ἀπὸ τὰ πρῶτα
παιδικὰ τους χρόνια τὴν ὀρφάνια, γιατί ὅταν ὁ
γέροντας ἦταν τριῶν χρονῶν, ἔχασε τὴν μητέρα
του πρῶτα, καὶ μετὰ ἕξι μῆνες τὸν πατέρα του,
καὶ τὴν ἀνατροφὴ ἐκείνου καὶ τῶν ἄλλων τριῶν
ἀδελφῶν του ἀνέλαβε προθυμῶς ἡ εὐσεβεστάτη
τους προμάμη, ἡ ὁποία ἐδαπάνησε τὴν ζωὴ της
γιὰ νὰ μὴν λείπει τίποτα στὰ τέσσερα ἐκεῖνα
ὀρφανὰ παιδιά τῶν παιδιῶν της, ποὺ τὰ εἶχε κα-
λύτερα ἀπὸ παιδιά της καὶ ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς
του, ἐπεκαλεῖτο τὸ ὄνομά της καὶ τὴν μακάριζε.

Καὶ ὅταν ἔγινε ἔφηβος καὶ νέος, μέσα στὴν
ψυχὴ του εἶχε κρυμμένη τὴν χαρὰ καὶ τὴν ἐπι-
θυμία νὰ χειροτονηθεῖ κληρικὸς. Καὶ συμπτω-
ματικά, ἔξω ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸ Στάδιο τὸ φθινόπω-
ρο τοῦ 1933, συνάντησε τὸν μακαριστὸ προκά-

* Ἐπικήδειος λόγος ἐκφωνηθεὶς ἄνευ χειρογράφου κατὰ τὴν
ἐξόδιον Ἀκολουθίαν αὐτοῦ, ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναῷ Με-
ταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Ἑρμοιπόλεως, τῇ 16ῃ Αὐγού-
στου 2001.

τοχό του, Μητροπολίτη Σύρου Φιλάρετο Ἰωαννίδη, σὸν ὁποῖο ἐμπιστεύθηκε τὸν καρδιακὸ τοῦ πόθο. Καὶ ἐκεῖνος πρόθυμα ἀνταποκρίθηκε, ἀναλαβὼν κατ' ἀρχὰς τὶς σπουδές του, χωρὶς νὰ φανταστεῖ ὅτι ἐκείνη ἡ συνάντηση ἐπρόκειτο νὰ ὀριοθετήσῃ τὴν ζωὴ τοῦ ἴδιου, ἀλλὰ καὶ τὴν ἱστορικὴ πορεία τῆς Ἱερᾶς αὐτῆς Μητροπόλεως, ἀφοῦ τὸ 1965 τὸν διεδέχθη σὸν χηρεύοντα τότε θρόνο της!

Καὶ ἐσπούδασε Θεολογία καὶ σὲ ἡλικία 21 χρόνων στὶς 31 Μαρτίου τοῦ 1934, σὸν ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου Ποσειδωνίας, ἐδῶ στὴ Σύρο, χειροτονήθηκε Διάκονος. Καὶ διωρίσθη σὸν Ἱερὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Σώζοντος, παρὰ τὰς Ἀθήνας. Ἐκεῖ διηκόνησε φιλοτίμως τὴν Ἐκκλησία μὲ ἀπόλυτη ἀφοσίωση.

Ἀπὸ αὐτὸν περίμεναν νὰ ζήσουν καὶ νὰ σπουδάσουν καὶ τὰ ἄλλα του ἀδελφία. Καὶ στάθηκε βράχος καὶ πατέρας καὶ ἀδελφὸς καὶ ἐπράξε τὸ καθήκον του ὅπως ἔπρεπε, ἕως ὅτου

τὴν 5ῃ Μαΐου 1940, χειροτονήθηκε σὸν αὐτὸ ἱερὸ Ναὸ, Πρεσβύτερος, καὶ προεχειρίσθη σὲ Ἀρχιμανδρίτη, διορισθεὶς Ἱεροκλήρῳ τῆς Μητροπόλεως Σύρου, τὸν Ἀμβωνα καὶ τοὺς ἱερούς ὁκρίβαντες τῆς ὁποίας, Μακαριώτατε, ὅπως προείπατε, διηκόνησε μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν ὁλόκληρη!

Καὶ ὅταν ἤλθαν τὰ σκληρὰ χρόνια τῆς Κατοχῆς, ὁ ἀσυμβίβαστος καὶ φλογερὸς Ἱεροκλήρῳ Δωρόθεος ἔγινε στόχος ἐκβιασμῶν καὶ ἀπειλῶν ἐκ μέρους τῶν Ἱταλῶν καὶ τῶν Γερμανῶν· καὶ τότε, ὁ μακαριστὸς Φιλάρετος τὸν παρεκάλεσε νὰ μεταβεῖ στὴ Μύκονο, προκειμένου νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἡγουμενία τῆς ἱστορικῆς Μονῆς τῆς Τουρλιανῆς, κάτι τὸ ὁποῖο ἔγινε ἓνα βροχερὸ καὶ κρύο βράδυ τοῦ Μαρτίου τοῦ 1943. Ἐπέπρωτο ἐκεῖ νὰ σφραγίσῃ τὴν ζωὴ του καὶ τὴν ζωὴ αὐτῆς τῆς Μονῆς, μὲ μιὰ μεγαλειώδη ἱστορία, καθότι τὴν κατέστησε κέντρο τῆς Ἐθνικῆς Ἀντιστάσεως, περιώνυμη καὶ περὶ ζήλη μεταξὺ τῶν ἄλλων μοναστικῶν ἐνδiciaτημάτων τῆς εὐλογημένης μας πατρίδος, ποὺ τότε πολέμησαν καὶ προσέφεραν τὴν καρδιά τῶν κληρικῶν τους, γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστη τὴν ἁγία καὶ τῆς πατρίδος τὴν ἐλευθερία!

Δὲν δίστασε, Μακαριώτατε, ὁ πολυοστεφὴς αὐτὸς Ἱεράρχης, νὰ κατεβεῖ στὶς 25 Μαρτίου τοῦ 1943, μὲ τὴν γαλανόλευκη στοὺς ὤμους τοῦ ἀπὸ τὸ ἡγουμενεῖο τῆς Μονῆς, καὶ ἀπὸ τὸν Ἀμβωνα τοῦ καθολικοῦ της, ἐνώπιον τῶν Ἱταλῶν, νὰ ἐκφωνήσῃ πύρινο ἐθνικὸ λόγο, ὥστε νὰ κινδυνεύσῃ ἡ ζωὴ του ἀπὸ τὶς ὕβρεις καὶ τὶς ἀπειλές τους. Ἐκεῖ, στὴ Μύκονο, στὸ βουνὸ τοῦ Ἀη Λιά, στὴν Ἀνω Μερά, καὶ στὴν παραλία τοῦ Καλοῦ Λειβαδιοῦ, μὲ τοὺς Ἕλληνες πατριώτες, ἔδινε τὸ στίγμα τῆς πρὸ λεβέντικης κυκλαδίτικης ἱερατικῆς ψυχῆς. Δὲν ἐσιώπησε ποτὲ καὶ δὲν ἐπέτρεψε οὔτε γιὰ μιὰ στιγμή σὸν ἑαυτό του νὰ προδώσῃ τὴν παρακαταθήκη τῆς θείας Χάριτος, ἀλλὰ καὶ ἐκείνη τῆς μεγάλης ἰδέας, γι' αὐτὴ τὴν αἵματοβαμμένη πατρίδα.

Ἀγωνίσθηκε καὶ ἐμόχθησε πολὺ. Μυκόνιοι, συμπατριῶτες του, ἐγλίτωσαν ἀπὸ βέβαια θάνατο, γιὰ τὸ στίς λίστες τῶν μελλόντων νὰ ἐκτελε-

σθοῦν προέτασσε τὸ ὄνομά του καὶ τὸν ἑαυτὸν του!

Ἰεροκλήρῃ, περιοδεύων νύχτα καὶ μέρα τὰ δώδεκα νησιὰ τῆς Μητροπολιτικῆς αὐτῆς Περιφερείας, ὅχι ὅπως σήμερα μὲ πλοῖα μεγάλα καὶ ταχύπλοα, ἀλλὰ μὲ καΐκια, μὲ μικρὲς βάρκες, μὲ χίλιους δυὸ κινδύνους, δίδασκε μὲ τὸν λόγο του καὶ ἐμψύχωνε μὲ τὴν παρουσία του.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀναγνωρίσασα αὐτοῦς τοὺς κόπους καὶ τοὺς πολλοὺς μόχθους του, τὸν ἐξέλεξε Μητροπολίτη Σύρου στὶς 15 Νοεμβρίου τοῦ 1965, καὶ ὅταν ἔφθασε ἐδῶ, στὴν Ἐρμούπολη, ὡς ἐψηφισμένος γιὰ νὰ χειροτονηθεῖ στὸν Ναὸ τοῦ πολιούχου τῆς πόλεώς μας, Ἀγίου Νικολάου, τὴν 21η Νοεμβρίου, τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ συνέρρευσαν καὶ κατέκλυσαν τὸ λιμάνι, τὴν ὁδὸ Ἐρμού, τὴν ἱστορικὴ πλατεία Μιαούλη, καὶ τὸν σήκωσαν στὰ χέρια ἐπευφημώντας «Ἄξιος, Ἄξιος!».

Τριάντα ἔξι χρόνια πέρασαν! Τριάντα ἔξι χρόνια, στὰ ὁποῖα ὁ γέροντας ἐργάσθηκε ἀνύστακτα, ἕως τέλους, δοκιμάστηκε, πληρώθηκε, πικράθηκε, ἀλλὰ καὶ ἀγαπήθηκε πάρα πολὺ ἀπὸ τὸ λαὸ τῆς Μητροπόλεώς του. Πολλοὶ τὸν πίκραναν ἠθελήμενα, ἄλλοι ἀθέλητα! Πολλοὶ δοκίμασαν τὴν ἀντοχή του, ἀλλὰ δὲν γνώριζαν ὅτι προσέκρουαν ἐπάνω σὲ μιὰ καρδιὰ ποῦ ἦταν γρανιτένιος βράχος, ἐπάνω σὲ μιὰ καρδιὰ ποῦ ὀγδόντα ὀκτὼ ὁλόκληρα χρόνια χτύπησε μὲ τοὺς κτύπους τῆς καρδιᾶς τῆς θάλασσας, τῆς καρδιᾶς τῶν ναυτικῶν, τῶν καπετανέων, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ χθές, Μακαριώτατε, τὸν γυρεύουν καὶ ἔχουν ὑψώσει στὰ ἄλμπουργα τῶν καραβιῶν τους μεσίστιες τίς σημαῖες. Τὸν θυμοῦνται νὰ ἀνεβαίνει στὶς γέφυρες, νὰ τοὺς ἀγκαλιάζει καὶ νὰ προσεύχεται στὸν Ἅγιο Νικόλαο, γιὰτὶ ἦταν κι ἐκεῖνος θαλασσινός. Ναυτικὸ τὸν ἔλεγαν καὶ ὅταν τὸν ἔβλεπαν, ζητοῦσαν νὰ τοὺς εὐλογήσει καὶ τὸ ἔκανε μὲ περισσὴ χαρὰ, γιὰτὶ ζοῦσε μαζί τους τίς φουρτοῦνες καὶ τίς δυσκολίες καὶ ἤξερε πόσο τίμιοι ἀγωνιστὲς τῆς ζωῆς εἶναι αὐτοὶ οἱ θαλασσοπόροι μας. Καὶ ὅταν ἡ καρδιὰ αὐτὴ πληγώθηκε πολὺ ἀπὸ πικρίες καὶ δοκιμασίες ἁδικες, ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ, ποῦ πάντα βρῆκε τὴν πόρτα του ἀνοιχτὴ στὰ προβλήματα καὶ τίς δυ-

σκολίες του, τὸν ἀγκάλιασε καὶ τοῦ ἔλεγε, «Δεσπότη μας, πατέρα μας, θέλουμε νὰ ζήσεις πολλὰ χρόνια, νὰ σὲ ἔχουμε ἀνάμεσά μας, νὰ σὲ βλέπουμε καὶ νὰ σὲ καμαρώνουμε», γιὰτὶ ἰδιαίτερα οἱ Ἐρμούπολιτες, αἰσθανόντουσαν ὑπερήφανοι γιὰ τὸ φιλανθρωπικὸ καὶ κοινωνικὸ ἔργο, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν λεβεντιά τοῦ Δεσπότη τους, τοῦ Ποιμενάρχη τους!

Ὅμως ἡ καρδιὰ αὐτὴ, Μακαριώτατε, προχθὲς τὸ πρωῒ, ἔπαυσε νὰ κτυπᾷ. Κουρασμένη ἀπὸ τὰ χρόνια, τὸν κόπο καὶ τὸ μόχθο τῆς ζωῆς, φορτωμένη ὅμως ἀγάπη καὶ συγχώρηση. Ποτέ, Μακαριώτατε, ὁ γέροντας δὲν συνέστησε Ἐπισκοπικὸ Δικαστήριον, ποτέ δὲν τιμώρησε Κληρικὸ, οὔτε μὲ μιᾶς ἡμέρας ἀργία. Ποτέ δὲν ἐπετίμησε κανέναν, σὲ τέτοιο σημεῖο ποῦ νὰ τὸν ζημιώσει. Ὑπῆρχαν προβλήματα, γιὰτὶ ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ἀλλὰ ἤξερε ὅλα αὐτὰ νὰ τὰ ξεθωριάζει καὶ νὰ τὰ ἀντιμετωπίζει μὲ τὴν «ἀκακία τῆς καρδιάς αὐτοῦ»!

Θὰ τὸν θυμοῦνται οἱ κληρικοὶ τῆς Μητροπόλεως αὐτῆς, ποῦ περιτριγυρίζουν αὐτὴ τὴν ὥρα τὴ νεκρικὴ του κλίνη, οἱ καλοὶ ποιμένες ἀπὸ τὴν Σύρον, τὴν Τήνον, τὴν Ἄνδρον, τὴν Μύκονο, τὴν Σίκινο, τὴν Σέριφο, τὴν Σίφνον, ὅσοι πρόλαβαν νὰ ἔλθουν, μιὰ καὶ ἐπέλεξε νὰ μεταστεῖ στὴν αἰωνιότητα, τὴν ἴδια ἡμέρα, ποῦ οἱ ἐκ τῶν περάτων Ἀπόστολοι, συνηθροίζοντο στὴν Γεθσημανῇ, γιὰ νὰ προπέμψουν τὸ σεπτὸ σκῆνος τῆς Παναγίας. Δὲν εἶναι τυχαῖο τὸ γεγονός. Ἐφυγε χθές, παραμονὴ τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῆς Μητέρας τοῦ Θεοῦ, ποῦ τόσο καὶ ἐκεῖνος ἀγάπησε καὶ ἐτίμησε, τὴν ὁποία εἶχε προστάτιδά του καὶ ποῦ στὶς δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς του ἐπεκαλεῖτο τὸ ὄνομά της καὶ ἔστρεφε τὰ μάτια του πρὸς τὴν Τήνον καὶ ζητοῦσε τὴν βοήθειά της.

Μακαριώτατε,

Ὁ εὐσεβὴς λαὸς τῆς Σύρου καὶ ὁ ἱερὸς Κληρὸς, ἑκατὸν δέκα κληρικοὺς ἐχειροτόνησε ὁ γέροντας στὴν 36ετῇ θεοφιλῇ, πολυσχιδῇ καὶ καρποφόρᾳ διακονίᾳ του, Σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ Σᾶς εὐγνωμονοῦμε, γιὰτὶ μὴ φειδόμενος κόπου καὶ μόχθου τῶν προηγουμένων ἡμερῶν, ἀλλὰ καὶ κλύδωνος θαλάσσης, ἦλθατε ὡς ἐδῶ, γιὰ νὰ τὸν τιμήσετε καὶ νὰ τὸν συνοδεύσετε, πρῶτος Ἐσεῖς, ὁ Πρωθιεράρχης τῆς Ἑλλαδικῆς

Ἐκκλησίας, μαζί με τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας, τοὺς Ἀρχοντας καὶ τὸν πενθηφόρο λαό, στὸν τάφο τῶν προκατόχων του, ὁ ὁποῖος τὸν ἀναμένει στὰ προπύλαια τοῦ νεκροταφειακοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, γιὰ νὰ τὸν παραλάβει σωματοφόρος. Ἐκεῖ ὁ Ἄνθιμος, ὁ Δανιήλ, ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Μεθόδιος, ὁ Ἀθανάσιος, καὶ ὁ γέροντάς του ὁ Φιλάρετος, με ἀναμμένες λαμπάδες τὸν περιμένουν γιὰ νὰ προπέμψουν τὴν ψυχὴ του στὴν φωτεινὴ αἰωνιότητα, σὲ ἓνα ἄλλο Θυσιαστήριο, ἐκεῖ ὅπου ἀπὸ χθὲς προσεύχεται καὶ δέεται γιὰ ὅλους ἐμᾶς.

Πατέρα μου, γέροντά μας, ἔφθασε ἡ σκληρὴ στιγμή γιὰ νὰ ἐπαληθευθοῦν τὰ λόγια ποὺ μᾶς ἔλεγες αὐτὲς τὶς τελευταῖες ἡμέρες, ὅταν ἀνήμεπορο πιά σὲ φροντίζαμε, «βλέπετε, σὲ λίγο δὲ θὰ μὲ ἔχετε πιά!» Ἐφθασε λοιπὸν ἡ ὥρα νὰ μὴν σὲ ἔχουμε πιά, καὶ νὰ ποὺ τώρα σὲ συνοδεύουμε στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας γῆς.

Σφυρίζουν αὐτὴ τὴν ὥρα τὰ πλοῖα στὰ μουράγια, ἀλλὰ ὄχι περιμένοντας γιὰ νὰ σὲ μεταφέρουν στὴν πατρίδα μας, τὴν ἀγαπημένη σου Μύκονο, ὅπου ἐτέλεσες τὴν πρώτη σου Λειτουργία σὰν κληρικὸς τὸ 1934 καὶ τὴν τελευταία, στὶς 8 Ἰουλίου ἐφέτος, στὸν ἴδιο Ναό, τὸν Ναὸ τῆς Ἀγίας Κυριακῆς, στὸ Ἱερὸ τῆς ὁποίας ἔμαθες καὶ διδάχθηκες τὴ λειτουργικὴ ζωὴ καὶ τὴ μυσταγωγία της, ἀλλὰ στὴν ἀντίπερα ὄχθη, ἐκεῖ ὅπου γιὰ πρώτη φορὰ θὰ ταξιδεύεις μόνος!

Πατέρα μας, νὰ ξέρεις, ὅτι δὲν θὰ σὲ λησμονήσουμε ποτέ· ὅσο θὰ ζοῦμε καὶ ἡ καρδιά μας θὰ κτυπᾷ, θὰ προσευχόμαστε, ἐλάχιστοι ἐμεῖς, γιὰ τὴν ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς σου, ἀλλὰ κι ἐσύ, ἐκεῖ ὅπου τώρα μεταβαίνεις μὴ μᾶς λησμονήσεις στὴν προσευχή σου.

Μακαριώτατε,

Εὐχεσθε ἐκ μέσης καρδίας, ὅπως Κύριος ὁ δικαιοκρίτης Θεός, κατατάξει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ἔνθα οἱ δίκαιοι ἀναπαύονται. Ἀμήν!

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΜΟΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ καταστροφὴ τοῦ περιβάλλοντός μας, ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἰδίους καὶ τὶς ἀλόγιστες ἐνέργειές μας, ἀποτελεῖ τὸν ἐφιάλτη τοῦ 21ου αἰῶνα. Ἔτσι, ἡ ἀναγκαιότητα τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος εἶναι σήμερα ἀξίωμα στὸν ἀνθρωποκεντρικὸ πολιτισμὸ τῆς κοινωνίας τῆς ἀφθονίας καὶ τῆς ἀλόγιστης οἰκονομικῆς ἐκμετάλλευσης¹. Ἡ ἀναγκαία αὐτὴ προστασία τοῦ ἀνθρώπου μέσα στὸ περιβάλλον ἐμφανίζεται στὴ σύγχρονη νομικὴ ὀρολογία μὲ τὴν εὐρύτερη ἔννοια τοῦ ὅρου

Τοῦ κ. **ΑΝΑΓΥΡΟΥ Ε. ΑΝΑΠΑΙΩΤΗ**
Νομικοῦ, Θεολόγου, L. LM Μονάρχου

ὡς «Βιώσιμη Ἀνάπτυξη»², ἀποτελεῖ δὲ τὴν κορωνίδα τῶν παγκοσμίως ἐπιδιωκόμενων στόχων.

Ἡ νομολογία τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας (ἡ ὁποία ἀποτελεῖ παράδειγμα πρὸς μίμηση γιὰ τὴ δικαστικὴ ἐγγύηση τῆς Βιώσιμης Ἀνάπτυξης τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καὶ εἰδικότερα τῆς λατρείας), συνθέτει τὸ πραγματευόμενο θέμα, τὸ ὁποῖο θὰ ἦταν δυνατὸ νὰ ὀρισθεῖ ὡς «Βιώσιμη Ἀνάπτυξη τοῦ Ὁρθόδοξου Μοναχισμοῦ τὸν 21ο αἰῶνα». Μὲ δεδομένο ὅτι ὁ Ἑσυχαστικὸς-Νηπτικὸς Μοναχισμὸς δόθηκε μέσα ἀπὸ τὴν Ὁρθοδοξία ὡς τρόπος ζωῆς καὶ πολιτιστικὴ κληρονομιά, εἰδικότερα γιὰ τὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο, ὅλοι ἔχουμε ὑποχρέωση καὶ πρέπει νὰ ἐξασφαλίσουμε ὄχι μόνον τὴν ἐπιβίωσή του, ἀλλὰ τὴ βιώσιμη ἀνάπτυξή του, κληροδοτώντας τον στὶς ἐπερχόμενες γενεές, μαζὶ μὲ τὴν ὁμορφιὰ τῆς φύσης ποὺ περιβάλλει τὶς σεβάσμιες Ἱ. Μονὲς ὡς πνευματικὰ καὶ πολιτιστικὰ καθιδρυμένα.

Οἱ ἀρχές τῆς Βιώσιμης Ἀνάπτυξης εὐρίσκονται μέσα στὰ πλαίσια καὶ τὶς ἐπιδιώξεις τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καὶ τῆς Παράδοσης, τὴν

πρῶτη δὲ ἡμέρα τῆς Ἰνδίκτου, ἡ προσευχὴ εἶναι ἀφιερωμένη στὴν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος.

Στὶς 6.6.1989 ἡ Ἱ. Σύνοδος τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως διακήρυξε ὅτι ἡ 1η Σεπτεμβρίου, ἡ πρῶτη ἡμέρα ποὺ ἀρχίζει τὸ λειτουργικὸ ἔτος, θὰ εἶναι στὸ ἐξῆς ἡ Πορτὴ τῆς Κτίσης. Ἡ Ἐκκλησία προσεῦχεται γιὰ τὴ διαφύλαξη τῆς ἀνθρωπότητας ἀπὸ τὶς φυσικὲς καταστροφές ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἀνθρώπο³.

Στὴ συνέχεια, στὸ Μήνυμα τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, στίς 15.3.1992, τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀφιέρωσε τὴν 1η ἡμέρα ἑναρξῆς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἔτους στὴν Προστασία τοῦ Περιβάλλοντος. Σὲ αὐτὸ τὸ Μήνυμα ἀναφέρονται καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Ἡ ἀλόγιστος καὶ εὐδαμονικὴ χρῆσις τῆς ὑλικῆς δημιουργίας ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν βοήθειαν τῆς τεχνολογικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς προόδου, ἔχει ἤδη ἀρχίσει νὰ ἐπιφέρῃ ἀνεπανόρθωτον καταστροφὴν εἰς τὸ φυσικὸν περιβάλλον. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μὴ δυναμένη νὰ παραμείνῃ ἀπαθὴς ἐνώπιον τοιαύτης καταστροφῆς, καλεῖ δι' ὑμῶν πάντας τοὺς ὀρθόδοξους, ὅπως ἀφιερώσουν τὴν πρώτην Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους, ἡμέραν ἐνάρξεως τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἔτους, εἰς προσευχὰς καὶ δεήσεις ὑπὲρ τῆς διασώσεως τῆς Δημιουργίας τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς ἐνστερνιασμὸν τῆς πρὸς τὴν φύσιν στάσεως, τὴν ὁποίαν ὑπαγορεύει ἡ Θεία Εὐχαριστία καὶ ἡ ἀσκητικὴ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας».

Τὸ θέμα τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος δὲν εἶναι περιθωριακὸ γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἀλλὰ συνδέεται μὲ τὸ κύριο ἔργο της. Ἡ σχέση τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὸ περιβάλλον ἀποτελεῖ τὴ συνάρτηση τῆς σχέσης του μὲ τὸ Θεό, τὸν πλησίον καὶ τὸν ἑαυτό του.

Ὁ κόσμος δὲν εἶναι ἓνα ἀντικείμενο οὐδέτε-

ρο. Ἐνσωματώνει τὸν λόγο τοῦ Δημιουργοῦ, ὅπως ἀκριβῶς ἓνα ἔργο τέχνης τὸν ἐσώτερο κόσμο τοῦ καλλιτέχνη. Ἡ κτίση φέρει τὴ σφραγίδα τῆς σοφίας, τὰ πράγματα εἶναι τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ πὺν καλοῦν τὸν ἄνθρωπο νὰ ἀρχίσει διάλογο μαζί του. Αὐτὴ ἡ σκέψη ἀποτελεῖ σχεδὸν ἀξίωμα σὲ ὅλες τὶς κύριες σύγχρονες γνωστὲς θρησκείες, καὶ ὅλες ἀναφέρονται στὴν ἀπαραίτητη προστασία τῆς φύσης⁴.

Πλὴν ὅμως, χρειάζεται προσοχή ὥστε τὸ οἰκολογικὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας μας νὰ μὴ «μεταλλαγεῖ» σὲ ἐκκοσμηκευμένη φροντίδα, ἀλλὰ νὰ στηριχθεῖ καὶ νὰ ἐξαντλήσει τὶς δικές της πνευματικὲς δυνατότητες γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ θεμελιώδους αὐτοῦ θέματος⁵.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ εὐρίσκεται καὶ ἡ συνεισφορά τῆς παρούσης μελέτης, ἡ ὁποία ἀποσκοπεῖ στὴν παρουσίαση τῶν ἀρχῶν τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ὅπως ἀναδεικνύεται ἀπὸ τὴ Νομολογία τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, ὥστε οἱ νομολογιακὲς ἀρχὲς νὰ ἐνταχθοῦν στὴ «Βιώσιμη Ἀνάπτυξη» τοῦ Ὁρθόδοξου Μοναχισμοῦ.

1. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

A. ΣΥΝΤΑΓΜΑ⁶

Κατ' ἀρχὴν στὸ ἄρθρο 24 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος (Σ) ὁρίζεται ὅτι ἡ προστασία τοῦ φυσικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος ἀποτελεῖ ὑποχρέωση τοῦ Κράτους. Γιὰ τὴ διαφύλαξή του τὸ Κράτος ἔχει ὑποχρέωση νὰ παίρνει ἰδιαίτερα προληπτικὰ καὶ κατασταλτικὰ μέτρα.

B. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ⁷

α. Οἱ Συνθήκες Μάαστριχ-Ἀμστερνταμ

Στὴ Συνθήκη τοῦ Μάαστριχ ὁρίζονται τὰ ἀκόλουθα:

i. Στὸ ἄρθρο B τῆς Συνθήκης ὁρίζεται ὅτι στόχος τῆς ΕΕ εἶναι ἡ προώθηση τῆς ἰσορροπίας καὶ σταθερῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου.

ii. Στὸ ἄρθρο 2 τῆς Συνθήκης ὁρίζεται ὡς ἀποστολὴ τῆς ΕΕ ἡ προαγωγή μίας σταθερῆς καὶ διαρκοῦς μὴ πληθωριστικῆς καὶ σεβόμενης τὸ περιβάλλον ἀνάπτυξης.

iii. Τέλος στὸ ἄρθρο 174 (πρῶην ἄρθρο 130P) τῆς Συνθήκης ΕΕ, ὁρίζεται στὴν παρ. 1 ὅτι,

«Ἡ πολιτικὴ τῆς Κοινότητος στὸν τομέα τοῦ περιβάλλοντος συμβάλλει στὴν ἐπιδίωξη τῶν ἀκόλουθων στόχων:

- τὴ διατήρηση, προστασία καὶ βελτίωση τῆς ποιότητας τοῦ περιβάλλοντος,
- τὴν προστασία τῆς υγείας τοῦ ἀνθρώπου,
- τὴ συνετὴ καὶ ὀρθολογικὴ χρησιμοποίηση τῶν φυσικῶν πόρων,
- τὴν προώθηση σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο μέτρων γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν περιφερειακῶν ἢ παγκόσμιων περιβαλλοντικῶν προβλημάτων».

Στὴν παρ. 2 τοῦ ἴδιου ἁρθρου ὁρίζεται ὅτι:

- Ἡ πολιτικὴ τῆς Κοινότητος στὸν τομέα τοῦ περιβάλλοντος ἀποβλέπει σὲ ὑψηλὸ ἐπίπεδο προστασίας καὶ λαμβάνει ὑπόψη τὴν ποικιλομορφία τῶν καταστάσεων στὶς διαφορὲς περιοχὲς τῆς.

- Στηρίζεται στὶς ἀρχὲς τῆς προφύλαξης καὶ τῆς προληπτικῆς δράσης, τῆς ἐπανόρθωσης τῶν καταστροφῶν τοῦ περιβάλλοντος, κατὰ προτεραιότητα στὴν πηγὴ καὶ

- στὴν ἀρχὴ ὅτι ὁ «ρυπαίνων πληρώνει».
- Τέλος δέ, ὁρίζεται ὅτι οἱ ἀνάγκες γιὰ τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος πρέπει νὰ λαμβάνονται ὑπόψη γιὰ τὸν καθορισμὸ καὶ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἄλλων πολιτικῶν τῆς Κοινότητος.

- Στὰ πλαίσια αὐτὰ τὰ μέτρα ἐναρμόνισης πὺν ἀνταποκρίνονται στὶς προαναφερόμενες ἀνάγκες περιλαμβάνουν, ὅπου ἐνδείκνυται, τὴ ρήτρα διασφάλισης πὺν ἐξουσιοδοτεῖ τὰ κράτη-μέλη νὰ λαμβάνουν, γιὰ μὴ οἰκονομικοὺς περιβαλλοντικοὺς λόγους, προσωρινὰ μέτρα, ὑποκειμένα σὲ κοινοτικὴ διαδικασία ἐλέγχου.

β. Ἡ Συνθήκη τοῦ Ἀμστερνταμ

Ἡ Συνθήκη τοῦ Ἀμστερνταμ τὸ 1997 (ἡ ὁποία κυρώθηκε στὴν Ἑλλάδα μὲ τὸ Ν. 2691/1999) στὸ Προοίμιό της ὁρίζει ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση εἶναι ἀποφασισμένη νὰ προωθήσει τὴν οἰκολογικὴ καὶ κοινωνικὴ πρόοδο τῶν

λαῶν λαμβάνουσα ὑπόψη τὴν ἀρχὴ τῆς Βιώσιμης Ἀνάπτυξης.

Μὲ τὴ Συνθήκη τοῦ Ἀμστερνταμ τροποποιεῖται ἐπίσης τὸ ἄρθρο Β. τῆς Συνθήκης τοῦ Μάαστριχ καὶ θέτει ὡς στόχο «νὰ προωθήσει τὴν οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ πρόοδο καὶ ἓνα ὑψηλὸ ἐπίπεδο ἀπασχόλησης καὶ νὰ ἐπιτύχει ἰσορροπία καὶ αἰετόρο ἀνάπτυξη», στὴ συνέχεια δὲ στὸ ἄρθρο 6 (πρῶτον ἄρθρο 3Γ) ὁρίζεται ὅτι «οἱ ἀπαιτήσεις τῆς περιβαλλοντικῆς προστασίας πρέπει νὰ ἐνταχθοῦν στὸν καθορισμὸ καὶ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν κοινοτικῶν πολιτικῶν καὶ δράσεων ποὺ ἀναφέρονται στὸ ἄρθρο 3, ἰδίως προκειμένου νὰ προωθηθεῖ ἡ αἰετόρο ἀνάπτυξη».

2. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

A. ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Στὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος ὁρίζονται τὰ ἀκόλουθα:

1. Ἡ ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης εἶναι ἀπαραβίαστη. Ἡ ἀπόλαυση τῶν ἀτομικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμάτων δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὶς θρησκευτικὲς πεποιθήσεις καθενός.

2. Κάθε γνωστὴ θρησκεία εἶναι ἐλεύθερη καὶ τὰ σχετικὰ μὲ τὴ λατρεία τελοῦνται ἀνεμπόδιστα ὑπὸ τὴν προστασία τῶν νόμων. Ἡ ἄσκηση τῆς λατρείας δὲν πρέπει νὰ προσβάλλει τὴ δημόσια τάξη καὶ τὰ χρηστὰ ἥθη.

B. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία προστατεύεται καὶ ἀπὸ νέες καὶ ἀπὸ παλαιές συμβάσεις, οἱ ὁποῖες κατὰ τὸ ἄρθρο 28 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος ὑπερισχύουν τῶν ἐλληνικῶν νόμων.

Τὸ σπουδαιότερο γιὰ τὸ θέμα διεθνὲς κείμενο εἶναι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σύμβασης γιὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου, τοῦ 1950, τὸ ὁποῖο κυρώθηκε στὴν Ἑλλάδα μὲ τὸ Ν.Δ. 53/1974 (ΦΕΚ Α' 256/20.9.1974), ὅπου στὸ ἄρθρο 9 μὲ τὸν τίτλο «Ἐλευθερία σκέψης, συνείδησης καὶ

θρησκείας», ὁρίζει τὰ ἀκόλουθα:

1. Κάθε πρόσωπο δικαιούται σὲ ἐλευθερία σκέψης, συνείδησης καὶ θρησκείας, τὸ δικαίωμα αὐτὸ ἐπάγεται τὴν ἐλευθερίαν ἀλλαγῆς θρησκείας καὶ πεποιθήσεων, ὡς καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἐκδήλωσης τῆς θρησκείας ἢ τῶν πεποιθήσεων μεμονωμένα, ἢ συλλογικά, δημόσια ἢ κατ' ἰδίαν, διὰ τῆς λατρείας, τῆς παιδείας καὶ τῆς ἄσκησης τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων καὶ τῶν τελετουργιῶν.

2. Ἡ ἐλευθερία ἐκδήλωσης τῆς θρησκείας ἢ τῶν πεποιθήσεων δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀποτελέσει ἀντικείμενο ἄλλων περιορισμῶν πέρα αὐτῶν ποὺ προβλέπονται ἀπὸ τὸ νόμο καὶ ἀποτελοῦν ἀναγκαῖα μέτρα, σὲ μία δημοκρατικὴ κοινωνία, γιὰ τὴν δημόσια ἀσφάλεια, τὴν προάσπιση τῶν δικαιωμάτων καὶ τῶν ἐλευθεριῶν τῶν ἄλλων.

Ἐπίσης στὸ ἄρθρο 2 ἐδ 2 τοῦ Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου τῆς ἀνωτέρω Σύμβασης, ἡ ὁποία κυρώθηκε τὸ πρῶτο μὲ τὸ Ν. 2329/1953 (ΦΕΚ 68/53) καὶ δεύτερη κύρωση μὲ τὸ Ν.Δ. 53/1974, ὁρίζεται ὅτι κάθε κράτος θὰ σέβεται τὸ δικαίωμα τῶν γονέων νὰ ἐξασφαλίζουν τὴ μόρφωση καὶ τὴν ἐκπαίδευση τῶν παιδιῶν τους σύμφωνα μὲ τὶς δικῆς τους θρησκευτικὲς καὶ φιλοσοφικὲς πεποιθήσεις.

B. ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

α. *Ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία στὰ ἀτομικὰ δικαιώματα.*

Ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία ἀποτελεῖ στὴν ἔννομη τάξη τὸν προάγγελο τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν. Ἡ ἀναγνώριση τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ὁδήγησε χρονολογικὰ καὶ αἰτιατὰ στὴ γενικότερη ἀναγνώριση τοῦ ἀπαραβίαστου τῆς ἰδιωτικῆς σφαίρας τοῦ ἀτόμου. Ἱστορικά, τὸν 16ο αἰῶνα, ἐμφανίσθηκαν οἱ ἀντιδράσεις τῶν ὑπηκόων κατὰ τοῦ Ἡγεμόνα, ὁ ὁποῖος καθόριζε τὴ θρησκεία τὴν ὁποία θὰ πρέπει νὰ πρεσβεύουν οἱ ὑπῆκοοί του. Οἱ Η.Π.Α. εἶναι οἱ πρωτοπόροι⁸ γιὰ τὴν ἀποδοχὴ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας (The Bill of Rights τῆς Πολιτείας τῆς Virginia τὸ 1776, στὸ ἄρθρο 16 καὶ γιὰ ὅλες τὶς

Πολιτείες, κατὰ τὴν πρώτη τροποποίηση τοῦ 1789 τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συντάγματος τοῦ 1787). Ἡ σημασία τῆς ἀποδοχῆς τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ὡς θεμέλιου λίθου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίχθηκε ὅλο τὸ οἰκοδόμημα τῶν ἀτομικῶν ἐλευθεριῶν, ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι ἡ θρησκεία ἐξ ὀρισμοῦ ἔχει ἀπόλυτες ἀξιώσεις, εἶναι αὐτὴ ἡ ἀξίωση τὴν ὁποία ἀντέταξε ἡ Ἀντιγόννη στὸν Κρέοντα γιὰ τὴν ταφή τοῦ ἀδελφοῦ της ἐπιτελώντας τὸ θρησκευτικὸ της καθήκον.

Ἡ ἔννοια τῆς θρησκείας στὴν ἔννομη τάξη ἀναφέρεται στὴν ἀντίληψη τοῦ Θεοῦ καὶ στὶς σχετιζόμενες μὲ αὐτὴν μεταφυσικὲς καὶ ἠθικὲς παραστάσεις. Ὁ σύνδεσμος τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὶς παραστάσεις αὐτὲς δὲν ἀποτελεῖ ἀπλή, ριζωμένη ἔστω ἀντίληψη ἢ πεποίθηση, ἀλλὰ θρησκευτικὴ πεποίθηση, δηλαδή πίστις μὲ τὴ στενὴ ἔννοια τοῦ ὅρου τῆς *Fides Sacra*, δηλαδή τῆς ἱερότητας⁹.

β. Ἀπὸ τὴν ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως στὴν ἐλευθερία τῆς λατρείας.

Ἡ καθιερωμένη ἀποψη εἶναι ὅτι τὸ Σύνταγμα κατοχυρώνει τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία μὲ τὶς δύο κύριες ἐκδηλώσεις της, δηλαδή τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς θρησκευτικῆς λατρείας¹⁰. Ὁρθότερος χαρακτηρισμὸς τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας εἶναι ἡ «ἄσκηση τῆς θρησκείας» σὲ ὅλες τὶς μορφές γιατί ἔτσι περιλαμβάνει τὴν ἴδια τὴ ζωὴ τοῦ πιστοῦ, ποῦ ἐμπεριέχει τὴ διδασκαλία τῆς θρησκείας καθὼς καὶ τὴν μὲ ἄλλα μέσα ἱεραποστολικὴ διάδοσή της. Τὰ ὅρια ἀνάμεσα στὴν ἐλευθερία ἄσκησης τῆς θρησκείας καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως δὲν εἶναι εὐδιάκριτα. Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Πίστις ἀποτελοῦν ἓνα ἐνιαῖο σύνολο, ποῦ ἐξασφαλίζει τὴ χριστιανικὴ ζωή.

Ἡ «ἐν Χριστῷ ζωὴ» ἀσκεῖται ἀτομικὰ καὶ συλλογικὰ καὶ τὸ Σύνταγμα τὴν προστατεύει τόσον ὡς ἀτομικὸ, ὅσον καὶ ὡς συλλογικὸ δικαίωμα. Στὴν πρώτη περίπτωση εἶναι δύσκολη ἡ διάκριση ἀπὸ τὴν ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως καὶ ἔχει ἰδιαίτερη νομικὴ ἀξία γιὰ τὸ πραγματευόμενον θέμα. Ἡ ἐλευθερία ἄσκησης

τῆς θρησκείας ἀφορᾷ συχνότερα τὴ συλλογικὴ ἐκδήλωση τῆς λατρείας, τὴ θρησκευτικὴ ἔνωση, τὴ συνάθροιση, τὴ διάδοση τῆς θρησκείας καὶ τὴν παροχὴ θρησκευτικῆς παιδείας.

γ. Ἀπὸ τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία ὡς θεσμὸ μέχρι τὴν προστασία του μοναχικοῦ βίου.

Ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία ἐννοεῖται ὡς «ἀμυντικὸ δικαίωμα» τοῦ κάθε ἀτόμου ἀπὸ οποιαδήποτε ἐπέμβαση. Τὸ Σύνταγμα ἐγγυᾶται τὴ θρησκεία ὡς «θεσμὸ» τὸν ὁποῖο προστατεύει ἀπὸ οποιαδήποτε ἐπιβουλή, τόσον ἀπὸ τὰ ἄτομα, ὅσον καὶ ἀπὸ τὰ συντεταγμένα ὅργανα.

Μὲ αὐτὴν τὴν ἀποψη ἡ Πολιτεία ὀφείλει νὰ λαμβάνει κάθε κατάλληλο μέτρο γιὰ τὴν προστασία, τὴν προαγωγή καὶ τὴν ἀποκατάσταση τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Εἰδικότερα τὸ Σύνταγμα κατοχυρώνει τὸ ἀκώλυτο τῆς λατρείας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴ σπουδαιότερη μορφή τῆς ἄσκησης τῆς θρησκείας. Ἡ λατρεία εἶναι ἐλεύθερη εἴτε εἶναι ἀτομικὴ, εἴτε εἶναι συλλογικὴ, δημόσια ἢ ἰδιωτικὴ, στάσιμη ἢ κινητὴ (λιτανεῖες). Γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς λατρείας εἶναι ἀναγκαῖοι κατὰ κανόνα εἰδικοί τόποι, ὅπως εἶναι στὴν Ὁρθόδοξη Πίστις οἱ Ἱ. Ναοί, οἱ Ἱ. Μονές, τὰ ἡσυχαστήρια κ.λπ. χώροι προσευχῆς καὶ διαβίωσης τῶν πιστῶν¹¹. Αὐτοὺς τοὺς χώρους ὀφείλει ἡ Πολιτεία νὰ προστατεύσει ὡς πρὸς τὴν λειτουργία τους, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζεται ἡ θρησκευτικὴ ζωὴ τῶν πιστῶν, μὲ τὶς εἰδικότερες κάθε φορὰ ἀπαιτήσεις.

Γιὰ τοὺς πιστοὺς οἱ τόποι αὐτοὶ εἶναι τόποι λατρείας, γιὰ τοὺς μὴ πιστοὺς εἶναι χώροι πολιτισμοῦ, μὲ δεδομένο ὅτι τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα καὶ οἱ ἀτομικὲς ἐλευθερίες ἀποτελοῦν στοιχεῖα τοῦ σύγχρονου δυτικοῦ πολιτισμοῦ καὶ παρακολουθήματα τῆς ἔννοιας τῆς ἀνθρώπινης ἀξίας.

Κατ' ἐφαρμογὴν αὐτῆς τῆς ἀρχῆς ἡ Πολιτεία πρέπει νὰ λαμβάνει τὰ κατάλληλα μέτρα γιὰ τὴν προστασία τοῦ ἀναγκαίου περιβάλλοντος, τὸ ὁποῖο θὰ ἐξασφαλίσαι τὴν ἀκώλυτη ἄσκηση τῆς λατρείας γιὰ τοὺς πιστοὺς καὶ γιὰ τοὺς ἴδιους χώρους ὡς πολιτισμικὴ κληρονομιά γιὰ τοὺς μὴ πιστοὺς μέλη τῆς ἴδιας Πολιτείας, μέσα στὰ πλαίσια τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς

προστασίας του πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Γιὰ τὸ ἀκώλυτο τῆς θρησκευτικῆς λατρείας στίς Ἱ. Μονές, ἡ Πολιτεία πρέπει νὰ λαμβάνει τὰ κατάλληλα μέτρα γιὰ τὴ διατήρηση, τὴν ἀποκατάσταση καὶ τὴν προαγωγή τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος τὸ ὁποῖο εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴ λειτουργία τους ὡς θρησκευτικῶν χώρων. Γιὰ τὸ λόγο αὐτό, οἱ Ἱ. Μονές ἔχουν ἰδρυθεῖ σὲ ἀπομονωμένες περιοχές, καὶ μάλιστα κατὰ κανόνα ἰδιαίτερου φυσικοῦ κάλλους, ἐξαιτίας τῆς διαρκοῦς εὐχαριστιακῆς στάσης τῶν μοναχῶν πρὸς τὸν Δημιουργὸ γιὰ τὴ κτίση. Γιὰ τὴ διατήρηση τῆς μοναστικῆς ἡσυχαστικῆς ζωῆς εἶναι ὑποχρέωση τῆς Πολιτείας νὰ διατηρεῖ καὶ νὰ ἀποκαθιστᾷ (σὲ περίπτωσι προσβολῆς) τὸ ἀναγκαῖο λειτουργικὰ ἡσυχαστικὸ περιβάλλον γιὰ τὸ ἀκώλυτο τῆς λατρείας στίς Ἱ. Μονές.

Εἰδικότερα τὸ ἄρθρο 13 παρ. 2 γιὰ τὴν προστασία τῆς ἐλευθερίας (τὸ ἀκώλυτο) τῆς λατρείας ὀρίζει ὅτι «τὰ τῆς λατρείας τελοῦνται ἀκωλύτως μὲ τὴν προστασία τῶν νόμων». Τὸ Κράτος, ἐπομένως, ὀφείλει νὰ λάβει μέτρα, νομοθετικά, διοικητικά γιὰ τὴν προστασία τῆς λατρείας, ὑποκείμενο πρὸς τοῦτο στὸ δικαστικὸ ἔλεγχο.

Ἐπομένως, κάθε ἄτομο θιγόμενο στὴν ἄσκηση τῆς λατρείας του, μπορεῖ νὰ προσφύγει κατὰ ὅποιονδήποτε πράξει ἢ παράλειψις τοῦ Κράτους γιὰ τὴ λήψις μέτρων μὲ σκοπὸ τὴν ἀκώλυτη ἄσκηση τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων. Κατὰ συνέπεια, γίνεται δεκτὸ ἀπὸ τὴ Νομολογία τοῦ ΣτΕ, ὅτι τόσο οἱ Ἱ. Μονές (ὅπως καὶ ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα) ὅσον καὶ ὁ κάθε πιστὸς δυνατὸν νὰ προσφύγει ἔχοντας ἔννομο συμφέρον γιὰ τὴν ἀκώλυτη ἄσκηση τῆς λατρείας καὶ νὰ ἀκυρώσει πράξεις τῶν διοικητικῶν ἀρχῶν οἱ ὁποῖες προσβάλλουν τὸ περιβάλλον τῶν Ἱ. Μονῶν, ὅπου ἀσκοῦν τὰ θρησκευτικά τους καθήκοντα.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο ἀμφισβητεῖται καὶ δὲν ἔχει λυθεῖ νομολογιακὰ εἶναι ἂν ἔχουν ἔννομο συμφέρον τὰ ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα καὶ οἱ πιστοὶ μέσα στὰ πλαίσια τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας νὰ προσφύγουν στο ΣτΕ κατὰ πράξεων ποὺ γενικῶς προσβάλλουν τὸ φυσικὸ περιβάλλον, μὲ δεδομένο ὅτι ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς Ἰνδὶ-

κτου εἶναι ἀφιερωμένη σὲ αὐτὸ καὶ ἐπομένως ἐντάσσεται μέσα στοὺς σκοποὺς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας εἶναι φορεῖς ἢ μέλη.

3. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΤΩΝ Ι. ΜΟΝΩΝ

Στὴν Ἑλλάδα τὸ Κράτος κατὰ τὴ συνταγματικὴ ἐπιταγὴ τοῦ ἄρθρου 24 καὶ σύμφωνα μὲ Διεθνεῖς Συμβάσεις (τίς ὁποῖες ἔχει ἐντάξει στὸ ἐσωτερικὸ δίκαιο) ἔχει τὴν ὑποχρέωση γιὰ τὴν προστασία τῆς Βιώσιμης Ἀνάπτυξης, ὅπως αὐτὴ ἐρμηνεύεται ἀπὸ τὴν πλούσια νομολογία τοῦ ΣτΕ. Τὴν ἴδια ὑποχρέωση ἔχουν ὅλοι οἱ κοινωνικοὶ φορεῖς¹².

Ὡς γνωστὸν οἱ Ἱ. Μονές καὶ οἱ λοιποὶ ὀρθόδοξοι λατρευτικοὶ χώροι εὐρίσκονται σὲ περιοχὲς ἰδιαίτερου φυσικοῦ κάλλους καὶ χρήζουν ἰδιαίτερας προστασίας. Ἐπίσης ἀποτελοῦν μέρος τῆς πολιτιστικῆς κληρονομιάς μας ὡς Ἑθνους, ἡ ὁποία πρέπει νὰ διαφυλαχθεῖ. Ἐπομένως ἀπὸ τὸ συνδυασμὸ τῶν διατάξεων γιὰ τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος καὶ τὴν θρησκευτικὴ ἐλευθερία συνάγονται τὰ ἀκόλουθα:

A. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

1. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ¹³

Ἡ βιώσιμη ἀνάπτυξη τοῦ περιβάλλοντος συνίσταται στὴ διάσωση καὶ ἀνάκτηση, ὅπου εἶναι ἀναγκαῖα, ἐπαρκοῦς φυσικοῦ κεφαλαίου γιὰ τὴ στήριξη ποιοτικῆς ἀναπτυξιακῆς πολιτικῆς στὴ συγχώνευση τῶν περιβαλλοντικῶν, πολιτιστικῶν, κοινωνικῶν καὶ οικονομικῶν κριτηρίων κατὰ τὴ σχεδίαση καὶ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἀναπτυξιακῶν ἀποφάσεων, δημοσίων καὶ ιδιωτικῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ οἰκολογικὴ εὐταξία τῆς βιώσιμης κοινωνίας. Δὲν σημαίνει οὔτε τὴν ἐξίσωση τῶν ἀνθρωπογενῶν συστημάτων καὶ τῶν οἰκοσυστημάτων, οὔτε τὴν ἐπιστροφή σὲ κάποια

αὐτορρυθμιζόμενη φυσική τάξη. Δὲν εἶναι οὔτε αὐτορρύθμιση τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος. Ἀπὸ τὴ φύση τῆς ἡ ἀνωτέρα σύνθετη πολιτικὴ ἀνήκει στὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Κράτους, εἶναι δημόσια. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἔννοια τῆς ἀρχῆς τῆς δημόσιας οἰκολογικῆς τάξης.

Στὴ βιώσιμη ἀνάπτυξη καλοῦνται νὰ συμ-
πράξουν ὅλα τὰ μέλη τῆς κοινωνίας, ὁμάδες,
ὀργανώσεις, ἐπιχειρήσεις, πολίτες μὲ τὸ στρατη-
γικὸ ἔλεγχο καὶ τὴν ἐποπτεία τοῦ Κράτους.

Ἡ ἀναγνώριση τοῦ προέχοντος ρόλου τοῦ Κράτους ἀποτελεῖ τὴ φυσικὴ συνέχεια τῆς πρω-
τοβουλίας τῶν διεθνῶν ὀργανώσεων, ὅπως εἶναι
ὁ ΟΗΕ καὶ ἡ ΕΕ. Κάθε χώρα ὑποχρεοῦται νὰ
καταρτίσει ἐθνικὸ στρατηγικὸ σχέδιο βιώσιμης
ἀνάπτυξης, ἄλλως μὲ τὴν ἀντίθετη ἐκδοχὴ θὰ
ὑπάρξει ἀνέλεγκτη παγκοσμιοποίηση μὲ κατα-
στροφή τῶν πολιτιστικῶν ἀξιών.

2. Η ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ¹⁴

Ἡ ἀρχὴ τῆς δημόσιας οἰκολογικῆς τάξης
εἶναι ἡ βασικὴ ὀργανωτικὴ ἀρχὴ τῆς βιώσιμης
ἀνάπτυξης. Κατ' ἀρχὴν βιώσιμη ἀνάπτυξη εἶναι
ἡ ἀνθρώπινη διαχείριση ποῦ σέβεται τὸ βιώσιμο
πλανητικὸ σύστημα. Ἡ ἀρχικὴ σύλληψη τῆς ιδέ-
ας τῆς βιωσιμότητας προέρχεται ἀπὸ τὴν ὠφελι-
μιστικὴ σχέση ἀνθρωπογενῶν συστημάτων καὶ
οἰκοσυστημάτων καὶ ἀντιπαρά τίθεται στὴν
ἔννοια τῆς κοινωνίας τῆς ἀφθονίας.

Ἡ ἀρχὴ τῆς βιωσιμότητας διακρίνεται σὲ
τρία ἐπιμέρους κεφάλαια, τὴ βιωσιμότητα τοῦ
φυσικοῦ κεφαλαίου, τοῦ πολιτιστικοῦ κεφαλαί-
ου καὶ τοῦ κοινωνικοῦ κεφαλαίου. Βιωσιμότη-
τα, δηλαδή ὑπάρχει ὅταν τὰ τρία αὐτὰ κεφά-
λαια δὲν μειώνονται ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις καὶ τὶς
ἐνέργειες τοῦ κράτους καὶ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ
αὐξάνονται μὲ τὸν χρόνο.

– Τὸ φυσικὸ κεφάλαιο εἶναι τὸ σύνολο ὅλων
τῶν οἰκοσυστημάτων στὰ ὁποῖα ὀργανώνονται
τὰ ἔμβια καὶ τὰ φυσικὰ συστήματα. Ἡ ἔννοια
τοῦ φυσικοῦ κάλλους ἀποτελεῖ πρωταρχικὸ
στοιχεῖο τοῦ φυσικοῦ κεφαλαίου καὶ ἡ σημασία
του ἀναγνωρίσθηκε στοὺς χρόνους τῆς κλα-
σικῆς ἀρχαιότητος μὲ τὴν ἀνέγερση τῶν ἱερῶν

σὲ αὐτοὺς τοὺς χώρους. Ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς χρό-
νους οἱ Ὁρθόδοξοι κληρονόμησαν τὴν παράδο-
ση νὰ οἰκοδομοῦν τὰ ἱερά τους σὲ περιοχὲς ἰδι-
αίτερου φυσικοῦ κάλλους, ἀναζητώντας νὰ
ἐντάξουν τὸ ἀνθρώπινο δημιούργημα στὴν
ὁμορφιὰ τῆς φύσης¹⁵.

– Τὸ πολιτιστικὸ κεφάλαιο εἶναι ἡ πολιτιστι-
κὴ μας κληρονομιά, τὸ ὁποῖο συγκροτεῖται ἀπὸ
μνημεῖα καὶ λοιπὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα προέρχον-
ται ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη δραστηριότητα καὶ συν-
θέτουν τὴν ἱστορικὴ, καλλιτεχνικὴ, τεχνολογικὴ
καὶ γενικὰ πολιτιστικὴ κληρονομιά. Οἱ Ἱ. Μονές
ἐντάσσονται στὴν πολιτιστικὴ μας κληρονομιά,
χωρὶς οὐδεμία ἀμφιβολία, μὲ δεδομένο ὅτι ἔχουν
ἱστορικὴ καὶ πολιτιστικὴ σημασία (ΣτΕ
3146/1986 καὶ ἔκτοτε μὲ πάγια νομολογία). Στὸ
χῶρο τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι γνωστὸν ὅτι ἔχουν
καλλιεργηθεῖ ὅλες οἱ μορφές τῆς τέχνης. Τὰ
ὀρθόδοξα μνημεῖα εὐρίσκονται μέσα στὴν εὐρύ-
τερη ἔννοια τῆς φιλοκαλίας στὴν Ὁρθόδοξη
Παράδοση σὲ ὅλες τὶς μορφές καὶ ἐκφάνσεις, μὲ
κοιτίδα τὶς Ἱ. Μονές. Ὡς ἐκ τούτου, οἱ Ἱ. Μονές
δὲν ἐκλαμβάνονται καὶ δὲν εἶναι μεμονωμένα
μνημεῖα, ἀλλὰ σεβάσιμες μορφές ἱστορικῶν-πο-
λιτιστικῶν συνόλων.

– Τὸ κοινωνικὸ κεφάλαιο εἶναι οἱ ἔννομες
ἀξίες τοῦ ἀνθρωπισμοῦ καὶ τῆς ἀλληλεγγύης,
καθὼς καὶ οἱ θεσμοὶ ποῦ στηρίζονται σὲ αὐτές
τὶς ἀξίες, ὅπως, εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ
θρησκεία ἡ ὁποία κατὰ τὴ συνταγματικὴ ἐπι-
ταγὴ θεωρεῖται «θεσμός» ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι δε-
κτικὸς χρηματικῆς ἀποτίμησης. *«Γιὰ τοὺς συνει-
δητοὺς ὀρθοδόξους δὲν εἶναι ἡ Ὑλὴ ἀλλὰ τὸ
Εἶναι τοῦ Θεοῦ μας»*¹⁶.

ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η ΔΕΣΠΟΖΟΥΣΑ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΡΙΤΗΡΙ- ΟΥ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ¹⁷

Τὸ κριτήριον τῆς βιώσιμης ἀνάπτυξης πρέπει
νὰ εἰσχωρεῖ σὲ κάθε δημόσια πολιτικὴ καὶ κατὰ
τὴ συνεκτίμησή του μὲ τὰ ἄλλα κριτήρια ποῦ
προσιδιάζουν σὲ ὀρισμένη δημόσια πολιτικὴ τὸ
κριτήριον τοῦ περιβάλλοντος ἔχει δεσπόζουσα
θέση, καὶ τοῦτο γιατί «ἀνάπτυξη» ποῦ βλάπτει

τὸ περιβάλλον δὲν εἶναι ἐκ τῶν προτέρων ἀποδεκτὴ (ΣτΕ 53/93).

Κατὰ κανόνα ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος (φυσικοῦ ἢ πολιτιστικοῦ) εἶναι λογικὸ ἐπακόλουθο νὰ ἐξυπηρετεῖ ταυτόχρονα καὶ τὸ θεσμὸ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας μὲ τὴν εἰδικότερη μορφή τῆς προστασίας τῆς λατρείας. Τοῦτο γιατί οἱ ὅροι καὶ οἱ συνθήκες τοῦ ὀφειλόμενου σεβασμοῦ στὸ περιβάλλον καλύπτουν τὴν ἀνάγκη περισυλλογῆς τῶν πιστῶν κατὰ τὴ θρησκευτικὴ λατρεία (ΣτΕ 816/96 καὶ 2073/97)¹⁸.

Τὸ νομικὸ ἐρώτημα τὸ ὁποῖο τίθεται εἶναι, ἂν σὲ περίπτωση σύγκρουσης μεταξὺ τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, προτάσσεται ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος ἔναντι τῆς προστασίας τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας καὶ εἰδικότερα τῆς λατρείας. Στὸ ἐρώτημα αὐτὸ ἡ νομολογία τοῦ ΣτΕ ἀπαντᾷ μὲ τὴν ἀναγνώριση τῆς δεσπόζουσας θέσης τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, ἀλλὰ μὲ προϋποθέσεις, ὥστε νὰ μὴν θίγεται ὁ πυρήνας τοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας-λατρείας. Εἰδικότερα, κρίθηκε σὲ ἀναφορὰ μὲ τὴν ἀνέγερση Ἱ. Ναῶν, ὅτι ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος προτάσσεται τῆς προστασίας τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, σὲ ἀναφορὰ μὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἀνέγερσης Ἱ. Ναοῦ σὲ ἄλλος, ἂν ὑπάρχει δυνατότητα ἀνέγερσός του σὲ ἄλλο χώρο (ΣτΕ 1118/93)¹⁹. Ἄν ὅμως δὲν ὑπάρχει αὐτὴ ἡ προϋπόθεση, σὲ ἀναφορὰ μὲ τὴν ἀνέγερση καὶ πάλιν Ἱ. Ναοῦ κατὰ περιορισμὸ τοῦ χώρου τῆς πλατείας (μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς), τότε, ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος ὑποχωρεῖ μὲ σκοπὸ τὴν ἱκανοποίηση τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῆς περιοχῆς (ΣτΕ 199/83)²⁰.

Τέλος, κρίθηκε ὅτι ὁ μνημειακὸς χαρακτήρας Ἱ. Ναοῦ, δὲν δικαιολογεῖ τὴν ἀπαγόρευση τέλεσης ἱεροπραξιῶν σὲ αὐτόν, γιατί ὅταν καθαγιασθεῖ ἕνας Ἱ. Ναὸς οὐδέποτε ἀποβάλλει αὐτὴν τὴν ιδιότητά του (ΣτΕ Ε.Α. 327/95)²¹.

Κατὰ τὴν ἀνωτέρω νομολογία, οἱ Ἱ. Μονές, ὡς ἡ πολιτιστικὴ μας κληρονομιά κατέχουν δεσπόζουσα θέση προστασίας, μὲ τὸ λειτουργικὸ κριτήριο, δηλ. ὅχι ὡς χώροι «μουσείου», ἀλλὰ ὡς

ἐνεργεῖς λατρευτικοὶ χώροι, ὅπου ἡ ὀρθόδοξη φιλοκαλία συνθέτει ἐνιαῖο σύνολο, ποὺ χρήζει προστασίας ἀπὸ τὴν Πολιτεία.

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ²²

Ἐπειδὴ οἱ Ἱ. Μονές εὐρίσκονται κατὰ κανόνα σὲ περιοχὲς εὐπαθῶν οἰκοσυστημάτων, ἂν ἡ ἀποτελεσματικὴ προστασία τους (δηλαδή τῶν εὐπαθῶν οἰκοσυστημάτων) ἐπαφιόταν στὴν διακριτικὴ εὐχέρεια τῆς Διοίκησης, αὐτὴ δὲν θὰ ἦταν ἀποτελεσματικὴ. Πλὴν ὅμως, μὲ τὴν Νομολογία τοῦ ΣτΕ, γίνεται δεκτὸ ὅτι ἡ προστασία τῶν εὐπαθῶν οἰκοσυστημάτων εἶναι ὑποχρεωτικὴ γιὰ τὴ Διοίκηση καὶ δὲν ἐναπόκειται στὴ διακριτικὴ εὐχέρεια (ΣτΕ 1183/96).

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸ ὅτι τὸ βιώσιμο ἐνεργειακὸ σύστημα σὲ ἀπομονωμένα εὐπαθὴ συστήματα, ὅπου εὐρίσκονται συνήθως οἱ Ἱ. Μονές (ιδίως σὲ νήσους), πρέπει στηρίζεται σὲ τοπικὲς πηγὲς φιλικὲς πρὸς τὸ περιβάλλον. Κατὰ τὰ παγίως κριθέντα, στὰ εὐπαθὴ οἰκοσυστήματα ἰσχύει ὁ ἀπαράβατος κανὼν τῆς ὑποχρεωτικῶς ἥπιας διαχείρισης αὐτῶν, ἡ ὁποία εἶναι ἡ μόνη συμβατὴ πρὸς τὴν εὐαίσθητη φύση τους καὶ τὸν εὐθραστο χαρακτήρα τῶν ἰσορροπιῶν τους. Κρίσιμη σημασία ἔχει ὁ καθορισμὸς τῶν ὁρίων τῆς φέρουσας ἱκανότητάς τους. Τὰ ὅρια αὐτὰ εἶναι τοπικὰ καὶ ἀντικειμενικά, μὲ τὴν ἐννοία ὅτι δὲν ἐξαρτῶνται ἀπὸ ὑποκειμενικὲς ἐκτιμήσεις καὶ οὔτε ἐξουδετερώνονται μὲ τεχνικὰ ἔργα, ἀλλὰ ἡ ἀγνόηση ἢ ὑπέρβασή τους συνεπάγεται βραχυπρόθεσμα ἢ μακροπρόθεσμα τὴν ἀποσταθεροποίηση καὶ ἀποδιοργάνωση τοῦ οἰκοσυστήματος²³.

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ²⁴

Ἡ διαδικαστικὴ ἐγγύηση σεβασμοῦ τῆς ἀρχῆς τῆς βιωσιμότητας εἶναι ἡ κατάρτιση μελέτης τῶν ἐπιπτώσεων τοῦ ἔργου στὸ περιβάλλον. Μία τέτοια ὀλοκληρωμένη μελέτη περιβαλλοντικῶν ἐπιπτώσεων ἀπαιτεῖται ὄχι μόνον γιὰ τὴν ἔγκριση τῶν περιβαλλοντικῶν ὅρων, ἀλλὰ καὶ γιὰ αὐτὴν τὴν χωροθέτηση τοῦ περὶ οὗ πρόκειται

ἔργου. Ἄλλως εὐτελίζεται καὶ ἀποκλείεται ἡ μηδενική ἐπιλογή (ΣτΕ 2520/93).

Ἐπίσης γίνεται δεκτὸ ὅτι γιὰ τὴν ἐκτίμηση τῆς βιωσιμότητας πολὺπλοκου τεχνικοῦ ἔργου (ἐκτροπὴ Ἀχελώου), ἀναγκαία εἶναι ἡ συνολικὴ (=συστηματικὴ) μελέτη τῶν ἐπιπτώσεων του στὸ φυσικὸ καὶ πολιτιστικὸ περιβάλλον (ΣτΕ 2670/94, Ὁλ. ΣτΕ 3478/2000)²⁵.

Τέλος κατοχυρώνεται ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος μὲ τὴν παραδοχὴ ὅτι γιὰ τὴν προσβολὴ τοῦ περιβάλλοντος διατάσσεται ἐπιστημονικὴ ἔρευνα (Ε.Α. 107/94)²⁶ ἢ ἄλλως πραγματογνωμοσύνη (ΣτΕ 3957/95)²⁷.

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ²⁸

Ἡ προστασία τῶν Ἱ. Μονῶν ἐπιβάλλεται καὶ γιὰ αὐτὲς ἀνήκουν στὸ πολιτιστικὸ κεφάλαιο τοῦ τόπου, ὡς σεβάσιμες ἐστίες ἐθνικοῦ πολιτισμοῦ οἱ ὁποῖες πρέπει νὰ διαφυλαχθοῦν. Ἡ βιώσιμος ἀνάπτυξή τους εἶναι ἐπιτρεπτή μόνον ὡς λεπτὴ, ἰσορροπὸς καὶ ὁλοκληρωμένη διαδικασία διατήρησης τῶν ἰδιαίτερων αὐτῶν πολιτιστικῶν χαρακτηριστικῶν. Εἰδικότερα γιὰ τὶς περιοχὲς οἱ ὁποῖες ἔχουν ὑποστῇ τὴν ἀσύδοτη ἰσοπεδωτικὴ μεγέθυνση κυρίως μὲ τὴν πίεση ἀγρίου τουρισμοῦ καὶ ἀλόγιστης οἰκιστικῆς ἐξάπλωσης, εἶναι ἄμεση ἀπειλὴ ἀλλοίωσης τῶν πολιτιστικῶν τους χαρακτηριστικῶν καὶ τοῦ παραδοσιακοῦ περιβάλλοντος (ΣτΕ 2805/97).

Σχετικὰ μὲ τὴν χωροθέτηση πλησίον Ἱ. Μονῶν καὶ μνημείων προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα ζητήματα:

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὴ διάταξη τοῦ ἄρθρου 24 παρ. 1 καὶ 2 Συντάγματος προκύπτει ὅτι ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία ἔχει τὴν ὑποχρέωση νὰ προστατεύει καὶ διαφυλάττει τὸ πολιτιστικὸ περιβάλλον, δηλ. τὰ μνημεῖα καὶ τὰ λοιπὰ στοιχεῖα ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινη δραστηριότητα καὶ συνθέτουν τὴν πολιτιστικὴ κληρονομιά τῆς χώρας, προκειμένου νὰ ὑπάρξει ἀποτελεσματικὴ προστασία τῶν μνημείων αὐτῶν, ἐπιβάλλεται ἡ λήψη μέτρων γιὰ τὴν προστασία καὶ τοῦ ἀναγκαίου γιὰ τὴν ἀνάδειξή τους, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ἐγγύηση

τῆς λειτουργίας τοῦ περιβάλλοντος χώρου.

Εἰδικότερα, προκειμένου περὶ Ἱ. Μονῶν-Μνημείων πρέπει νὰ θεωρηθεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἐπιτρεπτή ἡ κατασκευὴ ἔργων ἢ παντὸς εἶδους ἐγκαταστάσεων σὲ χώρους γειτνιάζοντες πρὸς αὐτὲς καὶ δυνάμενες νὰ παραβλάψουν τὴν εἰκόνα τῶν μνημείων ἢ νὰ ἀναιρέσουν τὸν ἀσκούμενο ἐντὸς αὐτῶν μοναστικὸ βίον.

Ἡ Πολιτεία ὀφείλει νὰ ἐξασφαλίζει, κατ' ἐπιταγὴ τοῦ Συντάγματος, στοὺς χώρους πνευματικῆς ἄσκησης καὶ λατρείας (Ἱ. Ναοὺς καὶ Ἱ. Μονές) ὄχι μόνον νὰ μὴν προσβάλλεται ἡ ἱερότητα καὶ νὰ μὴν ἀλλοιώνεται ὁ θρησκευτικὸς χαρακτήρας, ἀλλὰ ἐπιπλέον ὀφείλει νὰ λαμβάνει καὶ τὴ δέουσα πρόνοια, ὥστε νὰ ἐξασφαλίζεται συγχρόνως ἡ ἄσκηση τοῦ μοναχικοῦ βίου καὶ ἡ ἡσυχαστικὴ ζωὴ τῶν ἐγκαταβιούτων στίς Ἱ. Μονές μοναχῶν, ὡς ἐκδηλώσεις τῆς ἀτομικῆς καὶ συλλογικῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας (ΣτΕ 245/1997)²⁹.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Πὰ τὴ νομικὴ προστασία τοῦ περιβάλλοντος, βλέπετε:
 - Κ. Παννακόπουλος, Ἡ νομικὴ προστασία τοῦ περιβάλλοντος, Ἀθήνα, 1981.
 - Μ. Δεκλερῆς, Ὁ Δωδεκάδελτος τοῦ περιβάλλοντος, Ἀθήνα, 1996.
 - Ἑταιρία Νομικῶν Β. Ἑλλάδος, Προβλήματα Προστασίας τοῦ Περιβάλλοντος, Θεσ/νίκη, 1989.
 - Ἰδρυμα Μαργκοπούλου γιὰ τὰ Δικαιώματα τοῦ Ἀνθρώπου, Τὸ Δικαίωμα στὸ Περιβάλλον: Προσβολές καὶ προστασία του.
 - Ἱ. Καράκωστας, Περιβάλλον καὶ Δίκαιο, Ἀθήνα, 2000.
 - Γ. Παναγοπούλου-Μπέκα, Τὸ ἔννομο ἀγαθὸ περιβάλλον, Ἀθήνα, 1992.
 - Θ. Παναγοπούλου, Τὸ Δίκαιο τοῦ περιβάλλοντος, Ἀθήνα, 1997.
 - Γ. Σιούτη, Δίκαιον τοῦ περιβάλλοντος, 1993.
 - Α. Τάχου, Δίκαιο προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, 1998.
2. Μ. Δεκλερῆς, Τὸ Δίκαιο τῆς Βιωσίμου Ἀναπτύξεως, Ἀθήνα, 2000.
3. Τοὺς ὕμνους καὶ τὶς εὐχὲς γιὰ τὴ γιορτὴ τῆς κτίσης τοὺς ἔγραψε ἕνας ἀγορεῖτης μοναχὸς μεγάλῃς ἡλικίας, ὁ πατὴρ Γεράσιμος, ποὺ ἦταν ὕμνογράφος τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Αὐτοὶ μᾶς καλοῦν σὲ μετάνοια γιὰ τὸ μολονότι μᾶς διακατέχει ἡ νοσταλγία τοῦ παραδείσου, βασιάνισαμε τὴ γῆ καὶ ἀφαιρέσαμε ἀπὸ τὸν κόσμον τὴ διαφάνειά του. Βλέπε σχετικὰ Ο. Clement, Ἡ Ἀλήθεια ἐλευθε-

ρώσει ύμᾱς, Συνομιλώντας με τὸν Οἰκουμενικὸ Πατριάρχην Βαρθολομαῖο Α', Ἀθήνα, 1999, σελ. 131-132.

4. Βλέπε ἀνωτέρω 3 παραπομπή, σελ. 133-145.

Εἰδικότερα γιὰ τὴν προστασία τῆς φύσης στὶς λοιπὲς θρησκείες, ἐνδεικτικὰ ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς

– Στὸ Κοράνι, ὅλα τὰ ζωντανὰ ὄντα ἀποτελοῦν μία τεράστια κοινότητα, γιὰ τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος Khalifa, δηλαδή ὁ ἀντιβασίλεας τῆς φύσης, εἶναι ὑπεύθυνος στὸ Θεὸ (1 Κορ. 7, 19).

– Στὸν Ἰνδοϊσμό, οἱ Τάντρες στὶς Βέδες, διδάσκουν ὅτι ὁ κόσμος εἶναι μία τεράστια Θεοφάνεια, ἓνα παιχνίδι τοῦ Θεοῦ.

– Ὁ Βουδισμὸς ZEN στὴν Ἰαπωνία, στὴν χώρα τοῦ Ἀνατέλλοντος Ἡλίου, γεννήθηκε ἀπὸ ἓνα χαμόγελο τοῦ Βούδα καθὼς θαύμαζε ἓναν ἀνθό.

– Στὸ Σιντοϊσμὸ τὸ δάσος τῆς ISE, ποὺ εἶναι οἱ ἱεροὶ τόποι προσκυνημάτων τοῦ θεοῦ Ἡλίου, τριγυρνοῦν ἐλεύθερα ἐλάφια καὶ ἄλλα λευκά.

5. Γ. Μαντζαρίδη, Κοινωνιολογία τοῦ Χριστιανισμοῦ, Θεσ/νίκη 1990, σελ. 271 καὶ τὴν ἐκεῖ ἀναφερόμενη βιβλιογραφία, καθὼς καὶ τοῦ ἰδίου, Χριστιανικὴ Ἠθικὴ, Θεσ/νίκη, 1995, Οἰκολογικὴ Κρίσις, σελ. 483-490. Ἐπίσης, H. Kesler, Ökologisches Weltethos im Dialog der Kulturen und Religionen, Darmstadt, 1996.

6. Γ. Σιούτη, Ἡ συνταγματικὴ κατοχύρωση τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος, 1985.

7. Πὰ τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος κατὰ τὸ Κοινοτικὸ Δίκαιο βλέπε:

Γ. Δελλῆ, Κοινοτικὸ Δίκαιο Περιβάλλοντος, Οἱ διαστάσεις τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος στὴν κοινοτικὴ ἔννομη τάξη, 1998.

Τζ. Χαροκόπου-Ε. Μανριᾶ, Ἰνστιτοῦτο Συνταγματικῶν Ἑρευνῶν, Μελέτες Δημοσίου Δικαίου 3, Ὁ τομέας τοῦ περιβάλλοντος στὸ πρωτογενὲς κοινοτικὸ δίκαιο καὶ ἡ νομολογία τοῦ ΔΕΚ.

Χ. Κορκοβέλου, Ἡ προστασία τοῦ περιβάλλοντος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση, 1997.

Ἰ. Καράκωστα-Γ. Σιούτη, Εἰσαγωγή στὸ Κοινοτικὸ Δίκαιο περιβάλλοντος, 1993.

Ἰ. Καράκωστα-Α. Νίκα, Ἐνέργεια καὶ Περιβάλλον στὴν προοπτικὴ τῆς Εὐρώπης, 1998.

L. Kramer, Εὐρωπαϊκὸ Δίκαιο Περιβάλλοντος, 1998.

8. Ἱστορικά, γίνεται δεκτὸν ὅτι ἡ ἴδια ἡ ἵδρυση τῶν Η.Π.Α. ἄρχισε μετὰ τὸν πρῶτο ἐποικισμὸ τῶν 100 πουριτανῶν ποὺ ἔφθασαν τὸ 1620, μετὰ τὸ πλοῖο MAY FLOWER, ποὺ ἐκπατρίζονταν ἐξαιτίας τῶν θρησκευτικῶν τους πεποιθήσεων.

9. Βλέπε σχετικὰ, Π. Α. Δαγτόλου, Συνταγματικὸ Δίκαιο, Ἀτομικὰ Δικαιώματα, Ἀθήνα, 1991, σελ. 367, ἐπίσης γενικὰ γιὰ τὴ θρησκευτικὴ ἐλευθερία καὶ τὴν ἐλευθερία τῶν πεποιθήσεων, βιβλιογραφία σὲ αὐτὸ τὸ βιβλίο στὴ σελ. 362.

10. Α. Μάνεση, Ἀτομικὲς ἐλευθερίες, 1985, σελ. 250, Σ. Τρωϊάνο, Ἐκκλησιαστικὸ Δίκαιο, Α 1982, σελ. 52 ἐπ. καὶ 59

ἐπ., ΣτΕ Ὁλ. 866/74, βλέπε Σ. Τρωϊάνο, Ἐκκλησιαστικὸ Δίκαιο, Β 1981, σελ. 219.

11. Α. Μαρίνος, Ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία, 1972, καθὼς καὶ Α. Μαρίνος-Σ. Τρωϊάνο, Ἡ ἵδρυσις ναῶν καὶ εὐκτηρίων οἰκῶν. Συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τῆς ἐλευθερίας τῆς λατρείας, Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου, 1966. Π. Παράρας, Σύνταγμα 1975, Corpus I, 1982, σελ. 210 ἐπ., Σ. Τρωϊάνο, Παραδόσεις Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου, Α 1982, σελ. 46 ἐπ.

12. Μ. Δεκληρῆς, «Τὸ Δίκαιο τῆς Βιωσίμου Ἀναπτύξεως», Ἐκδ. Σάκκουλα, Ἀθήνα 2000.

13. Βλέπε ὡς 12 παραπομπή σελ. 121 ἐπ.

14. Βλέπε ὡς 12 παραπομπή σελ. 147 ἐπ.

15. Θ. Παναγόπουλος, Ὁρθοδοξία, Περιβάλλον, Κοινωνία, Ἀθήνα, 2000 σελ. 192-3.

16. Βλέπε κατὰ λέξη σὲ παρένθεση ἀπὸ Θ. Παναγόπουλος, Ὁρθοδοξία, Περιβάλλον, Κοινωνία, Ἀθήνα 2000 σελ. 193.

17. Βλέπε ὡς 12 παραπομπή σελ. 256-257.

18. Ἐνδεικτικὰ ἀναφέρεται ἡ 2073/1997 Ἀπόφασις τοῦ Ε' Τμήματος τοῦ ΣτΕ σχετικὰ μετὰ τὰ ἔργα «ΜΕΤΡΟ» στὴν πλατεία ἔμπροσθεν τοῦ Καθεδρικοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀθηνῶν ὁ «Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου», μετὰ τὴν ὁποία κρίθηκε ὅτι ἡ προδότηλη σπουδαία θρησκευτικὴ σημασία τοῦ ὡς ἄνω Ἱ. Ναοῦ καὶ τοῦ περιβάλλοντος χώρου καὶ ὁ ὀφειλόμενος πρὸς τοῦτον σεβασμὸς, σὲ συνδυασμὸ μετὰ τὴν ἀνάγκη περισυλλογῆς τῶν προσερχομένων πιστῶν, καθιστοῦν ἀνάγκη περὶ πρὸς τὸν ἱερό χαρρακτῆρα τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ τοῦ χώρου τὴν κατασκευὴ καὶ λειτουργία συστήματος παραγωγῆς ἀποβλήτων ἀερίων, ὅπως εἶναι καὶ τὸ σύστημα ἐξαερισμοῦ τοῦ «ΜΕΤΡΟ» μετὰ τίς συναφεῖς ὀχληρὲς ἐκπομπὲς καὶ παρενέργειες.

19. Σημαντικὴ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἶναι ἡ 1118/1993 Ἀπόφασις τοῦ Ε' Τμήματος τοῦ ΣτΕ, σχετικὰ τὴν ἀνέγερση Ἱ. Ναοῦ στὸ Ἄλσος τῆς Φιλοθέης, Μετὰ τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφαση, κατ' ἐφαρμογὴ τοῦ κριτηρίου τῆς δεσπόζουσας θέσης τοῦ περιβάλλοντος, ἔγινε δεκτὸ ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ χρήσης ἄλλους γιὰ τὴν ἀνέγερση Ἱ. Ναοῦ, κατὰ θεμιτὸ περιορισμὸ τοῦ συνταγματικὰ κατοχυρωμένου δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἐκδήλωσις τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ καὶ τὸ δικαίωμα ἵδρυσις ναῶν. Εἰδικότερα ἔγινε δεκτὸ ὅτι, στὴν προκειμένη περίπτωσι, δὲν ἐξαφανίζονταν οὔτε περιοριζόταν ὑπέρμετρα τὸ δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, ἀφοῦ ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ φακέλου φαίνεται ὅτι εἶναι δυνατό πάντοτε νὰ ἀνεγερθεῖ νέος Ἱ. Ναὸς σὲ ἄλλο ἀκίνητο τοῦ Δήμου καὶ ἤδη ἐξακολουθεῖ καὶ λειτουργεῖ στὸ ἐπίδικο ἄλσος ὁ Ἱ. Ναὸς τῆς Ἁγίας Φιλοθέης, ὁ ὁποῖος μάλιστα ἀποτελεῖ ἐνιαῖο σύνολο ἰδιαίτερου φυσικοῦ κάλλους μετὰ τὸ ἄλσος αὐτό.

20. Μετὰ τὴν 199/1983 Ἀπόφασις τοῦ Ε' Τμήματος τοῦ ΣτΕ σχετικὰ μετὰ τὴν ἀνέγερση τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Μαύρας τῆς Ι.Α.Α. μετὰ τροποποίηση τοῦ ρυμοτομικοῦ σχεδίου τοῦ Δήμου Ἡλιουπόλεως Ἀττικῆς, κρίθηκε ὅτι εἶναι νόμιμος ὁ περιορισμὸς τοῦ χώρου πλατείας γιὰ τὴν ἀνέγερσίν του.

Τοῦτο γιατί ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ φακέλου προέκυπτε ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἄλλος τρόπος γιὰ νὰ ἱκανοποιηθεῖ ἡ ἀνάγκη γιὰ Ἰ. Ναὸ καὶ ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ Ἰ. Ναὸ πολὺ μικρὸν διαστάσεων (δηλ. μὲ μικρὸ περιορισμὸ τῆς πλατείας), ὥστε νὰ μὴν παραβιάζεται ὁ σκοπὸς τῆς.

21. Σημαντικὴ τέλος εἶναι ἡ 327/1995 Ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναστολῶν τοῦ Ἐ' Τμήματος τοῦ ΣτΕ σχετικὰ μὲ τὸν Ἰ. Ναὸ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου (Ροτόντα) στὴ Θεσσαλονίκη, ὃ ὁποῖος καθαγιασθῆκε ἤδη ἐπὶ Μ. Θεοδοσίου καὶ λειτούργησε μέχρι τὴ μετατροπὴ του σὲ τέμενος ἐπὶ τουρκοκρατίας τὸ 1591. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Θεσσαλονίκης ὁ ναὸς καὶ πάλιν καθαγιασθῆκε, μὲ τὰ «θυρανοῖξια» τοῦ 1914, καὶ ἔκτοτε δὲν ἀπέβαλε τὴν ιδιότητά του, ἡ ὁποία ἄλλωστε δὲν μπορούσε νὰ γίνῃ μὲ πολιτικὴ πράξη. Μετὰ τὸ σεισμὸ τοῦ 1978 στὴ Θεσσαλονίκη, ὁ Ἰ. Ναὸς τελοῦσε ὑπὸ ἐπισκευή, ἡ ὁποία ἀναλήφθηκε ἀπὸ τὴν ἀρμόδια Ἐφορία Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων, λόγῳ τοῦ παράλληλου μνημειακοῦ χαρακτήρα καὶ τὴν ἀνάγκη ἐξειδικιασμένης φροντίδας γιὰ τὴν πλήρη ἀποκατάστασή του, γιατί κοσμεῖται μὲ θρησκευτικὰ ψηφιδωτὰ ἐξόχῳ τέχνης. Μετὰ τὸ πέρασ σχεδὸν αὐτῶν τῶν ἐργασιῶν, ὃ ὑφυπουργὸς Πολιτισμοῦ ἀπαγόρευσε τὴ λειτουργία του ὡς Ἰ. Ναοῦ μὲ τὴν τέλεση λατρείας σὲ αὐτὸν πλὴν τριῶν συγκεκριμένων περιπτώσεων, μὲ αἰτιολογία τὴν ἀποφυγὴ τῆς φθορᾶς τῶν μνημειῶν μερῶν του. Ἡ πράξη αὕτη κρίθηκε μὲ τὴν ἐν λόγω ἀπόφαση, ὅτι συνιστᾷ βαρεῖα καὶ ἀνεπανόρθωτη προσβολὴ τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος τῶν ἐκκλησιαζομέ-

νων πιστῶν στὸν ἐν λόγω Ἰ. Ναὸ.

22. Βλέπε ὡς 12 παραπομπὴ σελ. 285-287.

23. Εἰδικότερα ἀναφέρεται ὅτι μικραὶ νῆσοι ἀνέχονται μόνον ἥπιον ἐνεργειακὸν σύστημα καὶ μόνον τοῦτο διασφαλίζει τὴ βιωσιμότητά τους. Τὸ ἥπιον δὲ ἐνεργειακὸν σύστημα εἶναι πάντοτε τοπικόν, χαμηλῆς ὡς μεσαίας τάσης καὶ τεχνολογίας φιλικῆς πρὸς τὸ περιβάλλον. Μάλιστα γιὰ τὸ λόγῳ αὐτό, τὰ μικρὰ νησιά εἶναι κατ' ἐξοχὴν προσφερόμενο πεδίο ἐφαρμογῆς μεθόδων παραγωγῆς ἐνεργείας ἐξ ἀνανεωσίμων πηγῶν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος, ὅπως εἶναι ἡ ἥλιακή, αἰολικὴ κ.λπ. ἐνέργεια καθὼς καὶ τὰ φωτοβολταϊκὰ συστήματα, οἱ ὁποῖες ἐνέργειες προάγονται συστηματικῶς μὲ προγράμματα τοῦ ΟΗΕ καὶ τῆς ΕΕ.

24. Βλέπε ὡς 24 παραπομπὴ σελ. 300-309.

25. Σημαντικὴ εἶναι ἡ 3478/2000 Ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας τοῦ ΣτΕ, μὲ τὴν ὁποία κρίθηκε μὴ νόμιμη καὶ ἀκυρωτέα ἡ μελέτη γιὰ τὴν ἐκτροπὴ τοῦ Ἀχελώου, ἡ ὁποία δὲν περιλάμβανε ἐναλλακτικὴ λύση γιὰ νὰ ἀποτραπῇ ἡ καταστροφὴ, ἢ ἄλλως νὰ περιοριστοῦν οἱ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις στὰ ἀξιόλογα μνημεῖα τῆς ἐν λόγω περιοχῆς καὶ κυρίως σὲ ἀναφορὰ μὲ τὸ Μοναστήρι τοῦ Ἀγίου Γεωργίου Μυρόφυλλου Τρικάλων, τὸ ὁποῖο εἶναι ἱστορικὸ διατηρητέο μνημεῖο.

26. Βλέπε ὡς 12 παραπομπὴ σελ. 266.

27. Βλέπε ὡς 12 παραπομπὴ σελ. 267.

28. Βλέπε ὡς 12 παραπομπὴ σελ. 316-321.

29. Θ. Παναγόπουλος, Ὁρθοδοξία, Περιβάλλον, Κοινωνία, Ἀθήνα, 2000 σελ. 32.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑ ΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 1794
Ἀριθμ. Διεκπ. 1076

Ἀθήνησι τῇ 28ῃ Ἰουνίου 2001

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως
τῆς ἀπὸ 10.7.1998 Ἀποφάσεως τῆς Διαρκοῦς
Ἱερᾶς Συνόδου (ΦΕΚ 296/τ. Α/29.12.1998).

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας
τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 382/17.6.1999 Ἀπόφασιν
τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου τοῦ Δήμου Πει-
ραιῶς,

2. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 642/10.5.2001 πρότασιν
τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶς
κ. Καλλινίκου καὶ

3. Τὴν ἀπὸ 28.6.2001 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

Ἀποφασίζει,

τροποποιεῖ καὶ συμπληρώνει τὴν παράγρα-
φον 3 τῆς ἀπὸ 10.7.1998 Ἀποφάσεως τῆς
Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου δημοσιευθείσης εἰς
τὸ ΦΕΚ 296/τ. Α/29.12.1998 ὡς ἀκολούθως:

«3. Ἐπιβεβαιώνει τὴν κανονικὴν καὶ διοικη-
τικὴν δικαιοδοσίαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Πειραιῶς ἐπὶ τοῦ χώρου τοῦ Κοιμητηρίου τῆς
Ἀναστάσεως ἐν Πειραιεῖ, τὸ ὅποιον συνεχίζει
τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ὡς Κοιμητήριον ἐντα-
φιασμῶν εἰς Οἰκογενειακοὺς Τάφους καὶ ἐπὶ
τοῦ ἐν αὐτῷ ὑφισταμένου Ἱεροῦ Κοιμητηρια-
κοῦ Ναοῦ».

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
- † Ὁ Λαγκαδᾶ Σπυρίδων
- † Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου Ἀπόστολος
- † Ὁ Σισανίου καὶ Σιατίστης Ἀντώνιος
- † Ὁ Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου Προκόπιος
- † Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς Προκόπιος
- † Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως Διονύσιος
- † Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας Ἀμβρόσιος
- † Ὁ Τρίκης καὶ Σταγῶν Ἀλέξιος
- † Ὁ Ἀττικῆς Παντελεήμων
- † Ὁ Καρπενησίου Νικόλαος
- † Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Εὐστάθιος
- † Ὁ Ἠλείας Γερμανὸς

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 2981
 Ἀριθμ. Διεκπ. 1518

Ἀθήνησι τῇ 20ῇ Σεπτεμβρίου 2001

ΠΡΑΞΙΣ

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα ὑπ' ὄψει:

1. Τὸ ἄρθρον 67 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

2. Τὸ ἄρθρον 6, παράγρ. 1 τῆς ὑπ' ἀριθμ. 47/1973 Κανονιστικῆς Διατάξεως, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς διατάξεις τῆς παραγράφου 2 τοῦ ἁρθρου 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 7/1970 Κανονισμοῦ.

3. Τὴν ἀπὸ 6.9.2001 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

Ἀποφασίζει

Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τῶν κάτωθι, ὡς μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος «Παναγίας Σουμελά», τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Βεροίας καὶ Ναούσης ἐπὶ τριετείθῃ θητείᾳ, ἀρχομένη ἀπὸ 15.8.2001.

ΤΑΚΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

1. Τανιμανίδης Γεώργιος
2. Ἀποστολίδης Παῦλος
3. Πακουσιδῆς Εὐθύμιος
4. Σωτηριάδης Κωνσταντῖνος
5. Μωϋσιάδης Ἰωάννης
6. Κοσμίδης Κοσμάς
7. Ἀποστολίδης Χαράλαμπος
8. Χαριτωνίδης Σάββας
9. Κουγιουμτζίδης Σταῦρος
10. Δημητριάδου Ἀνατολή
11. Ταμαμίδης Σάββας

ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ

1. Παπαδόπουλος Λεωνίδας
2. Μπίρδας Ἀθηναγόρας
3. Ἀκριτίδης Κωνσταντῖνος
4. Ἀνθρακόπουλος Παντελῆς
5. Κωνσταντινίδης Ἀναστάσιος
6. Ποταμόπουλος Παναγιώτης
7. Παπαδόπουλος Παναγιώτης
8. Κουλαουζίδης Γεώργιος
9. Βιόπουλος Ἰωάννης
10. Παπαδοπούλου Σοφία
11. Μωϋσιάδης Νικόλαος

- † Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
- † Ὁ Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Σπυρίδων
- † Ὁ Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς Δαμασκηνὸς
- † Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως Ἀνθιμος
- † Ὁ Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου Τίτος
- † Ὁ Ἰωαννίνων Θεόκλητος
- † Ὁ Γρεβενῶν Σέργιος
- † Ὁ Θηβῶν καὶ Λεβαθεΐας Ἰερώνυμος
- † Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Τιμόθεος
- † Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Ἀλέξανδρος
- † Ὁ Θήρας, Ἀμοργοῦ καὶ Νήσων Παντελεήμων
- † Ὁ Ἀργολίδος Ἰάκωβος
- † Ὁ Φωκίδος Ἀθηναγόρας

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
 Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

ΑΠΟΦΑΣΙΣ
ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕΩΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΕΠΩΝΥΜΙΑΝ
«ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ “Η ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ”
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ».

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα ὑπ’ ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 29 καὶ 67, τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (Φ.Ε.Κ. Α΄ 146),

2. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 19 παράγρ. 1 καὶ 20 παράγρ. 2 τοῦ ὑπ’ ἀριθμ. 1/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὁργάνων» (Φ.Ε.Κ. Α΄ 185).

3. Τὴν ἀπὸ 5.11.1999 Ἀπόφασιν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ “Η ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ»» (Φ.Ε.Κ. 2121/τ.Β΄/6.12.1999).

4. Τὴν ὑπ’ ἀριθμ. 15/10.7.2001 ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος.

5. Τὴν ὑπ’ ἀριθμ. 3143/2001/10.7.2001 Ἀπόφασιν - Πρότασιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου.

6. Τὴν ἀπὸ 23.7.2001 Γνωμάτευσιν τῆς Νομικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

7. Τὴν ἀπὸ 31.7.2001 Ἀπόφασιν Αὐτῆς,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τὴν τροποποιήσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ Κανονισμοῦ Λειτουργίας, τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ “Η ΑΓΙΑ ΜΑΡΙΝΑ” ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ» (Φ.Ε.Κ. 2121/τ. Β΄/6.12.1999) ὡς κάτωθι:

Ἄρθρον 1

Τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κανονισμοῦ ἀντικαθίσταται ὡς ἑξῆς:

«Ἄρθρον 4

Τὸ Ἰδρυμα τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἐποπτεῖαν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ διοικεῖται ὑπὸ πενταμελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου (Δ.Σ.), ἀποτελουμένου ἐκ τοῦ ἐκάστοτε Προέδρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Μαρίνης Ἡλιουπόλεως ἢ ἐτέρου κληρικοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἰδρύματος, ἐκ δύο (2) μελῶν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίας Μαρίας

νης Ἡλιουπόλεως καὶ ἐκ δύο (2) ἐτέρων λαϊκῶν μελῶν ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, οἱ ὅποιοι ἐπιλέγονται καὶ διορίζονται ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν».

Ἄρθρον 2

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Κανονισμοῦ ἀντικαθίσταται ὡς ἀκολούθως:

«Ἄρθρον 5.

Ὁ διορισμὸς τῶν κατὰ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου γίνεται δι’ ἀποφάσεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν. Ἡ θητεία τῶν εἶναι τριετὴς καὶ παρακολουθεῖ τὴν ἐκάστοτε θητείαν τῶν μελῶν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Συμβουλίων, δυναμένη νὰ ἀνανεωθεῖ καὶ τὸ ἀξίωμά τῶν εἶναι τιμητικὸν καὶ ἄμισθον. Δύναται ὅποτεδήποτε νὰ ἀντικαθίστανται τὰ μέλη μὲ ἀνέκκλητη ἀπόφαση τοῦ Μακαριωτάτου».

Ἄρθρον 3

Εἰς τὸ ἄρθρον 13 τοῦ Κανονισμοῦ προστίθεται παράγραφος 4, ἔχουσα ὡς ἑξῆς:

«4. Ὁ τρόπος προσλήψεως, οἱ συμβάσεις ἔργασις, τὰ προσόντα, τὰ καθήκοντα, οἱ εὐθύνες τοῦ προσωπικοῦ καὶ ἡ ἐν γένει λειτουργία τοῦ Ἰδρύματος ρυθμίζονται ὡς καὶ εἰς τοὺς ἐτέρους Βρεφονηπιακοὺς Σταθμοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν καὶ κατὰ τὰς κειμένας διατάξεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς νομοθεσίας».

Ἄρθρον 4

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρούσης, ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς εἰς τὴν Ἑφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 5

Ἐκ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης Ἀποφάσεως προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 31ῃ Ἰουλίου 2001

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς
Ἀρχιμ. Θεολόγος Ἀποστολίδης

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΗΣ, ΑΞΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ
ΙΕΡΑ ΑΝΔΡΩΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΜΟΝΗ ΑΓΙΩΝ ΡΑ ΦΑΗΛ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΗΣ**

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΛΕΙΤΟ ΥΡΓΙΑΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μὲ τὴν εὐλογία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημητρίου, ἱδρυτοῦ καὶ κτήτορος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μας, προβαίνουμε στὴ σύνταξη τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ στὴν ὀργάνωση, τὴ διοίκηση καὶ τὴν ἐν γένει λειτουργία τῆς Μονῆς, σύμφωνα μὲ τὴν παράδοση καὶ τοὺς Κανόνες τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας καὶ τὸ ἄρθρο 39 §4 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Κ. Χ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ

Ἄρθρο 1

Σύσταση καὶ φύση

Ἡ ἀνδρῶα κοινοβιακὴ Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης Γουμενίσσης ἱδρύθηκε τὸ 1992 στὴν περιοχὴ τῆς Γρίβας τοῦ σημερινοῦ Δήμου Γουμενίσσης Ν. Κιλκίς, μὲ φροντίδα τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου κ. Δημητρίου, μὲ τὴν 918/381/4.3.1992 ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ Π.Δ. (ΦΕΚ 107/τ.Α/30-6-1992). Εἶναι Ν.Π.Δ.Δ., λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ ἐποπτεία τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τῆς μετέχουν ἀνεξαιρέτως στὴν κοινὴ θεία λατρεία καὶ τράπεζα.

Ἄρθρο 2

Σκοπὸς

Ἡ Ἀδελφότητά μας σκοπὸν ἔχει τὴν ἀκατάπαυστη λατρεία τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, μὲ τὴν καθημερινὴ τέλεση ὅλων τῶν Ἀκολουθιῶν καὶ τῆς θ. Εὐχαριστίας καὶ τὴν ἀδιάλειπτη προφορὰ τῆς μονολογίστου εὐχῆς τοῦ Ἰησοῦ ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς· τὴν πνευματικὴ οἰκοδομὴ καὶ σωτηρία

τῶν μελῶν καὶ τὴν πραγμάτωση τῆς ἐνότητός τους διὰ τῆς ἐγκαταβιώσεως μὲ πνεῦμα χριστομιμῆτου ἀγάπης, ταπεινώσεως καὶ ὑπακοῆς· καὶ τὴ διακονία τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, μὲ ὑπακοή στὸν οἰκεῖο Ἐπίσκοπο, ἐφόσον δὲν παρακωλύεται ἡ λειτουργία τῆς Μονῆς.

Ἄρθρο 3

Δικαιοδοσίες Ἐπισκόπου

Ἡ Μονὴ λειτουργεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καὶ κανονικὴ ἐπιστασία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου, ὁ ὁποῖος ἔχει τὶς ἀκόλουθες δικαιοδοσίες:

α) μνημονεύεται σὲ ὅλες τὶς Ἀκολουθίες καὶ ἱεροπραξίες, στὴ Μονὴ καὶ τὰ Μετόχια·

β) ἀσκεῖ μέριμνα γιὰ τὴ λειτουργία τῆς Μονῆς μὲ βάση τοὺς ἱ. Κανόνες καὶ τὸν παρόντα Κανονισμό·

γ) ἐγκαθιδρύει μὲ εἰδικὴ τελετὴ τὸν ἐκλεγέντα ἡγούμενο·

δ) παρέχει τὴν ἔγκρισή του γιὰ τὴν κουρὰ τῶν δοκίμων ὡς μοναχῶν·

ε) ἀσκεῖ τὸν προβλεπόμενο ἀπὸ τοὺς ἱ. Κανόνες καὶ τὴν ἰσχύουσα νομοθεσία ἐλεγχὸ γιὰ τὰ κανονικὰ παραπτώματα τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος·

ς) ἐλέγχει τὴ νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Μονῆς.

Ἄρθρο 4

Πνευματικὸς πατέρας

Ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ πρέπει νὰ προσέρχονται συχνὰ ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ τῆς Ἀδελφότητος γιὰ τὴν ἐξαγόρευση τῶν λογισμῶν καὶ τὴν ἐξομολόγηση τῶν ἁμαρτιῶν.

Ἄρθρο 5

Λατρευτικὴ ζωὴ-Μοναχικὸς κανόνας

α) Ἡ ἀδιάλειπτη θ. λατρεία ἀποτελεῖ τὸ κύριο

ἔργο τοῦ μοναχοῦ.

β) Τὴν τεταγμένη ὀρθρινὴ ὥρα ὁ ταχθεὶς ἀδελφὸς ἐγείρει ὅλη τὴν Ἀδελφότητα γιὰ τὴν τέλεση τοῦ μοναχικοῦ κανόνος, ὁ ὁποῖος καθορίζεται ἀπὸ τὸν πνευματικό.

Ἄρθρο 6 Ἱερὲς Ἀκολουθίες

α) Στὴν ὀρθρινὴ Σύναξη τελοῦνται συναπτῶς τὸ Μεσονυκτικό, ὁ Ὅρθρος, ἡ πρώτη, τρίτη καὶ ἕκτη Ὡρα καὶ ἡ θ. Λειτουργία. Τὸ ἐσπέρας ἡ ἐνάτη Ὡρα καὶ ὁ Ἑσπερινὸς μετὰ τὸν παρακλητικό Κανόνα τῶν προστατῶν Ἀγίων, καὶ τέλος τὸ Ἀπόδειπνο μετὰ τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Θεοτόκου.

β) Οἱ ἀδελφοὶ συμμετέχουν στὶς Ἀκολουθίες μετὰ ἀπόλυτη σιωπὴν, προσοχὴν καὶ κατάνυξη, φέροντες ἐξώρασο, σκοῦφο καὶ κουκούλι.

γ) Οἱ Ἀκολουθίες τελοῦνται κατὰ τὴν τάξιν τοῦ μοναστικοῦ τυπικοῦ. Ἡ συμμετοχὴ σ' αὐτὰς εἶναι ὑποχρεωτική. Δικαιολογοῦνται οἱ ἀπουσιάζοντες λόγῳ ἀσθενείας ἢ διατεταγμένης ἀποστολῆς, κατόπιν εὐλογίας τοῦ ἡγουμένου. Κάθε ἀδικαιολόγητη ἀπουσία ἐπιτιμᾶται ἀπὸ τὸν ἡγούμενο.

Ἄρθρο 7 Πανηγύρεις, Ἀγρυπνίες, Ἱεροπραξίες

α) Ἡ Μονὴ πανηγυρίζει τὴ μνήμην τῶν ἁγίων νεοφανῶν Μαρτύρων Ραφαή, Νικολάου καὶ Εἰρήνης, τὴν Τρίτην τῆς Διακαινησίμου, καὶ τὶς ἑορτὰς τῶν Ἀγίων τῶν ὑπαρχόντων Παρεκκλησιῶν.

β) Ἡ τέλεση ἀγρυπνιῶν ὀρίζεται μετὰ ἀπόφαση τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

γ) Στὴ Μονὴ δὲν τελοῦνται Μυστήρια καὶ Ἱεροπραξίες τελούμενα στοὺς ἐνοριακοὺς Ναοὺς. Ἐξαιροῦνται τὰ Μυστήρια τοῦ Βαπτίσματος, τοῦ Εὐχελαίου καὶ οἱ Ἀκολουθίες τοῦ μικροῦ Ἀγιασμοῦ καὶ τῶν παρακλητικῶν Κανόνων, ἐφόσον δὲν παρακωλύεται ἡ λατρευτικὴ ζωὴ τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρο 8 Τράπεζα

α) Ἡ τράπεζα τῶν ἀδελφῶν ἀποτελεῖ συνέ-

χεια τοῦ εὐχαριστιακοῦ πνεύματος τῆς θ. Λειτουργίας. Οἱ ἀδελφοί, προσερχόμενοι ἐγκαίρως, τρώγουν μετὰ σιωπὴν καὶ προσευχὴ τὰ παρατιθέμενα, ποὺ εἶναι λιτὰ καὶ κοινὰ γιὰ ὅλους. Ὁ ὀρισμένος ἀπὸ τὸν ἡγούμενο ἀδελφὸς ἀναγινώσκει εὐκρινῶς κάποιο πνευματικὸ ἀνάγνωσμα, πρὸς ψυχικὴν ὠφέλεια τῶν ἀδελφῶν.

β) Τηροῦνται αὐστηρὰ ὅλες οἱ ὀριζόμενες ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν καὶ μοναστικὴν τάξιν νηστείες. Ἡ ἀποχὴ ἢ ἡ κατάλυση εἶναι ὑποχρεωτική γιὰ ὅλους, μετὰ ἐξαίρεση τοὺς ἀσθενεῖς, κατόπιν εὐλογίας τοῦ ἡγουμένου. Τὸ διαιτολόγιον καθορίζεται μετὰ ἀπόφαση τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

γ) Ἡ ἐκτὸς τραπέζης μετάληψη τροφῆς ὡς λαθροφαγία ἐπιτιμᾶται ἀπὸ τὸν ἡγούμενο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΡΟΣΛΗΨΗ ΑΔΕΛΦΩΝ

Ἄρθρο 9 Ὅροι εἰσόδου

1) Κάθε ψυχὴ ποθοῦσα τὴν ἰσόβια ἀφιέρωση στὸν Χριστὸ γίνεται δεκτὴ καὶ ὑποβάλλεται στὴ σχετικὴ δοκιμασία. Ἀπαιτεῖται εἰσήγησις τοῦ πνευματικοῦ τῆς Ἀδελφότητος, ἀπόφασις Ἱγουμενοσυμβουλίου καὶ ἔγκρισή της ἀπὸ τὴν Σύναξιν μετὰ ἀπόλυτη πλειοψηφία τῶν παρόντων.

2) Πρὸ τῆς εἰσόδου τῶν ὑποψηφίων δοκίμων, τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον ἐλέγχει ἐὰν ἔχουν:

α. τὴν κατάλληλην ἡλικίαν γιὰ τὴν λήψιν τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως, ἥτοι συμπλήρωση τοῦ 18ου ἔτους γιὰ τὴν ἐγγραφὴν στοὺς προδοκίμους καὶ συμπλήρωση τοῦ 19ου ἔτους τῆς ἡλικίας γιὰ τὴν ἐγγραφὴν στὸ Δοκιμολόγιο.

β. καλὴν διανοητικὴν, ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ὑγείαν, ἢ ὁποῖα διαπιστώνεται μετὰ τὴν ἐν γένει συναναστροφὴν τῶν ὑποψηφίων. Ἡ πρόσληψις δοκίμων ἀδελφῶν μὴ ἐχόντων τέλεια ψυχοσωματικὴν ὑγείαν ἐναπόκειται στὴν κρίσιν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

3) Ὑποψήφιοι, προερχόμενοι ἐκ τοῦ ἐγγάμου βίου, γίνονται δεκτοὶ μόνο ἐφόσον τελοῦν σὲ χρεΐα λόγῳ θανάτου ἢ διαζυγίου, ἐπίσημα πιστοποιημένη. Ἐὰν τυγχάνουν πατέρες φυσικῶν

ἢ θετῶν τέκνων, αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουν συμπληρώσει τὸ 25ο ἔτος τῆς ἡλικίας τους ἢ νὰ εἶναι ἔγγαμοι. Ἐὰν ὁ ὑποψήφιος ἐπέχει κάποια ὑποχρέωση ἔναντι τῶν οἰκείων του, δὲ γίνεται δεκτός.

4) Ὑποψήφιοι ἀπὸ ἄλλη Μονὴ (ρασοφόροι ἢ ξενοκουρίτες) γίνονται δεκτοὶ σὲ ἰδιαίτερα ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις. Γιὰ τὴν προδολήφει τους ἀπαιτεῖται ἀπολυτήριο γράμμα τῆς οἰκείας ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, τετραετὴς τουλάχιστον διαβίωση στὸ κοινόβιο στὴν τάξη τῶν δοκίμων καὶ ἔγγραφη ἀποδοχῆ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος. Ἡ ἔγγραφη τῶν ξενοκουριτῶν στὸ Μοναχολόγιο γίνεται μετὰ τὸ πέρας τῆς δοκιμασίας τους κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ πνευματικοῦ, ὁμοφώνου ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίσεως ἀπὸ τὴν Σύναξη. Γιὰ τοὺς ρασοφόρους ἰσχύουν οἱ προβλέψεις περὶ τῶν δοκίμων.

Ἄρθρο 10 Περὶ τῶν δοκίμων

1) Ἡ δοκιμασία τῶν ὑποψηφίων ἄρχεται, μόλις ἐκδηλώσουν τὴν ἐπιθυμίαν τους νὰ προσέλθουν στὴ Μονή. Ἐπακολουθεῖ ἀρκετὸς χρόνος ἐπικοινωνίας μὲ τὴν Ἀδελφότητα, κατὰ τὴν ὁποία ὁ ὑποψήφιος διαμένει περιοδικῶς ἢ, ἐν ἀπολύτῳ ἀνάγκῃ, μονίμως στὸν ξενώνα τῆς Μονῆς, διαιτᾶται στὴν τράπεζα τῶν φιλοξενουμένων, ἐξομολογεῖται στὸν πνευματικὸ τῆς Ἀδελφότητος, ἀναλαμβάνει τὴν περιοδικὴ ἢ μόνιμη ἐκτέλεση τῶν ἀνατιθεμένων ἐργασιῶν, νοθετεῖται καταλλήλως, συμμετέχει στὴ λατρευτικὴ ζωὴ καὶ λαμβάνει γνώση τοῦ Κανονισμοῦ.

2) Ἐφόσον ἐκπληρώνει τοὺς ὁρους εἰσόδου, ὁ ὑποψήφιος γίνεται δεκτὸς ὡς ἐξῆς:

α. μὲ ἔγκυρη ἔγγραφη αἴτηση καὶ δήλωσή του ὅτι ἀποδέχεται τὸν Κανονισμό, ἔγγραφη εἰσήγηση τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἀπόφαση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

β. ἡ εἰσοδὸς του ἀναγγέλλεται ἐπίσημα στὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη.

γ. εἰσερχόμενος στὸ Κοινόβιο, ἐγκαθίσταται σὲ κελλί, διαιτᾶται στὴν τράπεζα τῶν ἀδελφῶν,

καὶ ἐρευνᾶται ἡ γνησιότητα τῆς προθέσεώς του.

δ. ἐὰν κληθεῖ πρὸς ἐκπλήρωση τῶν στρατιωτικῶν του ὑποχρεώσεων, καὶ ὁ πνευματικὸς εἰσηγηθεῖ τὴν ἀπαλλαγὴν του, πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ὑποψηφίου ἀποβλέπων, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο ὑποχρεοῦται νὰ τὸν ἐγγράφει στὸ Δοκιμολόγιο, καὶ πρὸ συμπληρώσεως τοῦ 19ου ἔτους.

3) Μετὰ τὴν προδοκιμασίαν ὁ ὑποψήφιος ἐγγράφεται στὸ Δοκιμολόγιο καὶ συγκαταριθμεῖται στὴν τάξη τῶν Δοκίμων.

α. Ἡ διάρκεια τῆς δοκιμασίας εἶναι τουλάχιστον τριετής, ἀλλὰ μπορεῖ νὰ συντμηθεῖ, ἐὰν κάποιος ὑποψήφιος ἀσθενήσῃ πρὸς θάνατον καὶ ζητήσῃ νὰ λάβῃ τὸ ἀγγελικὸ σχῆμα.

β. Στὸ διάστημα αὐτὸ διατηρεῖ τὴν πλήρη κυριότητα σὲ ὅλη τὴν περιουσίαν του, καὶ ἀπερχόμενος τῆς Μονῆς λαμβάνει μόνον ἐκεῖνα ποὺ προσκόμισε εἰσερχόμενος. Μόνον μετὰ ἀπὸ πρόσκληση τοῦ ἡγουμένου, παρίσταται σὲ συνάξεις τῆς Ἀδελφότητος, μὲ σιωπὴ καὶ ἄνευ ψήφου. Ἡ ἐνδυμασία του ρυθμίζεται μὲ ἀπόφαση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Δὲν προάγεται στὴν τάξη τῶν μοναχῶν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ 25ου ἔτους τῆς ἡλικίας. Ἐγκαταβιώνει ὑποχρεωτικὰ στὴ Μονή.

4) Δόκιμος ἀπέρχεται καὶ διαγράφεται ἀπὸ τὸ Δοκιμολόγιο:

α. μὲ ἔγγραφη αἴτησή του.

β. κατόπιν ἐτήσιας ἀδικαιολόγητης ἀπουσίας, ὅποτε τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο ὑποχρεώνεται σὲ διαγραφὴν του, ἀφοῦ ἐνημερώσῃ ἐγγράφως ἐντὸς δέκα (10) ἡμερῶν τὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη. Μὲ τὴν παρέλευση ἔτους ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἐγγράφου, τὸν διαγράφει αὐτοδικαίως ἀπὸ τὸ Δοκιμολόγιο.

5) Ἡ ἀποχώρησή του πιστοποιεῖται μὲ τὴν διαγραφὴν του ἀπὸ τὸ Δοκιμολόγιο, ἢ ὁποία ἀνακοινώνεται πάραυτα μὲ ἔγγραφο στὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη.

6) Ὁ ἀπελθὼν δόκιμος, ἐπανερχόμενος ἐν μετανοίᾳ στὴν Μονή, γίνεται δεκτὸς κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ὑποβάλλεται ἐξαρχῆς σὲ νέα τριετὴ δοκιμασίαν.

7) Δόκιμος ἀποπέμπεται ὁριστικὰ ἀπὸ τὴ Μο-

νή, με ὁμόφωνη αἰτιολογημένη ἀπόφαση τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου καὶ ἔγκρισή της ἀπὸ τὴν Σύναξη.

Ἄρθρο 11
Μοναχικὴ κουρᾶ

α. Τὴν κουρᾶ τῶν δοκίμων εἰσηγεῖται ἐγγράφως στὸ Ἱγουμενοσυμβούλιο ὁ πνευματικὸς τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἀποφασίζει τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιο.

β. Τὴν ἀπόφασή του ἀνακοινώνει ἐγγράφως στὸν οἶκιο Μητροπολίτη καὶ ἐξαιτεῖται τὴν παροχὴ τῆς ἐγκρίσεώς του.

γ. Μετὰ τὴν κανονικὴ ἔγκριση τοῦ Μητροπολίτου, τελεῖται ἡ προβλεπόμενη Ἀκολουθία τῆς ἀποκάρσεως. Ἀπόντος τοῦ ἡγουμένου, ἀπαγορεύεται ἡ τέλεση τῆς κουρᾶς ὅποιουδήποτε δοκίμου.

δ. Ὁ πρὸς κουράν ὑποψήφιος καλεῖται ἀπὸ τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιο νὰ ρυθμίσει ἐντὸς διαστήματος δύο (2) μηνῶν τὰ ἀφορῶντα στὴν παρουσίᾳ του, μεταβιβάζων αὐτὴν ἐλευθέρως ὅπου θέλει, καθότι μετὰ τὴν κουρᾶ ἡ παρουσία του μεταβιβάζεται στὴ Μονή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
Ἡ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ

Ἄρθρο 12
Περὶ συνθέσεως καὶ πρεσβείων

1) Μέλη τῆς Ἀδελφότητος θεωροῦνται οἱ καρῆντες καὶ ἐγγεγραμμένοι στὸ Μοναχολόγιο τῆς Μονῆς.

2) Μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν ὑφίστανται πρεσβεῖα, βάσει τῆς συμμετοχῆς στὰ διοικητικὰ ὅργανα, τῆς ἱερωσύνης καὶ τοῦ χρόνου τελέσεως τῆς μοναχικῆς κουρᾶς καὶ τῆς χειροτονίας. Ὁ ἡγούμενος προηγεῖται ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν ἀδελφῶν καὶ μόνος αὐτὸς φέρει διάσημα ὀφφίκιου. Ἀκολουθοῦν οἱ προηγούμενοι (ἐκτὸς τῶν ἀπολεσάντων τὴ θέση ἔνεκα ἐκπτώσεως), οἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἡγουμενοσύμβουλοι, οἱ ἱερομόναχοι καὶ ἱεροδιάκονοι, οἱ μοναχοὶ βάσει τῶν πρεσβείων κουρᾶς. Ἡ θέσις τῶν ξενοκουριτῶν ἀδελφῶν ρυθμίζεται βάσει τοῦ χρόνου ἐγγραφῆς στὸ Μοναχολόγιο. Ἡ τάξις τῶν πρεσβείων ὑφίσταται καὶ

μεταξὺ τῶν δοκίμων.

3) Ἡ σειρὰ τῶν πρεσβείων τηρεῖται αὐστηρὰ στὶς λατρευτικὰ καὶ μὴ συνάξεις.

Ἄρθρο 13
Περὶ ἐνότητος

1) Γιὰ τὴ διαφύλαξη τῆς ἐνότητος στὸ σῶμα τῆς Ἀδελφότητος, κάθε ἀδελφὸς πρέπει:

α. νὰ τηρεῖ ὅλες τὶς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ, νὰ ὑπακούει σὲ ὅλες τὶς ἀποφάσεις τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως καὶ στὶς ὑποδείξεις καὶ ἐντολὰς τοῦ ἡγουμένου.

β. νὰ ἀποφεύγει κάθε φιλονικία καὶ νὰ ἐκδιώκει ἀπὸ τὴν καρδιά του κάθε κίνηση ἐναντίον ἀδελφῶν·

γ. νὰ ἀποφεύγει κάθε ἰδιαίτερη φιλία·

δ. νὰ ἀνακοινώνει στὸν ἡγούμενο, καὶ μόνον σ' αὐτὸν, κάθε ἁμάρτημα ἢ σφάλμα ἀδελφοῦ, ἀφοῦ προηγουμένως τὸν προτρέψει εὐγενῶς νὰ τὸ ἐξομολογηθεῖ, κι ἐκεῖνος ἀρνηθεῖ ἐπιμόνως νὰ συμμορφωθεῖ. Ἀδελφὸς ποὺ συκοφαντεῖ ἄλλο ἀδερφὸ, καταχρώμενος τὴν παρούσα διάταξη, ἐπιτιμᾶται ἐνώπιον τῆς Συνάξεως.

ε. νὰ προσφωνεῖ ὅλα τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος μὲ τὴν προσωνυμία «πάτερ (δεῖνα)».

ς. νὰ ἐγκαταβιώνει ὑποχρεωτικὰ στὴ Μονή. Ἐξαιροῦνται οἱ διακονοῦντες ἀδελφοὶ σὲ θέσεις ἄλλης ἐκκλησιαστικῆς περιφερείας.

2) Ἀδελφὸς ἀπέρχεται τῆς Μονῆς καὶ διαγράφεται ἀπὸ τὸ Μοναχολόγιο:

α. μετατιθέμενος σὲ ἄλλη Μονή, μὲ αἴτησή του πρὸς τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιο, ἀπόφαση τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου καὶ ἔγκριση τοῦ οἰκείου Μητροπολίτη, ἀπὸ τὸν ὁποῖο καὶ λαμβάνει ἀρχιερατικὸ ἀπολυτήριο γράμμα (βλ. 21ο κανὼν Ζ' Οἰκουμενικῆς καὶ 88ο τῆς ἐν Κερθαγένῃ). Τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιο ὀφείλει νὰ γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων τὴν Μονὴν σὴν ὁποία ἐπιθυμεῖ νὰ ἀπέλθῃ καὶ νὰ ἐξασφαλίσει τὴν συγκατάθεση τῶν ἀρμοδίων διοικητικῶν ὀργάνων τῆς καὶ τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου. Οὐδεὶς ἀδελφὸς μετατίθεται χωρὶς ἐξασφάλιση τῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων.

β. κατόπιν ἐτήσιας ἀδικαιολόγητης ἀπουσίας, μετὰ τὴν παρέλευση τῆς ὁποίας τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιο ὑποχρεοῦται νὰ τὸν διαγράψῃ. Συγ-

κεκριμένα, ἐνημερώνει ἐγγράφως ἐντὸς διαστήματος δέκα (10) ἡμερῶν τὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη. Μετὰ παρέλευση ἔτους ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τοῦ ἐγγράφου, διαγράφει αὐτοδικαίως τὸν ἀδελφὸ καὶ ἐνημερώνει τὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη.

3) Ἀδελφὸς ἀπελθὼν τῆς Μονῆς καὶ ἐν μετανοίᾳ ἐπιστρέφων γίνεται δεκτός, μὲ ἀπώλεια τῶν πρεσβείων του.

4) Ἀδελφὸς ἀποπέμπεται ὁριστικὰ τῆς Μονῆς σὲ ὅλως ἐξαιρετικές περιπτώσεις, μόνο κατόπιν ἐγγράφου ἀπολογίας καὶ αἰτιολογημένης ὁμοφώνου ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, μὲ ἔγκριση τῶν 4/5 τῶν παρόντων μελῶν τῆς Συνάξεως. Οἱ ἀποφάσεις κοινοποιοῦνται στὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν καὶ ἐκεῖνος ἀποφασίζει γιὰ τὴν τυχὸν παραπομπή τοῦ ἀποπεμφθέντος ἀδελφοῦ στὰ ἐκκλησιαστικά δικαστήρια ἢ τὴ μετὰθεσή του σὲ ἄλλη Μονή.

Ἄρθρο 14

Περιουσία τῶν ἀδελφῶν

1) Ὅλη ἡ περιουσία ἢ ἀνήκουσα στὴν κυριότητα μοναχοῦ κατὰ τὴν κουρά του περιέρχεται στὴν κυριότητα τῆς Μονῆς. Ἐὰν τυχὸν ἀποκρύψει περιουσιακὸ στοιχεῖο, ὁ ἡγούμενος ἢ ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης ἀναλαμβάνει νὰ τὸ πωλήσει καὶ νὰ διαμοιράσει τὸ ποσὸν στοὺς πτωχοὺς. Κτήση περιουσιακῶν στοιχείων μετὰ τὴν κουρά ἀπαγορεύεται ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς Κανόνες.

2) Δὲν ἐπιτρέπεται στοὺς ἀδελφούς νὰ δέχονται ἀπὸ κανένα προσωπικὰ δῶρα ἄνευ εὐλογίας τοῦ ἡγουμένου. Ὅλα τὰ προσφερόμενα παραδίδονται στοὺς ὑπευθύνους γιὰ κοινὴ χρήση.

3) Ἀδελφὸς ἀποχωρῶν ἐκουσίως ἢ ἀποπεμπόμενος, μὲ μόνη πιστοποίηση τῇ διαγραφῇ του ἀπὸ τὸ Μοναχολόγιο, δὲν δύναται νὰ παραλάβει κανένα περιουσιακὸ στοιχεῖο ἀπὸ ὅσα περιῆλθαν στὴν κυριότητα τῆς Μονῆς μετὰ τὴν τέλεση τῆς κουρᾶς του.

4) Ἀδελφὸς ἐξαναγκασζόμενος σὲ ἀποχώρηση ἀπὸ ὑπαιτιότητα τοῦ ἡγουμένου, δικαιούται νὰ παραλάβει ὅλα τὰ προηγούμενα περιουσιακά του στοιχεῖα (βλ. 19ο κανόνα Ζ' Οἰκουμενικῆς), καὶ ἡ Μονὴ ὑποχρεοῦται ἠθικὰ νὰ τὰ παραχωρήσει. Ἡ ὑπαρξὴ ἢ μὴ ὑπαιτιότητος τοῦ ἡγουμένου ἐναπό-

κεῖται στὴν κρίση τοῦ οἰκεῖου Μητροπολίτου.

Ἄρθρο 15

Διακονήματα

1) Ἡ ἐργασία ἀποτελεῖ τὸ δεύτερο σὲ σπουδαιότητα ἔργο τοῦ μοναχοῦ. Οἱ ἀπαραίτητες γιὰ τὴν ὁμαλὴ λειτουργία τῆς Μονῆς ἐργασίες ὀνομάζονται διακονήματα, ἢ ἐκπλήρωσή τους ἀποτελεῖ χρέος ὅλων τῶν ἐγκαταβιούντων ἄνευ ἀμοιβῆς. Τὰ ἐναλλασσόμενα διακονήματα ἐκτελοῦνται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀδελφούς περιοδικῶς, τὰ μὴ ἐναλλασσόμενα ποὺ ἀπαιτοῦν φυσικὴ κλίση ἢ μακροχρόνια εἰδίκευση ἐκτελοῦνται ἀπὸ τοὺς εἰδικευμένους. Κανένα διακονήμα δὲν εἶναι μόνιμο ἢ ισόβιο. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο δύναται νὰ ἀναθέσει ἢ ἀφαιρέσει τὴν ἀσκήσή τους σὲ κάθε περίπτωση, χάριν τοῦ πνευματικοῦ συμφέροντος τῆς Ἀδελφότητος καὶ τοῦ ἀδελφοῦ.

2) Δὲν ἐπιτρέπεται στοὺς ἀδελφούς νὰ παραιτοῦνται ἀπὸ τὰ βαρύτερα ἔργα, νὰ ἐργάζονται παρὰ ἢ ὑπὲρ τὰ διατεταγμένα, νὰ ἐγκαταλείπουν τὸ ἔργο σὲ ἄλλο ἀδελφόν, νὰ ἐργάζονται μὲ ἔπαρση ἢ γογγυσμό, νὰ ἀλλάσσουν τίς διακονίες ἄνευ εὐλογίας τοῦ ἡγουμένου καὶ νὰ ἀδιαφοροῦν γιὰ τὴ σωστὴ χρῆση τῶν σκευῶν. Οὐδεὶς παρατηρεῖ, διορθώνει ἢ ἐπιτιμᾷ τὸν ἐργαζόμενο ἀδελφόν, εἰμὴ ὁ ἡγούμενος καὶ ὁ ὁρισμένος ἀπ' αὐτὸν ἐποπτεύων.

3) Τὰ διακονήματα ἀνατίθενται στοὺς ἀδελφούς ἀπὸ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο μὲ εἰσήγηση τοῦ ἡγουμένου. Ἡ διάρκεια ἀσκήσεώς τους εἶναι ἐτήσια, ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο δύναται νὰ ἀναθέσει σὲ κάποιον ἀδελφόν τὴν ἀσκήση τοῦ αὐτοῦ διακονήματος γιὰ διάστημα πλεον τοῦ ἐνὸς ἔτους, ἀλλὰ μετὰ τὴ συμπλήρωση τριετίας στὸ διακονήμα, ἢ περαιτέρω ἀνάθεση στὸν ἴδιο ἀδελφόν γίνεται, ἀφοῦ ἐρωτηθεῖ σχετικά. Ἀρνησὶ ἀναλήψεως ἢ ἐκτελέσεως διακονήματος θεωρεῖται ἀδιανόητη καὶ ἐπιτιμᾶται ἀπὸ τὸν ἡγούμενο.

Ἄρθρο 16

Ἐπιτίμια

1) Ἡ εὐθύνη θεραπείας τῶν σφαλμάτων καὶ

παθῶν ἀνήκει στὸν ἡγούμενο, ὁ ὁποῖος ὀφείλει νὰ ἐπισκοπεῖ τὴ ζωὴ τῶν ἀδελφῶν, νὰ ἐντοπίζει τὰ σφάλματα καὶ τὴν ἐνέργεια τοῦ πάθους καὶ νὰ ἐπιτελεῖ τὰ τῆς θεραπείας τους.

2) Ὁ ἡγούμενος δύναται νὰ ἐπιβάλλει: κατ' ἰδίαν νουθεσία ἢ ἐπιτίμηση, ἐπιτίμηση ἐνώπιον τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, νηστεία ἕως καὶ πέντε (5) ἡμερῶν, κατ' ἰδίαν τέλεση ἀριθμοῦ μεγάλων μετανοιῶν, κατ' ἰδίαν προσευχὴ μὲ τὸ κομποσχοίνι, ἀποχὴ ἀπὸ τὴ θεία Κοινωνία.

3) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο, μὲ εἰσήγηση τοῦ ἡγουμένου, δύναται νὰ ἐπιβάλλει: ἐπιτίμηση ἐνώπιον τῆς ἱ. Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, προσωρινὴ ἀποβολὴ ἀπὸ τὴν κοινὴ τράπεζα, προσωρινὴ ἢ ὀριστικὴ παύση ἀπὸ τὸ διακόνημα, ἀπώλεια τῶν πρεσβείων καὶ κατὰταξη μέχρι καὶ τὴν τελευταία θέση τῆς ἀντίστοιχης τάξεως.

4) Ἡ Σύναξη τῆς Ἀδελφότητος δύναται νὰ ἐπιβάλλει: ὀριστικὴ ἀποπομπὴ δοκίμου ἢ ἀδελφοῦ ἀπὸ τὴ Μονὴ μετὰ ἀπὸ σχετικὴ ἀπόφαση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἔκπτωση ἀπὸ τὴ θέση τοῦ ἡγουμένου, ἔκπτωση ἀπὸ τὴ θέση τοῦ ἡγουμενοσυμβούλου.

5) Βαρύτερη ποινὴ δύναται νὰ ἐπιβάλλει μόνο ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης, μὲ θάση τοὺς ἱ. Κανόνες καὶ τὸν ἰσχύοντα νόμο «περὶ ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας».

Ἄρθρο 17

Σχέση μὲ τοὺς κοσμικοὺς

1) Οἱ μοναχοὶ περιορίζουν τὶς σχέσεις μὲ τοὺς κοσμικοὺς, ἀκόμη καὶ μὲ τοὺς κατὰ σάρκα οἰκεῖους, στὸ ἐλάχιστο δυνατό ὄριο. Δὲν σπεύδουν σὲ ὑποδοχὴ προσκυνητῶν καὶ φιλοξενουμένων, παρὰ μόνο ὁ ἀρχοντάρης ἢ οἱ ὀρισθέντες ἀπὸ τὸν ἡγούμενο.

2) Γιὰ τὴν ἐκτέλεση κάποιας διακονίας οἱ ἀδελφοὶ ἐξέρχονται τῆς Μονῆς, κατόπιν σχετικῆς ἐντολῆς καὶ εὐλογίας τοῦ ἡγουμένου. Τηροῦν σχολαστικὰ ὅλες τὶς διαταγὰς τοῦ ἡγουμένου, ἀποφεύγουν περιττὰς συναντήσεις, ἐπισκέψεις σὲ οἰκίαι καὶ τὶς διανυκτερεύσεις ἐκτὸς Μονῆς. Ἐπανερχόμενοι, ἐρωτῶνται ἀπὸ τὸν ἡγούμενο λεπτομερῶς γιὰ ὅλα τὰ συμβάντα καὶ

τὴν ἐσωτερικὴ τους κατάσταση.

3) Γιὰ τὴ διεκπεραίωση προσωπικῆς ὑποθέσεως, οἱ μοναχοὶ ἐξέρχονται τῆς Μονῆς σὲ ὅλως ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις κατόπιν σχετικῆς εὐλογίας τοῦ ἡγουμένου. Γιὰ ἀπουσία μέχρι καὶ δέκα (10) ἡμερῶν, ἡ ἄδεια παρέχεται ἀπὸ τὸν ἡγούμενο. Γιὰ μεγαλύτερης διάρκειας ἀπουσία ἡ ἄδεια παρέχεται ἀπὸ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο μὲ εἰσήγηση τοῦ ἡγουμένου.

4) Ἐὰν οἱ καθ' οἷονδ' ἂν λόγῳ ἐξερχόμενοι τῆς Μονῆς μεταβαίνουν σὲ τόπο εὐρισκόμενο ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας, καὶ γιὰ χρονικὸ διάστημα ἄνω τῶν δέκα (10) ἡμερῶν, ἀπαιτεῖται ἡ συγκατάθεση τοῦ οἰκεῖου Μητροπολίτου.

5) Κάθε ἀδικαιολόγητη, χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ ἡγουμένου, ἔξοδος ἢ διανυκτέρευση ἐκτὸς Μονῆς ἐπιτιμᾶται ὑποχρεωτικὰ ἀπὸ τὸν ἡγούμενο.

Ἄρθρο 18

Φιλοξενία

1) Ἡ Μονὴ δέχεται τοὺς προσκυνητὰς καὶ παρέχει τὴν ἀνάλογη φιλοξενία.

2) Τοὺς προσκυνητὰς ὑποδέχεται ὁ ἀρχοντάρης ἢ οἱ ὀρισθέντες ἀπὸ τὸν ἡγούμενο ἀδελφοί. Κατὰ τὴν παραμονὴ τους στὴ Μονή, ἡ ἐνδυμασία καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῶν προσκυνητῶν πρέπει νὰ διακρίνονται γιὰ τὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου. Μετὰ τὴ δύση τοῦ ἡλίου, ἡ θύρα τῆς Μονῆς κλείεται γιὰ τοὺς προσκυνητὰς.

3) Ὅλοι οἱ φιλοξενούμενοι διαμένουν ὑποχρεωτικὰ στὸν ξενώνα. Ἡ διάρκεια τῆς φιλοξενίας εἶναι 24ωρη, δυνάμενη νὰ παραταθεῖ μέχρι πέντε (5) ἡμέρες κατόπιν εὐλογίας τοῦ ἡγουμένου, πέραν δ' αὐτῶν μόνο κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Οὐδεὶς φιλοξενούμενος εἰσέρχεται στὰ κελλιά καὶ τοὺς χώρους διαβίσεως καὶ ἐργασίας τῶν μοναχῶν. Ἐὰν κάποιος ἀνήλικος ζητήσῃ ἄσυλο στὴ Μονή, φιλοξενεῖται μὲν, ἀλλὰ εἰδοποιεῖται πάραυτα ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης καὶ ἡ ἀρμόδια ἀστυνομικὴ ἀρχή.

Ἄρθρο 19

Χειροτονία τῶν ἀδελφῶν

1) Ἡ προαγωγή τῶν ὑποψηφίων μοναχῶν

στην ἱερωσύνη προϋποθέτει κανονική συμμετα-
 τυρία καὶ ἔγγραφη εἰσήγηση τοῦ πνευματικοῦ
 τῆς Ἀδελφότητος πρὸς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο,
 ὁμόφωνη ἀποδοχή της ἀπὸ τὸ Ἡγουμενο-
 συμβούλιο καὶ ἔγκριση ἀπὸ τὴν Σύναξη τῆς
 Ἀδελφότητος. Ἡ προαγωγή ἱεροδιακόνων σὲ
 ἱερομονάχους προϋποθέτει ἔγγραφη εἰσήγηση
 τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἀπόφαση τοῦ Ἡγουμενο-
 συμβουλίου. Οἱ ἀποφάσεις ὑποβάλλονται ἐγγρά-
 φως στὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη γιὰ τὴν ἐπισκο-
 πικὴ συγκατάνευση καὶ τέλεση τῆς χειροτονίας.

2) Στὴν περίπτωση ποὺ ὁ οἰκεῖος Μητροπολί-
 της κρίνει ὅτι κληρικός, μοναχὸς ἢ δόκιμος τῆς
 Μονῆς ἐνδείκνυται ὡς κατάλληλος συνεργάτης
 γιὰ τὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Μητροπόλεως, ζητεῖ
 τὴν συγκατάθεση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τὸ
 ὁποῖο ἐξετάζει ἐὰν ἡ ἀπασχόληση τοῦ ἀδελφοῦ
 δὲ δημιουργεῖ πρόβλημα στὴ λειτουργία τῆς
 Μονῆς, προκειμένου νὰ παράσχει τὴν κανονικὴ
 ἄδεια. Ἐπίσης διατηρεῖ τὸ δικαίωμα ἀνακλήσεως
 τῆς ὡς ἄνω ἀδείας, ἐὰν κρίνει ὅτι κινδυνεύει ἡ
 ψυχικὴ σωτηρία τοῦ ἀδελφοῦ ἢ ἀνατρέπεται ἡ
 εὐρυθμὴ λειτουργία τῆς Ἱ. Μονῆς. Οἱ διακο-
 νούντες στὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Μητροπόλεως
 ἀδελφοὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἐγκαταβιώνουν στὴ
 Μονή· εἰδάλλως διαγράφονται ἀπὸ τὸ Μοναχο-
 λόγιο.

3) Ἐνδεχόμενη ἀνάληψη ἐκκλησιαστικῆς δια-
 κονίας, ἐκτὸς ὁρίων Μητροπόλεως, ἀπὸ κληρι-
 κό, μοναχὸ ἢ δόκιμο τῆς Μονῆς, ἐπιτρέπεται σὲ
 ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις, κατόπιν ἐγγράφου
 αἰτήσεως τοῦ οἰκεῖου Μητροπολίτου, ἀποφάσε-
 ως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίσεως
 ἀπὸ τὴν Σύναξη μὲ ἀπόλυτη πλειοψηφία. Οἱ
 οὕτως ἀπουσιάζοντες ἀδελφοὶ στεροῦνται μόνο
 τοῦ δικαιώματος ψήφου καὶ ἐκλογῆς.

4) Ἱεροδιάκονος ἢ ἱερομόναχος προσελθὼν
 στὴ Μονὴ ἀπὸ ἄλλης Μονῆς (ξενοκουρίτης)
 ἐγγράφεται στὸ Μοναχολόγιο μόνο μετὰ ἀπὸ
 δοκιμασία, ἔγγραφη εἰσήγηση τοῦ πνευματικοῦ
 τῆς Ἀδελφότητος πρὸς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο,
 ὁμόφωνη ἀποδοχή της καὶ ἔγκριση ἀπὸ τὴν Σύ-
 ναξη. Ξενοκουρίτης κληρικός, γενόμενος δε-
 κτός, κατατάσσεται στὴν τελευταία θέση τῆς τά-
 ξεώς του, καὶ τὰ πρεσβεῖα του ὑπολογίζονται
 ἀπὸ τὸ χρόνο ἐγκρίσεως τῆς ἀποφάσεως τοῦ

Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀπὸ τὴν Σύναξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ἄρθρο 20 Διοικητικὰ ὄργανα

1) Τὰ ὑπεύθυνα γιὰ τὴν ἄσκηση τῆς διοικήσε-
 ως ὄργανα εἶναι ὁ ἡγούμενος, τὸ Ἡγουμενο-
 συμβούλιο καὶ ἡ Σύναξη τῆς Ἀδελφότητος.

2) Ἐὰν ἡ δύναμη τῆς Ἀδελφότητος μειωθεί
 μέχρι τριῶν (3) ἢ καὶ ὀλιγοτέρων ἀδελφῶν, ὅλες
 οἱ διοικητικὲς ἐξουσίες καὶ ἀρμοδιότητες με-
 ταβιβάζονται αὐτοδικαίως στοὺς ἐναπομένον-
 τες.

3) Σὲ περίπτωση ποὺ δὲν ἀπομείνει κανεὶς
 ἐγγεγραμμένος ἀδελφός, ἡ Μονὴ λογίζεται ὅτι
 τελεῖ «ἐν διακοπαῖς» καὶ ἡ διοίκησή της
 μεταβιβάζεται, αὐτοδικαίως, στὴν οἰκεία Μητρο-
 πολιτικὴ ἀρχή, μέχρι τῆς ἐκ νέου ἐπανδρώσεως,
 ἀποκλειομένης τῆς διαλύσεώς της.

Ἄρθρο 21 Χηρεῖα θέσεως ἡγουμένου

1) Ἡ θέση τοῦ ἡγουμένου κηρύσσεται ἐν χη-
 ρεῖα μὲ ἀπόφαση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου,
 ὑποχρεομένου πρὸς τοῦτο:

α. μετὰ τὴν ἐκδημία τοῦ ἡγουμένου, ἐντὸς
 πέντε (5) ἡμερῶν ἀπὸ τὴν ἐξόδιο ἀκολουθία.

β. ἐντὸς τριῶν (3) ἡμερῶν ἀπὸ τὴν ἐκούσια
 ὑποβολὴ ἐγγράφου παραιτήσεως ἀπὸ τὸν ἴδιο.

γ. ἔνεκα παύσεώς του ἀπὸ τὴν Σύναξη, ἐντὸς
 δύο (2) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως.

δ. ἔνεκα ἐκπτώσεώς του κατόπιν ποινῆς ποὺ
 ἐπιβάλλει ἡ Σύναξη, ἐντὸς δύο (2) ἡμερῶν ἀπὸ
 τῆς ἀποφάσεως.

ε. ἔνεκα αὐξήσεως τῶν ἀδελφῶν πέραν τῶν
 πέντε (5), ἐντὸς δέκα (10) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς αὐξή-
 σεως αὐτῆς. Ἡ παρούσα διάταξη ἰσχύει μόνο σὲ
 περίπτωση ποὺ ὑπάρχει ἡγούμενος διορισμένος
 ἀπὸ τὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη.

2) Τὴ χηρεῖα τῆς θέσεως τοῦ ἡγουμένου
 ἀναγγέλλει τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο μὲ πρωτο-
 κολλημένο ἔγγραφο στὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη,
 καὶ ἀντίγραφα τῆς ἀποφάσεως ἀναρτῶνται

αύθημερόν στην κεντρική θύρα τοῦ Καθολικοῦ καὶ στὴν τράπεζα τῶν ἀδελφῶν.

3) Τὸν ἀσθενοῦντα ἢ ἀπουσιάζοντα ἢ ὑπὸ κατηγορίαν ἡγούμενο ἀντικαθιστᾷ αὐτοδικαίως ὁ πρῶτος κατὰ τὰ πρεσβεῖα ἐκ τῶν μὴ κωλυομένων ἡγουμενοσύμβουλος, καὶ τὴ θέση του στίς συνεδρίες τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ἀναπληρώνει ὁ πρῶτος ἐκ τῶν μὴ κωλυομένων ἐπιλαχῶν ἡγουμενοσύμβουλος. Κωλυομένων ὅλων τῶν ἡγουμενοσυμβούλων, τὸν ἡγούμενο ἀντικαθιστᾷ ὁ πρῶτος κατὰ τὰ πρεσβεῖα ἀδελφὸς ἐκ τῶν μὴ κωλυομένων (ἐξαιρουμένων τῶν προηγούμενων), ὁ ὁποῖος καὶ ἀναλαμβάνει τὴν προεδρία τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως. Ὁ ἀντικαταστάτης προσφωνεῖται «ἡγουμενεύων» καὶ κινεῖται αὐστηρὰ ἐντὸς τῶν ὑπὸ τοῦ ἡγουμένου ἢ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου καθοριζομένων ὁρίων.

4) Ὁ ἡγούμενος παύεται ἀπὸ τὸ ἀξίωμά του μόνο λόγῳ σοβαρῆς καὶ μακροχρόνιας ἀσθενείας, πιστοποιημένης ἀπὸ ἀρμόδιο νοσηλευτικὸ ἴδρυμα, συνεπεῖα τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ἀνταποκριθεῖ στίς ὑποχρεώσεις τῆς θέσεώς του γιὰ μακρὸ καὶ ἀόριστο χρονικὸ διάστημα. Τὸ θέμα τῆς παύσεως ἢ μὴ τοῦ ἀσθενοῦντος ἡγουμένου εἰσάγεται πρὸς συζήτηση στὴν Σύναξη, εἴτε κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, εἴτε κατόπιν ἐγγράφου αἰτήσεως τοῦ 1/4 τῆς Ἀδελφότητος, ὅποτε τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιο ὑποχρεοῦται σὲ ἑκτακτὴ σύγκληση τῆς Συνάξεως ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν. Ἡ Σύναξη ἀποφασίζει σχετικὰ μὲ πλειοψηφία τῶν 3/4 τῶν παρόντων μελῶν τῆς.

5) Ὁ ἡγούμενος δύναται νὰ κηρυχθεῖ ἔκπτωτος:

α. ἐὰν καταστεῖ αἰρετικὸς, καὶ ἢ κακοδοξία του πιστοποιηθεῖ μόνο μὲ ἀπόφαση ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου.

β. ἐὰν παραβιάζει ἐκ προθέσεως ἢ ἐπανειλημμένα τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

γ. ἐὰν ἀρνηθεῖ νὰ υπογράψει, συμμορφωθεῖ ἢ ἐκτελέσει ἀπόφαση τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως.

δ. ἐὰν κωλύει μὲ ὅποιονδήποτε τρόπο τὴ σύγ-

κληση καὶ τὶς ἐργασίες τῶν διοικητικῶν ὀργάνων τῆς Μονῆς.

ε. ἐὰν ἀπουσιάζει ἀδικαιολόγητα κατ' ἐξακολούθηση ἀπὸ τὴ Μονή.

στ. ἐὰν ἀποδειχθεῖ ἀνεπαρκὴς στὴν ἐκπλήρωση τῶν καθηκόντων του.

6. Ἡ ἀπόφαση περὶ ἐκπτώσεως τοῦ ἡγουμένου ἀνήκει στὴν ἀρμοδιότητα τῆς Συνάξεως. Τὸ θέμα τῆς ἐκπτώσεως ἢ μὴ τοῦ ἡγουμένου εἰσάγεται πρὸς συζήτηση στὴ Σύναξη, εἴτε κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, εἴτε κατόπιν ἐγγράφου αἰτήσεως τοῦ 1/4 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ὅποτε τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιο εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ συγκαλέσει ἐκτάκτως τὴ Σύναξη ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεώς της. Τὸν ὑπὸ κατηγορίαν ἡγούμενο ἀντικαθιστᾷ στὴν προεδρία τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως ὁ προβλεπόμενος ἀπὸ τὸν παρόντα Κανονισμό ἀντικαταστάτης του (βλ. ἄ. 21 §3). Ἡ Σύναξη πληροφορεῖται τὸ κατηγορητήριο καὶ τὴν ἀπολογία τοῦ ἡγουμένου καὶ παρέχει μὲ ἀπόλυτη πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν τῆς τὴν ἀρνηση ἢ συγκατάθεσή της, γιὰ τὴν ἔναρξη τῆς διαδικασίας ἐκπτώσεως τοῦ ἡγουμένου. Ὁ ὑπὸ κατηγορίαν ἡγούμενος, κληθεὶς ἐνώπιον τῆς Συνάξεως καὶ ἀπουσιάζων ἀδικαιολογήτως, θεωρεῖται ὡσεὶ παρών, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται σ' αὐτὴν τὴν περίπτωση ἢ ἀπολογία του γιὰ τὴ λήψη ἀποφάσεως. Τὴν ἐνδεχόμενη συγκατάθεση τῆς Συνάξεως ἀκολουθοῦν δύο (2) ἔγγραφες συστάσεις πρὸς τὸν ἡγούμενο, μὲ εὐγενὴ ὑπόμνηση τῶν παρεκκλίσεων του καὶ παράκληση γιὰ τὴ διόρθωσή τους. Ἡ πρώτη ἐπιδίδεται στὸν ἡγούμενο ἀπὸ τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιο ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀπὸ τὴν ἀνωτέρω συγκατάθεση τῆς Συνάξεως, καὶ ἡ δεύτερη μετὰ ἀπὸ εἴκοσι (20) ἕως τριάντα (30) ἡμέρες ἀπὸ τὴν πρώτη. Ἀποδεχόμενος ὁ ἡγούμενος τὶς ὑποδείξεις, ὀφείλει νὰ δηλώσει ἐγγράφως πρὸς τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιο τὴν πρόθεσή του νὰ συμμορφωθεῖ πλήρως πρὸς αὐτὲς ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀπὸ τὴ δεύτερη σύσταση, ὅποτε διακόπτεται ἡ διαδικασία ἐκπτώσεως. Ἀντίγραφο τῆς δηλώσεώς του ἀναρτᾶται μὲ φροντίδα τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου στὴν τράπεζα τῶν

ἀδελφῶν. Ἀρνηση συμμορφώσεως τοῦ ἡγουμένου πρὸς τὶς ὑποδείξεις τῆς Συνάξεως ἢ ἔμπρακτῃ ἀθέτησιν τῆς ἐγγράφου δηλώσεώς του συνεπάγεται συνέχιση τῆς διαδικασίας ἐκπτώσεως· νέα σύγκληση τῆς Συνάξεως τὸ πολὺ ἐντὸς δέκα (10) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δεύτερης σύστασιν ἢ τὴν ἐκ νέου παρεκτροπὴν του, τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ὑποχρεομένου πρὸς τοῦτο.

7) Περὶ τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου, ἀπαρτίας τῆς ἱ. Συνάξεως, συγκροτήσεως ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, προπαρασκευῆς καὶ διεξαγωγῆς τῆς ψηφοφορίας, τῆς κρίσεως γιὰ τὴν ἐγκυρότητα τῶν ψηφοδελτίων καὶ τῆς ἐκδικάσεως τῶν τυχόν ἐνστάσεων, ἰσχύουν τὰ προβλεπόμενα ἀπὸ τὸν παρόντα Κανονισμό γιὰ τὴν ἐκλογὴ ἡγουμένου. Ἀφοῦ συγκληθεῖ ἡ Σύναξις, ἡ Ἀδελφότης λαμβάνει τὴν τελικὴ ἀπόφασίν της μὲ μυστικὴ ψηφοφορία καὶ πλειοψηφία τῶν 3/4 τῶν παρόντων μελῶν της. Στὴν περίπτωσιν ποὺ ὁ ὑπὸ κατηγορίαν ἡγούμενος ἀπουσιάζει ἀδικαιολόγητα ἀπὸ τῆς Μονῆς, οἱ πρὸς αὐτὸν προσκλήσεις, οἱ δύο (2) γραπτὲς συστάσεις τῆς Ἀδελφότητος, καθὼς καὶ κάθε σχετικὴ ἀπόφασιν τῆς Συνάξεως ἢ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ἀναρτῶνται στὴ θύρα τοῦ κελλιοῦ του ἀπὸ τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον, ὅποτε θεωρεῖται ὅτι ἔλαβε γνώσιν, ἢ δὲ διαδικασία ἐκπτώσεως συνεχίζεται καὶ περατοῦται ἐρήμην αὐτοῦ.

8) Ἐνστάσεις κατὰ τῆς ἀποφάσεως περὶ ἐκπτώσεως τοῦ ἡγουμένου ὑποβάλλονται ἐντὸς δύο (2) ὥρων ἀπὸ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ ἀναφέρονται μόνον σὲ τυχόν παραβάσεις τῆς διαδικασίας ποὺ προβλέπει ὁ παρὼν Κανονισμός. Οἱ ἐνστάσεις ἐκδικάζονται πάραυτα καὶ ἀνέκκλητα ἀπὸ τὴν Σύναξιν. Ἐὰν γίνουν δεκτὲς ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν της, ἐπιφέρουν τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἀποφάσεως καὶ τὴν ἐπανάληψιν τῆς ὅλης διαδικασίας.

9) Ἡ ἀπόφασιν περὶ τῆς ἐκπτώσεως τοῦ ἡγουμένου τίθεται ἐν ἰσχύϊ μὲ τὴν αὐθημερὸν ἀποχώρισίν της στὸ βιβλίον πρακτικῶν τῆς Συνάξεως.

10) Ἀπορριφθὲν αἶτημα ἐκπτώσεως ἢ παύσεως ἡγουμένου δύναται νὰ τεθεῖ ἐκ νέου ἀπὸ τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον ἢ τοὺς ἀδελφούς μετὰ πα-

ρέλευσιν τριετίας (3).

Ἄρθρο 22

Ἐκλογὴ ἡγουμένου

1) Ὁ ἡγούμενος ἐκλέγεται μὲ μυστικὴ ψηφοφορία ἀπὸ τὴν Σύναξιν σὲ περίπτωσιν ποὺ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγγεγραμμένων στὸ Μοναχολόγιον ἀδελφῶν εἶναι μεγαλύτερος τῶν πέντε (5), εἰδάλλως διορίζεται ἀπὸ τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτη (Ν. 590/1977, ἄ. 39 §5). Ὁ διορισμὸς του παραμένει ἰσχυρὸς, μόνον ἐφόσον ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγγεγραμμένων στὸ Μοναχολόγιον ἀδελφῶν εἶναι ἴσος ἢ μικρότερος τῶν πέντε (5). Ἐὰν, μετὰ τὴν ἐκλογὴ ἡγουμένου, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγγεγραμμένων στὸ Μοναχολόγιον ἀδελφῶν μειωθεῖ ἐκ νέου στοὺς πέντε (5) ἢ καὶ ὀλιγότερους, ἡ ἐκλογὴ παραμένει ἰσχυρή.

2) Ἐφόσον κηρυχθεῖ ἡ θέσις τοῦ ἡγουμένου ἐν χηρείᾳ, τὴν ἡγεσίαν τῆς Ἀδελφότητος ἀναλαμβάνει αὐτοδικαίως ὁ πρῶτος κατὰ τὰ πρεσβεῖα ἐκ τῶν μὴ κωλυομένων ἡγουμενοσύμβουλων, καὶ τὴν δικὴν του θέσιν στίς συνεδρίες τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ἀναπληρώνει ὁ πρῶτος ἐκ τῶν μὴ κωλυομένων ἐπιλαχόντων ἡγουμενοσύμβουλων. Κωλυομένων αὐτῶν, τὴν ἡγεσίαν τῆς Ἀδελφότητος ἀναλαμβάνει ὁ πρῶτος κατὰ τὰ πρεσβεῖα ἐκ τῶν μὴ κωλυομένων ἀδελφῶν (ἐξαιρουμένων τῶν προηγουμένων), ὁ ὁποῖος καὶ προεδρεῖ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως. Ὁ ἀναπληρωτὴς προσφωνεῖται «προεστώς». Σὲ περίπτωσιν χηρείας τῆς θέσεως τοῦ ἡγουμένου ἔνεκα αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀδελφῶν σὲ πέντε (5) καὶ πλέον, προεστῶς ἀναλαμβάνει ὁ παλαιὸς ἡγούμενος, ὁ διορισμένος ἀπὸ τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτη. Κωλυομένου αὐτοῦ γιὰ ὅποιονδήποτε λόγον, ἐφαρμόζονται τὰ ἀνωτέρω ὀριζόμενα.

3) Ὑποψήφιοι θεωροῦνται αὐτοδικαίως ὅλοι οἱ ἐγγεγραμμένοι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκλογῆς στὸ Μοναχολόγιον, ἀνεξαρτήτως ἱερωσύνης, ἡλικίας καὶ χρόνου ἐγκαταβιώσεως στὴν Μονή. Ἐξαιροῦνται οἱ διακονοῦντες σὲ ἐκκλησιαστικὰς θέσεις ἄλλων Μητροπόλεων, οἱ κηρυχθέντες ἔκπτωτοι ἢ οἱ ἐκουσίως παραιτηθέντες ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἡγουμένου ἢ ἡγουμενοσυμβουλίου.

4) Δικαίωμα ψήφου ἔχουν ὅλοι οἱ ἐγγεγραμμένοι κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς στὸ Μοναχολόγιο ἀδελφοί, ἐξαιρέσει τῶν διακονούντων σὲ ἐκκλησιαστικὲς θέσεις ἄλλων Μητροπόλεων.

5) Ἀφοῦ συγκληθεῖ ἡ Σύναξη γιὰ ἐκλογὴ ἡγουμένου, οἱ δικαιολογημένα ἀπουσιάζοντες ἀδελφοί (ἐνεκα ἀσθενείας, διακονίας ἢ ἀδείας) δύνανται νὰ ἐξουσιοδοτήσουν ἐγγράφως κάποιον ἀδελφὸ νὰ ψηφίσει ἀντ' αὐτῶν, ἐφόσον ἡ ἐξουσιοδότησή τους θεωρηθεῖ γιὰ τὸ γνήσιο τῆς ὑπογραφῆς ἀπὸ ἀρμόδια ἀρχή. Οὐδεὶς ἀδελφὸς δύνата νὰ ἐκπροσωπήσει περισσοτέρους τῶν δύο (2) δικαιολογημένα ἀπόντων. Οἱ δὲ ἐξουσιοδοτήσεως ψηφίσαντες ἀδελφοί λογίζονται ὡς παρόντες, καὶ ὑπολογίζονται γιὰ τὸ σχηματισμὸ τῆς ἀπαρτίας. Στὰ πρακτικὰ τῆς ἐκλογῆς πρέπει νὰ ἀναγράφονται ἐπιπλέον τὰ ὀνόματα τῶν ἐξουσιοδοτούντων καὶ ἐξουσιοδοτηθέντων καὶ ἐπισυνάπτονται οἱ γραπτὲς ἐξουσιοδοτήσεις.

6) Περὶ ἀπαρτίας τῆς ἱ. Συνάξεως τῆς συγκληθείσης πρὸς ἐκλογὴν ἡγουμένου ἰσχύουν τὰ προβλεπόμενα ἀπὸ τὶς σχετικὲς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ (βλ. ἄ. 26 §7).

7) Τὴν εὐθύνη τῆς ἐκλογικῆς διαδικασίας ἀναλαμβάνει ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ συγκροτημένη μὲ ἀπόφαση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν τελευταῖο καὶ τοὺς δύο πρῶτους κατὰ τὰ πρεσβεῖα ἐκ τῶν μὴ κωλυομένων ἀδελφῶν. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο ὑποχρεοῦται νὰ συγκροτήσῃ τὴν ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπισήμου κηρύξεως τῆς θέσεως τοῦ ἡγουμένου ἐν χρεΐᾳ. Ἀπὸ τὰ μέλη τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ὁ πρῶτος κατὰ τὰ πρεσβεῖα προεδρεύει, καὶ ὁ νεότερος ἐκτελεῖ χρὴ γραμματέως.

8) Μὲ φροντίδα τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς:

α. ὀρίζεται ἡ ἡμερομηνία καὶ ὁ τόπος διεξαγωγῆς τῆς ἐκλογῆς καὶ ἀνακοινώνονται ἐγγράφως αὐθημερὸν στὸν οἶκειο Μητροπολίτη. Ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἡγουμένου διεξάγεται κατὰ τὸ δεύτερο ἢ τὸ τρίτο Σάββατο ἀπὸ τῆς κηρύξεως τῆς ἡγουμενικῆς θέσεως ἐν χρεΐᾳ.

β. καταρτίζονται οἱ πίνακες τῶν ὑποψηφίων καὶ τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου, οἱ ὅποιοι

ἀναρτῶνται στὴν κεντρικὴ θύρα τοῦ Καθολικοῦ καὶ στὴν τράπεζα τῶν ἀδελφῶν. Ἐντὸς τριῶν (3) ἡμερῶν ἀπὸ συγκροτήσεως τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀναγράφονται στοὺς πίνακες τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων καὶ τῶν ἐκλογέων κατ' αὖξοντα ἀριθμὸ καὶ κατὰ τὴ σειρὰ τῶν πρεσβεῖων ἀπὸ τοὺς ἀρχαιότερους πρὸς τοὺς νεότερους. Τοιοῦτοτρόπως πληροφοροῦνται οἱ ἀδελφοὶ ἐπισήμως τὴν ἡμερομηνία καὶ τὸν τόπο διεξαγωγῆς τῆς ἐκλογῆς.

γ. καταρτίζονται τὰ ψηφοδέλτια, στὰ ὁποῖα ἀναγράφονται εὐκρινῶς τὰ ὀνόματα ὅλων τῶν ὑποψηφίων, κατὰ τὴν τάξη τῶν πρεσβεῖων. Τὰ ψηφοδέλτια καὶ οἱ φάκελοί τους φέρουν ὑποχρεωτικὰ τὴ σφραγίδα τῆς Μονῆς καὶ τὴ μονογραφὴ τοῦ προέδρου τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς.

9) Ἡ ἐκλογικὴ διαδικασία διεξάγεται στὸ Καθολικὸ ἢ σὲ ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ Παρεκκλήσια, κατὰ τὴν κρίση τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, τὴν προκαθορισμένη ἡμερομηνία μετὰ τὸ πέρας τῆς ὀρθρινῆς συνάξεως, μετὰ τριήμερη νηστεία καὶ ἐκτενὴ προσευχή.

10) Γιὰ τὴν ἐκλογὴ ἡγουμένου τηρεῖται ἡ ἐξῆς διαδικασία:

α. Στὸ κέντρο τοῦ ναοῦ τοποθετεῖται ἡ ψηφοδόχος (κάλπη). Ἡ διαδικασία διεξάγεται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, καὶ παρίστανται σ' αὐτὴν σιωπηλὰ μόνο οἱ ἔχοντες δικαίωμα ψήφου. Ὁ πρόεδρος τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς εἰσηγεῖται τὸ θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ ἐξηγεῖ τὴ διαδικασία. Ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν ἐλέγχεται καὶ σφραγίζεται ἡ ψηφοδόχος.

β. Κάθε ἀδελφὸς καλεῖται ὀνομαστικὰ ἀπὸ τὸν πρόεδρο μὲ τὴ σειρὰ τῶν πρεσβεῖων ἀπὸ τοὺς νεότερους πρὸς τὸν ἀρχαιότερο. Ὁ καλούμενος παραλαμβάνει ἀπὸ τὴν ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ ἓνα ψηφοδέλτιο καὶ φάκελο, ἀπέρχεται στὸ Διακονικόν, θέτει σταυρὸ δίπλα στὸ ὄνομα τῆς προτιμήσεώς του, τοποθετεῖ τὸ ψηφοδέλτιο στὸ φάκελο καὶ στὸν σφραγίζει, ὑπογράφει στὸν κατάλογο τῶν ἐκλογέων, ρίχνει ἰδιοχείρως τὴν ψῆφο του στὴν ψηφοδόχο καὶ ἐπιστρέφει στὴ θέση του.

γ. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ψηφοφορίας, ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποσφραγίζει τὴν ψηφοδόχο, καταμετρά ἐνώπιον τῶν ἀδελφῶν τὶς ψήφους καὶ ἀνακοινώνει τὸ ἀποτέλεσμα.

δ. Ἐκτετακτικῶς θεωροῦνται τὰ ψηφοδέλτια ποὺ φέρουν περισσώτερους ἀπὸ ἓνα σταυρούς, ὅποιαδήποτε ἄλλη σημείωση, καθὼς καὶ ὅσα δὲν φέρουν τὴ σφραγίδα τῆς Μονῆς καὶ τὴ μονογραφὴ τοῦ προέδρου τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς. Ἡ κρίσις περὶ ἀκυρότητος τῶν ψηφοδελτίων ἀνήκει στὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, καὶ σὲ περίπτωσιν ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψῆφος τοῦ προέδρου.

11) Ἐκλεγείς ἡγούμενος θεωρεῖται ὁ λαβὼν τὴν ἀπόλυτη πλειοψηφία, ἥτοι τὶς μισὲς σὺν μία ψήφους τῶν παρόντων ἀδελφῶν. Ἐὰν οὐδεὶς συγκεντρώσῃ τὴν ἀπαιτούμενη πλειοψηφία, ἐπαναλαμβάνεται ἡ ψηφοφορία. Ἐὰν καὶ στὴ δεύτερη ψηφοφορία οὐδεὶς συγκεντρώσῃ τὴν ἀπόλυτη πλειοψηφία, ἀκολουθεῖ καὶ τρίτη, κατὰ τὴν ὁποία θεωροῦνται ὡς ὑποψήφιοι μόνον οἱ δύο (2) πλειοψηφήσαντες τῆς δεύτερης ψηφοφορίας καὶ ἐκλέγεται ἡγούμενος ὁποῖος συγκεντρώσῃ τὴν πλειοψηφία. Σὲ περίπτωσιν ἰσοψηφίας ἀκολουθεῖ καὶ τέταρτη ψηφοφορία, κατὰ τὴν ὁποία ἀναδεικνύεται τελικὰ ἡγούμενος ὁ συγκεντρώσας τὴν πλειοψηφία, ἐνὼ σὲ περίπτωσιν καὶ νέας ἰσοψηφίας ἐκλέγεται ἡγούμενος ὁ ἀρχαιότερος κατὰ τὰ πρεσβεῖα.

12) Ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς ὑποβάλλονται ἐντὸς δύο (2) ὥρων ἀπὸ τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος μόνον γιὰ παραβάσεις τῆς διαδικασίας. Οἱ ἐνστάσεις ἐκδικάζονται παρὰ ταῦτα καὶ ἀνέκκλητα ἀπὸ τὴ Σύναξιν, καὶ ἂν γίνουιν δεκτὲς ἀπὸ τὴν ἀπόλυτη πλειοψηφία τῶν παρόντων μελῶν, ἐπιφέρουν ἀκύρωση τῆς ἐκλογῆς καὶ ἐπανάληψιν ὅλης τῆς διαδικασίας τὸ ἀμέσως ἐπόμενον Σάββατον. Ἐὰν ἀπορριφθῶν οἱ ἐνστάσεις, ὁ ἐκλεγείς ἡγούμενος ἀναλαμβάνει κανονικὰ τὰ καθήκοντά του.

13) Μετὰ τὴν ἐκδίκασιν τῶν ἐνστάσεων, ὑπογράφεται ἀπὸ ὅλους τοὺς ψηφίσαντες τὸ πρακτικὸ ἐκλογῆς. Ἀρνησὶς ὑπογραφῆς τοῦ πρακτικοῦ ἐκλογῆς συνεπάγεται τὰ προβλεπόμενα ἀπὸ τὸν παρόντα Κανονισμό (βλ. ἄ. 26 §13).

14) Τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, πρὶν τὴν τέλεσιν τῆς ἐνάτης Ὑμνης, ψάλλεται Δοξολογία γιὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ νέου ἡγουμένου καὶ ὁ ἐκλεγείς ἀναλαμβάνει τὴν ἀσκῆσιν τῆς διακονίας του. Ἀντίγραφον τοῦ πρακτικοῦ ἐκλογῆς ὑποβάλλει τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον στὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην τὴν ἐπομένην τῆς ἐκλογῆς, μετὰ τὴν παρὰ κλήσιν νὰ μεριμνήσῃ γιὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ καταλλήλου χρόνου τῆς ἐπισήμου ἐνθρονίσεως τοῦ νέου ἡγουμένου.

Ἄρθρον 22

Ἀρμοδιότητες ἡγουμένου

1) Ὡς πνευματικὸς τῆς Ἀδελφότητος:

α. δέχεται μόνος αὐτὸς τὶς ἐξαγορεύσεις καὶ ἐξομολογήσεις τῶν ἀδελφῶν καὶ διακονεῖ τὴν κατὰ Θεὸν προκοπὴν τους.

β. ὀρίζει τὰ τοῦ μοναχικοῦ κανόνος τῶν ἀδελφῶν καὶ τοὺς παρέχει εὐλογία γιὰ νὰ μετασχούσιν τὸ μυστήριον τῆς θ. Εὐχαριστίας.

γ. εἰσηγεῖται στὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσληψιν τῶν δοκίμων, τὴν ἀπαλλαγὴν ἀπὸ στρατιωτικὰς ὑποχρεώσεις, τὴ συντήρησιν τοῦ χρόνου δοκιμασίας τῶν βαρὶ ἀσθενούντων καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν δοκίμων στὴν τάξιν τῶν μοναχῶν.

δ. παρίσταται ὑποχρεωτικὰ στὴν τέλεσιν τῆς μοναχικῆς κουρᾶς τῶν ἀδελφῶν ὡς ἀνάδοχος, ἐπιλέγων τὰ διδόμενα ὀνόματα.

ε. εἰσηγεῖται στὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον τὴν προαγωγὴν τῶν ἀδελφῶν στὶς τάξεις τοῦ κλήρου, χορηγῶν τὴν κανονικὴν συμμαρτυρίαν.

2) Ὡς προϊστάμενος τῆς Ἀδελφότητος:

α. ἐπισκοπεῖ τὴ ζωὴν τῆς Μονῆς καὶ μεριμνᾷ γιὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν της.

β. παρέχει τὸν ἑαυτοῦ τοῦ πρότυπον πρὸς ὅλους τοὺς ἀδελφούς μετὰ τὴν ἐν γένει ζωὴν του, προσερχόμενος πρῶτος καὶ ἀνελλιπῶς στὶς λατρευτικὰς συνάξεις καὶ τὴν τράπεζαν.

γ. μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἐπιστροφὴν στὴ Μονὴ ὅλων τῶν ἀδικαιολογήτως ἀπόντων δοκίμων καὶ ἀδελφῶν (3ος κανὼνας ΑΒ Συνόδου, προβλέπων ποινὴν ἀφορισμοῦ γιὰ τὸν ἀμελοῦντα ἡγούμενον).

δ. ἐπιτρέπει τὴν ἀπουσίαν τῶν ἀδελφῶν ἀπὸ τὶς Ἀκολουθίας.

ε. ὁρίζει τὸν ἀναγνώστη καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς τραπέζης.

στ. μεριμνᾷ γιὰ τὴν ἰδιαίτερη διαίτα τῶν ἀσθενῶν.

ζ. ἐπιτρέπει τὴν ἐστίαση λαϊκῶν στὴν τράπεζα τῶν ἀδελφῶν.

η. ἐπιτρέπει τὴν παρουσία τῶν δοκίμων στὴ Σύναξη.

θ. παρέχει ἐξ ἴσου πρὸς ὅλους τὴν ἀγάπη του, ἀποφεύγων κάθε ἰδιαίτερη εὐνοία.

ι. εἰσηγεῖται στὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο τὴν κατανομὴ τῶν διακονημάτων καὶ οἰκονομεῖ μετὰ διακρίση τίς τυχόν ἀδυναμίες τῶν ἀδελφῶν.

ια. ἐπιτιμᾷ πατρικὰ καὶ παιδαγωγικὰ τοὺς ἀδελφούς, ἐπιβάλλων σ' αὐτοὺς ἐπιτίμια.

ιβ. ὁρίζει ἢ ἐπιτρέπει ποιοὶ θὰ ἀπέρχονται ἐκτὸς Μονῆς γιὰ διακόνημα ἢ διεκπεραίωση προσωπικῆς υποθέσεως καὶ στὴν ἐπιστροφή τους ἀπαιτεῖ τὴν ἀπόδοση τοῦ προσήκοντος λόγου.

ιγ. παρέχει στοὺς ἀδελφούς τὴν προβλεπόμενη ἄδεια ἀπουσίας καὶ ἐπιτιμᾷ τοὺς ἀδικαιολογῆτως ἐξερχομένους.

ιδ. παρέχει στοὺς προσκυνητὲς εὐλογία γιὰ διανυκτέρευση στὸν ξενῶνα καὶ ἀποφασίζει, ἐντὸς τῶν προβλεπομένων ὁρίων, γιὰ τὴν παράταση τῆς φιλοξενίας τους.

ιε. προσφωνεῖται ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς καὶ τοὺς δοκίμους μετὰ τὴν προσωνυμία «γέρων».

3) Ὡς διοικητικὸ ὄργανο:

α. συγκαλεῖ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο, προεδρεύει καὶ εἰσηγεῖται τὰ θέματα.

β. μετὰ ἐξουσιοδότηση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἐκπροσωπεῖ τὴ Μονὴ ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς καὶ νομικοῦ προσώπου.

γ. προεδρεύει τῆς Συνάξεως καὶ εἰσάγει, μετὰ ἀπὸ ἀπόφασή τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, θέματα στὴν ἡμερήσια διάταξη.

δ. υπογράφει ὅλα τὰ ἐγγράφα τῆς Μονῆς, μετὰ τὸν τύπο «ὁ καθηγούμενος (δεῖνα) καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί».

ε. συνυπογράφει μετὰ τὸν ταμία τὰ παραστατικά τῶν ἐσόδων, μετὰ τὸν γραμματέα τὰ ἐντάλματα ἐξόδων καὶ μετὰ ὅλα τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ὅλα τὰ παραστατικά διαχειρίσεως τῆς Μονῆς.

Ἄρθρο 23

Ἐκλογή ἡγουμενοσυμβούλων

1) Τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου εἶναι αἵρετά, ἐκλέγονται μετὰ μυστικὴ ψηφοφορία ἀνὰ τριετία ἀπὸ τὴ Σύναξη καὶ δύνανται νὰ ἐπανεκλεγοῦν στὸ αὐτὸ ἀξίωμα ἀπεριόριστα.

2) Ἡ ἐκλογή τους διεξάγεται τὸ πρῶτο δεκάημερο τοῦ Ὀκτωβρίου, σὲ ἑκτακτὴ σύγκληση τῆς Συνάξεως μετὰ υποχρεωτικὴ εὐθύνη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

3) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο ἀναλαμβάνει τὰ καθήκοντά του ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου τοῦ ἐρχομένου ἔτους, ἕως καὶ τῆς 31ης Δεκεμβρίου τοῦ τρίτου ἔτους τῆς θητείας του.

4) Ἡ ἐκλογή γίνεται σὲ μία καὶ μόνη ψηφοφορία, καὶ ἐκλέγονται οἱ δύο (2) ἢ τέσσερις (4) πλειοψηφῆσαντες. Σὲ περιπτώσεις ἰσοψηφίας προκρίνονται οἱ ἀρχαιότεροι κατὰ τὰ πρεσβεῖα. Στὴν ψηφοφορία κάθε ἀδελφὸς σημειώνει μετὰ σταυρὸ τόσο ὀνόματα, ὅσες καὶ οἱ προβλεπόμενες θέσεις ἡγουμενοσυμβούλων. Ψηφοδέλτια μετὰ λιγότερους σταυροὺς θεωροῦνται ἔγκυρα. Γιὰ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα ἰσχύουν τὰ προβλεπόμενα γιὰ τὴν ἐκλογή ἡγουμένου.

5) Μετὰ φροντίδα τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, συντάσσεται ὁ κατάλογος τῶν ἐπιλαχόντων ἡγουμενοσυμβούλων μετὰ αὐξοῦντα ἀριθμὸ. Σὲ περιπτώσεις ἰσοψηφίας προτάσσονται οἱ ἀρχαιότεροι κατὰ τὰ πρεσβεῖα. Ἀπὸ τὸν κατάλογο τῶν ἐπιλαχόντων ἀναπληρώνονται, ὅσοι ἡγουμενοσύμβουλοι κατὰ τὴ διάκεια τῆς θητείας τους ἀπουσιάζουν ἢ κωλύονται, παύθηκαν ἢ κηρύχθηκαν ἑκπτώτοι, ὑπέβαλαν ἐγγραφή παραίτησης ἢ ἀπέθαναν.

6) Μετὰ τὴν ἀναγγελία τοῦ τελικοῦ ἀποτελέσματος ἐκδικάζονται οἱ τυχόν ἐνστάσεις καὶ υπογράφεται τὸ πρακτικὸ ἐκλογῆς ἀπὸ ὅλους τοὺς ψηφίσαντες. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο ὑποβάλλει τὴν ἐπαύριο ἀντίγραφο τοῦ πρακτικοῦ στὸν οἰκεῖο Μητροπολίτη.

Ἄρθρο 24

Σύνθεση καὶ σύγκληση Ἡγουμενοσυμβουλίου

1) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο ἀποτελεῖται ἀπὸ τρία (3) μέλη, ἐὰν τὴν ἡμέρα τῆς ἐκλογῆς ὁ

ἀριθμὸς τῶν ἐγγεγραμμένων στὸ Μοναχολόγιο ἀδελφῶν εἶναι μικρότερος τῶν τριάντα (30). Σὲ κάθε ἄλλη περίπτωση ἀποτελεῖται ἀπὸ πέντε (5) μέλη.

2) Στὴν πρώτη συνεδρία τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο διορίζει ἓνα μέλος του ὡς ταμία καὶ ἄλλο ἓνα ὡς γραμματέα, ἐξαιρουμένου τοῦ ἡγουμένου. Δύνανται νὰ διορίσει κάποιον ἀδελφὸ ἢ δόκιμο ὡς βοηθὸ γραμματέα ἢ ταμία με βοηθητικὴ διακονία, χωρὶς νὰ ἀπαλλάσσεται ὁ γραμματέας ἢ ὁ ταμίας ἀπὸ τὶς εὐθύνες. Οἱ δύο βοηθοί, καλούμενοι ἀπὸ τὸν ἡγούμενο, παρίστανται στὶς συνεδρίες τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου με ἀπόλυτη σιωπὴ, ἐκτὸς ἂν τοὺς ζητηθεῖ πληροφορία ἢ λογοδοσία.

3) Δύο μέρες πρὶν τὴ σύγκληση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου προηγεῖται ἔγγραφη πρόσκληση ἀπὸ τὸν ἡγούμενο, με τὰ θέματα συζητήσεως, ἡμερομηνία καὶ τόπο συνεδρίας. Ὁ ἡγούμενος ὑποχρεοῦται νὰ ἀναγράψει κάθε θέμα ποὺ προτείνει ἢ ἀπόλυτη πλειοψηφία τῶν ἡγουμενοσυμβούλων.

4) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο συγκαλεῖται τακτικὰ μὲν τὸ πρῶτο πενθήμερο (5) κάθε μῆνα καὶ ἔκτακτα κατόπιν προσκλήσεως τοῦ ἡγουμένου. Μὲ ἔγγραφη αἴτηση τῆς ἀπόλυτης πλειοψηφίας τῶν μελῶν του, ὁ ἡγούμενος ὑποχρεοῦται νὰ συγκαλέσει ἔκτακτα τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο, ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν.

5) Εὐρίσκεται σὲ ἀπαρτία, παρόντων ὅλων τῶν μελῶν του. Ἐὰν κατὰ τὴ σύγκληση διαπιστωθεῖ ἔλλειψη ἀπαρτίας, εἰδοποιοῦνται πάραυτα ἐγγράφως τὰ ἀπουσιάζοντα μέλη καὶ δίδεται προθεσμία δύο (2) ἡμερῶν ἀπὸ λήψεως τῆς εἰδοποιήσεως γιὰ νὰ προσέλθουν στὴ συνεδρία, σὲ τόπο καὶ χρόνον ὀριζομένους ἐκ νέου. Ἐὰν οἱ κληθέντες δὲν προσέλθουν στὴ νέα συνεδρία, ἀντικαθίστανται ἀπὸ τοὺς ἐπιλαχόντες με ἔγγραφη κλήση, καὶ ἡ συνεδρία διεξάγεται κανονικά.

6) Σὲ περίπτωση ἀπουσίας ἢ ἀσθένειας τοῦ ἡγουμένου ἀναπληροῦται σύμφωνα με τὶς διατάξεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ (ἄ. 21 §3). Ἐὰν ὁ ἡγούμενος ἀσθενεῖ ἢ ἀπουσιάζει γιὰ χρονικὸ διάστημα ἕως καὶ τριάντα (30) ἡμερῶν, τὸ Ἡγου-

μενοσυμβούλιο καὶ ἡ Σύναξη συγκαλοῦνται εἴτε κατόπιν γραπτῆς ἀδείας τοῦ ἡγουμένου, εἴτε κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Γιὰ χρονικὸ διάστημα ἀσθένειας ἢ ἀπουσίας τοῦ ἡγουμένου ἄνω τῶν τριάντα (30) ἡμερῶν, ἡ σύγκληση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως γίνεται ἀπὸ τὸν ἡγουμενεύοντα, ὁ ὁποῖος καὶ ἀποκτᾷ σ' αὐτὴν τὴν περίπτωση ὅλα τὰ διοικητικὰ δικαιώματα τοῦ ἡγουμένου.

7) Σὲ περίπτωση ἀδικαιολόγητης ἀπουσίας τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, οἱ προσκλήσεις γιὰ συμμετοχὴ στὶς συνεδριάσεις ἀναρτῶνται στὴ θύρα τῶν κελλιῶν τους, με φροντίδα τῶν ὑπολοίπων μελῶν, ὅποτε θεωρεῖται ὅτι ἔλαβαν γνώση.

8) Τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰσπράττει ἢ ἡγούμενος ὡς πρόεδρος. Οἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου λαμβάνονται με ἀπόλυτη πλειοψηφία, ἐκτὸς ἐὰν ἄλλως ὀρίζεται ἀπὸ τὸν παρόντα Κανονισμό. Ἐὰν κάποια πρόταση δὲν συγκεντρώσει τὴν ἀπόλυτη πλειοψηφία, ἡ ψηφοφορία ἐπαναλαμβάνεται γιὰ δεύτερη καὶ τρίτη φορά. Ἐὰν πάλι δὲν ἐπιτευχθεῖ ἀπόλυτη πλειοψηφία, πιστοποιεῖται ἀδυναμία λήψεως ἀποφάσεως, καὶ τὸ θέμα εἰσάγεται αὐτοδικαίως στὴ Σύναξη. Οἱ ψηφοφορίες τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου εἶναι φανερές.

9) Σὲ κάθε συνεδρία με φροντίδα τοῦ γραμματέως τηροῦνται πρακτικά, στὰ ὁποῖα καταγράφεται καὶ ἡ γνώμη τῶν διαφωνούντων, καὶ ὑπογράφουν ὅλα τὰ μέλη. Ἀρνηση ὑπογραφῆς πρακτικῶν καὶ ἀποφάσεων συνεπάγεται αὐτοδικαίως τὴν ἐκκίνηση τῆς προβλεπόμενης διαδικασίας ἐκπτώσεως τῶν ἀρνούμενων.

10) Θέση ἡγουμενοσυμβούλου χηρεύει γιὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ὅπως καὶ τοῦ ἡγουμένου, ὅποτε ἀναπληρώνεται ἀπὸ τὸν πρῶτο μὴ κωλυόμενο ἐπιλαχόντα ἡγουμενοσύμβουλο.

11) Ἡγουμενοσύμβουλος παύεται ἢ κηρύσσεται ἐκπτώτος γιὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ὅπως καὶ ὁ ἡγούμενος, με ἀπόφαση τῆς Συνάξεως. Τὸ θέμα εἰσάγει στὴ Σύναξη τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο, εἴτε κατόπιν ἀποφάσεώς του, εἴτε κατόπιν ὑπογεγραμμένης αἰτήσεως τοῦ 1/4 τῶν μελῶν τῆς, ὅποτε ὑποχρεοῦται σὲ ἔκτακτη σύγκληση

ἐντὸς ἑξί (6) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς της. Ὁ ὑπὸ κατηγορίαν ἡγουμενοσύμβουλος, κληθεὶς καὶ ἀπουσιάζων ἀδικαιολόγητα, θεωρεῖται ὡσεὶ παρών, καὶ δὲν ἀπαιτεῖται ἡ ἀπολογία του γιὰ τὴ λήψη ἀποφάσεως. Τὴν ἀπόφαση λαμβάνει ἡ Σύναξη μὲ πλειοψηφία τῶν 2/3 τῶν παρόντων μελῶν της.

Ἄρθρο 25

Ἀρμοδιότητες Ἡγουμενοσυμβουλίου

1) Ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴ ζωὴ τῆς Ἀδελφότητος:

α. ρυθμίζει καθ' ὅλα τὸ ἡμερήσιο πρόγραμμα λειτουργίας τῆς Μονῆς.

β. μὲ εἰσήγηση τοῦ πνευματικοῦ, ἀποφασίζει περὶ τῆς προσλήψεως ὑποψηφίων δοκίμων καὶ ρυθμίζει τὴν ἐνδυμασίαν τους· χορηγεῖ ὑποχρεωτικὰ βεβαίωση γιὰ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ στρατιωτικὴ ὑποχρέωση· ἀποφασίζει τὴ σύντμηση τοῦ χρόνου δοκιμασίας τῶν βαριὰ ἀσθενούντων· ἀποφασίζει τὴν πρόσληψη τῶν προχωρημένης ἡλικίας ἢ ἐξ ἐγγάμου βίου ἢ ἐξ ἄλλης Μονῆς προσερχομένων, εἰσάγοντας τὴν ἀπόφασί του στὴ Σύναξη γιὰ νὰ ἐγκριθεῖ.

γ. διαγράφει ἀπὸ τὸ Δοκιμολόγιο τοὺς ἀδικαιολόγητα ἀπουσιάζοντες ἢ ἐκουσίως ἀποχωροῦντες δοκίμους· ἀποφασίζει περὶ ἐπαναπροσλήψεως τῶν, γιὰ δεύτερη καὶ ἐφεξῆς φορά, ἐκουσίως ἀπελθόντων καὶ ἐν μετανοίᾳ ἐπιστρεφόντων.

δ. ἀποφασίζει περὶ τῆς ὀριστικῆς ἀποπομπῆς τῶν δοκίμων εἰσάγοντας τὴν ἀπόφαση στὴ Σύναξη γιὰ νὰ ἐγκριθεῖ.

ε. μὲ εἰσήγηση τοῦ πνευματικοῦ ἀποφασίζει περὶ τῆς προαγωγῆς τῶν δοκίμων στὴν τάξη τῶν μοναχῶν καὶ ὀρίζει τὸ χρόνο τελέσεως τῆς κουρᾶς.

ς. διαφυλάττει τὴν ἐνότητα στὸ σῶμα τῆς Ἀδελφότητος.

ζ. ἀποφασίζει περὶ τῆς μεταθέσεως τῶν ἐκουσίως ἀποχωρούντων ἀδελφῶν· διαγράφει ἀπὸ τὸ Μοναχολόγιο τοὺς ἀδικαιολογήτως ἀπουσιάζοντες ἢ ἐκουσίως ἀποχωροῦντες ἀδελφούς.

η. ἀποφασίζει περὶ τῆς ὀριστικῆς ἀποπομπῆς τῶν ἀδελφῶν, εἰσάγοντας τὴν ἀπόφασί του στὴ Σύναξη γιὰ νὰ ἐγκριθεῖ.

θ. μὲ εἰσήγηση τοῦ ἡγουμένου ἀναθέτει στοὺς ἀδελφούς τὰ διακονήματα καὶ οἰκονομεῖ τὶς τυχόν ἀδυναμίες τους· τοὺς ἐπιτιμᾷ παιδαγωγικὰ καὶ ἐπιβάλλει τὰ προβλεπόμενα ἐπιτίμια· παρέχει στοὺς ἀδελφούς τὴν προβλεπόμενη ἄδεια ἀπουσίας.

ι. ἀποφασίζει γιὰ τὴν παράταση τοῦ χρόνου φιλοξενίας τῶν προσκυνητῶν.

ια. μὲ εἰσήγηση τοῦ πνευματικοῦ τῆς Ἀδελφότητος, ἀποφασίζει γιὰ τὴν προαγωγή τῶν ἀδελφῶν στὶς τάξεις τοῦ κλήρου καὶ εἰσάγει τὴν ἀπόφαση στὴ Σύναξη γιὰ νὰ ἐγκριθεῖ.

ιβ. κατόπιν ἐγγράφου ἐντολῆς τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἀποφασίζει περὶ τῆς ἀναλήψεως ἐκκλησιαστικῆς διακονίας ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τῆς Μονῆς ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Μητροπόλεως· γιὰ δὲ τὴν περίπτωση ἀναλήψεως διακονίας ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Μητροπόλεως, εἰσάγει τὴν ἀπόφασί του στὴ Σύναξη γιὰ νὰ ἐγκριθεῖ.

2) Ὡς διοικητικὸ ὄργανο:

α. ἐλέγχει τὴ νομιμότητα τῶν πράξεων τοῦ ἡγουμένου· κηρύσσει τὴ θέση του σὲ χρεΐα· εἰσάγει στὴ Σύναξη τὸ αἶτημα περὶ παύσεως ἢ ἐκπτώσεως τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν ἡγουμενοσυμβούλων.

β. συγκροτεῖ στὶς προβλεπόμενες περιπτώσεις τὴν ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ.

γ. συγκαλεῖ τακτικὰ ἢ ἑκτακτα τὴ Σύναξη σὲ συνεδρία.

δ. ἀποφασίζει περὶ συστάσεως καὶ διαλύσεως μετοχίων τῆς Μονῆς καὶ εἰσάγει τὴν ἀπόφαση στὴ Σύναξη γιὰ νὰ ἐγκριθεῖ.

ε. διορίζει καὶ ἀνακαλεῖ τοὺς οἰκονόμους τῶν μετοχίων καὶ τοὺς διακονοῦντες ἀδελφούς.

ς. ἐξουσιοδοτεῖ τὸ νομικὸ σύμβουλο τῆς Μονῆς καὶ ἀνακαλεῖ τὸ διορισμό του.

ζ. ἐξουσιοδοτεῖ τὸν ἡγούμενο ἢ κάποιον ἄλλο (προδόκιμο, δόκιμο, ἀδελφό, νομικὸ σύμβουλο) νὰ ἐκπροσωπήσει τὴ Μονὴ ἐνώπιον πάσης ἀρχῆς καὶ νομικοῦ προσώπου.

3) Ὡς πρὸς τὴν οἰκονομικὴ διαχείριση:

α. παρακολουθεῖ τὴν πορεία τῶν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Μονῆς.

β. συντάσσει τὸν ἐτήσιο προϋπολογισμό καὶ τὸν ἀπολογισμό, τοὺς εἰσάγει στὴ Σύναξη γιὰ νὰ ἐγκριθοῦν καὶ τοὺς ἀποστέλλει στὸν οἰκεῖο Μη-

τροπολίτη.

γ. διενεργεί τις προβλεπόμενες από τόν προϋπολογισμό συναλλαγές ή δικαιοπραξίες, έκποιήσεις και άγορές, μισθώσεις και έκμισθώσεις, συνάψεις έπιμόρτων άγροληψιών, δανείων και χρησιδανείων, συστάσεις έμπραγμάτων ασφαλειών και δουλειών, άποδοχές δωρεών, κληρονομιών και κληροδοσιών κ.λπ.

δ. εισάγει στη Σύναξη για έγκριση τις μη προβλεπόμενες από τόν προϋπολογισμό συναλλαγές ή δικαιοπραξίες και τις διενεργεί.

ε. υπογράφει τις διακηρύξεις των πλειοδοτικών και μειοδοτικών διαγωνισμών και τούς διενεργεί.

ς. υποβάλλει, προς περιφρούρηση της περιουσίας της Μονής ή και για όποιονδήποτε άλλο λόγο, άγωγές, μηνύσεις, έγκλήσεις, αίτήσεις, ένδικα μέσα κ.λπ. ένώπιον παντός ποινικού, πολιτικού και διοικητικού δικαστηρίου. Παραιτείται ή τά άνακαλεί, άποδέχεται έξώδικους ή δικαστικούς συμβιβασμούς κ.λπ.

ζ. μεριμνά για την άνέγερση και συντήρηση των οίκοδομών της Μονής και άποφασίζει περι προσλήψεως ή άπολύσεως του έργατικού προσωπικού.

Άρθρο 26

Σύνθεση και σύγκληση ί. Συνάξεως

1) Η Σύναξη άποτελείται από τό σύνολο των έγγεγραμμένων στό Μοναχολόγιο της Μονής άδελφών, με έξαίρεση τούς έκτός Μητροπόλεως διακονούντες σέ έκκλησιαστικές θέσεις.

2) Συνέρχεται σέ τακτική συνεδρία με άπόφαση του Ήγουμενοσυμβουλίου, τό πρώτο δεκαήμερο του Φεβρουαρίου για την έγκριση του άπολογισμού, τό πρώτο δεκαήμερο του Ίουνίου για την άνακοίνωση της άποφάσεως του Ήγουμενοσυμβουλίου περι κατανομής των κατ' έτος διακονημάτων και τό πρώτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου για την έγκριση του προϋπολογισμού.

3) Συγκαλείται σέ έκτακτη συνεδρία με άπόφαση του Ήγουμενοσυμβουλίου για την έκλογή, παύση ή έκπτωση του ήγουμένου ή των ήγουμενοσυμβούλων· για την όριστική άποπομπή άδελφού ή δοκίμου της Μονής· εάν τό ζητήσει έγγράφως ό ήγούμενος ή ή άπόλυτη πλειοψηφία των

ήγουμενοσυμβούλων ή τό 1/4 των μελών της Συνάξεως, με ρητή άναγραφή των προτεινομένων θεμάτων· εάν ύπάρξει άδυναμία λήψεως άποφάσεως του Ήγουμενοσυμβουλίου· εάν τό ζητήσει ό οίκεϊος Μητροπολίτης προς πνευματική οίκοδομή των άδελφών και έννημέρωσή τους για επίκαιρα θέματα.

4) Σέ κάθε συνεδρία της άποφασίζει ύποχρεωτικά και για όλα τά ζητήματα που έμπίπτουν στην άρμοδιότητά της, έκτός από τις συνεδρίες για έκλογή, παύση ή έκπτωση του ήγουμένου και των ήγουμενοσυμβούλων.

5) Κατόπιν έγγράφου έντολής του οίκεϊου Μητροπολίτου, σέ κάθε συνεδρία της δύνανται νά εισαγάγουν θέματα στην ήμερήσια διάταξη ό ήγούμενος, ή άπόλυτη πλειοψηφία των ήγουμενοσυμβούλων, τρία (3) τουλάχιστον μέλη της Συνάξεως με ένυπόγραφη αίτηση.

6) Σέ χρόνο τουλάχιστον επτά (7) ήμερών πρό συγκλήσεως της Συνάξεως για τακτική συνεδρία και δύο (2) ήμερών για έκτακτη, τό Ήγουμενοσυμβούλιο είναι ύποχρεωμένο νά επιδώσει έγγραφή πρόσκληση σέ όλους τούς άδελφούς, με τόν τόπο, την ήμερομηνία και τά θέματα της συνεδρίας. Σέ περίπτωση άδικαιολόγητης άπουσίας άδελφού, ή πρόσκληση άναρτάται στη θύρα του κελλιού του, όποτε θεωρείται ότι έλαβε γνώση.

7) Η Σύναξη εύρίσκεται σέ άπαρτία, εάν παρευρίσκονται τά 4/5 των μελών της. Ειδάλλως άπευθύνεται νέα γραπτή πρόσκληση για σύγκληση έντός πέντε (5) ήμερών από της πρώτης συγκλήσεως. Στη δεύτερη περίπτωση θεωρείται άπαρτία ή παρουσία της άπόλυτης πλειοψηφίας των μελών της. Εάν και αύτή δέν έπιτευχθεί, άπευθύνεται τρίτη παρόμοια πρόσκληση, όποτε ή Σύναξη συγκαλείται και θεωρείται ότι εύρίσκεται σέ άπαρτία άνεξαρτήτως του άριθμού των παρόντων.

8) Ό ήγούμενος είσηγείται τά θέματα, δίδει στους άδελφούς τό λόγο και τόν άφαιρεί, μεριμνά για την εύταξία και συντονίζει τις έργασίες. Τόν άπουσιάζοντα, άσθενούντα ή ύπό κατηγορίαν ήγούμενο άντικαθιστά ό ήγουμενέων.

9) Οι άποφάσεις λαμβάνονται με σχετική πλειοψηφία, έκτός εάν όρίζει διαφορετικά ό παρών

Κανονισμός. Σὲ περίπτωση ἰσοψηφίας ἢ ψηφοφορία ἐπαναλαμβάνεται, καὶ σὲ νέα ἰσοψηφία ὑπερισχύει ἢ ψηφος τοῦ προέδρου. Οἱ ψηφοφορίες εἶναι φανερές, ἐκτός ἐάν ὀρίζει διαφορετικά ὁ παρὼν Κανονισμός. Οἱ ἀδελφοὶ ψηφίζουν μὲ τὴ σειρά τῶν πρεσβείων, ἀπὸ τὸ νεότερο πρὸς τὸν ἀρχαιότερο.

10) Ἐνστάσεις ὑποβάλλονται ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς μόνο γιὰ παραβάσεις τοῦ Κανονισμοῦ, ἐκδίδονται πάραυτα ἀπὸ τὴ Σύναξη καὶ γίνονται δεκτὲς μὲ ἀπόλυτη πλειοψηφία τῶν παρόντων.

11) Σὲ κάθε συνεδρία, μὲ φροντίδα τοῦ γραμματέως, τηροῦνται πρακτικά (βιβλίον πρακτικῶν τῆς ἱ. Συνάξεως), ὅπου ἀναγράφονται ἡ ἡμερομηνία, ὁ τόπος συγκλήσεως, τὰ ὀνόματα τῶν παρόντων καὶ ἀπόντων, τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως, οἱ ἀποφάσεις, οἱ γνώμες τῶν μειοψηφησάντων καὶ οἱ τυχόν ἐνστάσεις.

12) Τὰ πρακτικά ὑπογράφουν ὑποχρετικὰ ὅλοι οἱ ἀδελφοί. Ἄρνηση ὑπογραφῆς πρακτικῶν σημειώνεται σ' αὐτὰ, ἀλλὰ δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα τῆς διαδικασίας, ἐνῶ τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ ἐπιτιμήσῃ τὸν ἀρνούμενο ἀδελφό.

13) Οἱ ἀποφάσεις τῆς Συνάξεως ἐκτελοῦνται πάραυτα. Ἄρνηση ἐκτελέσεως ἢ συμμορφώσεως πρὸς ἀπόφαση τῆς Συνάξεως ἀποτελεῖ ἰσχυρὸ λόγο γιὰ ἐνεργοποίηση τῆς διαδικασίας ἐκπτώσεως τοῦ ἡγουμένου ἢ ἡγουμενοσυμβούλων ἢ καὶ ὀριστικῆς ἀποπομπῆς ἀδελφοῦ ἢ δοκίμου ἀπὸ τὴ Μονή.

Ἄρθρο 27

Ἀρμοδιότητες ἱερᾶς Συνάξεως

1. Ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴ ζωὴ τῆς Ἀδελφότητος:

α. ἐγκρίνει τὶς ἀποφάσεις τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, περὶ προσλήψεως τῶν προσερχομένων σὲ προχωρημένη ἡλικία ἢ ἐξ ἐγγάμου βίου ἢ ἀπὸ ἄλλῃ Μονῇ ὑποψηφίων, ὡς καὶ περὶ ὀριστικῆς ἀποπομπῆς τῶν δοκίμων καὶ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς.

β. ἐπιτιμᾷ παιδαγωγικὰ τοὺς ἀδελφούς, μὲ τὰ προβλεπόμενα ἐπιτίμια.

γ. ἐγκρίνει στίς προβλεπόμενες περιπτώσεις τὶς ἀποφάσεις τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, περὶ

προαγωγῆς τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς στίς τάξεις τοῦ κλήρου· περὶ ἀναλήψεως ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς κάποιας ἐκκλησιαστικῆς διακονίας ἐκτός τῶν ὁρίων τῆς Μητροπόλεως.

2) Ὡς διοικητικὸ ὄργανο:

α. ἐλέγχει τὴ νομιμότητα τῶν πράξεων τοῦ ἡγουμένου καὶ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου.

β. ἐκλέγει τὸν ἡγούμενο καὶ τοὺς ἡγουμενοσυμβούλους.

γ. παύει ἢ κηρύσσει ἐκπτώτους τὸν ἡγούμενο καὶ τοὺς ἡγουμενοσυμβούλους.

δ. ἀποφασίζει γιὰ κάθε θέμα ποὺ εἰσάγει σ' αὐτὴν τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιο λόγῳ ἀδυναμίας λήψεως ἀποφάσεως καὶ γιὰ κάθε ζήτημα ποὺ δὲν προβλέπει ρητὰ ὁ παρὼν Κανονισμός.

ε. ἐγκρίνει τὶς ἀποφάσεις τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου περὶ συστάσεως ἢ διαλύσεως τῶν μετοχίων τῆς Μονῆς.

3) Ὡς πρὸς τὴν οἰκονομικὴ διαχείριση:

α. ἐγκρίνει τὸν προϋπολογισμό καὶ τὸν ἀπολογισμό τῆς Μονῆς.

β. ἐγκρίνει τὶς ἀποφάσεις τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου γιὰ κάθε συναλλαγή ἢ δικαιοπραξία ποὺ δὲν προβλέπει ὁ προϋπολογισμός.

Ἄρθρο 28

Σφραγίδα καὶ τηρούμενα βιβλία

1) Ἡ Μονὴ ἔχει κυκλικὴ σφραγίδα ἢ ὁποία φέρει τὴν εἰκόνα τῶν Ἀγίων Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης καὶ τὴν ἐπιγραφή: "ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΩΝ ΡΑΦΑΗΛ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗΣ ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΗΣ - ΓΡΙΒΑ". Ἡ σφραγίδα φυλάσσεται στὸ γραφεῖο τοῦ ἡγουμένου.

2) Διατηρεῖ τὰ βιβλία: α) πρακτικῶν Ἑγουμενοσυμβουλίου, πρακτικῶν ἱ. Συνάξεως, μοναχῶν (μοναχολόγιο), δοκίμων (δοκιμολόγιο), εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων (πρωτόκολλο)· καὶ β) ἀκινήτου περιουσίας (κτηματολόγιο) μὲ κατάλογο τῶν ἀκινήτων τῆς Μονῆς, τὰ σχετικὰ συμβόλαια καὶ τοπογραφικὰ σχεδιαγράμματα, κινητῆς περιουσίας μὲ τὰ κυριότερα κατὰ τὴν ἀξία κινητὰ τῆς Μονῆς, μετοχίων καὶ ἱερῶν παρεκκλησίων μὲ τὸν κατάλογό τους καὶ τὸ σύνολο τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων περιουσιακῶν στοιχείων τους, ἁγίων λειψάνων, κειμηλίων καὶ ἀφιερωμάτων, ταμείου. Τὰ μὲν πέντε (5) πρῶτα τη-

ροϋνται με φροντίδα του γραμματέως της Μονής, ενώ τα υπόλοιπα πέντε (5) με φροντίδα του ταμία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
Άρθρο 29
Περί εσόδων και εξόδων

1) Τα έσοδα της Μονής προέρχονται:

α. από εισφορές των αδελφών, δηλαδή από μισθούς, συντάξεις και προσωπική εργασία (διακονήματος), καθώς είναι υποχρεωμένοι να τα καταβάλλουν.

β. από δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και εισφορές φυσικών ή νομικών προσώπων, ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου.

γ. από την κηροπωλησία, τις ιεροπραξίες και την έκθεση βιβλίων και χειροτεχνημάτων.

δ. από προσόδους της κινητής και ακίνητης περιουσίας της, εκποιήσεις, εκμισθώσεις, συστάσεις έμπραγμάτων ασφαλειών ή δουλειών υπέρ της Μονής, συνάψεις επιμόρτων αγροληψιών και δανείων κ.λπ.

ε. από εκδόσεις βιβλίων, περιφορά εικόνων και αγίων λειψάνων, τοκοφορία των καταθέσεων της Μονής και κάθε άλλη πρόσοδο.

2) Τα έσοδα διατίθεντα:

α. για τη συντήρηση, περίθαλψη, ασφάλιση και τις έν γένει ανάγκες των αδελφών.

β. για τις αναγκαίες δαπάνες και προμήθειες.

γ. για ανέγερση, συντήρηση, επέκταση και εξωραϊσμό των κτιρίων.

δ. για τη φιλοξενία των προσκυνητών, την άσκηση φιλανθρωπικού έργου, την ενίσχυση εκκλησιαστικών έργων, ιερών μονών και ναών.

ε. για την έκδοση βιβλίων και έντύπων.

ς. για κάθε άλλη περίπτωση, κατόπιν σχετικής αποφάσεως της Συνάξεως.

Άρθρο 30
Περί οικονομικών συναλλαγών

1) Ο ετήσιος προϋπολογισμός και απολογισμός της Μονής συντάσσεται από το Ήγουμενο-συμβούλιο, εγκρίνεται από τη Σύναξη και αποστέλλεται στον οίκειο Μητροπολίτη προς έλεγχο

νομιμότητας.

2) Οί προβλεπόμενες από τον προϋπολογισμό συναλλαγές ή δικαιοπραξίες, εκποιήσεις και αγορές, μισθώσεις και εκμισθώσεις, συνάψεις επιμόρτων αγροληψιών, δανείων και χρησιδανείων, συστάσεις έμπραγμάτων ασφαλειών και δουλειών υπέρ της Μονής, οί αποδοχές δωρεών, κληρονομιών και κληροδοσιών κ.λπ., διενεργούνται από το Ήγουμενοσυμβούλιο.

3) Οί συναλλαγές ή δικαιοπραξίες που δεν προβλέπονται από τον προϋπολογισμό διενεργούνται από το Ήγουμενοσυμβούλιο με απόφασή του ή όποία πρέπει να εγκρίνεται από τη Σύναξη.

Άρθρο 31
Περί εισπράξεων και πληρωμών

1) Οί εισπράξεις της Μονής διενεργούνται με αριθμημένες διπλότυπες αποδείξεις εισπράξεως που υπογράφουν ό ήγούμενος και ό ήγουμενο-σύμβουλος - ταμίας.

2) Οί πληρωμές της Μονής διενεργούνται με αριθμημένες διπλότυπες εισπράξεις πληρωμής που υπογράφουν ό ήγούμενος και ό ήγουμενο-σύμβουλος - γραμματέας και συνοδεύονται από τα νόμιμα παραστατικά.

3) Οί εισπράξεις και πληρωμές διενεργούνται από τον ταμία της Μονής και καταχωρίζονται πάραυτα στο "βιβλίο ταμείου".

4) Κάθε χρηματικό ποσό που υπερβαίνει τό αναγκαίο για τη συντήρηση και λειτουργία της Μονής όριο κατατίθεται σέ τραπεζικό λογαριασμό επ' όνόματι αυτής.

5) Το διαχειριστικό έτος άρχεται την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου.

Άρθρο 32
Περί του ταμία

Ο ταμίας της Μονής εύθύνεται για την όμαλή λειτουργία και λογιστική τακτοποίηση της οικονομικής διαχειρίσεως. Μεριμνά:

α. για τη φύλαξη του ταμείου της Μονής και την τήρηση των προβλεπομένων βιβλίων.

β. για τη διενέργεια των εισπράξεων, πληρωμών, καταθέσεων και αναλήψεων της Μονής.

γ. για την ένημέρωση του Ήγουμενοσυμβου-

λίου καὶ τῆς Συνάξεως, σχετικά με τὴν πορεία τῶν οἰκονομικῶν τῆς Μονῆς.

δ. γιὰ τὴν ἀπόδοση λόγου περὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Μονῆς ἐνώπιον κάθε ἀρμόδιας ἀρχῆς.

ε. γιὰ τὴν ἀποσφράγιση τῶν παγκαρίων, τὴν καταμέτρηση τοῦ περιεχομένου καὶ τὴ σύνταξη τοῦ πρακτικοῦ καταμετρήσεως, σὲ συνεργασία με τοὺς δύο ἀρχαιότερους μὴ κωλυομένους κατὰ τὰ πρεσβεῖα ἀδελφούς, ἐξαιρουμένων τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν προηγουμένων. Τὰ παγκάρια ἀσφαλίζονται με δύο κλειδιά τὰ ὅποια κατέχουν ὁ ἡγούμενος, ὁ ὁποῖος τὸ ἐπιδίδει κάθε φορά στὸν ταμία, καὶ ὁ ἀρχαιότερος ἀπὸ τοὺς δύο (2) συμμετέχοντες στὴ διαδικασία ἀδελφούς. Μετὰ τὴν καταμέτρηση συντάσσεται πρακτικὸ καταμετρήσεως καὶ ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς τρεῖς (3) ὑπευθύνους ἀδελφούς, ἐκδίδεται ἰσόποσο γραμμάτιο εἰσπράξεως καὶ ἐνημερώνεται τὸ βιβλίον ταμείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Ἄρθρο 33
Περὶ μετοχίων

1) Ἡ Μονὴ δύναται νὰ ἰδρύει μετόχια ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας με τὶς προβλεπόμενες κανονικὲς καὶ νόμιμες διαδικασίες.

2) Τὰ μετόχια στεροῦνται νομικῆς προσωπικότητος, ἀνήκουν στὴν κυριότητα τῆς κυριάρχου Μονῆς καὶ διοικοῦνται ἀπὸ τὰ ἀρμόδια διοικητικὰ τῆς ὁργάνου.

3) Ἡ λειτουργία τῶν μετοχίων καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ τῶν διακονούντων ἀδελφῶν ἀκολουθεῖ τὸ πρόγραμμα λειτουργίας καὶ ἐσωτερικῆς ζωῆς τῆς κυριάρχου Μονῆς.

4) Ἡ σύσταση ἢ διάλυση μετοχίων γίνεται με ἀπόφαση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρισή

τῆς ἀπὸ τὴ Σύναξη με πλειοψηφία τῶν 2/3 τῶν παρόντων μελῶν τῆς.

5) Οἱ οἰκονόμοι τῶν μετοχίων καὶ οἱ διακονοῦντες ἀδελφοὶ ὀρίζονται με ἀπόφαση τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τὸ ὅποιο δύναται νὰ παρατείνει ἢ νὰ ἀνακαλεῖ τὸ διορισμὸ ὅποτεδῆποτε.

6) Οἱ διακονοῦντες στὰ μετόχια ἀδελφοὶ καλοῦνται σὲ ὅλες τὶς συνεδρίες τῆς Συνάξεως, συμμετέχουν ὑποχρεωτικὰ στὴν τακτικὴ συνεδρία τοῦ Νοεμβρίου καὶ στὴ διεξαγωγὴ τῆς προβλεπόμενης διαδικασίας, γιὰ τὴν ἐκλογή, παύση ἢ ἐκπτώση τοῦ ἡγουμένου καὶ τῶν ἡγουμενοσυμβούλων. Στὶς ὑπόλοιπες συνεδρίες τῆς Συνάξεως, ἢ προσέλευσὶ τους ἐναπόκειται στὴν κρίση τῶν ἰδίων καὶ ἀπουσιάζοντες θεωροῦνται δικαιολογημένοι.

7) Οἱ οἰκονόμοι τῶν μετοχίων κινοῦνται στὰ ὅρια ποὺ καθορίζει τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιο καὶ ἀποδίδουν λόγον γιὰ τὴ διακονία τους, ἐὰν καὶ ὅποτε ζητηθεῖ.

Ἄρθρο 34

Περὶ ἰσχύος καὶ τροποποιήσεως τοῦ Κανονισμοῦ

1) Ὁ παρὼν Κανονισμὸς θεωρεῖται ἰσχυρὸς, ἀπὸ τὴ δημοσίευσή του στὸ περ. “Ἐκκλησία”.

2) Ὁ παρὼν Κανονισμὸς παραμένει ὑποχρεωτικὰ ἰσχυρὸς, ἀκόμη καὶ σὲ περίπτωσιν ἐκ νέου ἐπανδρώσεως τῆς Μονῆς, τελούσης “ἐν διακοπαῖς” καθ’ ὃν χρόνον οὐδεὶς ἀδελφὸς ὑπάρχει ἐγγεγραμμένος στὸ Μοναχολόγιό τῆς.

Ἀρχιμ. Βησσαρίων Βάσσου, Καθηγούμενος
Διάκονος Ραφαὴλ Γκουρβέλος, σύμβουλος
Διάκονος Θεόκλητος Κόκκινος, σύμβουλος

Ἀρχιμ. Δωρόθεος Πάπαρης
Ἱερομόναχος Βαρθολομαῖος Βαφάκης
Μοναχὸς Παντελεήμων Θωμόπουλος

ΝΟΜΙΚΗ ΦΥΣΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΕΙΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

1. Διὰ τοῦ προῖσχυσαντος Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ν.Δ. 126/1969 Φ.Ε.Κ. Α' 27) παρεσχέθη ἡ νομοθετικὴ ἐξουσιοδότησις εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ ρυθμίζει δι' ἀποφάσεών της, δημοσιευομένων εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως, τὰ τῶν θέσεων, προσόντων, τρόπου διορισμοῦ, τὰ τῶν προα-

οὶ ἴδιες ἐξουσιοδοτικὰς διατάξεις πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς ρύθμισιν ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ ρητῆς διατάξεως διετηρήθησαν σὲ ἰσχὺ ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες Κανονισμοὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, οἱ ὅποιοι ἐξεδόθησαν ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δοθείσης ἐξουσιοδοτήσεως (ἄρθρον 67 τοῦ ν. 590/77).

Τοῦ κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΜΠΟΤΗ**
Νομικοῦ Συμβούλου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν

γωγῶν, μεταθέσεων, μετατάξεων καὶ γενικῶς πάντα τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὑπηρεσιακὴν κατάστασιν τοῦ μονίμου ἢ ἐπὶ συμβάσει προσωπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ἄρθρον 38 παρ. 4 τοῦ Ν.Δ. 126/1969).

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὡς ἄνω ἐξουσιοδοτικῆς διατάξεως ἐξεδόθη ὁ ὑπ' ἀριθμ. 9/1970 Κανονισμὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (Κῶδιξ Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων - Φ.Ε.Κ. Α' 160).

Διὰ τοῦ Κανονισμοῦ τούτου συνεστήθη ἡ Ὑπηρεσία τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης (ἄρθρον 180 τοῦ ἄνω Κανονισμοῦ), ὑπαγομένη εἰς τὸ Ν.Π.Δ.Δ. τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Οἱ διατάξεις τοῦ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων ἐπέχουν ἰσχὺν νόμου, δυνάμενες νὰ τροποποιοῦν ἢ καταργοῦν κείμενες διατάξεις, ὅπως προβλέπει τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Ν.Δ. 407/1970 (Φ.Ε.Κ. Α' 9) μὲ τὸ ὅποιον ἐρμηνεύτηκαν αὐθεντικὰ οἱ δοθεῖσες μὲ τὸ Ν.Δ. 126/1969 νομοθετικὰς ἐξουσιοδοτήσεις πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.

2. Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ νέου Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (ν. 590/1977), ἀφ' ἑνὸς μὲν περιελήφθησαν, σχεδόν,

Κατὰ συνέπειαν ὁ ὑπ' ἀριθμ. 9/1970 Κανονισμὸς “Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων”, ὅπως εἶχε τροποποιηθεῖ, παρέμεινε σὲ ἰσχὺ μέχρι τῆς ἀντικαταστάσεώς του ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ (Φ.Ε.Κ. Α' 48), ὅπως ἰσχύει μέχρι σήμερα. Οἷκοθεν νοεῖται ὅτι οἱ διατάξεις τούτου, ὡς ἀνωτέρω ἐκτίθεται, ἐπέχουν ἰσχὺν νόμου τοῦ κοινοῦ πολιτειακοῦ νομοθέτη.

3. Ἡ Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, προκειμένου νὰ ἐπανδρώσει καὶ λειτουργήσῃ τῇ συσταθεῖσῃ Ὑπηρεσίᾳ τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης προσέλαβε Κοινωνικοὺς Λειτουργοὺς μὲ σύμβασιν Ἑργασίας Ἰδιωτικοῦ Δικαίου ὠρισμένον χρόνον, τῶν ὁποίων οἱ συμβάσεις κατέστησαν ἀργότερον ἀορίστου διαρκείας.

Διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ὡς ἄνω ὑπηρεσιακῶν ἀναγκῶν προσελήφθη ὡς Κοινωνικῇ Λειτουργὸς ἡ Ε.Κ. - Ἀ. τὴν 1.1.1969. Ἡ σύμβασις ἑργασίας ὑπεγράφη μεταξὺ ταύτης καὶ τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς νομίμου ἐκπροσώπου τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Κατὰ ρητὴν συμφωνίαν (βλ. 2 ὅρον τῆς συμβάσεως) ἡ ὑπάλληλος προσελήφθη πρωτευόντως διὰ τὸ ἔργον τῆς Ὑπηρεσίας τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης καὶ δευτερευόντως καὶ ἐπικουρικῶς πρὸς θεραπείαν ἀναγκῶν τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τοῦ ὁποίου οἱ σκοποὶ, ἐν πολλοῖς, εἶναι ταυτόσημοι καὶ παράλληλοι μὲ τοὺς σκοποὺς

τῆς Ὑπηρεσίας τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης.

4. Μὲ τὴν ἰσχὺν τοῦ ν. 1476/1984 “Διορισμὸς σὲ μόνιμες θέσεις τοῦ προσωπικοῦ μὲ σχέση ἐργασίας ἰδιωτικοῦ δικαίου τοῦ Δημοσίου, τῶν Ν.Π.Δ.Δ., τῶν Ο.Τ.Α. καὶ ἄλλες διατάξεις” (Φ.Ε.Κ. Α΄ 136) καὶ μὲ εἰδικὴ διάταξη τοῦτου, ἦτοι τοῦ ἄρθρου 20 μὲ τίτλον “Θέματα Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων”, προεβλέφθησαν τακτικὲς θέσεις ὑπαλλήλων τὶς ὁποῖες, κατὰ τὴν ρητὴ διατύπωση τοῦ νόμου (ἄρθρο 20 παρ. 2), *“καταλαμβάνει τὸ προσωπικό, πὺν ὑπηρετεῖ κατὰ τὴν δημοσίευση τοῦ νόμου αὐτοῦ, μὲ ὅποι - αδήποτε σχέση στήν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, τὴ Χριστιανικὴ Ἀλληλεγγύη καὶ τὸ Γενικὸ Φιλό - πτωχο Ταμεῖο τῆς καὶ τὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις”*.

Μετὰ τὴ δημοσίευση τοῦ ὡς ἄνω νόμου ἐδημοσιεύθη ὁ ὑπ’ ἀριθμ. 29/1985 Κανονισμὸς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Φ.Ε.Κ. Α΄ 126) μὲ τὶς διατάξεις τοῦ ὁποῖου συνεπληρώθη ὁ ὑπ’ ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμὸς “Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων” καὶ οὕτω συνεστήθησαν εἰς τὴν Διεὔθυνσιν τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης δέκα τέσσερες (14) θέσεις τοῦ τότε Κλάδου ΑΡ, ἐπὶ σκοπῷ τακτοποιήσεως τοῦ ἐπὶ συμβάσει προσωπικοῦ τῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν, πὺν ὑπηρετοῦσαν εἰς τὴν ἄνωτέρω Ὑπηρεσίαν.

Εἰδικώτερα διὰ τοῦ ἄνω Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀντικατεστάθη τὸ ἄρθρο 4 τοῦ ὑπ’ ἀριθμ. 12/1980 Κανονισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἄρθρον ἐρύθμιζε θέματα προσωπικοῦ τοῦ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων.

5. Κατόπιν τῶν ἄνω ἱστορηθέντων ἡ Κοινωνικὴ Λειτουργὸς Ε.Κ. - Ἀ. κατέλαβε ὀργανικὴ

κενὴ θέση Κοινωνικῆς Λειτουργοῦ εἰς τὸ Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Εἰδικώτερον ἡ ἄνωτέρω ἐνετάγη εἰς τὴν ὀργανικὴν τῆς θέσιν, ὅπως αἱ λοιπαὶ συνάδελφοί τῆς, διὰ τῆς ὑπ’ ἀριθμ. 2065/29.8.1985 ἀποφάσεως τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ ὑπελογίσθη ἡ προὔπηρεσία τῆς ἀπὸ τὴν 1.1.1969 ὡς διανυθεῖσα, πλάσματι δικαίου, εἰς ὀργανικὴ νομοθετημένη θέση. Ἡ δὲ ἀναφορὰ εἰς τὴν ἀρχικὴ τῆς σύμβαση ὅτι προσέφερε παράλληλα ὑπηρεσία στὸ Γενικὸ Φιλόπτωχο Ταμεῖο (Ν.Π.Ι.Δ.) δὲν ἀσχετῇ καμμία ἀπολύτως ἐπιρροὴ στήν προὔπηρεσία τῆς ὡς δημοσίου χαρακτηρὰ, ἀφοῦ τοῦτο ἔλυσε ρητῶς ὁ ἴδιος ὁ νομοθέτης μὲ τὸν ν. 1476/84, καθ’ ὅσον διὰ τῶν συσταθεισῶν δι’ αὐτοῦ θέσεων ἠθέλησε νὰ μονιμοποιηθοῦν οἱ Κοινωνικοὶ Λειτουργοὶ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, πὺν ὑπηρετοῦσαν “στήν Ἀρχιεπισκοπὴ καὶ στὸ Γενικὸ Φιλόπτωχο Ταμεῖο” (ἄρθρο 20 παρ. 2 τοῦ ὡς ἄνω νόμου).

Ἐνὶ λόγῳ, ἡ προὔπηρεσία τῆς εἰρημένης Κοινωνικῆς Λειτουργοῦ ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ τῆς, ἦτοι ἀπὸ τὴν 1.1.1969, μέχρι τῆς ἀποχωρήσεως τῆς ἀπὸ τὴν Ὑπηρεσία εἶναι συνεχὴς λογίζομένη κατὰ νόμον ὅτι παρεσχέθη εἰς τὴν ὀργανικὴν θέσιν τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τὴν ὁποῖαν ὁ νόμος ἐθεσμοθέτησε πρὸς ὑπηρεσιακὴν τῆς ἀποκατάστασιν, ὅπως τοῦτο συμβαίνει καὶ γιὰ τὸ προσωπικὸ τῶν λοιπῶν Κοινωνικῶν Λειτουργῶν.

(10.7.2001)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**Ἱερὰ Μητρόπολις Νεαπόλεως
καὶ Σταυρουπόλεως**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τοῦ ΝΔ 1398/1973, τοῦ Ν. 673/1977 καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἑφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν

α) τὴν κενὴν διακονικὴν θέσιν τοῦ ἱ. Ν. Ἀγίου Δημητρίου Συκεῶν καὶ

β) τὴν κενὴν ὀργανικὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἱ. Ν. Ζωοδόχου Πηγῆς Ἑπταλόφου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 28ῃ Αὐγούστου 2001

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

**Ἱερὰ Μητρόπολις Νεαπόλεως
καὶ Σταυρουπόλεως**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἑφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν

1) τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις τῶν ἱερῶν ναῶν α) Ἀγίου Παντελεήμονος Πολίχνης καὶ β) Ὑψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Διαλογῆς, καὶ

2) τὴν κενὴν διακονικὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἀγίου Γεωργίου Νεαπόλεως καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ

κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 10ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως
ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

**Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς,
Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις:

α) Τῶν ἄρθρων 37 παρ. 2 καὶ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἑφημερίων».

β) Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 26/1.9.1977 Πράξιν περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων τῶν Διακόνων εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν Μητρόπολιν,

προκειμένου, ἵνα πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ διακόνου τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου Καισαριανῆς, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς διακονικῆς θέσεως.

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 6ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ΔΑΝΙΗΛ

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 817/1978 (Φ.Ε.Κ. 170, Α', 8.10.1978) «Περὶ ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐκκλησια-

στικῶν θεμάτων», ὡς καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα 582/1980 (Φ.Ε.Κ., 158, Α΄ 11.7.1980) «Περὶ κατανομῆς θέσεων Ἱεροκηρύκων εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀποφασίζομεν ὅπως προκηρύξωμεν διὰ τῆς παρούσης τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως ἱεροκήρυκος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλουν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ δικαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς περαιτέρω ὑπηρεσιακὰς ἐνεργείας πρὸς τοποθέτησίν των.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 4ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 «περὶ συστάσεως δέκα (10) ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας», δ) τὰς διατάξεις τῆς ὑπ' ἀρ. 2104/1976 Ἐγκυκλίου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «περὶ ἀναδιարθρώσεως τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων» καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

α) Ἀγίας Παρασκευῆς Μεσολογγίου, καὶ

β) Ἀγίου Γεωργίου Ματαράγκας

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34/1α τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 4ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Καρυστίας καὶ Σκύρου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν Ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1. Ἀγίας Τριάδος Κονιστρῶν,

2. Ἀγίου Δημητρίου Γαβαλᾶ

3. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἄνω Ποταμίας

4. Ἀγίου Γεωργίου Μαρμαρίου καὶ

5. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Περιβολίων
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κύμῃ τῇ 8ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίου Δημητρίου Νεαπόλεως
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 18ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1811/88 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ. 10/234/οἰκ. 15030/6.7.2001 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν κενῆς θέσεως Ἱεροκήρυκος ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ἀπαιτούμενα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα, ὅπως, ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἐδέσσει τῇ 21ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ
Ἀλμωπίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1811/88 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ. 10/234/οἰκ. 15030/6.7.2001 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν κενῆς θέσεως Ἱεροκήρυκος ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ἀπαιτούμενα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσόντα ὅπως ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα «ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χίῳ τῇ 26ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Χίου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις :

α. Τῶν ἄρθρων 37 παρ. 2, 38 παράγραφος 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977 (Φ.Ε.Κ. 146, τ. Α') «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

β. Τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 2/1969 (Φ.Ε.Κ. 193/1970, τ. Α') Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προκειμένου, ἵνα πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Βύρωνος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 28ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
ΔΑΝΙΗΛ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἁρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἀγίας Βαρβάρας Πηγῶν Ἀλαγονίας καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ τῇ 28ῃ Σεπτεμβρίου 2001

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

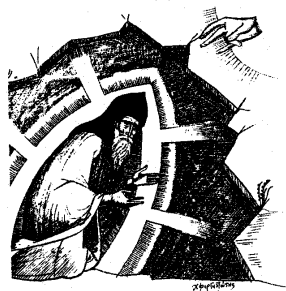
**Ἱερὰ Μητρόπολις Κερκύρας,
Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων**

Ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 1811/88 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ.ΕΓΚΡ. 10/234/οικ. 1530/6.7.2001 ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν κενῆς θέσεως Ἱεροκήρυκος ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ

ἀπαιτούμενα τυπικὰ καὶ οὐσιαστικὰ προσδόντα ὅπως, ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν Ἑφημερίδα «ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἵτησιν μετὰ τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 2001

† Ὁ Κερκύρας ΤΙΜΟΘΕΟΣ

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΑΣ

1. Τόμοι Περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ
έκαστος τόμος: 5.000 δρχ. + έξοδα αποστολής
(Διατίθενται τόμοι από το έτος 1949)
2. Τόμοι Περιοδικού ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ
έκαστος τόμος 5.000 δρχ. + έξοδα αποστολής
(Διατίθενται τόμοι από το έτος 1954)
3. Τόμοι Έπιστημονικού Περιοδικού ΘΕΟΛΟΓΙΑ
έκαστος τόμος: 5000 δρχ. + έξοδα αποστολής
(Διατίθενται τόμοι από το έτος 1964)
4. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ Περιοδικού ΕΚΚΛΗΣΙΑ
Τόμοι 3 (από το έτος 1923 - 1988)
Έκάστη σειρά: 5.000 δρχ. + έξοδα αποστολής
5. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ Περιοδικού ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ
Τόμος 1 (από το έτος 1952 - 1991)
5.000 δρχ. + έξοδα αποστολής
6. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟΝ Έπιστημονικού
Περιοδικού ΘΕΟΛΟΓΙΑ
Τόμος 1 (από το έτος 1923 - 1989)
5.000 δρχ. + έξοδα αποστολής
7. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ
Τόμοι 8
Τιμή σειράς: 10.000 δρχ. + έξοδα αποστολής
8. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (Κων. Μπόνη)
Τόμος 1ος ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΝ
Τόμος 2ος ΟΙ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ
Τιμή σειράς: 3.000 δρχ.

9. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
Τόμος 1ος (1998)
Τόμος 2ος (1999)
έκαστος τόμος 2.500 δρχ. + έξοδα αποστολής

10. ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ
(Κων. Μπόνη)
1.000 δρχ. + έξοδα αποστολής

11. ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΒΑΠΤΙΣΜΑ, Ίστορικο-Τελετουργική θεώρηση, (Ίωάννου Φουντούλη, Όμοτίμου Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης), 1.000 δρχ. + έξοδα αποστολής.

12. ΤΑΦΗ ἢ ΚΑΥΣΗ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ;
(Πρακτικά Ἡμερίδας)
Γράφουν: Μακ. Αρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου Ἱερόθεος, Ἀρχιμ. Νικόλαος Χατζηνικολάου, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Βιοηθικῆς, Πρωτοπρ. Στυλιανός Καρπαθίου, Θεολόγος - Ψυχίατρος, Ἀναστάσιος Μαρίνος, Ἀντιπρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, Γεώργιος Μαντζαρίδης, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Παναγιώτης Χριστινάκης, Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, 1.000 δρχ. + έξοδα αποστολής

ΕΠΩΦΕΛΗΘΗΤΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

Έάν παραγγείλετε συνολικά τὴ σειρά τῶν ΕΥΡΕΤΗΡΙΩΝ τῶν Περιοδικῶν ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ, ΘΕΟΛΟΓΙΑ καὶ τὴν ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ἔχετε ἔκπτωση ἐπὶ τῆς συνολικῆς τιμῆς 30%.

ΓΙΝΕΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΗΣ:

- Τῆς ἡμερίδας Η ΑΛΗΘΕΙΑ
Έτήσια συνδρομὴ ἐσωτερικοῦ ἰδιωτῶν: 6.000 δρχ.
Έτήσια συνδρομὴ Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ.: 8.000 δρχ.
Έτήσια συνδρομὴ ἐξωτερικοῦ (γιά ὅλες τίς χώρες): 60 \$
Έτήσια συνδρομὴ Κύπρου: 30 \$

ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ ἢ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ταχυδρομώντας τὸ Δελτίο Παραγγελίας στὴν διεύθυνση:
Γιά τὸν Κλάδο Ἐκδόσεων ΕΜΥΕΕ, Ἰωάννου Γενναδίου 14, 11521 Ἀθήνα.
Τηλεφωνώντας καθημερινὰ (08.00-14.00) στὸ (+ 30-1) 72.18.308 ἢ στὸ 72.51.149.
Στέλνοντάς μας: e-mail: iera-synodos@ath.fortnet.gr
Fax: (+30-1)72.18.308